

● **Het brein van Vitoria Guimaraes, geldschietster en clubpresident Pimenta Machado.**

Foto: DRIES LINSSEN

● **Kwijnende palmen in het hete zand.**

● **Seth Gaikema: inspiratie voor nieuwe show uit Frankrijk.**

Roda JC speelt aanstaande woensdag, na twaalf jaar, weer Europees voetbal op Kaalheide. Het LIMBURGS DAGBLAD bracht een bezoek aan tegenstander Vitoria Guimaraes. pagina 22

McEnroe gewipt op Flushing Meadow. pagina 18

● Traiskirchen: er zijn nog 1500 wachtenden voor u pagina 23

● Het gebeurt in de kleinste bloedvaten pagina 29

● De seinwachter speelt bas pagina 25

● Zuidkoreanen eten uit Boeddha's neus pagina 31

● De teloorgang van de KWJ-Limburg pagina 27

● Algerije vecht tegen de woestijn pagina 32

Zelfmoord onder jeugd in België verdubbeld

BRUSSEL - Belgische jongeren slaan steeds vaker de hand aan zichzelf. Met een gemiddelde van ongeveer 200 per jaar (twijfelgevallen niet meegerekend) liggen de zelfmoordcijfers twee keer zo hoog als in Nederland, zo blijkt uit een onderzoek van de Katholieke Universiteit in Leuven. Bij jongens tussen 15 en 24 jaar is

het aantal zelfmoorden in vijf jaar tijd verdubbeld. Zeventien op de 100.000 jongens in deze leeftijdscategorie pleegden tussen 1980 en 1984 zelfmoord. Bij meisjes was dat vijf op de 100.000, een stijging van 31 procent.

Een directe verklaring voor de spectaculaire stijging is niet voorhanden. Het feit dat artsen tegenwoordig minder geneigd zijn zelfmoord te vermoeden speelt mogelijk een rol. De onderzoekers zetten vraagtekens bij de verkrijgbaarheid van vuurwapens in België. Het gebruik van vuurwapens voor het plegen van zelfmoord is bij jongens verdrievoudigd.

Scholengemeenschappen blijven wel katholiek Bernardinus verwerpt reglement bisschop

HEERLEN - De Onderwijsstichting Sint Bernardinus te Heerlen, met scholen voor voorgezet onderwijs te Heerlen (Bernardinuscollege Sinternieuten), Kerkrade (ADC Sancta Maria) Brunssum (Rom-boutscollège) en Landgraaf (Eijkha-boutscollège), wijst het nieuwe Algemeen Reglement voor het katholiek onderwijs in het bisdom Roermond af. Het bestuur van de grote onderwijsstichting heeft dit voorlopige standpunt ingenomen. Nadat ook leerlingen, personeel, ouders en medezeggenschapsraden hun mening hebben gegeven wordt een definitief standpunt ingenomen.

Op 16 juni vorig jaar werden nieuwe reglementen voor het katholiek onderwijs in ons land van kracht. Na dat jarenlang scholen zelf de katholiciteit van hun instituut hadden mogen bepalen, werd dit nu teruggedraaid.

De bisschoppen van Nederland wil-

den weer een vinger in de onderwijssap. De uitvoering van het nieuwe reglement werd in Nederland opgedragen aan de Nederlandse Katholieke School Raad (NKS), behalve in het bisdom Roermond. Mgr. J. Gijzen kondigde namelijk aan de uitvoering zelf ter hand te nemen. De verandering in het reglement komt kort gezegd hierop neer, dat scholen zich moeten stellen onder het bisschoppelijk gezag. De bisschop kan regels geven voor het (godsdienst)onderwijs die nageleefd dienen te worden. Doen scholen dat niet, dan kan de bisschop hen verbieden het predicaat 'katholiek' te voeren.

De Onderwijsstichting Sint Bernardinus, een begrip in de Oostelijke Mijnstreek op het gebied van onderwijs, zo'n 75 jaar geleden opgezet door de orde van de broeders Franciscanen, is het eerste grote onderwijsinstituut in Limburg, dat het nieuwe reglement van de bisschop naast zich neerlegt en ook in de toekomst onderwijs wil blijven geven, zoals dat in de afgelopen twintig jaar gebeurd is.

● Zie verder pagina 13

Westduitse straaljager verongelukt

DEN HAAG - Gisteren is 60 kilometer ten noorden van het Westduitse waddeneiland Langeoog een Tornado-straaljager van de Westduitse luchtmacht in zee gestort. Er was geen spoor te vinden van de twee inzittenden. Dat het om een Westduitse Tornado ging werd vastgesteld door duikers van de Nederlandse mijnenverver Scheveningen, zo werd meegedeeld door marinevoorlichting in Den Haag. Het wrak lag op de bodem die daar 32 meter diep is.

(ADVERTENTIE)

Lekker uitslapen, lekker brunchen, heerlijke zondag!

Doet eens wat anders met de zondag. Slaap lekker uit, maak er iets moois van en kom brunchen in het Grand Hotel. Tussen 12.00 en 15.00 uur staat een uitgebreid feestelijk buffet voor u klaar, met de lekkerste vis- en vleesgerechten en bijzondere zoete en zoute lekkertijen. Onze pianist zorgt voor de sfeervolle omlijsting.

En toch maar f 32,50 per persoon.

Voor kinderen maken wij daar graag 16 gulden plus een kwartje van Heerlijke zondag!

Meestrijk eten, Vorstelijk slapen.

Grand Hotel Heerlen

Groene Boord 23, 6411 GE Heerlen, tel. 045 713846

Alle kamers voorzien van bad, douche, toilet, KTV, radio, telefoon, broekpers, minibar en haardroger.

● **De leider van het verboden Poolse vakverbond Solidariteit, Lech Walesa, is er gisteren niet in geslaagd ook de laatste stakingen in zijn land te beëindigen. De vakbondsleder maakte tevergeefs een 700 km lange autorit van Gdansk naar Jastrzebie, waar de stakende mijnwerkers weigerden in te gaan op zijn oproep het werk te hervatten. Directieleden van de scheepswerven in Szczecin berichtten per telefoon dat de stakende havenarbeiders daar hebben besloten hun acties te beëindigen, maar dat zij het haventerrein nog niet hebben verlaten. De stakers van de Lenin-werf in Gdansk gaven gehoor aan de oproep van Walesa en verlieten (foto) de werf na een 11 dagen durende staking.**

(ADVERTENTIE)

Speelclub Ledenmededeling Maasbracht

Voor een gezellig avondje uit SPEELCLUB MAASBRACHT

Welkom in speelclub Maasbracht en ontdek het speelplezier aan een van onze "24" en "36" observatieroulette. Jetons van af 1 gulden. Onze speelzalen zijn voorzien van airconditioning. Alle hapjes, drankjes en diners zijn voor onze rekening. Het enige dat u dient mee te nemen is een legitimatie. Wij zien u graag tussen 2 uur 's middags en 6 uur 's morgens. Tot gauw!

SPEELCLUB MAASBRACHT

Rijksweg 3, Maasbracht. Tel. 04746-3222

Speelclub Maasbracht Speelclub Maasbracht Speelclub

NANCY - Nederland, waar meer dan 59 procent van de bossen is aangetast, de Bondsrepubliek Duitsland (53 procent) en Zwitserland (52 procent) houden de Europese records op het gebied van het uitsterven van de bossen. Dit hebben milieudeskundigen gisteren geconstateerd tijdens het 21e Congres van de Europese Unie van bosbeheerders en bosbouwkundigen in Nancy, in het oosten van Frankrijk.

Kalimijnen fors beboet

RIJSWIJK - De Franse rechter in Mulhouse heeft de Kalimijnen in de Elzas gisteren veroordeeld tot het betalen van twee miljoen Franse francs aan het Provinciaal Waterleidingbedrijf van Noord-Holland en de Gemeentewaterleidingen Amsterdam. Dit is een eerste aanbetaling van de schadevergoeding voor de aantasting van het waterleidingnet van beide bedrijven door het afvalzout dat de Kalimijnen, in de Rijn loost, zo deelde de Vereniging van Waterleidingbedrijven in Nederland (VEWIN) mee.

In kort geding hadden tien Nederlandse instanties begin augustus voor het Tribunal de Grande Instance in Mulhouse vier miljoen francs als voorschot geëist. Nu is de helft toegekend. De eis was ingediend om enige voortgang af te dwingen in de gerechtelijke procedures tegen de zoutmijnen, die de Nederlandse klagers reeds in 1981 zijn begonnen. De Kalimijnen moeten de kosten van het proces betalen.

CDA-Limburg vierkant achter Van der Linden

SITTARD - Het bestuur van het CDA-Limburg schaat zich vierkant achter de in opspraak geraakte staatssecretaris René van der Linden van buitenlandse zaken.

Voorzitter drs A. Machielsens zei gisteren dat de Limburgse CDA-achterban ongelukkig grote bewondering heeft voor de persoon en het werk van staatssecretaris Van der Linden. Hij is een hoogst integer mens.

Het politieke gekisbis in Den Haag kwalificeert het CDA-Limburg als zwaar overtrokken. Er wordt stemming gemaakt nog voordat de behandeling in de Tweede Kamer van het rapport van de parlementaire enquêtecommissie heeft plaatsgehad.

Directeur P. Schumacher van het CDA-partijbureau in Sittard deelde nog mee dat tientallen telefoontjes binnenkomen van leden en niet-leden van het CDA die verantwoordigd zeggen te zijn over de aanvallen op het enige lid uit Limburg van het huidige kabinet, staatssecretaris Van der Linden.

● Zie ook pag. 3

Alle Europese bossen zijn aangetast door de permanente luchtvervuiling. Daarom moeten er internationale maatregelen worden genomen om de bossen te redden, aldus de deskundigen. Zij wijzen erop dat in Frankrijk vooral de Vogezen en de Jura zijn getroffen.

Auto's

De deskundigen eisen met name wetgeving op Europees niveau. Alle nieuwe auto's dienen te worden uitgerust met apparatuur tegen vervuiling en in afwachting daarvan moeten snelheidsbeperkingen worden ingevoerd. Ook willen zij een beperking van zwaaihouddende middelen voor huishoudelijk gebruik.

Tenslotte eisen zij intensiever onderzoek en coördinatie daarvan op internationaal niveau, om alle oorzaken van het uitsterven van de bossen te bestuderen.

Heide

Ook de kwaliteit van de heide in ons land wordt steeds slechter. Vooral de verzuring van het milieu heeft desastreuze gevolgen gehad. Veel heidesoorten staan op de rand van uitsterven, andere komen al helemaal niet meer voor. Ook veel bij de heide horende diersoorten lijden onder de milieuverontreiniging. Dit blijkt uit een rapport van de Werkgroep Heidebehoud en Heidebeheer met de optimistische titel 'De heide heeft toekomst'.

De werkgroep stelt dat het mogelijk moet zijn de Nederlandse heide weer op een beter niveau te brengen. De gevolgen van de luchtverontreiniging op de heide kost de overheid op dit moment jaarlijks zo'n zes miljoen.

● Overzichten TV en radio tijdens het weekend pagina 41 en 43

● Tv-presentator Martin Gaus wil dierencrematoria in Limburg

● Seth Gaikema aan de vooravond van zijn nieuwe show pagina 44

Bij bedrijf Herkenbosch Twee mannen verongelukt

HERKENBOSCH - Twee installateurs zijn gisteren in Herkenbosch om het leven gekomen toen de 12 meter hoge stellingen, waaraan zij werkten, omvielen. De 20-jarige E. Ettekoven uit Wijchen en de 32-jarige F. Ellemans uit Nijmegen waren om negen uur 's ochtends in een nieuwe hal van het bedrijf Bergia bezig met het installeren van stellages.

Door nog onbekende oorzaak viel een van de stellingen om en sleepte alle andere mee in zijn val. De twee mannen die op een rolsteiger tussen de gevaartes stonden, werden door de vallende stellingen verpletterd.

Een van hen overleed ter plekke, de ander korte tijd later in het ziekenhuis. De politie en de arbeidsinspectie stellen een onderzoek in.

(ADVERTENTIE)

DE LIMBURGSE PERSONEELS GIDS

Vandaag op de pagina's 20 - 24 - 26 - 28 - 30 - 39

(ADVERTENTIE)

PUMA BORIS BECKER 'WINNER'

halfhoge wit leder vrijetijdsschoen met rode garnering. 2-kleurige zool. Maten 36 - 47. Adviesprijs 99,95.

55% BRISTOL

alleen vandaag bij BRISTOL

HEERLEN : Hoogetweg 2 - 4
KERKRADE : Nollanderstraat 102
MEERSSEN : 'Au Ciel' Kullonstraat 75

nu ook in Sittard - winkelcentrum 'den TEMPEL'

(ADVERTENTIE)

limburgs agblad Nu 2 weken gratis

Elke dag voor 7 uur in uw bus

Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____ Plaats: _____
Giro banknr.: _____ Tel.: _____

abonneert zich en ontvangt het Limburgs Dagblad 2 weken gratis en wenst daarna

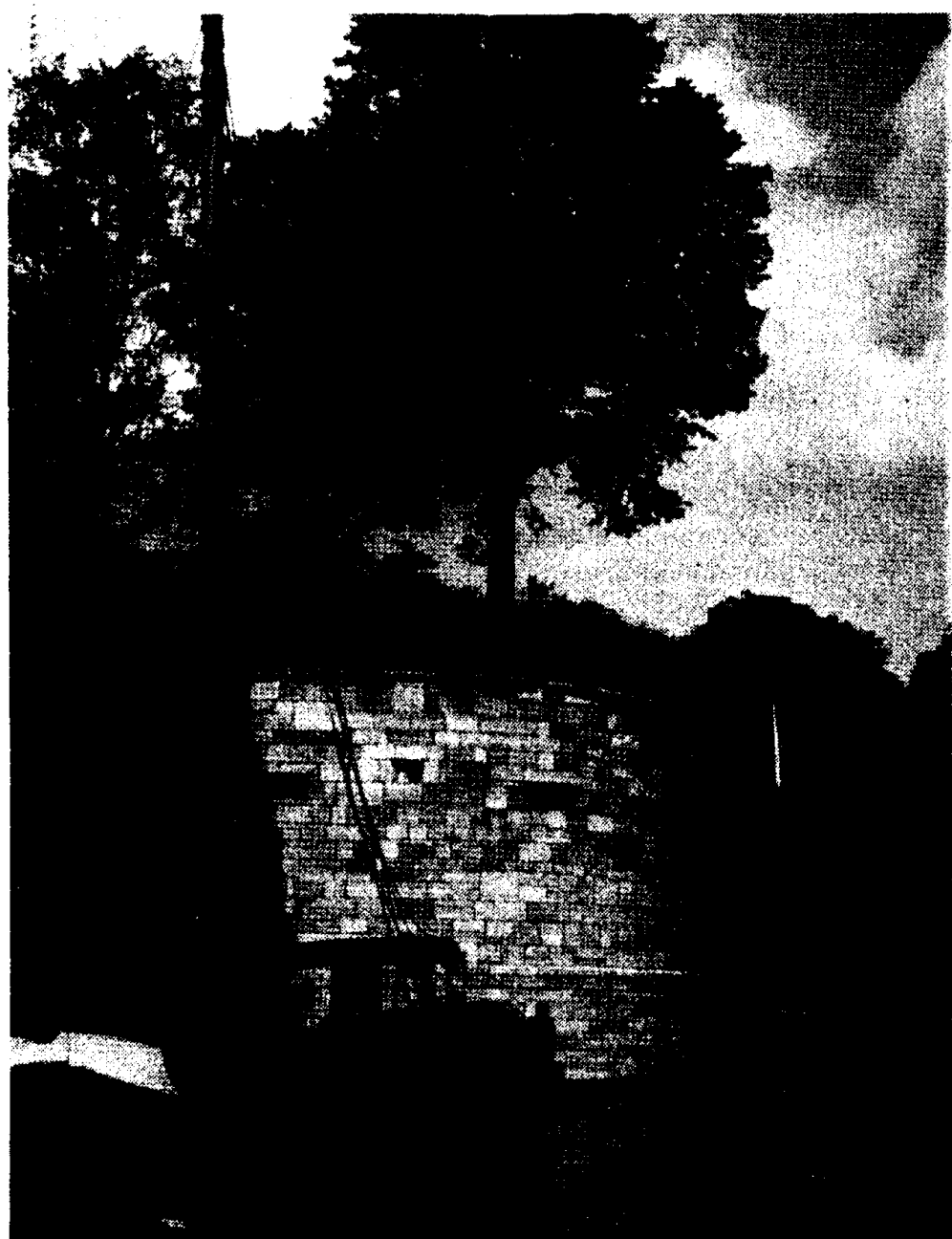
☐ een abonnement met automatische betaling per maand
☐ een kwartaalabonnement

Deze bon in een open envelop (zonder postzegel) zenden aan: Limburgs Dagblad, antwoordnummer 46, 6400 VB HEERLEN

3-9

muziek film beeldende kunst theater literatuur

met de kleine en de grote
redactie jos frusch, tel.: 045-739277

● 'De vijf koppen', foto uit 1932 van Werner Mantz.

Stichting promoot werk Werner Mantz

MAASTRICHT - Fotograaf Werner Mantz (1901-1983) is ongetwijfeld voor oudere Maastrichtenaars een begrip. Als belangrijkste architectuurfotograaf van zijn tijd zag hij in 1932 'het licht van Maastricht' en legde sindsdien nog bestaande en inmiddels verdwenen plekken van de Limburgse hoofdstad voor altijd vast op de gevoelige plaat. De onlangs opgerichte Werner Mantz Stichting, die in de Jan van Eyck Akademie te Maastricht zetelt, wil de daglichtfotografie in het algemeen en de belangstelling voor het werk van Werner Mantz in het bijzonder gaan promoten.

Volgend jaar is het 150 jaar geleden dat de eerste daglichtfotografie werd gemaakt. Daarom zal de stichting in 1989 uitvoerig aandacht besteden aan de fotografie van Werner Mantz middels exposities, een publicatie en een internationale, naar Werner Mantz genoemde prijs. Hierop vooruitlopend heeft men een mapje gepubliceerd met acht fotokaarten van specifieke opnames die Werner Mantz in 1932 maakte van Maastrichtse monumenten, straten en pleinen. Dit mapje is voor de prijs van twaalf gulden verkrijgbaar bij het VVV-kantoor en de boekhandels in Maastricht.

Vier kunstenaars, vier uitersten

SITTARD - Onder de titel 'Vier kunstenaars - vier uitersten' wordt in het Kritzaedthuis van Sittard een expositie gehouden met werk van vier Limburgse kunstenaars: Lou Thissen, Nicolas van Ronckenstein, Frans Lagro en Mak Camps. De tentoonstelling duurt tot 3 oktober en is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur, zaterdag en zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

Lou Thissen toont in Sittard zijn nieuwste schilderijen, die balanceren op de grens tussen figuratie en abstractie. Nicolas van Ronckenstein heeft een stoet bronzen beelden gemaakt, met aan mythologie ontleende thematiek. De keramische sculpturen van Frans Lagro zijn abstracte landschappen van buiten en labyrinthachtige bouwsels van binnen. Mak Camps presenteert kleine aquarellen en nog kleinere tekeningen, met een zo realistisch mogelijke weergave van de werkelijkheid.

de dappere duinduikers

'Het hoofse Hof van Thorn' in galerie Adriana Charmante expositie over stiftsdames

THORN - De bijzonder smaak- en sfeervol ingerichte Kraekermolen in Thorn - sinds 1977 woonhuis én galerieruimte van Adriana Knoppers - staat vanaf morgen tot en met 16 oktober geheel in het teken van de Stiftsdames, acht eeuwen lang de wereldlijke heersers van de Witte Parel totdat zij door de Franse Overheersers in 1797 uit het Thorner land werden verdreven. De daar gevestigde galerie Adriana heeft nl. een expositie ingericht, die de titel 'Het hoofse Hof van Thorn' heeft meegekregen. Twintig naïeve kunstenaars hebben zich door dit thema laten inspireren en het verrassende resultaat daarvan is vanaf morgen ieder weekeinde te bewonderen.

Sinds 1977 houdt Adriana Knoppers regelmatig exposities in haar prachtig oud woonhuis in Thorn, dat zij een jaar eerder met haar man betrok. Haar liefde voor de naïeve kunst, die door haar langdurig verblijf in het buitenland was gewekt - haar man was diplomaat in Brazilië, India en Australië - kwam tot uiting in het soort exposities, die sindsdien werden ingericht. Het oorspronkelijke en het echte van de volkskunst boeien haar bovenmate en vele naïeve kunstenaars, uit Limburg, de rest van Nederland en het buitenland waren dan ook bij haar te gast.

Een twintigtal van deze kunstenaars heeft zijn medewerking verleend aan de expositie, die morgenmiddag om 15.30 uur door burgemeester Smeets van Thorn en Jan Vollenberg van de Culturele Raad Limburg geopend wordt. 'Wat voerden de stiftsdames aan verwante kanunniken in hun schild?' Deze vraag stelde Adriana Knoppers aan deze kunstenaars, die daarna hun fantasie de vrije loop lieten. 'Ik heb ze het thema gegeven, een beetje over de geschiedenis verteld en hen wat informatie gegeven', vertelt de galeriehouster. 'Geen historisch verantwoord verhaal, want dan is er geen ruimte meer voor de fantasie. Bovendien kennen ze Thorn en ook de galerie en weten ze meteen wat ik bedoel.'

En zo gingen in totaal twintig naïeve kunstenaars aan het werk en zorgden voor een expositie met 52 grotere en kleinere kunstwerken, in olieverf, aquarel, met naald en draad, met spelden, met de pen, in keramiek of geschilderd achter glas. Hoewel de galeriehouster bekend zelf nog meer over het thema gefantaseerd te hebben - 's avonds wandelend in het rustige, sfeervol verlichte stadje - mag het resultaat zeer gevarieerd worden genoemd. Zo zien wij de vorstinnen en stiftsdames van Thorn de ene keer lonken naar een verlegen kanunnik, de andere keer devoot zingen in het koor, soms ook naakt baden in een beekje, of - nog trivoler - zich verenigen in liefde en mingenot.

Wat de kunstenaars verder erg heeft beziggehouden is het gedwongen vertrek van de dames uit Thorn, te voet of in de huifkar, naar het moederstift in Essen. Het einde van Thorn als bolwerk van een vrouwenheerschappij was een feit.

De meeste kunstenaars, die hebben bijgedragen tot een charmante expositie zijn afkomstig uit Noord Brabant, maar ook de buurlanden Duitsland en België zijn goed vertegenwoordigd. Uit Nederland komen Thea van den Berk, Yvonne Dollé, Marij Gielkens, Hanne-

● 'Stiftsdames op weg naar Essen' van Willy Luysterburg, te zien in galerie Adriana.

ke Godschaalx, Jacoba Greven, Jean Kamps, Willy Luysterburg, Frédérique Moussault, Anna Pol, Josche Rovets, Marius Terwiel en Carlen Witte. Duitsland wordt vertegenwoordigd door Ursula Ahrens, Dieter Kunst, Gunhild Terzenbach en Ursula Wandel, uit België komen M.C. Huybrechts en Wim van Rompuy, terwijl het gezelschap wordt gecompleteerd door de Roemeense Octavia Molea en de Oostenrijkse Roza Neni.

'Het hoofse Hof van Thorn' is tot en met 16 oktober op zaterdag en zondag te bezichtigen van 14.00 tot 18.00 uur en na telefonische afspraak (04756-2487). Het adres: Galerie Adriana 'Kraekermolen', Beekstraat 13 Thorn. Van harte aanbevolen.

Jos Frusch

Symposium over architectuur

HEERLEN - In het kader van de tentoonstelling 'Autobiografische Architectuur' wordt vanmiddag in de Heerlense stadsgalerij een symposium gehouden over dit onderwerp. Onder leiding van de architectuurcriticus Joost Muijsers zullen de volgende leden aan het symposium deelnemen: de architecten Wiel Arets, Wim van den Bergh en Peter Wilson en de critici Eric Bolle en Mirko Zardini.

Autobiografische Architectuur is een benaderingswijze waarin de architect niet alleen een gebouw ontwerpt, maar tevens zelf 'aanwezig' is in het gebouw als het ware de handtekening van de architect.

Het symposium, waarop Engels de spreektaal zal zijn, begint om 15.00 uur.

● Adriana Knoppers in haar sfeervolle galerie annex woonkamer.

Kunst kiezen in Dominicanerkerk

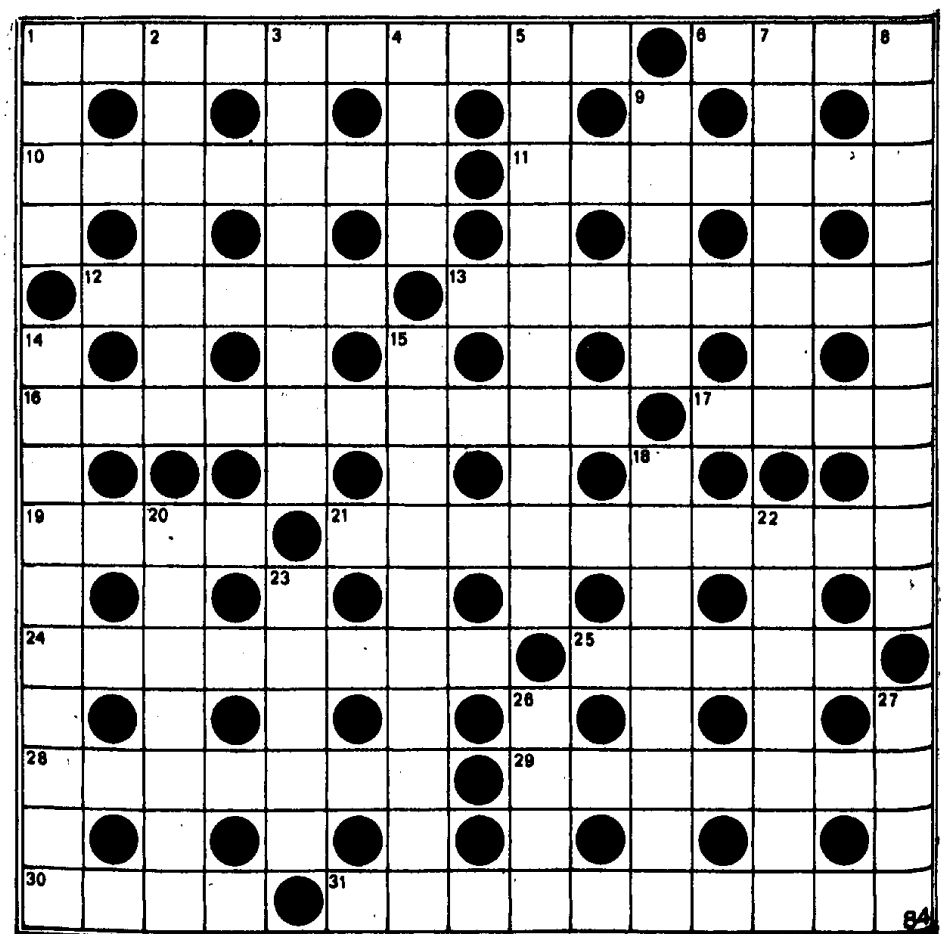
MAASTRICHT - Het project 'Kunstenaars kiezen kunst' - een samenwerking tussen de Culturele Raad Limburg, de Gemeente Maastricht, het Cultureel Centrum Maastricht en de Stichting Art Associated Amsterdam - is een groot succes geworden. Liefst 115 Limburgse schilders hebben gereageerd op het verzoek deel te nemen aan deze deels door hen zelf geselecteerde expositie. 25 Kunstenaars werden donderdag in de Dominicanerkerk uit dit aantal geselecteerd door

een jury, die bestond uit de deelnemende kunstenaars zelf en enkele galeriehouders.

Door middel van een stembriefje, waarop vijf namen ingevuld konden worden, heeft deze jury gisteren haar voorkeur kenbaar kunnen maken. Hierdoor werd het de kunstenaars mogelijk gemaakt een mening te geven over het werk van eigen collega's. Uiteindelijk bleek Erik de Jong de meeste stemmen te hebben ontvangen. De

andere geselecteerde kunstenaars zijn: de dames Cecile Budé, Krien Clevis, Monique Coolen, Nicole Sijstermans, Paulette Snijders-Bremers en de heren Rens Broutins, Peter Cox, Paul Beckers, Jan Heijnen, Jaak Janssen, H. Knapen, Sjaak Corsten, R. Lammerink, Bert Roijen, Limmy Scheres, Henk Severens, Frans Smeets, Frans Vos, Marcel Willems, Fons Bloemen, H. de Koning, Willem Boijens, H. Brouns, en Hubert Herberghs. Dit werd door notaris Groters bekend gemaakt. Het werk van deze schilders zal worden geëxposeerd in het Generaalschuis aan het Vrijthof in Maastricht van 8 oktober tot en met 6 november. Bovendien krijgen zij twee vervolgeposities aangeboden. Het werk van Erik de Jong zal de omslag van de catalogus sieren.

CRYPTOGRAM

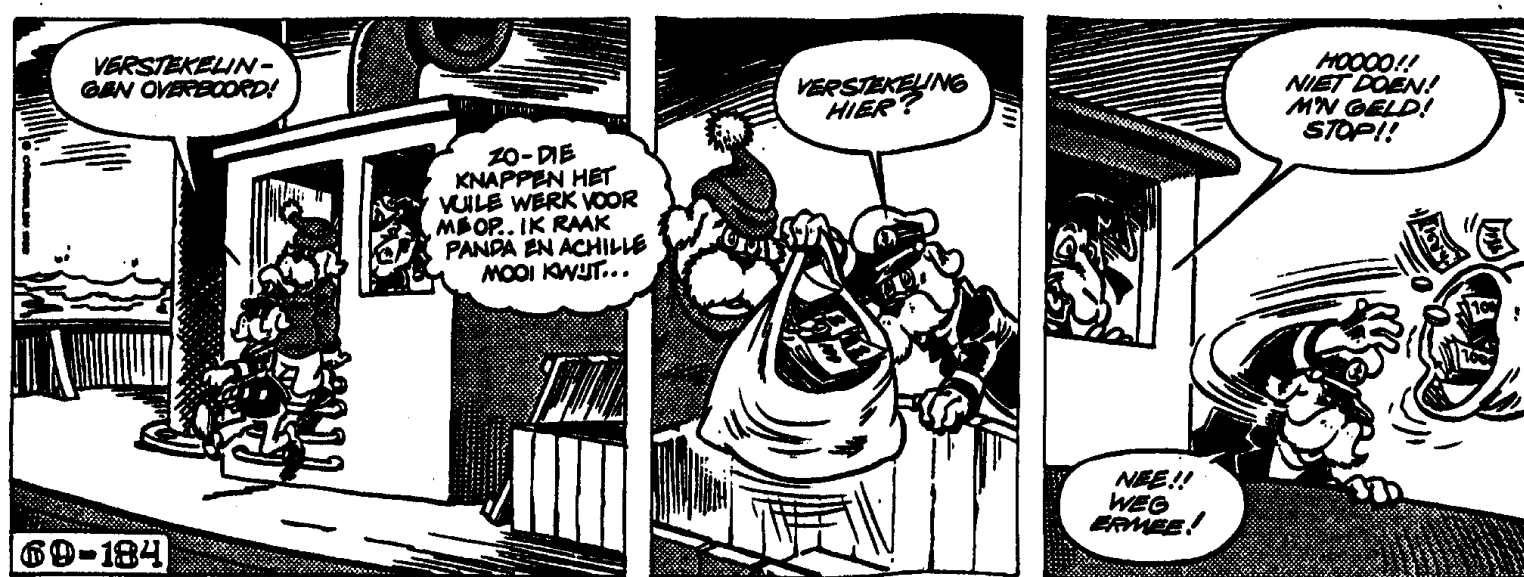
HORIZONTAAL

1. Hij blijft op bij de poes, want die haalt wel eens streken uit. 6. Kan men 's gedwee een harde plof maken? 10. Een door een zwaardwalvis verminkte, 17e eeuwse Engelse soldaat. 11. Laat die twee los in de schaduw. 12. Woont de Franse filmster in een houten huis? 13. De onderofficier klimt op de ladder naar het paradijs. 16. Ben je handig om wol te verwerken, dan tel je voor 100% mee. 17. Vragend om 'r uitwas te verwijderen. 19. Heeft een Europeaan de pé in over dat dier? 21. Hij begon Nederland lui en weinig betekend te vinden. 24. Op de binnenschepen staat 'n serie afwas op 'r te wachten. 25. Is een steen thans teruggerold tot iets aparts? 28. Dat die kleuren niet bij elkaar horen kan 'k aan den lijve ondervinden. 29. Om het op te drinken, moet je het eerst uitschenken. 30. De regel die de cel 'm aangeeft. 31. Ik heb 'm het woordvocht vóór de handeling werkelijk zien verwijderen.

VERTICAAL

1. Met vrucht zich es aan de godsdienst. 2. Is de landbouwer in een ogenblik zo holder van geest? 3. Inderdaad begeroemd te worden. 4. Is de godsdienst uitgeslagen genoeg? 5. Krijgt die 'r pap in cel met een lekker glas wijn? 7. Maak in venster nog eens zoveel lawaai. 8. Een sendrank kan als eerste u aan de deur binnengeschreven laten verkopen. 9. Een buitensporige voorstelling geven van vol die voorbij gaan. 15. Betaalt 'n doctor plantaardig voedsel de vaste uitkering uit opbrengst van zijn tuin? 18. Kijk scherp op de toegang tot je bloemenhof te komen. Grond van waarborg is een kaartspel. 22. liep naar grootmoeder om een Chinees recht te halen. 23. Neem de bijl na de uitrol om deze recht tegen de boom te slaan. 26. het niet 'n bravourestukje om zo alles te houden? 27. Het rofdiertje komt terug op plaatsje op te zoeken.

panda en de tijdmeester

recept

Aardappel-leverworstsoufflé

Benodigheden voor 4 personen: 600 g aardappelen, zout en peper, 2½ el boter of margarine, ¼ l melk, 100 g gesneden ontbijtspek, 1 ui, 400 g Saksische leverworst, 2 el cognac, 4 eieren, 3 el geraspte oude kaas.

Aardappelen schillen en in ca. 20

minuten gaar koken. Afgieten en fijnstampen en daarna 1 eetlepel boter toevoegen. Al roerende zoveel melk bijvoegen tot puree ontstaat. Ui fijnsnippen, 1½ el boter smelten in pan en daarin ca. 5 minuten de ui en het spek bakken. De leverworst in stukjes snijden. Door puree roere: ui-spek, leverworst en cognac. Op smaak brengen met zout en peper. Ovenschotel invetten en oven voorverwarmen op 175°C.

stand 3. Eieren splitsen, door aardappelmengsel roeren. Eiwitstijf kloppen en daarna luchtig door aardappelmengsel scheppen. Erdoen in ovenschotel en de kaas erover strooien. Ovenschotel een richel onder het midden van de oven in ca. 40 minuten gaar en lichtbruin laten kleuren. Direct opdienen. Serveer hierbij een wortelsalade en stokbrood met kruidenboter.

Uitgeversmaatschappij

Limburgs Dagblad

Directie:

J. Drost
Mr. F.A.M. van Hellemond
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:

In de Cramer 37
6411 RS Heerlen
Bank: Paribas. Heerlen
rek.no. 63 36 90 015
Giro: 10 35 100
Tel.: abonnementen:
045-739881
advertenties:
045-739886

Bijkantoren:

Brunssum 045-2563
Geleen 04490-4600
Hoensbroek 045-2189
Kerkrade 045-452932 4550
Maastricht 045-3117
Schaarsberg 045-3117
Roermond 04750-1040
Sittard 04490-1500
Valkenburg 04406-1500

Telex:

redactie 5610
overige afdelingen 5600

Abonnementsprijzen

bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal f 71,-
per maand f 23,-

Achterban van PvdA wil toch euthanasiewet

discussie over 'Schuivende Panelen' blijkt dat de PvdA-leden nogal wat vraagtekens en bedenkingen hebben bij veel ideeën uit het 'vernieuingsrapport'. Veel PvdA-leden koesteren de vrees dat de 'democratisch-socialistische principes worden verkwanseld' en de partij naar rechts schuift. In de discussie over Schuivende Panelen blijkt regelmatig gesteld te zijn dat de nota te weinig aandacht besteedt aan de uitkeringsgerechtigden. Ook

zou er te zwaar geleund zijn op het idee dat de overheid wel wat kan 'terugtrekken'.

Uitgesproken kritisch is de partij-achterban over het voortzetten van arbeidstijdverkortingen: dat zou niet mogen leiden tot inkomensachteruitgang. Kritiek is er op het enthousiasme in Schuivende Panelen voor 'flexibeler' arbeidscontracten en arbeidstijden. Fractie-voorzitter Kok verzette zich al direct na het verspreiden van het rapport tegen het vaker werken op zaterdag.

Lubbers twijfelt over verweer in paspoortaffaire

DEN HAAG - Premier Lubbers betwijfelt of het kabinet erin zal slagen maandag al een verweerschrift te publiceren tegen de kritiek van de parlementaire enquêtecommissie naar de paspoortaffaire. „De tijd is krap”, aldus de minister-president vrijdag op zijn wekelijkse persconferentie. Lubbers be-

druchte dat er dit weekeinde intensief overleg zal worden gevoerd over de politieke gevolgen van het enquête-rapport. Het kabinet beoogde maandag, direct bij het verschijnen van het vernietigende rapport, binnen een week met een reactie te zullen komen.

Ambtenaren van de verschillende ministeries hebben gisteren de laatste hand gelegd aan het verweerschrift tegen de kritiek op staatssecretaris Van der Linden (CDA) en minister Van Eekelen (VVD). Minister Van den Broek (buitenlandse zaken), die het paspoortbeleid coördineert, moet vandaag en morgen bekijken of hij die verdediging sterk genoeg vindt om de confrontatie met de Tweede Kamer aan te gaan. Dat besluit valt in een overleg van Lubbers en Van den Broek met de fractievoorzitters van CDA en VVD, De Vries en Voorhoeve.

Wijzen de voorzitters van de regeringsfracties het verweerschrift als onvoldoende van de hand, dan is de politieke positie van de twee aangevallen bewindslieden in acuut gevaar. Premier Lubbers sluit niet uit dat het voltallige kabinet zich begin volgende week nog over de kwestie moet buigen. „Daarvoor is geen tijd in de agenda's gereserveerd maar het zou een kabinetszaak kunnen worden”, aldus de premier. In dat geval moeten de ministers beslissen of ze VVD-minister Van Eekelen en CDA-staatssecretaris Van der Linden laten vallen nog vóór het enquête-rapport in de Kamer wordt behandeld.

Uit een opiniepeiling van het Algemeen Dagblad blijkt dat 47 procent van de ondervraagden vindt dat de paspoortaffaire moet leiden tot het aftreden van één of meer bewindslieden. Slechts 14 procent gelooft echter dat dat daadwerkelijk zal gebeuren. Driekwart van de ondervraagden denkt dat alle betrokkenen uiteindelijk zullen aanblijven. Een kabinetscrisis is de paspoortaffaire slechts twee procent van de ondervraagden waard.

Regering Zuid-Afrika: Nieuwe wet tegen zwarten ingetrokken

KAAPSTAD - De Zuidafrikaanse regering heeft donderdag een nieuw voorstel voor maatregelen tegen het illegaal wonen van zwarten in blanke woongebieden door middel van aanscherping van de wet op de gescheiden woongebieden of Group Areas Act voorlopig moeten terugnemen.

Dit gebeurde onder zware druk van de leiders van de kleuringskamer in het Zuidafrikaanse parlement, Allan Hendrickse. Ook andere tegenstanders van het apartheidsbewind in Zuidafrika hadden een felle campagne tegen het voorstel gevoerd, met als argument dat dit zou kunnen leiden tot de verwijdering van tienduizende zwarten uit blanke gebieden.

Voorstel

Maar minister Chris Heunis, die speciaal is belast met grondwetszaken, zei na afloop van een negenurig gesprek met Hendrickse dat de regering met een gewijzigd voorstel zal komen voor bespreking in het parlement in de laatste week van september. Het Zuidafrikaanse parlement telt buiten een kleuringskamer van Hendrickse nog twee andere kamers, een voor blanken en een zogeheten Indiër-kamer. De kleuringskamer boycotte onder leiding van Hendrickse de bespreking van het regeringsvoorstel.

Binnen enige uren nadat de regering de voorlopige terugneming van het voorstel bekendmaakte werd er een handgemaakte gewoonten naar het huis van Hendrickse in Uitenhage in de oostelijke Kaapprovincie, maar niemand raakte gewond.

Spaartegoed 2,4 miljard hoger Meer spaarders

DEN HAAG - Het spaartegoed van particulieren is in het eerste half jaar van 1988 met in totaal 2,4 miljard gulden toegenomen. Dat is 1,3 miljard gulden minder dan in dezelfde periode van 1987. In mei en juni had de sterkste stijging plaats, met 1,9 miljard gulden. Dat heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek gisteren bekendgemaakt.

Particulieren storten in de eerste zes maanden 37,7 miljard gulden op hun spaarrekeningen of spaarbankboekjes. Daartegenover werd 36,7 miljard gulden opgenomen, zodat het spaarverschil (verschil tussen stortingen en terugbetalingen) op een mil-

jard gulden uitkwam. De rentevergoeding op spaartegoeden liep in 1987 licht terug en dat zette zich in het eerste half jaar van 1988 voort. In de eerste zes maanden van dit jaar werd 1,4 miljard gulden aan rente bijgeschreven tegen 1,7 miljard in de eerste helft van 1987.

In het eerste half jaar van dit jaar bedroegen de spaartegoeden in totaal 154,4 miljard gulden, waarvan 18,3 miljard gulden in de vorm van deposito's. Van het totale spaartegoed stond 60,7 miljard gulden (40 procent) uit bij de coöperatief georganiseerde banken.

Wending

Lech Walesa, gedurende zeven jaren volslagen genegeerd door de Poolse autoriteiten, is voor datzelfde bewind weer een volwaardige partner bij de aanstaande ronde-tafelbesprekingen over de toekomst van het land. De veranderde opstelling van de gezagsdragers in Warschau is een kolossaal

belangrijke ontwikkeling. Zij getuigt van realiteitszin. Te lang heeft Jaruzelski koppig geweigerd de leider van Solidariteit voor vol aan te zien, terwijl Walesa toch al die tijd datgene symboliseerde, waarnaar miljoenen Polen reikhalzend uitkijken: meer menselijkheid, een beetje meer vrijheid en een volle maag.

Of het aangekondigde overleg uiteindelijk zal resulteren in her-nieuwde erkenning van Solidariteit, is een vraag waarop het antwoord nog niet te geven is. Hoopvol is in elk geval dat het regime zijn halsstarrigheid heeft laten varen en een duidelijke handreiking in de richting van Walesa en de verboden vakbond heeft gedaan. Gevaarlijke bijkomstigheid in het nu op gang komende proces van 'heroriëntatie' vormt echter de op argwaan jegens het bewind stoe-lende scepsis die zich van talrijke arbeiders op bedrijven in het land meester heeft gemaakt. Dat wantrouwen leidde er toe dat Walesa in Gdansk al zijn overredingskracht moest aanwenden om de massa ervan te overtuigen dat de gewenste veranderingen er niet zo maar eventjes doorgedrukt kunnen worden.

Dat er in Polen dingen gaan veranderen, staat als een paal boven water. De deerniswekkende toestand van de landelijke economie maakt dit noodzakelijk. Vandaar de toenadering. Maar het zal duidelijk zijn dat na een zeventjarige periode van polarisatie fundamentele omhoogingen slechts stapje voor stapje gerealiseerd kunnen worden. Het is derhalve van essentieel belang dat Walesa erin slaagt het arbeidersfront gesloten te houden.

F.S.

Catastrofale watersnood in Bengalen Miljoenen dakloos

DHAKA - De Bengalese hoofdstad Dhaka is gisteren van de buitenwereld afgesloten doordat de startbanen van het plaatselijke vliegveld zijn overstroomd. Ongeveer 85 procent van de stad staat inmiddels onder water. In het gehele land zijn 10 miljoen mensen dakloos, van wie 2 miljoen in de hoofdstad. Dit hebben regeringsfunctionarissen van Bangladesh verklaard.

De functionarissen zeiden dat ongeveer 60.000 militairen en vrijwilligers proberen dambreken te repareren om een verdere stijging van het water tegen te gaan. Alle winkels en overheidsgebouwen in Dhaka zijn gesloten en het grootste deel van de stad zit zonder elektriciteit, aldus de zegglieden.

De Bengalese president, Hussain Mohammed Ershad, sprak van de eerste overstromingen in de geschiedenis van zijn land. Hij bezocht gisteren getroffen gebieden in gezelschap van diplomaten uit verscheidene westerse landen en vroeg de internationale gemeenschap om nieuw om hulp. In antwoord hierop stuurde India twee legerhelikopters om voedsel te droppen boven de zwaarst getroffen delen van het land.

De regeringsfunctionarissen zeiden

Italië roept gifschip terug

ROME - De Italiaanse regering wil dat het schip 'Karin B', met aan boord 2.100 ton chemisch afval dat oorspronkelijk uit Italië afkomstig is, koers zet naar een Italiaanse haven om daar te worden gelost.

Na afloop van een kabinetszitting verklaarde gisteren de minister van milieu, Giorgio Ruffolo, dat nog geen beslissing is genomen over de precieze Italiaanse plaats van bestemming.

Het gif waarmee de 'Karin B' de afgelopen tijd op de Noordzee heeft rondgeworven, was opgehaald in het Afrikaanse land Nigeria, waar het illegaal door Italiaanse bedrijven was gestort. Onder druk van de publieke opinie besloot het bewind in Rome aanvankelijk het schip niet in Italië te laten lossen.

Genscher in ziekenhuis

OSLO - De Westduitse minister van buitenlandse zaken, Hans-Dietrich Genscher, is gisteren in de Noorse hoofdstad Oslo opgenomen in een ziekenhuis. De bewindsman was tijdens het uitspreken van een redevoering onwel geworden. Volgens de artsen van het Rijkshospitaal is zijn toestand 'niet ernstig'.

Genscher is in Noorwegen voor een bezoek van twee dagen. De 61-jarige minister sprak gisteren een conferentie toe aan de universiteit van Oslo. Na zes minuten moest hij het spreekgestoelte verlaten. 's Ochttends had de bewindsman, die volgens zijn omgeving een hardwer-leid, een onderhoud gehad met de Noorse premier, Gro Harlem Brundtland.

(ADVERTENTIE)

CENTRUM SITTARD
Terrein aan de Haspelsestraat,
naast het Serviam College
van 9.30 tot 17.00 uur
ACTIVITEITENCENTRUM VOOR EVANGELISATIE

(ADVERTENTIE)

HELPEN WAAR HET NODIG IS

De stichting Mensen in Nood helpt overal:

- in Bangladesh: slachtoffers van de watersnood,
- in Rwanda: vluchtelingen uit Burundi,
- in India, Burkina Faso en Kameroen: mensen die getroffen zijn door overstromingen,
- en, natuurlijk, in samenwerking met andere hulporganisaties, in Sudan.

Helpt u Mensen in Nood om snelle en discrete hulp te geven aan mensen in nood? Overal waar het nodig is.

GIRO: 11 11 222

Stichting Mensen in Nood, Den Bosch

Oud-Philipstopman W. Dekker gaat bemiddelen Donderdag wellicht actie specialisten

Van onze parlementsredactie

DEN HAAG - Oud-Philipstopman W. Dekker gaat bemiddelen tussen de landelijke specialistenvereniging (LSV) en het kabinet bij hun geschil over een vergoeding voor praktijkkosten en het komen van specialisten. Zo het voorkomen worden dat specialisten donderdag wilde acties, zoals stakingen, beginnen. Premier Lubbers heeft gisteren na afloop van het kabinetsberaad met minister De Koning (Sociale Zaken) en de staatssecretarissen Dees (Volksgezondheid) en Evenhuis (Economische Zaken) besloten de bemiddeling van Dekker een kans te geven.

Met de bemiddeling is het kabinet bereid voorlopig af te zien van de voornemen volgende week aan te kondigen dat de vergoeding voor praktijkkosten omlaag gaat van 65.000 naar 63.000 gulden per jaar.

Dekker heeft zichzelf als bemiddelaar in het conflict opgeworpen. Hij deed dat mede onder druk van talrijke organisaties in de volksgezondheid. Dekker was voorzitter van de commissie die het kabinet een jaar geleden adviseerde gaande hervormingen in de volksgezondheid door te voeren.

Na afloop van het kabinetsberaad oemde premier Lubbers een kop-peling tussen de verlaging van de vergoeding voor praktijkkosten en verlaging van het norminkomen voor specialisten. Die praktijkkosten moeten formeel op 1 oktober gaan, maar uitsluit is volgens de minister-president wel mogelijk.

Het kabinet wil het norminkomen verlagen van 180.000 gulden per jaar naar minimaal 148.000 gulden. Volgens de minister-president ligt dit ook in relatie tot de specialisten die controverieus, mits de praktijkkostenvergoeding niet zo laag omlaag gaat als tot nu toe wordt voorgesteld.

De ministersploeg wil maandag of dinsdag een brief aan de Kamer en de betrokkenen sturen. Daarin zal haar bereidheid tot medewerking aan een bemiddelingspoging van Dekker aangeven. Tegelijk zal het kabinet wel enkele data noemen waarop Dekker uiterlijk succes moet hebben geboekt.

(ADVERTENTIE)

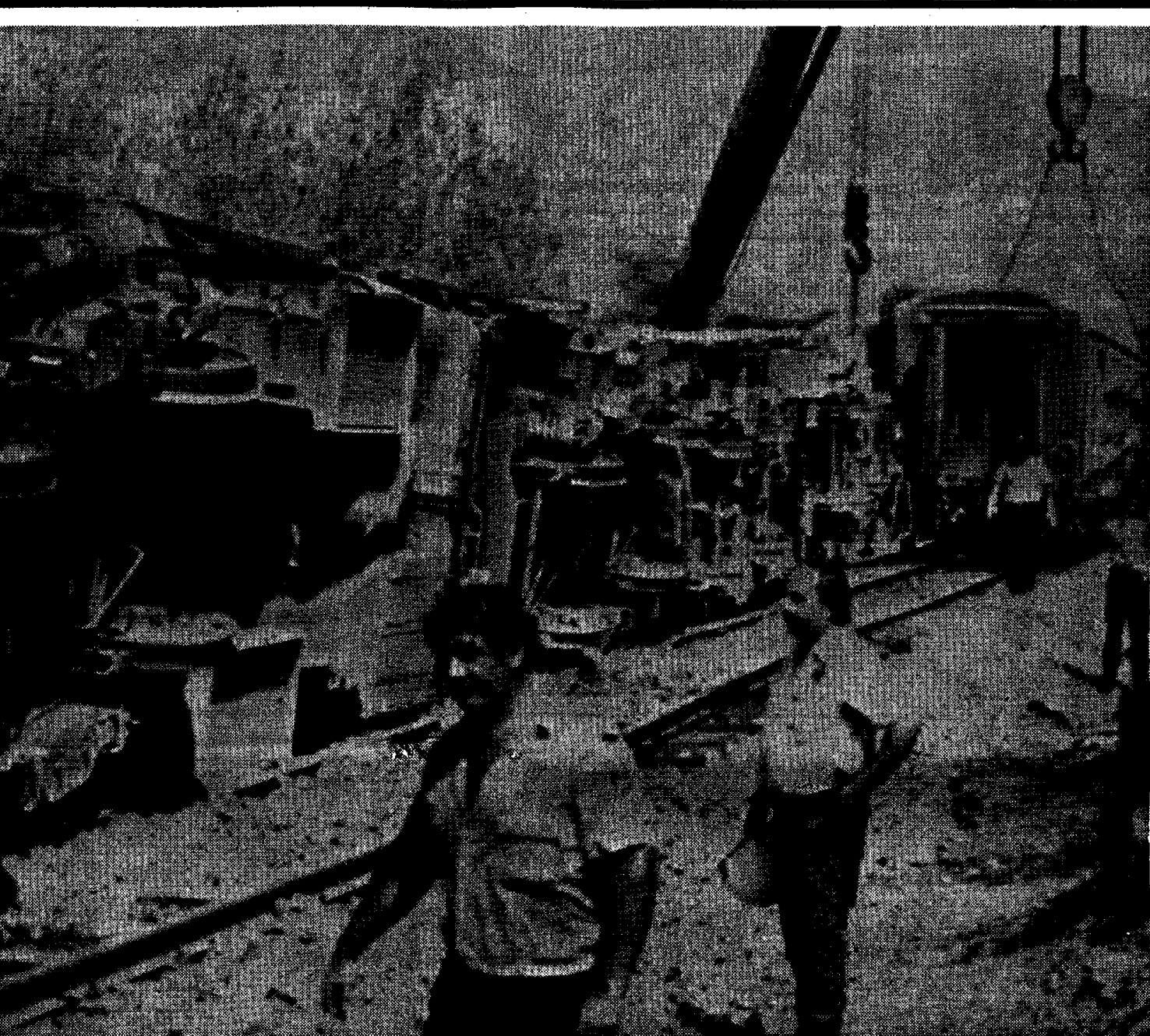
KIES KLASSIEK

Eigen tijds en toch tijdloos.
Met de warme uitstraling van
hoogkwalitatief vakmanschap.
En móóí...

SUBEN MEUBELN ROERMOND

Maastrichterweg 33, 04750-16141
Roermond-Maastricht nabij Philips

● Reddingsploegen aan het werk bij de ontspoorde Griekse trein, die onderweg van Athene naar Patras verongelukte.

ATHENE - Een Griekse passagierstrein is gisteren ten westen van Athene uit de rails gelopen.

Minstens zes mensen kwamen om het leven en een nog onbekend aantal mensen raakte gewond. Vele passagiers zitten nog in het wrak opgesloten. Dit deed de politie mee. Reddingsploegen zijn bezig de doden en ge-

Zes doden bij treinramp in Griekenland

wonden uit de ravage te bevrijden.

De drie achterste wagons werden van de trein gescheurd en vielen in een greppel naast het spoor. Het ongeluk gebeurde bij Kinetta, op ongeveer 60 kilometer van de Griekse hoofdstad op de lijn Patras-Athene. Er bevonden zich volgens de eerste berichten naar schatting 150 mensen aan boord van de trein.

Voorspelling minister De Korte

'Werkloosheid weg in jaren negentig'

DEN HAAG - Minister De Korte (Economische Zaken) voorspelt in het FNV-magazine van deze week dat de werkloosheid in de jaren negentig geheel verdwenen is. Op dit moment zijn er 680.000 mensen zonder werk, een aantal dat vrij stabiel is.

De Korte ziet de werkloosheid verdwijnen door een economische groei van drie procent per jaar in de jaren 90, nieuwe technologieën en het wegvallen van de grenzen binnen de EG. Hierdoor zijn meer mensen nodig terwijl door een vergrij-

zing van de bevolking er juist minder jongeren op de arbeidsmarkt komen. In FNV-magazine roept De Korte de vakbeweging op door te gaan met matiging van arbeidskosten. Tegelijk bepleit hij een forse uitbreiding van scholing.

Volgens De Korte is de groep van 700.000 mensen die nu een WAO- of AAW-uitkering hebben sterk overbelicht. Alle aandacht gaat uit naar de ongeveer 200.000 langdurig werklozen. Gezien de grote groep WAO'ers en AAW'ers acht de minister dat ten onrechte.

Een woordvoerder van de minister ontken dat zijn baas een en ander heeft gezegd. Volgens hem ziet De

Acties bij V & D in Deventer

DEVENTER - Praktisch het voltallige personeel (55 mensen) van het warenhuis van V en D in Deventer heeft gistermorgen een half uur lang het werk neergelegd uit protest tegen de aangekondigde reorganisatie bij het warenhuiscensuur waarbij de komende jaren 950 gedwongen ontslagen zouden moeten vallen. Volgens een woordvoerder van de Dienstbond FNV bleef het warenhuis tot half tien gesloten en maakten de werknemers intussen aan het winkelen publiek hun grieven duidelijk.

Volgens de vakbonden zijn de komende dagen nog meer van dit soort korte prikkels te verwachten zijn hardere acties onvermijdelijk als V en D aan zijn ontslagplannen vasthoudt. Donderdag presenteren de V en D de langverwachte bijgestelde reorganisatieplannen die volgens de woedende vakbonden nauwelijks afwijken van de oorspronkelijke plannen. Weliswaar vallen er in het uiteindelijke plan geen 1.400 maar 950 ontslagen. Maar voor de vakbonden zijn gedwongen ontslagen bij V en D hoe dan ook niet acceptabel.

Niet de moed maar kilo's verliezen.

Snel en blijvend kilo's verliezen met het Quick Start Plus programma van Weight Watchers.

Geen hongerdiëten, pillen of zware oefeningen, maar gewoon stap voor stap enkele leef- en eetgewoontes leren veranderen.

Zo word je slank en blijf je slank. Snel, verantwoord en vooral ook smakelijk.

Ontdek deze methode vrijblijvend op een "open huis" bijeenkomst volgende week.

Wie zich vanaf 5 tot 24 september a.s. aanmeldt, krijgt bovendien f 10,- korting.

Weight Watchers
's Werelds beste slankmakers.

© 1988, Weight Watchers en haar methodes zijn geregistreerd door Weight Watchers International, Inc. in Amerika en elders. Het gebruik van het logo van Weight Watchers is uitsluitend toegestaan door Weight Watchers International, Inc.

Beek, 't Kaar, Stationsweg 126, woensdag 19.30 uur; Blerick, Wijkcentrum De Staat Witherenstraat 68, maandag 19.30 uur; Brunssum, Cafe De Burcht, Wienenweg 18, maandag 19.00 uur; Heerlen, H.K.B.-gebouw, Pater Beatusstraat 3, dinsdag 09.30 en 19.30 uur; Hoensbroek, Gemeenschapshuis Maria Gewanden, Zandbergweg 16, woensdag 09.30 uur; Kerkrade, Cafe Rolduc, Zonstraat 33, woensdag 19.00 uur en donderdag 09.30 uur; Mastricht, Heliport, Griend 9-11, dinsdag 10.00, 13.30 en 19.30 uur. Roermond, Gemeenschapshuis Donderdie, Donderbergweg 47, donderdag 09.30 uur; Sittard, Hotel Auvelerberch, Wiegelaalstraat 2, maandag 19.30 uur en dinsdag 13.30 uur; Venlo, Hotel Maagdenberg, Leutherweg 1, maandag 13.30 uur en woensdag 19.30 uur; Weert, Buurthuis Fatima, Nieuwstraat 11, woensdag 19.30 uur; Deurne, De Vierspan, Harmenstraat 2-8, dinsdag 13.30 uur; Geleen, Reüniegebouw, Wilhelminastraat 1, donderdag 19.30 uur.

<p>Verkoop bij executie</p> <p>Op maandag 5 september, te 11.00 uur zullen de laatste van L'Espoir H. wonende te Nieuwstadt, Cremerstraat 13 worden verkocht:</p> <p>een personenauto merk Citroën Visa kenteken 51 ZZ bouwjaar 1986 (startmotor defect).</p> <p>De verkoop vindt plaats op het ontvangkantoor, Kerkweg Zuid 26 te Sitard. De auto is te bezichtigen een half uur voor de verkoop.</p> <p>De deurwaarder der Rijksbelastingen belast met de executie.</p>	<p>St.Jans Gasthuis</p> 	<p>Weert</p> <p>Vogelsbleek 5, 6001 BE Weert Postbus 29, 6000 AA Weert Telefoon 04960 - 37988</p>	<p>DIREKT</p>
<p>Recentelijk heeft de heer C.K.J. van Sambeek, uroloog in het St. Jans Gasthuis te Weert, zijn professionele loopbaan beëindigd.</p> <p>Immiddels heeft de heer J.W. Langeveld, uroloog, de zorg voor de urologische patiënt op zich genomen en is per 1 augustus 1988 verbonden aan het St. Jans Gasthuis.</p> <p>De Raad van Toezicht en het Convent van Directeuren van de Stichting St. Jans Gasthuis stellen u gaarne in de gelegenheid om op vrijdag, 9 september 1988 tussen 17.00 en 18.30 uur, in het Auditorium van het ziekenhuis afscheid te nemen van de heer C.K.J. van Sambeek en tevens kennis te maken met de heer J.W. Langeveld.</p> <p>Uw aanwezigheid wordt bijzonder op prijs gesteld.</p> <p style="text-align: right;">Het Convent van Directeuren</p>			

ULO – MULO – MAVO HUNNENWEG – MAASTRICHT 50 jaar

Daarom een grote REUNIE voor alle oud-leerlingen en docenten op zaterdag 8 oktober in Scala Jumbo Dancing te Valkenburg.

Aanvang: 20.00 uur

Je schrijft je in door vóór 30 september f 10,- over te maken op bankrekeningnummer 86.67.71.840 Spaarbank Limburg ten name van A. Barkhuijsen, inz. reñie, Hunnenweg Maastricht. Kom je samen met je partner maak dan f 12,50 over. Vermeld ook je adres, je meisjesnaam en het jaar van slagen.

Uitgebreide informatie krijg je hierna toegestuurd.

Nog vragen? Bel dan de school, tel. 043-635900.

*Tot ziens in Valkenburg!
Je komt toch zeker?*

37973

**HUUR of KOOP
AL UW MACHINES B.I.J.
...dopjapanners en vorkheftrucks**

Brouwers b.v.
Blaaswijkstraat 4, Breda 11
Alicemansweg 2
343-6345 (06)
343-6346 (06)
Industrie wijk 2
34150 (06) 343-6346

**PRACHTIG.
EN DAN DIE PRIJS!**

het ontwerp. Het is de laatste in wat macht furare bij Woonkultuur. In een apart ingerichte afdeling worden de nieuwste ontwerpen met kleine meubelen en accessoires die vlotte accenten leggen en een levendige sfeer creëren.

De afzonderlijke klassen lang en kort van karakter, open voor combinaties zowel in de klas als in de woonkamer. Rond enkele herkenbare vorm-elementen bouwde 'Nouveau' een verscheidenheid aan kleine objecten uit, met delicate combinaties in kleur en steffing. Bovendien is de afzonderlijke dwingende alles-of-niets-stijl eerder een concept dat de afzonderlijke meubelen meekomen.

Woonkultuur
Zutendaal

Iedere zondag
open van
10 tot 18 uur

Dijksterhuis 2-4, 3601 Zutendaal, Centrum Zutendaal aan
de stadsgraven. Tel. 011-61.11.36 vanuit Nederland:
09-32111135. Ongeveer 13 km van Meppel, 35 km
van Heeren en 25 km van Geleen. Gespenet dage-
liks van 10 tot 18 uur. Iedere zaterdag en zondag
van 10 tot 18 uur. 's Woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

Nouveau

Zutendaal
Meppel
Geleen
Heeren
Afdeling Zutendaal

Autobaan Heeren-Ammerlaan
afslag Zutendaal

Alleen vandaag nog ligt het geld niet op straat, maar bij de Fiat dealer.

f 1500,— Korting
op elke gebruikte wagen.*

De laatste maanden hebben weer heel wat mensen een nieuwe Fiat gekocht. Daarbij zijn zeer mooie auto's ingeruild. Zowel Fiats als andere merken.

Vandaag is de laatste dag dat wij deze gebruikte wagens met een bijzonder interessante korting verkopen.

Als u het oog op een gebruikte wagen hebt laten vallen, *met een kenteken vanaf 1 januari 1985, trekken wij f 1500,— af

van de prijs zoals die in de ANWB/BOVAG koerslijst staat aangegeven.

Ondanks deze aanzienlijke korting blijven ook voor deze auto's de uitstekende GWPS garantie zekerheden onverkort van toepassing.

Kopen bij ons is dus vertrouwd. Komt u even f 1500,— besparen? Onze adressen staan in de Gouden Gids. **FIAT**

DE GEZAMENLIJKE FIAT DEALERS.

 Gebruikte Wagens Plus Systeem Op al deze gebruikte wagens zijn de GWPS garantie zekerheden van toepassing.

Pad naar stille aftocht bewindslieden vol obstakels

Paspoort-drama kan op crisis uitdraaien

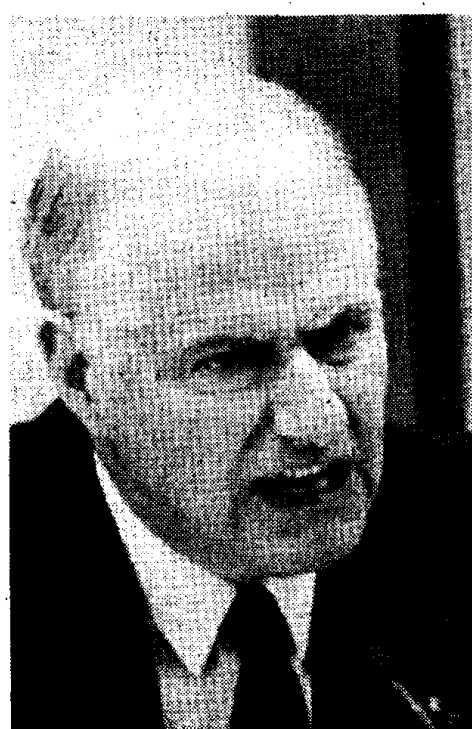
Van onze Haagse redactie

DEN HAAG - Als in Nederland boekmakers veel geld konden verdienen met weddenschappen over politiek, zou er in Den Haag nu geen weddenschap meer af te sluiten zijn op het politieke leven van minister Van Eekelen en staatssecretaris Van der Linden. Hun carrière hangt door het paspoortdrama aan een draadje.

De roep om hun vertrek begint op en rond het Binnenhof snel te klinken, maar daarmee wordt de vraag actueel: hoe krijgen we ze weg, zonder al teveel politieke schade aan te richten? allerlei officiële en officieuze perkroepjes van kamerleden zijn inmiddels begonnen met analyses van de gevolgen van de verschillende scenario's.

De heen- en terugreis van een bewindslid lijkt eenvoudiger dan het in werkelijkheid is. Het wegvoeren van twee bewindslieden is een unieke operatie, die met grote zorgvuldigheid moet worden voorbereid. Electorale belangen, partijpolitieke sentimenten, persoonlijke sympathieën en afkeer vertoeuvelen snel de mogelijkheid tot heldere analyses.

ovendien moet, als eenmaal een scenario is vastgesteld, het politieke spel tussen de fracties tussen Kamer en kabinet met de nodige vakbekwaamheid worden gespeeld. Al te grote

● MINISTER VAN EKELEN

...op de wip...

zelfverzekering wordt snel bluf en dus afgestraft. Van den Broek lokte de juist afgeronde parlementaire enquête feitelijk uit, door een te arrogante opstelling jegens vooral de VVD. Te grote onzekerheid wordt als zwakte uitgelegd en bevordert de sfeer evenmin.

Hoofdzonde

Komend weekeinde breekt het eerste moment aan, waarop een besluit moet worden genomen over het politieke lot van het duo Van Eekelen en Van der Linden. Daarbij spelen de CDA-prominenten Lubbers en Van den Broek een hoofdrol. De jurist Hans van den Broek moet beslissen of er een sluitende verdediging moge-

● STAATSSECRETARIS VAN DER LINDEN

...zware averij...

lijk is tegen de aanklacht van de parlementaire enquêtecommissie. Het mismanagement van oud-staatssecretaris (nu minister) Wim van Eekelen wordt de VVD'er zwaar aangerekend; het verkeerd informeren van de Kamer door CDA'er René van der Linden geldt als de hoofdzonde.

De verdediging van premier Lubbers en minister Van den Broek dat de Kamer niet bewust is misleid, maakte tot nu toe weinig indruk. CDA-fractievoorzitter Bert de Vries: „Moeten we er dan een strafrechter bij halen?” De beide coalitiepartners voelen er weinig voor de redenering van het kabinet te volgen dat er onderscheid gemaakt moet worden tussen politieke verantwoordelijkheid en persoonlijke verwijtbaarheid.

Bezegeld

Als het kabinet dit weekeinde besluit dat er geen solide verdediging tegen de aantijgingen mogelijk is, is het lot van de beide bewindslieden bezegeld. Zij zullen dan nog dit weekeinde hun ontslag bij de Koningin aanbieden.

De kou is dan uit de lucht. Politiek is deze, door De Vries en Voorhoeve aanbevolen oplossing, de minst schadelijke.

De regeringsfracties voorzien grote gevaren als het kabinet besluit Van Eekelen en Van der Linden voorlopig te steunen. Vooral minister Van den Broek heeft tot nu toe duidelijk gemaakt niet bang te zijn voor een confrontatie met de gehele Tweede Kamer en steunde zijn staatssecretaris door dik en dun. Hij neigt ernaar dat te blijven doen. Naar verluidt heeft hij maandag, na het verschijnen van het enquêterapport, geruime tijd briesend van woede door zijn departement gelopen.

Zuiverheid

De Kamerfracties van CDA en VVD wapenen zich al voor een

dergelijk gevecht. De grenzen van het parlementair fatsoen zijn immers in het geding, en te veel gesjoemel willen de parlementariërs op dit terrein (na RSV en andere affaires) niet meer accepteren. De VVD is, met de oppositie, het meest vastberaden de staatsrechtelijke zuiverheid in ere te herstellen. De liberalen vinden dat de twee bewindslieden moeten opstappen.

De CDA-fractie heeft het heel wat moeilijker. Een deel van de fractie steunt 'ons René' tegen alle stormen in. Andere CDA-Kamerleden vinden wel dat de staatssecretaris politiek onhoudbaar is, maar zien bezorgd uit naar de aanvaring tussen hun fractievoorzitter Bert de Vries en hun premier Ruud Lubbers.

Uitbarsting

De spanningen zullen tot een uitbarsting komen rond de door de oppositie in te dienen motie van afkeuring tegen Van Eekelen en Van der Linden. Laat Lubbers die motie na veel tegenstribbelen toe, dan kan het CDA vóór stemmen en vertrekken de twee. Verklaart Lubbers die motie 'onaanvaardbaar', wat een logische stap zou zijn op het pad van de confrontatie, dan staat wel of niet buigen voor het machtswoord van Lubbers automatisch gelijk aan kiezen tussen Lubbers en De Vries.

Waar VVD-fractievoorzitter Voorhoeve niet van zins lijkt nogmaals voor Lubbers' dreigementen en machtswoorden te wijken, zijn de gevolgen van een dergelijke keus voor het CDA desastreus. „Dan stormen we regelrecht op een kabinetscrisis af, met open ogen en zonder dat iemand het tegen kan houden,” voorspelt een ingewijde in de CDA-geheime.

Zo'n kabinetscrisis is voor het CDA een uiterst onaangenaam perspectief. De christendemocraten moeten dan verdeeld de verkiezingen in en lopen het risico van een electorale afstraffing voor aanhoudend politiek gerommel.

De VVD denkt garen te kunnen spinnen bij een zuivere politieke en staatkundige opstelling, en heeft minder zorgen over verkiezingen. Samen met de oppositie kunnen de liberalen het kabinet laten vallen.

Varianten

Het smalle pad naar een geruisloos verdwijnen van een staatssecretaris en een minister is vol obstakels, en kent brede zijwegen in de richting van een kabinetscrisis.

Andere varianten voorzien in een vertrek van slechts één politicus, maar daarna wordt tot nu toe weinig waarde gehecht. Aanblijven van beide bewindslieden is als uitkomst het minst waarschijnlijk, maar is bij groot politiek gestuntel niet volledig uitgesloten.

'Missie geslaagd'

Rente vertoont stijgende trend

RENTETARIEVEN GAAN op en neer. Dat komt omdat ze afhankelijk zijn van vele factoren. Zo gaf angst voor oververhitting van de op volle toeren draaiende Amerikaanse economie voeding aan de vrees voor een hogere inflatie en voor verdere rentestijging.

IN NAVOLGING van de Verenigde Staten was ook in de Bondsrepubliek Duitsland de afgelopen tijd sprake van stijgende kapitaalmarktrenten. Het besluit tot invoering van een bronbelasting op rente-inkomsten in West-Duitsland en de zuigkracht van een oplopende dollarkoers, leidden tot een terughoudende opstelling van beleggers om „in markten” te gaan. Gevolg: renteverhoging om de mark aantrekkelijker te maken ten opzichte van de dollar. De Nederlandsche Bank moest de koers van de gulden op peil houden en dus werd ook in Nederland de rente verhoogd.

HOEWEL DE rentetarieven dus „per definitie” omhoog en omlaag gaan, zijn verreweg de meeste deskundigen van mening dat de trend op lange termijn stijgend is. „De hypotheekrentetarieven hebben de onderste grens al enige tijd verlaten”, aldus de chef-econoom van een grote Nederlandse bank.

Rust

VOOR DE beurscrisis van oktober 1987 was er sprake van oplopende rente. De krach van zwarte maandag kwam, althans

in die omvang, volkomen onverwacht. Vervolgens reageerden de monetair autoriteiten in de verschillende landen met renteverlagingen. Immers, rust terugbrengen op de effectenbeurzen was een gebod en daarom werden de monetair verhoudingen verruimd, er werd meer geld in de economie gepompt.

INMIDDELS, BIJNA een jaar na de krach, is er niet veel reden meer om monetair ruim te zijn. De aanvankelijk verwachte teruggang van de economische groei is achterwege gebleven. De reële economie (productie, investeringen, consumptie) heeft zich niet op sleptouw laten nemen door de gebeurtenissen op de financiële markten. In ieder geval tot nu toe niet. Met betrekking tot investeringen en consumptie heerst alom optimisme en ook de verwachtingen van producenten en consumenten over de toekomst van de economie zijn gezinsd somber.

ER IS in de westelijke wereld en dus ook in Nederland een situatie ontstaan waarin de centrale banken niet meer bang hoeven te zijn voor een teruggang van de conjunctuur, laat staan voor

een recessie. Daarvoor in de plaats is echter de angst voor geldontwaarding (inflatie) gekomen. Dat betekent dat consumptie en investeringen afgeremd dienen te worden en het in feite enig overgebleven instrument dat daartoe gebruikt kan worden, is het 'rentewapen'. Ook al omdat het met het zogenaamde stringente begrotingsbeleid van landen als Amerika en West-Duitsland niet best is gesteld. De financieringstekorten worden daar om uiteenlopende redenen niet kleiner. Voeg daar nog de onzekerheid over de wisselkoersen bij en het scenario voor een geleidelijk stijgende rente ligt klaar. Op lange termijn is bijvoorbeeld in de Verenigde Staten een relatief hoge rente noodzakelijk, omdat anders niemand in dollars wil beleggen en Amerika zijn tekorten niet kan financieren.

Beeld

ZOALS HET er nu uitziet, zal de Federal Reserve Board (het stelsel van centrale banken in de Verenigde Staten) proberen de geldmarktrenten in de komende maanden te stabiliseren. Tegen het einde van het jaar echter, als het risico van oververhitting en inflatieversneling mogelijk weer toeneemt, is een verdere stijging van de geldmarktrente niet uitgesloten. Ook de Bundesbank zal het monetair beleid dan verscherpen. Nederland moet met de internationale ontwikkeling in de pas lopen, waardoor de opwaartse druk op de rentetarieven zal toenemen.

VOORLOPIG ZIJN er geen aanwijzingen dat de stijgende rentetrend wordt omgeboogen. Maar als er volgend jaar minder economische groei komt, kan dat beeld wel degelijk veranderen.

hans amesz

(ADVERTENTIE)

Najaarsmode '88:

Kleding van veel bekende modehuizen vindt u bij ons onder één dak:
Blacky Dress, Gil Bret, Sandy Design, Mondy, Ara, le Truc, Gardeur, Hammer, Portobello's en Gipsa
nu reeds bij

Jacobsse
damesmode
kouvenderstraat 42-44
hoensbroek

Begrotingscompromis bewaart ministers voor gezichtsverlies

DEN HAAG - Onverwacht werden de begrotingsbesprekingen in het kabinet, die deze week zijn afgerond, toch nog spannend. Objectief waren daar nauwelijks redenen voor te bedenken, er was immers geld genoeg beschikbaar. Maar Ruding zou Ruding niet zijn als hij niet toch weer ergens een claim op tafel legde.

Dat gebeurde dan ook. In de zogeheten augustusbrief verraste Ruding zijn collega De Korte met een extra aanslag van 700 miljoen gulden, op te brengen door het beëindigen van de minister van Financiën had namelijk geconstateerd dat het bedrijfsleven veel meer investeringspremies (WIR) hadden binnengesleept dan was verwacht. Hij vond (en vindt eigenlijk nog) dat de bedrijven daarvan een deel moesten terugbetalen.

Prestige

Nu was De Korte's prestige bij het bedrijfsleven (waar een minister van Economische Zaken toch bij uitstek voor moet staan) al niet erg groot, dus wilde hij een daad stellen. In krachtige bewoordingen liet hij zijn collega Ruding weten dat deze hoog of laag kon springen, maar dat hij zijn centen maar ergens anders moest halen. Van het bedrijfsleven diende hij af te blijven.

Maar om dat soort teksten glim-

Lubbers schippert met succes tussen Ruding en De Korte

lacht Ruding altijd even, om vervolgens alsof er niets aan de hand is zakelijke argumenten voor zijn standpunt aan te dragen. Dit keer stelde hij zich buitengewoon soepel op, vond hij zelf, omdat hij van de verwachte overschrijdingen van 2,7 miljard gulden 'slechts' voor ongeveer een kwart gecompenseerd wilde zien. Het was dan ook niet zozeer de geverge financiële compensatie op zich, als wel de invulling van de 700 miljoen die voor problemen zorgde. Ruding had twee voorstellen. De aan de werkgevers beloofde verlaging van de vennootschapsbelasting mocht niet op 1 oktober ingaan maar pas drie maanden later. Dat zelfde zou moeten gebeuren met het overnemen van de premie kinderbijslag die werkgevers betalen voor de overheid. Geen 1 januari maar drie maanden later.

Nu waren beide lastenverlichtingsmaatregelen de werkgevers

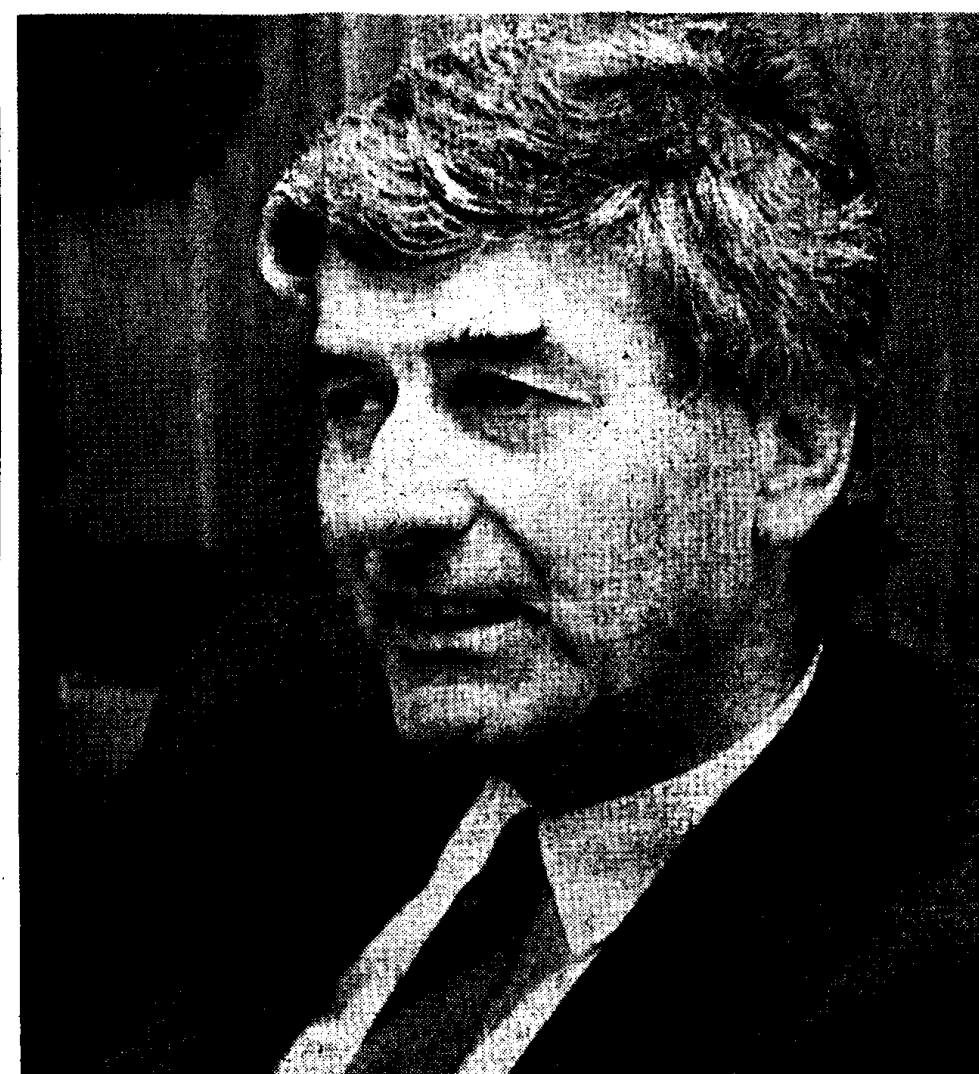
beloofd in ruil voor het schrappen van de WIR met ingang van 29 februari. En aan die belofte wilden zij en minister De Korte vasthouden. Rudings verweer was echter simpel: ze hebben toch ook meer WIR genoten, dus leveren ze nu maar ietsje in. Een lastig probleem voor premier Lubbers, die dacht voor het eerst in zijn carrière als minister-president, nu eens zonder problemen een begroting te kunnen opstellen. Maar, als altijd, zette Lubbers zich energiek aan het karwei. En zoals altijd liet Lubbers vooral de tijd voor zich werken.

'Seelenmassage'

Anderhalve week lang werd er intensief vergaderd over de begroting voor 1989, waarbij het woord 'WIR' zorgvuldig werd vermeden. Pas vorige week vrijdag kwam het probleem weer aan de orde. Natuurlijk had de premier links en

rechts al wel wat 'Seelenmassage' toegepast en niet zonder succes. Zaterdag deelde de woordvoerder van Lubbers mee dat 'De Korte en Ruding overeengekomen waren het niet eens te zijn'. Maar ze waren wel een aardig stukje dichterbij elkaar gekomen. Hoe dicht, bleek echter pas afgelopen dinsdag.

Lubbers had in het weekeinde een compromis bedacht, dat hij echter eerst bij de werkgevers wilde 'afchecken'. Het kabinet zou volhouden dat het blijft streven naar de beloofde verlaging van de vennootschapsbelasting per 1 oktober, wel wetend dat dat technisch toch niet meer zou kunnen. In de praktijk gaat de verlaging per 15 november in. Bovendien zouden de werkgevers een verhoging van enkele sociale premies moeten accepteren. Voor de overname van premies kinderbijslag door de overheid blijft 1 januari staan.

● PREMIER LUBBERS

...twee vliegen in één klap...

Optisch heeft dit compromis het voordeel, dat De Korte tegenover de werkgevers kan volhouden dat hij de beloofde verlaging van de vennootschapsbelasting toch maar mooi overeind had gehouden, terwijl het hele kabinet vond dat die wel naar 1 januari kon worden uitgesteld. Ruding leed ook geen gezichtsverlies, want hij

krijgt toch een fors deel (circa 500 miljoen gulden) van de door hem geëiste compensatie via de hogere premies binnen. Tijdens het overleg met de werkgevers, afgelopen maandag, bleek dat zij onder protest akkoord gingen. Eerder hadden de werkgeversvoorzitters van Lubbers al te horen gekregen, dat ze maar beter

het compromis konden accepteren, anders zou de verlaging van de vennootschapsbelasting alsnog uitgesteld worden naar 1 januari. Zoals Ruding eiste.

Toen deze kogel maandag door de kerk was, konden de besluiten over de rest van de begroting dinsdag snel genomen worden. De koopkracht blijft gehandhaafd, voor verbetering van de werkgelegenheid zijn nog enkele plannetjes gemaakt en het financieringstekort blijft binnen het gestelde tijdschema: iedereen tevreden.

Bijna ongemerkt sleepte Lubbers echter nog even een geesteskindje van hem binnen. Het kabinet heeft namelijk besloten per 1 januari een grote stap te zetten in de richting van de voorgestelde herziening van de financiering van de gezondheidszorg. Vanaf volgend jaar moeten ziekenfondsverzekerden 160 gulden per jaar vaste premie betalen, onafhankelijk van het inkomen. De inkomensafhankelijke premie wordt daarvoor enigszins verlaagd.

Koppelverkoop

Lubbers wilde dat besluit per 1 nu nemen, om de VVD te committeren aan de plannen, waar de liberalen in hun hart erg tegen zijn.

In een soort koppelverkoop m de oplossing van hele WIR-problematiek, drukte de premier dit probleem er bij de VVD door. Uiteindelijk kwam het probleem van de WIR-compensatie de premier du niet slecht uit. Door de oplossing, hiervan te koppelen aan 'Dekker sloeg hij twee vliegen in één klap

henri kruithof

Belangrijke concessies China en Sovjetunie

Vooruitgang overleg Kampuchea-conflict

Van onze correspondent BOB MANTIRI

dermijnen, menen diplomatieke waarnemers.

Betrekkingen

Aangenomen wordt, dat de Russen, die gebrand zijn op een herstel van de betrekkingen met Peking, het niet bij deze ene ontmoeting zullen laten. Er zullen zeker in de komende periode nog meer van deze besprekingen worden gehouden. Naar verluidt vindt de volgende ontmoeting plaats in New York waar de ministers van Buitenlandse Zaken van beide landen de algemene vergadering van de VN zullen bijwonen.

Van onze correspondent BOB MANTIRI

GAPORE - De Sovjetrussische en Chinese delegaties, die gedurende vier dagen in Peking besprekingen hebben gevoerd over het Kampuchea-probleem, hebben naar verluidt een kleine maar belangrijke vooruitgang geboekt.

De landen zeggen in de slepen- kwestie belangrijke concessies hebben gedaan. Vice-minister van Buitenlandse Zaken, Igor Rogatsjov, verklaarde gistermorgen zijn vertrek, dat Hanoi mogelijk al volgend jaar de overgebleven Vietnamese troepen in Kampuchea zal terugtrekken, in plaats van in 1990.

De sprak zijn voldoening uit over besprekingen en zei dat er 'nu punten van overeenstemming' zijn tussen beide landen. De regering heeft op haar verklaring, dat bij een vrede- regeling in Kampuchea garant- moeten worden ingebouwd een terugkeer van de Rode Khmers onmogelijk maken.

Is voor het eerst dat Peking, de Rode Khmers materieel, zo'n verklaring aflegt. Dit is gezien als een belangrijke concessie van Chinese kant. De Chinese regering heeft de Khmers Pol Pot altijd door dik en dun steund. Met de erkenning van het feit, dat de Rode Khmers, die verantwoordelijk worden gesteld voor de moord op miljoenen land- volken, niet aan de macht mogen komen, schaarde Peking zich achter de eensluidende conclusie van deelnemers aan de conferentie over Kampuchea, die afgelopen maand in de Indonesische stad Bogor werd gehouden.

Obstakels

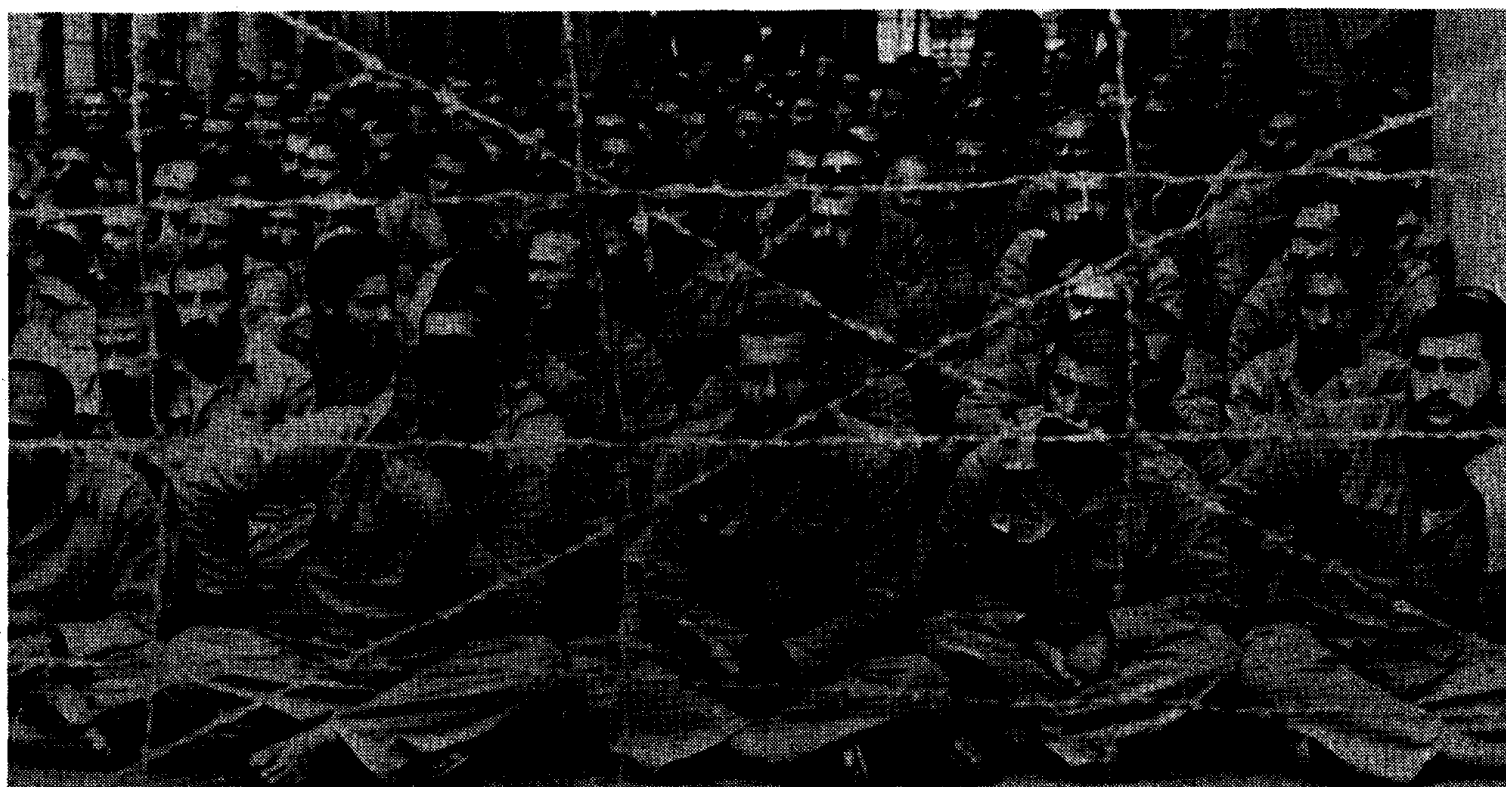
Aangenomen wordt dat de Chinese delegatie het Chinese standpunt uitvoerig heeft toegelicht tijdens de vierdaagse besprekingen. Achter gesloten deuren werd gehouden. Het is voor het eerst op ministerieel direct wordt gesproken over wat China altijd heeft schouwd als een van de drie obstakels, die een normalisatie van politieke betrekkingen tussen de landen in de weg staan.

Stelt zich op het standpunt, dat als de Sovjetunie haar materiële steun aan de Vietnamese bezetting van Kampuchea terugtrekt, de Vietnamese zullen worden gedwongen het buurland te verlaten. Eerder dit jaar maakte het bekend dat 50.000 man- schappen eind dit jaar uit Kampuchea zouden worden teruggetrokken en de rest tegen 1990.

Vraagtekens

Over een volledige herstel van betrekkingen tussen de communistische partijen van beide landen te bereiken, wil de Chinese regering ervan overtuigd worden dat de Russen bereid zijn om de Vietnamese leiders onder druk te zetten om alle troepen uit Kampuchea zo snel mogelijk te laten terugtrekken. Dit onderwerp stond centraal in de besprekingen tussen onderminister van Buitenlandse Zaken Igor Rogatsjov en de Chinese ambtenoot Tian Hongpei. Hoe Moskou de Vietnamese moet bewegen de troepen het beloofde tijdschema te trekken is, volgens diplomaten een vraagteken.

Wiel de Chinezen ten aanzien van de positie van de Rode Khmers een concessie hebben gemaakt, heeft het niet te betekenen dat ze onmiddellijk hun militaire steun aan deze Kampucheaanse beweging zullen terugtrekken. De Vietnamese regering, die de Vietnamese troepen in al de jaren van een totale overwinning heeft weerhouden, zal openleggen. Het zou nog veel vraagtekens oproepen om de wapenzendingen zullen stoppen. China zou daarmee een stap naar uit handen geven. De Chinezen zouden met stopzetting van de hulp ook niet het moreel van de Khmer-troepen willen on- dermijnen.

● Iraakse krijgsgevangenen - hier in Heshmatieh Garrison - zouden door Iraanse 'culturele commissies' onderworpen worden aan hersenspoeling.

VN: ook beïnvloeding in Iraakse kampen

'Iran hersenspoelt krijgsgevangenen'

Van onze correspondent HENK DAM

WASHINGTON - Iran past op zijn Iraakse krijgsgevangenen geestelijke druk toe die gelijk staat aan hersenspoeling. Dat staat in een rapport van de Verenigde Naties over de krijgsgevangenen in Iran en Irak. Een team van de VN heeft de afgelopen weken kampen in beide landen bezocht. Dat was bedoeld ter voorbereiding op de uitwisseling van de krijgsgevangenen zoals die deel uitmaakt van de wapenstilstand tussen Iran en Irak.

De VN-waarnemers melden, dat er zowel onder Iraanse als Iraakse krijgsgevangenen grote en wijd- verspreide angst bestaat voor te- rugkeer naar het vaderland. De Iraniers vrezen onder meer, dat er in hun eigen land vraagtekens zullen worden gezet achter hun va- derlandsliefde. Want, aldus deze Iraniers, het feit dat zij zich heb- ben overgegeven aan de vijand in plaats van zich dood te vechten, wordt in Iran als een onpatriotti- sche daad gezien.

De angst voor repatriëring onder de Iraanse krijgsgevangenen is zo groot, aldus het rapport, 'dat ge- vreesd moet worden voor rellen, bijvoorbeeld op het moment dat zij moeten worden overgebracht en geregistreerd'. Ook veel Ira- kezen hebben weinig reden om met vreugde uit te zien naar de thuis- reis. De VN-waarnemers melden dat in elk kamp dat zij in Iran be- zochten, groepen Iraakezen zich kennelijk hadden geïdentificeerd met Iran.

Demonstraties

De waarnemers melden dat met name de 10 tot 20 procent sji'ieten onder de Iraakse gevangenen 'tij- dens onze bezoeken fanatieke, hysterische en soms gewelddadi- ge demonstraties hielden waarbij ze pro-Chomeiny leuzen schreeuwden en (de Iraakse lei- der) Hoessein veroordeelden'.

Volgens het rapport is er in de Iraanse kampen sprake van zoge- naamde 'culturele commissies' die de gevangenen 'politieke en spirituele leiding' geven. 'Veel ge- vangenen zeiden dat die leiding neerkomt op hersenspoeling,' al- dus de waarnemers.

De pro-Iran gevangenen domine- ren in de kampen, zo wordt verder vastgesteld. Van eenzelfde situa- tie, hoewel minder uitgesproken, is ook sprake in de kampen in Irak, waar pro-Iraakse gevangene- nen trachten hun Iraanse landge- noten te beïnvloeden. Volgens de waarnemers heeft Iran circa 70.000 krijgsgevangenen en Irak 35.000.

Arrestaties na dood Zia

ISLAMABAD - In verband met het onderzoek naar het vliegtuigongeluk waarbij de Pakistaanse presi- dent Zia ul-Haq om het leven kwam, zijn gisteren negen personen gear- resterd. Aldus het Pakistaanse dagblad 'Jang'. De arrestanten, onder wie een commandant van een vliegtuigeskader, werkten op een militaire basis bij Rawalpindi. Het militaire vliegtuig, waarin Zia ul- Haq zich bevond, stortte vlak na het opstijgen van dezelfde basis neer. Zia en 29 anderen verloren hierbij het leven. De Pakistaanse regering wijdt het ongeluk aan sabotage.

werd ook duidelijk toen hij zich niet mengde in de strijd rond de voorstellen van zijn favoriet Oskar Lafontaine.

Hervervkiezing

Na Willy Brandt sprak Johannes Rau, vice-voorzitter van de SPD, minister-president van Noordrijn- Westfalen en als sociaal-democratisch kanselierskandidaat strij- dend ten onder gegaan tegen kan- selier Helmut Kohl. Rau probeer- de een brug te slaan tussen Lafon- taine en de vakbeweging, 'omdat we immers dezelfde wortels heb- ben. We kunnen niet zonder el- kaar'. Het congres beloofde hem niet alleen met een daverend ap- plaus, maar ook door een herver- kiezing met ruim 94 procent. Par- tijvoorzitter Hans-Jochen Vogel haalde bij zijn hervervkiezing het bijna Oosteuropese resultaat van 98,5 procent. En dat was zelfs de anders zo koele Vogel emotioneel iets te veel.

Vrouwen

Nadat de sociaal-democraten eer- der hadden besloten dat vrouwen in de toekomst 40 procent van de partijfuncties moesten bekleden, was het niet meer dan logisch dat er een derde, vrouwelijke, vice- voorzitter zou komen. En dat luk- te ook. Zelfs een flink aantal man- nen stemde voor Herta Daubler- Gmelin. Een resultaat waar de politieke tegenstanders uit het li- beraal en christen-democratische kamp een felicitatiegram voor over hadden.

De enige die een rekening gepre- senteerd kreeg was Oskar Lafon- taine. In de eerste commentaren werd gesproken van een neder- laag, maar nuchter analyserende waarnemers stelden dat Lafon- taine een tik op zijn neus heeft gek- ken, omdat hij de vakbeweging wat al te nonchalant probeerd buiten spel te zetten. 'Onze klein- Napoleon heeft nog twee jaar di- tijd om dat in orde te brengen,' concludeerde een gelouterde par- tijwaarnemer, zinspelend op het machtsbewustzijn van Lafontaine en op het feit dat zijn kleine deel- staat eeuwenlang het strijdtonel was van Duitse en Franse belan- gen.

Prof Stelmachowski, bemiddelaar tussen arbeiders en Poolse regering:

'Geen overwinning, wel grote stap voorwaarts'

Van onze correspondent HANS GELEIJNSE

WARSCHAU - „Een overwinning voor Solidarnosc? Zeker niet, het is maar het begin van onderhandelingen. Er is echter een zeer belangrijke stap voorwaarts gezet. Er wordt ge- praat.” Prof. Andrej Stelmachowski praat langzaam maar beslist. Hij is net terug uit de burelen van het Poolse episco- paat, waar Solidariteitsleider Lech Walesa voor zijn afreis naar Gdansk verslag uitbracht van zijn eerste gesprek met minister van Binnenlandse Zaken Czeslaw Kiszczak.

Stelmachowski, een grijsjarige zestiger, oogt meer als een gepen- sioneerd fabrieksarbeider dan als de 'onafhankelijke katholieke in- tellectueel', zoals hij doorgaans in de wereldpers wordt genoemd. Hij is lid van KIK, de Club van Ka- tholieke Intellectuelen, een veren- iging van voornamelijk progressieve katholieken die rond de 25.000 leden telt.

Maar Stelmachowski's voornaam- ste bezigheid de afgelopen maan- den was, namens de kerk, bemid- delen tussen stakers en regering. Eerst in Nowa Huta, waar de auto- riteiten hem een geweldige per- soonlijke teleurstelling bezorgden door tijdens zijn bemiddelingsop- ping met geweld de staking in het Lenin-staalcomplex te breken. En dan nu in Gdansk, waar Stelma- chowski's diplomatieke vaardig- heden er mede voor zorgden dat Walesa en Kiszczak aan één tafel kwamen te zitten.

„Tot gisteren spraken partij en regering over Walesa als een 'prive- persoon' en Solidariteit als een 'niet-bestaande', doodverklarde beweging. Walesa werd nu als een officiële gesprekspartner ontvan- gen en er is overeengekomen dat in verdere gesprekken alle onder- werpen aan de orde kunnen ko- men, ook erkenning van Solidari- teit,” zo waardeert Stelmachowski het gesprek van woensdag.

In welke vorm die erkenning uit- eindelijk uit de bus zal komen, durft Stelmachowski niet te voor- spellen. „Natuurlijk blijft de eis tot legalisering van Solidariteit als landelijke organisatie op tafel,” zegt hij eerst. Maar later in het ge- sprek brengt hij nuances aan. „Walesa wil erkenning van Solidariteit, maar niet in de vorm zoals in de jaren 1980 en '81, dat is wel zeker. We moeten een vrije vakbond creëren, maar hoe precies, dat moet uit de onderhan- delingen komen.”

Scheiding

Stelmachowski geeft daarmee aan dat de top van Solidariteit een scheiding wil tussen vakbondsa- ctiviteiten en politiek. „Onderdeel van de politieke hervormingen moet de werkelijkheid zijn van het grondwettelijke recht veren- igheden op te richten. Dus ook poli- tieke clubs. De politiek was de af- gelopen jaren een ballast voor de

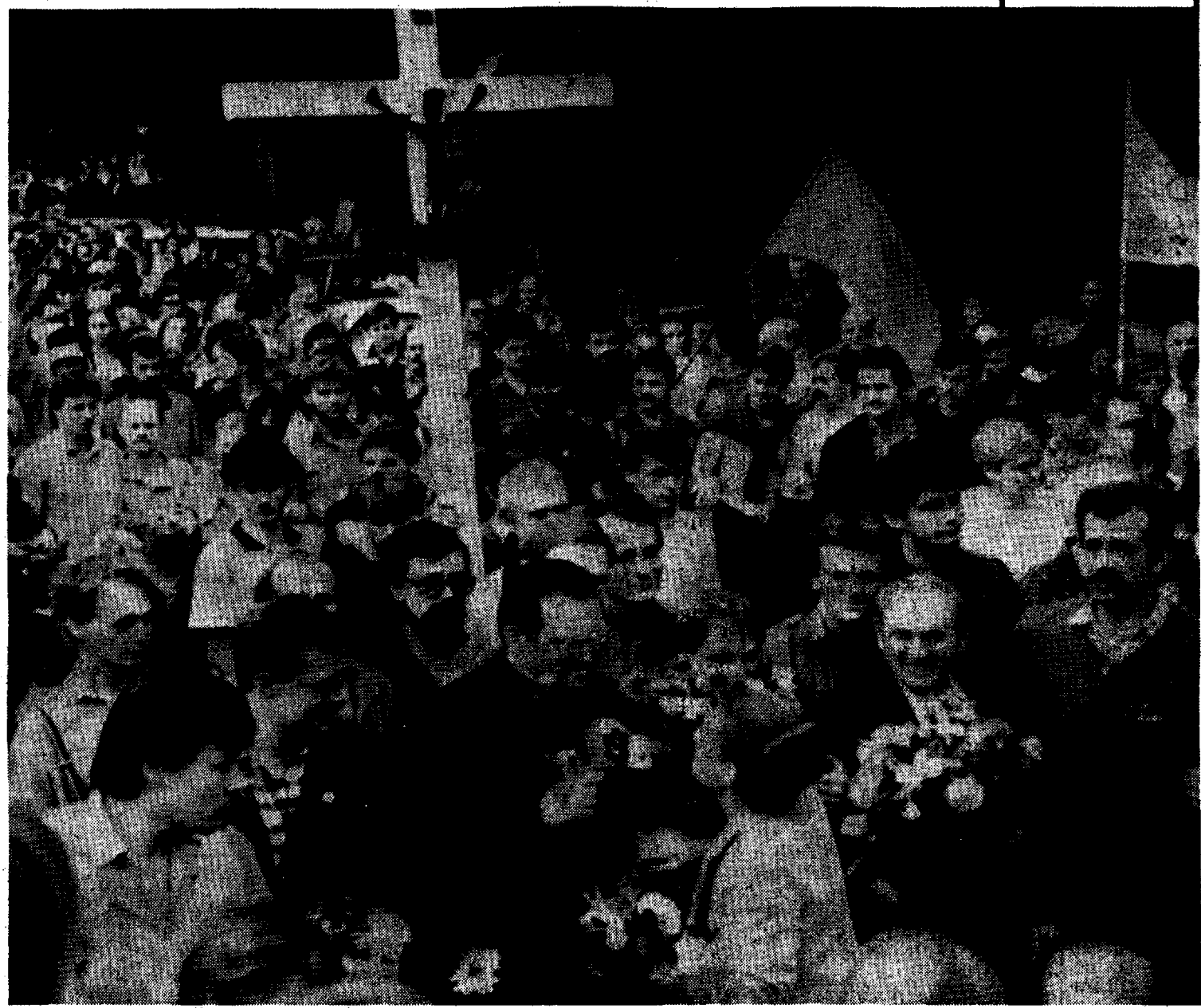
vakbond, en zo'n hervorming kan daar een eind aan maken,” meent Stelmachowski. Maar hoe oprecht zijn partij en re- gering in hun wens tot dialoog. Staat de regering niet met de rug tegen de muur en is het gesprek van gisteren daarom niet meer dan een tactische manoeuvre om een eind aan de stakingen te ma- ken? Stelmachowski, beslist: „Ik denk dat deze regering oprecht is. De wil om tot een oplossing te ko- men, is er aan beide zijden. Je moet niet vergeten dat de regering veel sterker staat dan in 1980. Toen was er een plotselinge en heel grote beweging die landelijke stakingen organiseerde. Nu niet. Het is meer de druk van de alge- mene economische en politieke si- tuatie in Polen die Solidariteit nu kans geeft op erkenning als vak- bond,” zegt hij.

Ontspanning

Het is, ook internationaal, niet de tijd voor confrontatie, maar voor ontspanning, argumenteert Stel- machowski. De Poolse regering weet dat de stakingen niet meer zo massaal zijn als voorheen, maar wel grote economische schade en politieke instabiliteit veroorzaken.

Dat is ook de druk op de ketel bij de voorbereidingen die, alweer met Stelmachowski als bemidde- laar tussen beide partijen, nu gaande zijn om de echte onder- handelingen van de grond te krij- gen. „We hebben geen tijd te ver- liezen. Vastgesteld moet worden wie gaan deelnemen en wat de agenda precies is. Zeker van een plaats zijn in elk geval Walesa en Kiszczak,” zegt hij.

Tot nog toe kwamen economische en politieke hervormingen in Po- len niet van de grond, omdat Soli- dariteit als gesprekspartner bui- ten spel was gezet. Maar, zegt Stel- machowski, de ronde-tafelconfe- rentie moet ervoor zorgen dat die hervormingen worden gerealise- erd. De regering weet dat als re- sultaten uitblijven een nieuwe sta- kingsgolf dreigt, en nog wel op korte termijn. Hij is ervan overtuigd dat de top van partij en regering die hervor- mingen, zoals wijziging van de Kieswet, de Verenigingswet en scheiding tussen vakbond en staat, wil.

'Partijlijn richten op nieuwe kiezers in het midden'

SPD aarzelend achter nieuwlichter Lafontaine

Van onze correspondent HANS HOOGENDIJK

MUNSTER - „Ik accepteer mijn verkiezing. Ik dank julie voor het vertrouwen dat jullie in mij stellen. Een ander resultaat zou oneerlijk zijn geweest. Maar ik beloof, dat ik net zo ongemakkelijk zal blijven als nu.” Woorden van de 44-jarige Oskar Lafontaine, minister-president van de kleinste Westduitsche deel- staat, het Saarland, nadat het resultaat van zijn keuze tot vice-voorzitter van de SPD bekend was gemaakt.

Lafontaine, die de partijlijn wil richten op de nieuwe kiezers in het midden en daartoe woensdag een open confrontatie met de vak- beweging had gezocht, kreeg bij- na 68,5 procent van de stemmen van de 440 afgevaardigden, bijna 16 procent minder dan een jaar ge- leden. Dat was de prijs die hij moest betalen voor de naar West- duitsche begrippen onorthodoxe manier waarop hij de problemen van de toekomst te lijf wil gaan.

Lafontaine wil meer flexibele werktijden, deeltijdarbeid, nieu- we banen voor vrouwen, vermo- gensaanwasdeling voor werknem- ers en het afzien van conjunctu- rele werkgelegenheidsprogram- ma's. Mits solidair uitgevoerd door de nieuwe klasse van hoog ontwikkelde werknemers en zich van hun maatschappelijke plich- ten bewuste werkgevers, zou de maatschappij er anders, beter uit kunnen zien, zegt hij.

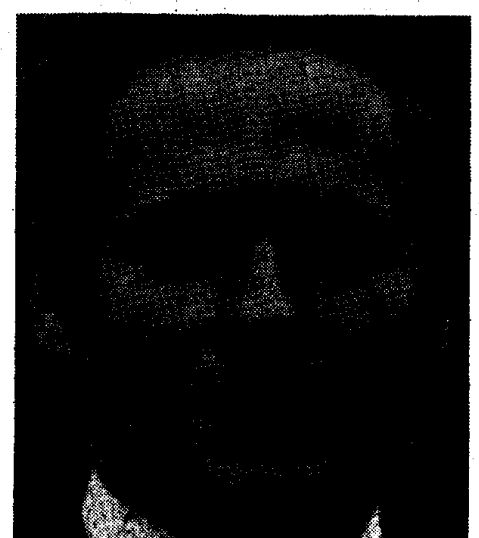
Aan de vooravond van dit SPD-

congres had Oskar Lafontaine duidelijk gesteld dat het alleen maar prikkels zouden zijn om de partij aan het denken te zetten.

Naar zijn mening zal de SPD heel lang buitenspel blijven staan als de partij zich niet opent. „Ze hoe- ven het niet helemaal met mij eens te zijn, maar als de sociaal-demo- craten in de nabije toekomst weer aan de macht willen komen, moet het congres voor mijn lijn kiezen,” zei hij voor het congres. „Ik heb geen overweldigende meerder- heid nodig, maar als 51 procent achter mij staat, weet ik waar ik aan toe ben.”

Met andere woorden: dan kiest de partij niet voor mijn, misschien gewaagde, maar in ieder geval veelbelovende ideeën, die het con- servatieve kamp van Kohl angst aanjagen. Uit zijn directe omge- ving was woensdag na zijn keihar- de botsing met de vakbeweging te horen dat Lafontaine best kon le- ven met een percentage van iets boven de 70 procent.

Maar voordat de gedelegeerden naar de stembus werden geroe- pen, konden zij donderdag bijkom- men van alle emoties door te luis- teren naar de grote oude man van de partij, ere-voorzitter Willy Brandt. Sommige gedelegeerden omschreven zijn entree als het binnenzweven van de heilige geest. Natuurlijk is Brandt niet meer de man die de koers van de sociaal-democraten bepaalt, maar wat hij te vertellen had, was heel wat. Brandt doceerde, wees de partij niet alleen de richting op het gebied van vrede en veiligheid, maar onderstreepte ook de verant- woordelijkheid voor de Derde Wereld.

● OSKAR LAFONTAINE
...confrontatie met
vakbeweging...

Brandt kritiseerde de NAVO die 'zich hulpeloos of onwilling toont als het erop aan komt slagvaardig te reageren op steeds nieuwe wa- penverminderingsvoorstellen uit het Oosten'. Hij brak ook een lans voor deelname van Westduitsche eenheden aan de VN-vredes- macht. De partij luisterde, gaf hem een staande ovatie en ver- wierp daarna zijn voorstel ten aan- zien van de VN, maar stemde wel voor een andere resolutie over vrede en veiligheid. De kernpun- ten: de NAVO en het Warschav- pact dienen hun conventionele strijdkrachten beiden met de helft te verminderen, de nucleaire slag- veldwapens en de raketten voor de korte afstand moeten verdwij- nen.

Willy Brandt bemoeide zich niet met de discussie. Hij gaf een colle- ge zonder belerend te worden. Brandt lijkt zich te voegen naar zijn rol als eminence grise. Dat

DOFA EXCLUSIEF

PERZISCHE TAPIJEN

Uitnodiging.....

Op 3 september 1988 zijn wij 1 jaar in Heerlen gevestigd!

Bij gelegenheid hiervan willen wij U uitnodigen voor een receptie in onze zaak van 14.00 - 17.00 uur.

Wij gaan dit feit ook nog op een andere manier groots vieren. In de periode van 3 sep- tember tot en met 15 september 1988 geven wij grote eenmalige kortingen van 20%, 30% en 40% op onze prijzen.

Iedereen, die in deze feestperiode voor f. 500,- (of meer) in onze zaak koopt, neemt automatisch deel in een prijsrekking op 15 september 1988 om 20.00 uur in onze zaak. Hij maakt daarbij kans één van de drie originele Perzische tapijten (totale waarde f. 7000,-) te winnen.

DOFA verkoopt uitsluitend originele Perzische tapijten van een soort, zoals U deze de laatste tien jaren in Europa niet meer kon kopen.

Honigmanstraat 43 - Heerlen - tel. 045-740491

resultaat van deze productlijn sterk achter bij dat van vorig jaar. Door de invoer van goedkopere banden uit het Verre Oosten is in Europa een prijsruch merkbaar. In Nederland blijft de vraag dit jaar achter bij het normale patroon, doordat door de invoering van banden met reflecterende cirkels vorig jaar extra veel banden zijn verkocht.

Bij de omzetting van de met de hand gemaakte productie van auto- en fietsbanden naar een geautomatiseerde worden goede

AMSTERDAM - De jongste ANP/CBS-indices over de Amsterdamse Effectenbeurs per dato gisteren luiden (eerste kolom vorige index, laatste kolom index van gisteren, e.e.a. volgens 1979 = 100):

Peugeot en Fiat grootste winnaars

LONDEN - De verkoop van personenauto's in West-Europa is in de eerste zeven maanden van dit jaar ten opzichte van dezelfde periode van 1987 met 4,3 procent toegenomen. Van de grootste fabrikanten boekten de Peugeot-groep (Peugeot en Citroën) en Fiat met respectievelijk 14,2 procent en 7,7 procent de sterkste verkoopgroei. Dit blijkt uit een overzicht van de Financial Times.

Volkswagen met 14,7 procent, Peugeot met 12,7 procent, Ford met 11,1 procent, General Motors met 10,6 procent en Renault met 10,3 procent. Op de afzonderlijke Europese markten deed zich in de eerste zeven maanden van dit jaar de sterkste verkoopsgroei voor in Spanje (14,1 procent), Groot-Brittannië (10,1 procent), Italië (8,3 procent) en Frankrijk (zes procent).

In de Bondsrepubliek Duitsland verminderde de verkoop met 3,2 procent. Nederland viel nog veel sterker uit de toon. Volgens cijfers van de RAI nam de verkoop in de eerste zeven maanden van dit jaar met maar liefst 13,4 procent af van 399.698 tot 346.027 stuks.

In de Bondsrepubliek Duitsland verminderde de verkoop met 3,2 procent. Nederland viel nog veel sterker uit de toon. Volgens cijfers van de RAI nam de verkoop in de eerste zeven maanden van dit jaar met maar liefst 13,4 procent af van 399.698 tot 346.027 stuks.

Promenade 143
045-715372
HEERLEN

BMW behaalde met een groei van 14,9 procent het beste resultaat, zij het bij relatief lage verkoopcijfers.

De andere Westduitse fabrikanten deden het aanzienlijk minder goed. Dat is grotendeels te verklaren uit het feit dat de totale autoverkoop in de Bondsrepubliek evenals die in Nederland in tegenstelling tot de algemene ontwikkeling verminderde.

Matig

Volkswagen (inclusief Audi en Seat) wist in West-Europa slechts 1,3 procent meer auto's aan de markt te brengen en Daimler-Benz (Mercedes) 2,9 procent meer. Ook General Motors (met de merken Opel en Vauxhall) bleef met een groei van 1,5 procent ruim onder het gemiddelde, evenals Ford (0,3 procent). Volvo zag de verkoop zelfs met 1,8 procent verminderen.

Fiat behield met een marktaandeel van 15,7 procent zijn leidende positie in West-Europa. Daarna komen

Unctad: alleen dan economische groei Derde Wereld

Pleidooi kwijtschelden deel schuld arme landen

Van onze correspondent

GENÈVE – De commerciële banken moeten dertig procent van de schulden van vijftien zwaar getroffen landen in de Derde Wereld kwijtschelden, om de economische groei in die landen weer op gang te brengen. Die aanbeveling wordt gedaan in het jaarverslag van de UNCTAD, de VN-organisatie voor handel en ontwikkeling.

schuldenprobleem niet werkt en dat de betrekkingen tussen debiteuren en crediteuren volledig op de klippen dreigen te lopen. De kans dat schuldenlanden stoppen met het doen van betalingen neemt toe nu de schuldbewijzen van die landen op de financiële markt worden verhandeld met kortingen tot 55 procent.

Terwijl de banken volledige betaling van de schulden blijven eisen, weigeren zij nieuwe kredieten te verstrekken, terwijl hoge rentetarieven en lage grondstofprijzen de problemen voor de

schuldenlanden alleen maar vergroten.

Lawrence zei dat in een aantal Afrikaanse landen sinds 1980 de produktie en de investeringen drastisch zijn gedaald, zodat procentueel steeds meer moet worden uitgegeven aan rente en aflossingen van schulden. De enige manier om die spiraal te doorbreken is een groot deel van de schuld in een klap kwijt te schelden.

Het UNCTAD-rapport stelt voor dertig procent kwijt te schelden van de schulden van Argentinië, Bolivia, Brazilië, Chili, Colombia, Ivoorkust, Ecuador, Mexico, Marokko, Nigeria, Peru, de Filipijnen, Uruguay, Venezuela en Joegoslavië. Die landen zijn samen goed voor ongeveer zestig procent van de totale schuld van de Derde Wereld, die ongeveer 500 miljard dollar bedraagt.

● **Minstens 400.000** gulden is deze toren van zeven Volvo's waard, die thans een blikvanger is bij de ingang van het MECC-congrescentrum in Maastricht. De zeven Volvo's staan er ter gelegenheid van de Volvo-dealerdagen en de presentatie van het nieuwe model 440. De Volvo-toren, die wellicht ook inspireert om op deze wijze het parkeerprobleem van Maastricht aan te pakken, zal nog geruime tijd bij het MECC te zien zijn.

AMSTERDAM - Koninklijke Bijenkorf Beheer KBB heeft tot directie-inkoop van Magazijn De Bijenkorf heer J.R. Huisman (34) benoemd. Huisman werkte daar al als groepscoordinator. De benoeming komt een week nadat Vendex directeur J. Kessels van de Bijenkorf-verkoopafdeling wegstapt.

beurs van amsterdam

Hoofdfondsen		8½ NL84-94.1	106,90	107,00	7 BNG 66-91-2	101,10	101,10	Gamma pref	5,70	5,70
AEGON	81,00	8½ NL84-94.2	112,05	112,30	7 BNG 66-92.4	100,85	101,00	Getronics	23,50	23,50
Ahold	12,00	8½ NL84-91.1	103,25	103,10	6½ BNG 67-92	100,40	100,60	Geveke	30,50	30,50
AKZO	136,10	8½ NL84-91.2	103,80	103,90	6½ BNG 68-93	100,90	101,00	Giessen-d. Kon.	11,00	11,00
A.B.N.	41,30	8½ NL84-91.3	104,10	104,25	6½ BNG 67-92.1	99,40	99,40	Goudsmit Ed.	132,00	132,00
Alenta	106,40	8½ NL84-95	108,90	108,90	6½ BNG 67-92	99,90	99,90	Grasso's Kon.	75,50	73,90
Amey	49,20	8½ NL 77-92	103,50	103,50	6 BNG 65-90.1	100,50	100,50	Groisch	89,00	89,50
Amro-Bank	71,80	8½ NL 77-93	103,20	103,20	6 BNG 65-90.2	100,20	100,20	GTH-Holding	108,00	108,00
Ass. R'dam	123,30	8½ NL 78-99	101,00	101,00	3½ BNG65-90.2	99,70	99,70	Hagemeyer	68,50	68,00
Bols	130,00	8½ NL 83-93	104,95	105,10	5½ BNG 65-90	99,50	99,50	H.B.G.	135,00	135,00
Borsumij W.	91,90	8½ NL 84-94	106,30	106,35	5½ BNG 64-89	99,25	99,25	HCS Techn	10,50	10,50
Bühm-Tet.	59,00	8½ NL 85-95	107,50	107,50	4½ BNG 64-89	99,50	99,50	Hein Hold	121,20	120,70
C.S.M.cert.	57,00	8 NL 83-93.3	104,20	104,35	5 BNG 64-89.1	99,50	99,50	Hoe's Mach.	134,00	134,50
Dordtsche P.	207,00	8 NL 85-95	108,10	108,30	4½ BNG 58-88	99,50	99,50	Holdhof Hou	530,00	530,00
Elsevier	56,90	7¾ NL 77-97	104,40	104,40	4½ BNG 62-92	96,50	96,50	HOLE	14,50	14,50
Fokker cert.	31,30	7¾ NL 77-92	104,00	104,00				H.A.L. Tr. b	700,00	703,00
Gist-Broc. c.	36,40	7¾ NL 82-93	103,25	103,35				Holl-AmLine	704,00	703,00
Heineken	141,50	7¾ NL 85-00	106,15	106,30				Heinen-Held	121,20	120,70
Hoogovens	58,10	7¾ NL 78-93	102,40	102,40				Holl Sea S.	1,50	1,50
Hunter Dougl.	63,60	7¾ NL83-90.1	101,20	101,25				Holl. Kloos	293,00	293,00
Int. Muller	55,90	7¾ NL83-90.2	101,90	101,90				Hoop en Co	11,50	11,40
KLM	33,90	7½ NL 84-00	104,75	104,95				Hunter D.pr.	2,10	2,10
Kon.Ned.Pap.	162,30	7½ NL 85-95	104,25	104,50	6½ BnlB/MoIs	1,00	1,00	IGA Holding	16,50	16,50
Kon. Olie	226,20	7½ NL 85-93	104,45	104,75	4½ BnlHm.73	210,00	210,00	IGB Holding	26,20	26,50
N.L. Nederl.	60,80	7½ NL 85-95.3	103,45	103,50	4½ BnlHm.73	210,00	210,00	IGH Canal	19,90	19,90
N.M.B.	186,50	7 NL 86-94	103,45	103,50	4½ Chm 86	87,50	87,50	Ind. Indr. My	147,00	147,00
Nedlloyd Gr.	220,20	7 NL 66-92	103,30	102,10	5 Enraf-N.65	87,60	87,80	Ing.Br.Kondor	338,00	338,00
Nijv. Nete	86,50	7 NL 69-94	101,90	100,90	6 Hoogov. 85	109,50	109,50	Kas-Ass.	30,50	29,50
Océ-d'Ar. c.	249,00	7 NL 68-94	101,30	101,30	6 Walb.86.6	94,50	94,50	Kempens & Beg.	19,00	—
Pakhoed Hold.	82,30	7 NL 85-92/96	102,50	102,70	5 Hoop. 87	95,00	95,00	Kempen Holding	16,00e	16,30
Philips	31,90	7 NL 87/93	103,20	103,20	6½ KNMS 75	125,00a		Kiene's Suik.	124,00	124,00
Robeco	91,40	6½ NL 78-98	101,40	101,40	9 Meneba 74	100,00	100,00	KKB	67,50	61,50
Rodacom	150,00	6½ NL 81-25.95	101,40	101,40	7¾ Nutr.72	278,00	—	KKB (cert.)	64,00	58,00
Rolinto	86,40	6½ NL 86-96	101,40	101,60	10 Pont 74-85	130,00	130,00	Kon.Spinx	47,50	48,00
Rorento	57,70	6½ NL 86-93	100,70	100,70	10 Pont 74-85	100,10	100,10	Koppelpoort H.	220,00	221,00
Stork VMF	20,40	6½ NL 86-93.2	100,70	100,70	6½ Rof.87	149,00	149,00	Krasnapolsky	140,00	140,00
Unilever	108,50	6½ NL 66-94	100,20	100,20	14 St. 81	98,00	98,00	Landre & Gl.	360,00	360,00
Vev.Bezit VNF	86,00	6½ NL 86-96	99,65	100,00	6½ Steinv76	103,50	103,50	Macintosh	29,00	30,00
Wossan	72,80	6½ NL 87-94	100,40	100,80	6½ Volker78	103,20	103,20	Maxwell Petr.	55,00	54,80
VCC	27,50	6½ NL 86-96	99,80	99,85				Mediopharma	56,50	55,80
Vectris	141,00	6½ NL 86-98	99,80	99,20				Melissa Int.	10,50	6,00
Wolt Kluiwer	141,00	6½ NL 86-91	100,70	100,70				MHV Amsterdam	15,80	15,80
		6½ NL 87-92	100,40	100,40				Moera Enn	985,00	980,00
		6½ NL86-92/96	99,25	99,40				M.Enim OB-cert	1270,00	1255,00
		6½ NL 86-96	98,00	98,20				Moolen en Co	30,80	30,50
		6½ NL86/95	98,70	99,10				Mulder Bosk.	45,00	45,00
		6½ NL87-93/95	98,70	99,10				Multihouse	11,70	11,80
		6½ NL87-135	99,30	99,85				Nieuwboekw. W.	140,00	140,00
		6½ NL87-95	99,30	99,85				Naeff	231,00	231,00
		6½ NL88-94	99,35	99,80				NAGRON	40,50	40,30
		6½ NL88-96	97,75	97,85				NIB	488,00	488,00
		6 NL 87-92	100,40	100,40				NBM Bouw	9,95	9,80
		6 NL 87-94	98,15	98,55				NEDAP	233,50	233,00
		6 NL 88-94	98,15	98,55				NKF Hold.cert.	141,90	141,90
		6½ NL 88-95	98,45	97,80				NordArt.Mij	26,10	26,10
		6½ NL88-96	98,45	97,80				NortSpring	890,00	890,00
		3½ NL65-90.1	100,40	100,40				Ned.Sprig	1,00	1,00
		3½ NL65-90.2	100,00	100,00				Nutricia	190,80	188,00
		3½ NL64-93.1	100,10	100,10				Orco Bank c.	84,60	84,50
		3½ NL64-98.2	99,90	99,80				OTRA	347,00	345,00
		5 NL 64-94	97,30	97,20				Palthe	124,00	124,50
		4½ NL 68-98	99,30	99,30				Polymorn.	78,50	75,50
		4½ NL 69-98	99,10	99,10				Proost en Pies	108,00	108,00
		4½ NL 63-93	97,00	97,00				Proost en Br.	54,00	54,00
		4½ NL 69-90	98,30	98,60				Ravast	54,00	53,50
		4½ NL 61-91	95,30	95,50				Reesink	53,20	53,20
		4½ NL63-93.1	96,30	96,30				Riva	40,80	41,00
		4½ NL63-93.2	96,40	96,40				Riva (cert.)	40,20	40,80
		4 NL 62-92	97,20	97,10				Samas Groep	48,30	48,00
		3½ NL 53-93	96,30	96,30				Santas Beih.	75,00	75,00
		3½ NL 54-98	96,00	96,00				Sarakreek	32,00	32,00
		3½ NL 54-90	97,40	97,40				Schiutema	1368,00	1368,00
		3½ NL 54-94	93,90	93,90				Schuttersv.	37,20	37,20
		3½ NL 55-95	94,40	94,40				Smitt Intern.	28,00	28,00
								St.Bankiers c.	24,30	24,40
								Telegraf De	202,00	202,00
								Tent.Wentine	310,00	310,00a
								Tulp Comp.	55,80	55,80
								Tw.Kabel Hold	82,30	82,50
								Tw. en Guddie	92,00	91,50
								Ubbink	71,50	71,50
								Unien Fiets.	19,70	19,70
								Vet.Glasfabr.	169,00	164,00
								Verto	46,50	45,50

slotkoersen/optiebeurs

mac Softw.	66,80	66,40	Bell Res. Adr.	1,73	1,75	Gen. Electric	84,00	82,20	Breev. aand.	3,20	3,50
destem	24,40	18,30	Bell South	39,70	39,50	Gen. Motors	153,60	151,60	Breev. aand.	3,40	3,40
de Gec. Bez.	105,00	135,00	BET Public	2,35	2,37	Goodyear	72,50	72,00	Leidiche Wol	3,40	3,40
tel. Invest	134,50	151,00	Bethl. Steel	21,20	20,50	Goodyear	123,00	120,00	LTV Corp.	3,30	3,30
ters Kluywer	17,80	10,00	Boeing Comp.	58,60	58,50	Inco	61,00	60,00	Rademakers	28,50	28,50
rs	141,00	142,00	Chevron Corp.	45,20	-	I.B.M.	230,50	230,00	RSV. cert	1,80	1,80
	64,00	63,00	Chrysler	22,70	22,50	Int. Flavors	93,50	-	7% RSV 69	80,10	79,00
			Citicorp.	23,80	23,30	ITT Corp.	101,00	100,00			
			Colgate-Palm.	42,00	41,00	Kraft Inc.	115,00	114,00			
			Comp. Edison	30,00	29,80	Kroger	78,00	72,00			
			Comp. Gen. El.	302,40	300,00	Landbeck	84,00	81,00			
			Control Data	22,00	21,00	Merck & Co.	113,00	113,00			
			Dow Chemical	83,50	82,30	Min. Min.	127,00	124,00			
			Du Pont	80,00	79,10	Pepsi Co.	73,00	71,00			
			Eastman Kodak	42,70	42,50	Phil. Morris C.	192,00	192,00			
			Elxide IXL	3,42	-	Phil. Petr.	33,50	33,50			
			Exxon Corp.	46,30	45,60	Polaroid	73,00	77,50			
			First Pacifi.	1,30	-	Procter & G.	152,50	-			
			Fluor Corp.	21,25	20,75	Quaker Oats	105,00	105,00			
			Ford Motor	49,00	48,00	Schlumberger	70,00	69,00			
			Gen. Electric	40,00	39,80	Sears Roebuck	74,00	74,00			
			Gen. Motors	72,80	71,70	Shell Canada	70,80	70,00			
			Gillette	34,25	34,75	Tandy Corp.	83,50	84,00			
			Gillette r.	9,50	-	Texas Instr.	85,00	80,60			
			Goodyear	59,00	58,00	Union Pacific	120,00	118,00			
			Graco & Co.	54,10	-	Union Carbide	67,00	66,00			
			Honeywell	58,75	57,75	USX Corp.	100,00	97,00			
			Int. Bus. Mach.	111,80	112,00	Vanity Corp.	5,00	-			
			Intern. Flavors	46,00	45,25	Westinghouse	105,50	104,00			
			Intern. Paper	44,75	44,00	Woolworth	103,00	100,00			
			ITT Corp.	48,00	47,10	Xerox Corp.	111,00	111,50			
			Litton Ind.	73,50	72,50						
			Lockheed	70,50	70,00						
			Minnesota Mining	60,00	59,40						
			Mobil Oil	43,30	-						
			News Corp. Aus\$	10,00	10,10						
			Nynex	63,60	63,00						
			Oec. Petr. Corp.	26,30	26,30						
			Pac. Teleis.	28,60	28,20						
			Parsons	36,00	35,00						
			Philp Morris C.	61,00	61,75						
			Phil. Petr.	17,00	17,00						
			Polaroid	41,60	40,90						
			Privatb. Div.	235,00	-						
			Quaker Oats	52,50	52,25						
			RJR Nabors	51,00	50,80						
			St. Gobain Fr.	479,00	476,00						
			Saratoga	39,25	39,00						
			Schlumberger	70,00	69,00						
			Sears Roebuck	35,30	34,75						
			Texas. Bell	37,60	37,30						
			Suzuki (ywh)	170,00	703,00						
			Tandycorp.	40,20	39,20						
			Teneco	45,70	46,00						
			Texas Instr.	40,70	39,50						
			T.I.P. Eur.	103,00	103,00						
			Toshiba Corp.	101,00	102,00						
			Union Carbide	22,75	21,80						
			Union Pacific	127,00	56,50						
			Unisys	32,30	31,30						
			USX Corp.	28,20	27,30						
			Warner-Lamb.	54,50	54,00						
			Westinghouse	102,00	102,00						
			Woolworth	50,10	49,10						
			Xerox Corp.	49,30	47,70						
				53,90	52,30						

AMAX Inc.	44,20	45,00	Gen. Electric	84,00	82,20	Breev. aand.	3,20	3,50
Am. Home Prod.	155,00	161,00	Gen. Motors	153,60	151,60	Breev. aand.	3,40	3,40
AT&T Nedam	50,80	51,00	Goodyear	72,50	72,00	Leidiche Wol	3,40	3,40
ASARCO Inc.	33,00	-	Goodyear	123,00	120,00	LTV Corp.	3,30	3,30
Atl. Richf.	170,00	170,00	Inco	61,00	60,00	Rademakers	28,50	28,50
Boeing Corp.	124,00	124,00	I.B.M.	230,50	230,00	RSV. cert	1,80	1,80
Can. Pacific	33,50	33,50	Int. Flavors	93,50	-	7% RSV 69	80,10	79,00
Chevron Corp.	85,00	85,00	ITT Corp.	101,00	100,00			
Chrysler	49,00	48,50	Kraft Inc.	115,00	114,00			
Citicorp.	49,00	48,50	Kroger	78,00	72,00			
Colgate-Palm.	88,50	88,00	Landbeck	84,00	81,00			
Control Data	44,00	44,00	Merck & Co.	113,00	113,00			
Dow Chemical	176,00	173,00	Min. Min.	127,00	124,00			
Eastman Kodak	88,00	87,00	Pepsi Co.	73,00	71,00			
Exxon Corp.	98,60	95,70	Phil. Morris C.	192,00	192,00			
First Pacifi.	1,30	-	Phil. Petr.	33,50	33,50			
Fluor Corp.	21,25	20,75	Polaroid	73,00	77,50			
Ford Motor	49,00	48,00	Procter & G.	152,50	-			
Gen. Electric	40,00	39,80	Quaker Oats	105,00	105,00			
Gen. Motors	72,80	71,70	Schlumberger	70,00	69,00			
Gillette	34,25	34,75	Sears Roebuck	74,00	74,00			
Gillette r.	9,50	-	Shell Canada	70,80	70,00			
Goodyear	59,00	58,00	Tandy Corp.	83,50	84,00			
Graco & Co.	54,10	-	Texas Instr.	85,00	80,60			
Honeywell	58,75	57,75	Union Pacific	120,00	118,00			
Int. Bus. Mach.	111,80	112,00	Union Carbide	67,00	66,00			
Intern. Flavors	46,00	45,25	USX Corp.	100,00	97,00			
Intern. Paper	44,75	44,00	Vanity Corp.	5,00	-			
ITT Corp.	48,00	47,10	Westinghouse	105,50	104,00			
Litton Ind.	73,50	72,50	Woolworth	103,00	100,00			
Lockheed	70,50	70,00	Xerox Corp.	111,00	111,50			
Minnesota Mining	60,00	59,40						
Mobil Oil	43,30	-						
News Corp. Aus\$	10,00	10,10						
Nynex	63,60	63,00						
Oec. Petr. Corp.	26,30	26,30						
Pac. Teleis.	28,60	28,20						
Parsons	36,00	35,00						
Philp Morris C.	61,00	61,75						
Phil. Petr.	17,00	17,00						
Polaroid	41,60	40,90						
Privatb. Div.	235,00	-						
Quaker Oats	52,50	52,25						
RJR Nabors	51,00	50,80						
St. Gobain Fr.	479,00	476,00						
Saratoga	39,25	39,00						
Schlumberger	70,00	69,00						
Sears Roebuck	35,30	34,75						
Texas. Bell	37,60	37,30						
Suzuki (ywh)	170,00	703,00						
Tandycorp.	40,20	39,20						
Teneco	45,70	46,00						
Texas Instr.	40,70	39,50						
T.I.P. Eur.	103,00	103,00						
Toshiba Corp.	101,00	102,00						
Union Carbide	22,75	21,80						
Union Pacific	127,00	56,50						
Unisys	32,30	31,30						
USX Corp.	28,20	27,30						
Warner-Lamb.	54,50	54,00						
Westinghouse	102,00	102,00						
Woolworth	50,10	49,10						
Xerox Corp.	49,30	47,70						
	53,90	52,30						

AMAX Inc.	44,20	45,00	Gen. Electric	84,00	82,20	Breev. aand.	3,20	3,50
Am. Home Prod.	155,00	161,00	Gen. Motors	153,60	151,60	Breev. aand.	3,40	3,40
AT&T Nedam	50,80	51,00	Goodyear	72,50	72,00	Leidiche Wol	3,40	3,40
ASARCO Inc.	33,00	-	Goodyear	123,00	120,00	LTV Corp.	3,30	3,30
Atl. Richf.	170,00	170,00	Inco	61,00	60,00	Rademakers	28,50	28,50
Boeing Corp.	124,00	124,00	I.B.M.	230,50	230,00	RSV. cert	1,80	1,80
Can. Pacific	33,50	33,50	Int. Flavors	93,50	-	7% RSV 69	80,10	79,00
Chevron Corp.	85,00	85,00	ITT Corp.	101,00	100,00			
Chrysler	49,00	48,50	Kraft Inc.	115,00	114,00			
Citicorp.	49,00	48,50	Kroger	78,00	72,00			
Colgate-Palm.	88,50	88,00	Landbeck	84,00	81,00			
Control Data	44,00	44,00	Merck & Co.	113,00	113,00			
Dow Chemical	176,00	173,00	Min. Min.	127,00	124,00			
Eastman Kodak	88,00	87,00	Pepsi Co.	73,00	71,00			
Exxon Corp.	98,60	95,70	Phil. Morris C.	192,00	192,00			
First Pacifi.	1,30	-	Phil. Petr.	33,50	33,50			
Fluor Corp.	21,25	20,75	Polaroid	73,00	77,50			
Ford Motor	49,00	48,00	Procter & G.	152,50	-			
Gen. Electric	40,00	39,80	Quaker Oats	105,00	105,00			
Gen. Motors	72,80	71,70	Schlumberger	70,00	69,00			
Gillette	34,25	34,75	Sears Roebuck	74,00	74,00			
Gillette r.	9,50	-	Shell Canada	70,80	70,00			
Goodyear	59,00	58,00	Tandy Corp.	83,50	84,00			
Graco & Co.	54,10	-	Texas Instr.	85,00	80,60			
Honeywell	58,75	57,75	Union Pacific	120,00	118,00			
Int. Bus. Mach.	111,80	112,00	Union Carbide	67,00	66,00			
Intern. Flavors	46,00	45,25	USX Corp.	100,00	97,00			
Intern. Paper	44,75	44,00	Vanity Corp.	5,00	-			
ITT Corp.	48,00	47,10	Westinghouse	105,50	104,00			
Litton Ind.	73,50	72,50	Woolworth	103,00	100,00			
Lockheed	70,50	70,00	Xerox Corp.	111,00	111,50			
Minnesota Mining	60,00	59,40						
Mobil Oil	43,30	-						
News Corp. Aus\$	10,00	10,10						
Nynex	63,60	63,00						
Oec. Petr. Corp.	26,30	26,30						
Pac. Teleis.	28,60	28,20						
Parsons	36,00	35,00						
Philp Morris C.	61,00	61,75						
Phil. Petr.	17,00	17,00						
Polaroid	41,60	40,90						
Privatb. Div.	235,00	-						
Quaker Oats	52,50	52,25						

BEURS- OVERZICHT

Herstel

AMSTERDAM - De Amsterdamse effectenbeurs heeft zich vrijdagmiddag in navolging van Wall Street in stijgende lijn bewogen. De Newyorkse beurs veeërde met een aanzienlijke koersstijging bij opening op de bekendmaking dat de werkloosheid in de Verenigde Staten in augustus met 0,2 procent is toegenomen tot 5,6 procent van de beroepsbevolking.

Daarmee werd de vrees voor inflatie en rentestijging verminderd. Vóór dat herstel was de stemming op het Beursplein niet erg enthousiast.

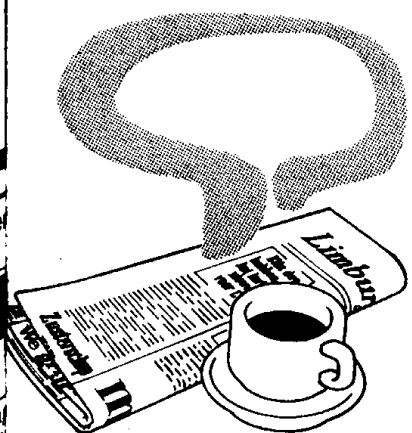
De omzet kwam uit op f 1,37 miljard. Daarvan kwam f 894,6 miljoen voor rekening van de obligaties en f 468,2 miljoen voor die van de aandelen. Uiteindelijk gaf de stemmingsindex op 94,2 een verbetering van 0,7 punt te zien.

Blijkbaar was Vredestein. Dat fonds moest 6,10 afstaan op een slotnotering van f 18,30. Deze daling voert uit de bekendmaking van een winstval van bijna f 6 miljoen tot een schamele 1998. Voor het hele jaar wordt een lagere winst verwacht die van 2 miljoen over 1987.

Van de internationale waarden voorloer Koninklijke Olie f 1,70 op f 22,50. De overige fondsen in deze groep gaven geringe stijgingen te zien, waarbij Philips onveranderd de markt uitging op f 31,90.

Bij de banken perste NMB er een krachtige eindsprint uit met het gevolg dat het slot van f 193 een verbetering inhield van f 180. Verder op de dag deed dit aandeel niet veel. Bij de verzekeraars waren de veranderingen beperkt tot enkele dubbeltjes, maar toonde AEGON een verbetering van f 1,80 rekening gehouden met de dividenduitkering van f 1,50. AEGON staat op het punt notering te verkrijgen op de effectenbeurs van Tokio.

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDAKTEUR: RON BROWN. CHEF-EDITIEREDAKTIE: HANS TOONEN
HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6431 HE HOENSBROEK, KOUVENDERSTRAAT 215, TEL. 045-218555; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363;
6471 GV SCHAESEBERG, FR. ERENLAAN 4, TEL. 045-311719.

Beloning

Het Koninklijk Heerlens
annenkoor Sint Pancratius,
bestaat 15 oktober 110 jaar bestaat,
bestaat zijn vaandel kwijt. Niet dat
het onder de categorie 'nieuws'
valt, want men zoekt er reeds
sinds 1975 naar. Het ornament
spoorloos. Niemand weet
waar het is. Het drapeau werd
in 1878 door Baron de Loe ter
schikking gesteld aan de
eenmalige zangvereniging
Sint Pancratius. Maar nu is het
een foetsie. Math Lendfers, ar-
chivaris en bestuurslid van de
vereniging, looft zelfs 110 gulden (!)
aan de degene die het doek in
zijn bezit heeft. Lendfers is be-
reikbaar op de Oliemolen onder
nummer: 717971 of privé
nummer: 713042.

De zoektocht het doek terug gevonden
worden, dan wordt het 110-jarig
bestaansfeest nog leuker
aan het al zou worden zonder
vaandel, belooft de Heerleenaar.

Mannen

• Twee keer, goed dan, drie
keer raden wat Zuidelijk Lim-
burg nog niet heeft?... Een man-
tenpraatgroep! Hein Bauer uit
Brunssum kan niet zonder.
Dus gaat hij er een oprichten.
Bauer wil samen met andere
mensen problemen roberen te
overwinnen, zonder dat daar
geleiding van een maat-
schappelijk werker aan te pas
komt.
Wie zich aangesproken voelt,
hier is het adres: Hein Bauer,
Herborchstraat 10, Brunssum.

Vrachtwagen

• Misschien heeft u zich ook
eens afgevraagd hoe het
och in godesnaam mogelijk is
dat sommige gespieerde lieden
vrachtwagens trekken alsof het
niets is. Bij wedstrijden voor
sterke mannen en dergelijke zie
te ze dat soort staaltjes wel eens
berichten.
Vandaag kunt u samen met een
partner in Zeswegen eens pro-
beren zo'n truck van zes en een
halve ton te trekken.
En stel dat het lukt, wees dan
niet te blij. Want de beste tien
poppels moeten nog een keer 'in
de ring'. Vanzelfsprekend zijn
de bekern en andere prijzen.
Maats van handeling: het grote
parkeerterrein midden in Zes-
wegen.

Scouting

Scouting Kerkrade opent
morgen, zondag, het seizoen
middels allerhande spelletjes
omdat het Socio-Project in
Eggenhoven. Dat wilt u. Want
dat had u kunnen lezen in de
krant van gisteren.
Maar ook Scoutingdistrict
Heerlen viert reeds vandaag
een soortgelijk feest en wel op
het Bekkerveld te Heerlen.
Daar, maar ook bij het hoofd-
kwartier van de scoutinggroep
aan de Bekkerweg, komen van-
der half twee meer dan zeven-
onder kinderen bij elkaar die
reeds een voorproefje nemen op
de Olympische Spelen. Voor
geïnteresseerde toekomstige
koudts is er op de Promenade
ten stand ingericht waar infor-
matie te verkrijgen is. Tegen
rijf uur is het feest dan weer
voorbij. Jammer, maar helaas.

Links

Wie zei daar dat 'links' geen
pevel voor humor heeft?...En
waarom staat GS-lid Kockel-
korn dan op deze foto zo kamer-
breed te grinzjen om een paar
werkhandschoenen... Omdat
het twee linker zijn. Kockelkorn
is van de PvdA. Links en toch
veinig.

'Halt' van start

Van onze verslaggever

LANDGRAAF - De gemeentelij-
ke aanpak van het 'alledaagse'
vandalisme in acht gemeenten in
deze regio is gisteren officieel be-
gonnen. Via het zogenoemde
Halt-project ('Het Alternatief')
worden jeugdige vandalen, die
door de politie worden opgepakt
in de gelegenheid gesteld hun
zonden zonder tussenkomst van
de gebruikelijke strafvervolg-
ing af te kopen door de aangerichte
schade te vergoeden of te her-
stellen.

Twee jaar

Het hoofdbureau van het Halt-
project is gevestigd in het politie-
bureau in Landgraaf. Mr Hillen,

tot voor kort bestrijder jeugdcri-
minaliteit bij de gemeentepolitie
in Maastricht, is in Landgraaf
aangesteld als coördinator.

Provinciaal gedeputeerde
G. Kockelkorn maakte gisteren
bij het startschot voor het Halt-
project bekend dat de provincie
na twee jaar geen subsidie meer
zal verstrekken. Daarna zullen
de acht gemeenten en justitie het
voortbestaan van het project
moeten bekostigen, mocht al-
thans uit de evaluatie blijken dat
het project bestaansrecht heeft.
Gedeputeerde Kockelkorn, coör-
dinator mr Hillen en wethouder
Gybels van Landgraaf gaven gis-
termiddag bij de Nieuwenhaagse
bibliotheek het goede voorbeeld.
Ze sloegen de handen ineen en
kuisten ter plekke de muur die
lichtelijk beklad was door onbe-
kende 'dadertjes'.

• Deputé Kockelkorn, speciaal voor deze gelegenheid in het geel,
wethouder Gybels, in het rood, en coördinator Hillen geven het
goede voorbeeld.

Foto: 3-POOT/DRIES LINNSEN

Hardleers

Van onze verslaggever

HEERLEN - De politie
van Heerlen vindt wegge-
bruikers hardleers. Die
conclusie trekt zij nadat zij
gisterochtend bij snel-
heidscontroles op zes ver-
schillende plaatsen in to-
taal tachtig personen be-
keurd heeft.

Enkele van hen reden bin-
nen de bebouwde kom
met een snelheid van meer
dan 85 kilometer per uur.
Ook werden diverse pro-
cessen-verbaal opgemaakt
wegens overtreding van
de rijtijdenwet.

Bovendien werden enkele
automobilisten bekeurd
omdat ze mede-wegge-
bruikers met de lichten
waarschuwden voor de
controle.

Beeld in de weg

• Dit H. Hart-
beeld in Schin-
veld moet weg.
Want anders
komt het pal te
staan voor de
hoofdingang
van het ge-
meentehuis
van Onderban-
ken, dat zal
verrijzen op
het terrein van
de voormalige
Mariaschool in
Schinveld.
Over de ver-
plaatsing over-
legt het college
met de Sticht-
ing Renovatie
H. Hartbeeld.

Foto:
3-POOT/
DRIES LINNSEN

Als raad Onderbanken AWACS-akkoord afwijst Geen 'extraatjes' van GS

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/ONDERBANKEN - Weg een miljoen gulden van Defen-
sie, maar ook geen 'extraatjes' van GS van Limburg. Dat is de 'provin-
ciale prijs' die de raad van Onderbanken zal moeten betalen als hij vol-
hardt in het afwijzen van het AWACS-akkoord. Dan voelen GS zich niet
langer gebonden harde toezeggingen na te komen, zoals voorrang geven
aan de bouwplannen van een nieuw gemeentehuis.

„Het extra gewicht dat de provincie
gegeven heeft aan een aantal zaken
vervalt natuurlijk als de gemeente-
raad van Onderbanken het AWACS-
convenant niet aanvaardt. Deputé
Mastebroek heeft er geen misver-
stand over laten bestaan, dat deze
Onderbankse plannen en wensen
weer een normale afweging krijgen
binnen GS. Dit houdt in dat sommi-
ge plannen misschien niet doorgaan
of pas later het licht op groen krij-
gen.”

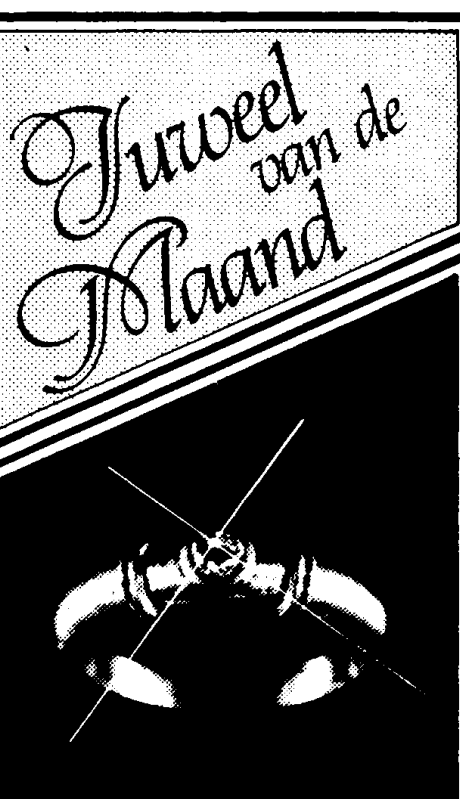
Voor wat betreft de bouw van een
nieuw gemeentehuis - kosten dik
f 4 miljoen - zullen GS hun bijdra-
ge van acht ton, die zij in het van het
Provinciale Werkgelegenheidspro-
gramma hiervoor aan Onderbanken
hebben toegezegd, opnieuw tegen
het licht houden.
Kortom, principes kosten de raad
van Onderbanken veel geld. Want
ook het 'extraatje' om in de komen-
de drie jaar in totaal 24 huurwoning-
en extra te mogen bouwen in voor-
al Schinveld, zal de provincie dan
terugleggen op de grote hoop won-
ingbouw-wensen van Mook tot
Eijsden.

Bij de gemeente wilde men, daags
na het buigen-of-barsten-bezoek
van staatssecretaris Van Houwel-
ingen, liever niet vooruit lopen op de
gevolgen van een principieel nee
van de raad tegen het AWACS-con-
venant.
Uit schriftelijke vragen, die Karien
Kienhuis namens de PSP-CPN-sta-
tenfractie gisteren heeft gesteld
over de betrokkenheid van GS bij
het omstrede AWACS-akkoord,
blijkt dat ook deze fractie veel moei-
te heeft met de (zwarte) druk die De-
fensie momenteel zet op de lokale
democratie in Onderbanken. Eerder
had de PvdA-fractie haar wrevel
over de 'Haagse druk' op de ge-
meenteraad al kenbaar gemaakt.
De PSP-CPN-fractie wil ondermeer
weten of het college van GS het con-
venant onderschrijft. Mochten GS
zich hiervan, al dan niet gedeeltelijk
distantiëren, dan wil deze fractie
weten wat de rol is van deputé Mas-
tenbroek als voorzitter van de Inter-
rimbeleidscmissie AWACS.

Kweebak
Deze commissie is immers, de

kweebak van de bestuursovere-
komst met Defensie. Verder wil zij
van GS duidelijkheid over toege-
zegde extra-arbeidsplaatsen vanwe-
ge uitbreiding van wapendepots in
Brunssum. En informatie over het
extra aantal vliegbeveiligingen dat is
toegezegd aan de AWACS-basis in
Geilenkirchen, net over de grens
met Schinveld.

(ADVERTENTIE)

Deze maand bieden wij U een zeer
modieuze combi geel en wit gouden
damesring aan.
Het model is een ontwerp van "de
Beers"; mooi strak en eenvoudig.
Met 1 briljant van 0.10 car., kwaliteit
Wesselon-V.S.I.
Winkelverkoop f 975,-. Nu f 495,-
Geldig tot 30 september.

MIGCHELSEN
DIAMANTAIRS
Kouvenderstraat 76, hoek Lebuilliestraat,
Hoensbroek. Telefoon: 045/213753.
's Maandags gesloten.

Humaniplan zet problemen en wensen op een rijtje

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - Het wordt als een
groot gemis ervaren dat in Brun-
ssum-Noord geen medische voor-
zieningen zijn. Vooral worden een
arts, een apotheek, tandarts,
Groene Kruis en consultatiebu-
reau gemist.
De bewoners van Brunssum-
Noord zien deze voorzieningen,
die samen in een multifunctioneel
medisch centrum ondergebracht
zouden kunnen worden, als een
eerste voorwaarde om het leefkli-
maat in de wijk te verbeteren.

Dit is een van de belangrijkste con-
stateringen in het rapport van de
eerste fase van het project Klaver 4
van het bureau Humaniplan. Dit bu-
reau heeft een project opgezet om
de leefbaarheid van Brunssum-
Noord te verbeteren.

In vier aparte delen van de wijk
Brunssum-Noord heeft Humani-
plan een inventarisatie gemaakt van
de problemen die er zijn, en wel van
De Lemmender, De Kling, Op gen
Haen en De Streek. Al die opmer-
kingen omtrent wonen, woonomge-
ving, voorzieningen, verkeer en
openbare veiligheid, groen- speel-
voorzieningen, etc. zijn op een rij
gezet en voorgelegd aan gemeente,
woningvereniging en welzijnswerk
van Brunssum.

Aan de hand van de opmerkingen
over mogelijke oplossingen van de
drie laatstgenoemde instanties wor-
den er voorstellen geformuleerd
voor mogelijke oplossingen. Die
voorstellen worden weer voorge-
legd aan de groepen die ook de op-
merkingen over de gesignaleerde
problemen maakten en daarna
wordt een programma opgesteld
met concrete punten waardoor de
Brunssum-Noord weer een prettige
woonbuurt wordt.

Maar vooraleerst staan dus nu de

Brunssum-Noord mist vooral medisch centrum

problemen op een rijtje. Zeer gedet-
ailleerd voor de onderscheiden
buurten en in algemene zin voor de
hele wijk. De bewoners vinden dat
een medisch centrum van erg groot
belang is. Zo'n voorziening moet er
beslist komen. Verder zou er een
dienstencentrum moeten komen
voor bejaarden, omdat de wijk aard-
ig aan het vergrijzen is. Daarbij zou
ook een dependance van de biblio-
theek welkom zijn.

Verder missen de bewoners van
Brunssum-Noord winkels, met
name een drogist, 'slagerij, doe-het-
zelfwinkel, bankfiliaal, schoenen-
winkel, koffieshop, handwerkzaak,

groentewinkel, boekhandel, fietsen-
reparateur, slijterij en een winkel
met kinderkleding. De supermarkt
die er wel is, heeft volgens de bewo-
ners een te beperkt assortiment.

Het 'Open Huis', het gemeenschaps-
huis van Brunssum-Noord is te
klein en te beperkt van mogelijkhe-
den. Het is voornamelijk in gebruik
bij sportclubs en is dus niet meer
geschikt voor andere doeleinden,
zoals gezelligheidsactiviteiten. Een
reeks van problemen rond het Open
Huis staan opgesomd.

In de wijk ontbreekt ook een fat-
soenlijke ruimte voor jongeren,

waar speciale activiteiten kunnen
worden georganiseerd.

De kwaliteit van de woningen
wordt in het algemeen als goed er-
varen. Met de woningtoewijzing
hebben de mensen in Onderbanken
Noord meer problemen, want men
heeft de indruk dat er niet selectief
te werk wordt gegaan uit vrees voor
leegstand. In de hoogbouwflats zijn
nogal wat technische gebreken ge-
constateerd. De mensen daar willen
liever gesloten flats, waar niet iede-
ren zomaar naar binnen kan. Er
zouden ook huismeesters aange-
steld moeten worden die de zaak in
de gaten houden.

Verder vinden de bewoners dt de
busverbindingen met het centrum
slecht zijn, dat straatverlichting ont-
breekt en dat duidelijke aanwezig-
heid van de politie ontbreekt, zowel
overdag als 's avonds.

De kleine criminaliteit in Brun-
ssum-Noord wijkt nauwelijks af van
de algemene situatie in Brunssum;
op een aantal aspecten ligt die zelfs
duidelijk onder het Brunssumse ge-
middelde.

Doorrijden na aanrijding fors bestraft

Van onze correspondent

MAASTRICHT - Tweeduizend
gulden boete, zes maanden voor-
waardelijke ontszegging van de
rijbewijsgerechtigdheid met als bijzon-
dere voorwaarde achttien maanden
niet rijden in het weekend en
twee weken voorwaardelijke ge-
vangenisstraf. Deze forse straf
kreeg een man uit Kerkrade gis-
teren van politierechter mr Nolet
omdat hij verleden jaar doorreed

na een aanrijding met een taxi en
later de bloedproef weigerde.

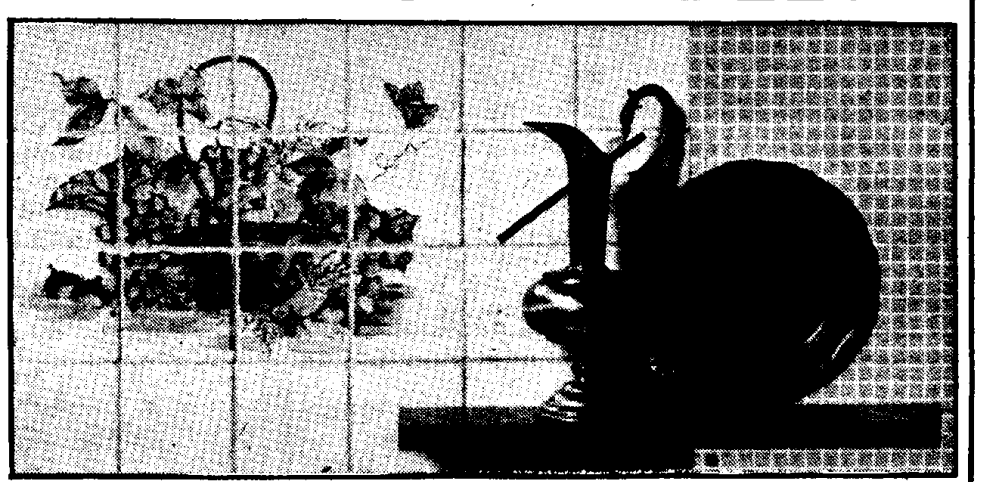
Op de bewuste avond moesten
drie politiekorpsen eraan te pas
komen om de man aan te hou-
den.

Na de aanrijding zette de taxi-
chauffeur de achtervolging in en
noteerde het kenteken. Toen de
politie de Kerkradenaar in de ga-
ten had gekregen, trakte hij het
gaspedaal nog wat verder in. Met

hoge snelheid reed hij door
Kerkrade en Heerlen en kon uit-
eindelijk door de Heerlense politie
klein worden gereden in Ge-
leen.

Volgens de agenten was de man
dronken. Omdat hij weigerde uit
te stappen waren de agenten ge-
noedzaakt hem door het raam
van zijn auto naar buiten te trek-
ken. De Kerkradenaar werd ge-
boeid afgevoerd.

LEUK KEUKEN-IDEE?

Wij hebben nog 65 andere
keukentegelideeën!

EUROTEGEL
Laanderstraat 47, Heerlen, 045-715544

Geboren 1 september 1988
CISKE
dochter van
Rob Bos
en
Marian Kessels
Achtbunderstraat 28
6343 AR Klimmen

Wij zijn getrouwd
Martien
Op den Kamp
en
Hanneke Roeks
Heerlen,
2 september 1988
Willemstraat 62
6412 AT Heerlen

WIM
Hartelijk
gefeliciteerd
met je
25-jarig
dienstjubileum
van pap, mam, broers,
zusters, schoonbroers en
schoonzusters en de
kinderen.
Tot vanavond

Te koop aangeboden
Zenuw DIEPVRIESKIST
4 starren, 110 ltr. 3 jaar. 045-
321021.
Moderne TWEEZITTER
3600,- kindervan 75,-
vanden 75,- elk
bankstel 3-1-1 f 250,- 045-
320385.
Te k. zeer mooie vitrine-
kast, wortelnoten. Vaste pr.
f 2500,- 045-325910.

JOS KEUSERS
&
MARION VAN DER MEER
delen u mede van hun voorgenomen huwelijk welke zal
plaatsvinden op zaterdag 3 september 1988, om 15.00
uur in de kerk van de Heilige Mariakelen van Gorcum,
Sittardweg 139 te Heerlen.
Tussen 19.00 en 20.00 uur kunt u in de bovenzaal van
Café 't Stad Heerlen, Sittardweg 143/145 een borrel
komen drinken.
om op onze toekomst te klinken.

In plaats van kaarten
Op donderdag 8 september a.s. hopen onze ouders
Herman Hellenbrand
en
Nelly Hellenbrand-Couvé
hun gouden huwelijksfeest te vieren.
Op de dag wordt uit dankbaarheid een plechtige
h. ms opgedragen in de kapel van de
Lückerheidskerk om 3 uur.
Familie, vrienden en kennissen zijn van harte welkom
op de receptie in café 't Stad Heerlen, Kleinsavenstraat
65, Kerndade, van 17.30 tot 19.30 uur.
Hun dankbare kinderen en kleinkinderen
Plus X straat 8, 6416 AE Heerlen.

Met grote droefheid geven wij u kennis, dat geheel
onverwacht van ons is heengegaan, onze lieve va-
der, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en
neef
Peter Hubert Kleinen
weduwnaar van
Elisabeth Scholtes
Hij overleed in de leeftijd van 78 jaar.
Koudekerke a/d Rijn: Billy Schrijen-Kleinen
Jacques Schrijen
Els en Peter
Nieuwenhagen: Kitty Reijnders-Kleinen
Jo Reijnders
Westervoort: Annetje
Logister-Kleinen
Bert Logister
Gwenne en Ivo
Schlesberg: Els Rade-Kleinen
Frans Rade
Ankie en Paul
Voerborg: Jo Kleinen
Familie Kleinen
Familie Scholtes
6301 VM Landgraaf, 2 september 1988
Postbus 40

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden
op maandag 5 september a.s. om 11.00 uur in de pa-
rochiekerk van de H. Petrus te Schaesberg. Veld-
straat, waar de begrafenis zal plaatsvinden op de
H. Lucekerheidskerk aan de H. Lucekerheidskerk.
Op maandag 5 september a.s. om 19.00 uur in
voornoemde kerk.
Afscheid tot afscheidnemen in de rouwkapel
van de H. Lucekerheidskerk, Beutweg 32 te
Nieuwenhagen, dagelijks van 18.30 tot 19.30 uur.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er
geen condoleven.
Afscheid tot afscheidnemen v.v. is gesorgd.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, ge-
lieven deze annuncie als zodanig te willen beschou-
wen.

Begravenis- en crematieverzorging
HEERLEN e.o.
v.h. CROMBACH
Zekerheid voor een waardig afscheid
Een actieve en zorgvuldige begeleiding
Stemmige opbouw en ontvangerij.
Tevens verzorging van complete koffietafel.
Bijna parkachtige omgeving op eigen terrein.
Begravenis- en crematieverzekeringen.
Koopstraten en wijkbeschikkingen.
Overname van: 7755
045-74427.
Wijk 1, Heerlen, 6416
045-74427.
045-74427.

Voor het opgeven van
overlijdensverzekering voor de kerk
van maandag, bestaat gelegenheid op
zondagmiddag tussen 15 en 16 uur op
one hoofdkantoor, of telefonisch
uitsluitend op 045-739880.

Limburgs Dagblad
in de Cramer 37, Heerlen.

Je hebt een ongelijke strijd gestreden
Nu kun je eindelijk uitrusten.
Dankbaar voor het vele goede dat zij ons tijdens
haar leven heeft gegeven, hebben wij afscheid
moeten nemen van onze lieve en zorgzame moeder,
schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht
Maria Johanna Pittie
weduwnaar van
Willem Vleugels

Zij overleed op 88-jarige leeftijd in het De Wever-
ziekenhuis te Heerlen, voorzien van het h. sacra-
ment der zieken.
Wij bevelen haar in uw gebed aan.
Nuth: Ger Vleugels
Ger Vleugels-Gorissen
Blanca en Tanja
Jo Vleugels
Toos Vleugels-Aarts
Jeroen en Tim
Frans Vinken
Heerlerbaan: Familie Pittie
Familie Vleugels

Heerlen, 1 september 1988
Peter Schunckstraat 476
Corr.adres: Bethlehemstraat 58, 6418 GL Heerlen
De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden
op dinsdag 5 september a.s. om 11.00 uur in de pa-
rochiekerk van St. Joseph te Heerlerbaan, waarna
aansluitend de begrafenis op de r.k. begraafplaats
aldaar.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot
schriftelijk condoleren.
Moeder wordt bijzonder herdacht in de avondmis
van maandag 5 september a.s. om 19.00 uur in vo-
noemde parochiekerk.
Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel
van het De Weverziekenhuis te Heerlen, dagelijks
van 18.00 tot 17.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, ge-
lieven deze annuncie als zodanig te willen beschou-
wen.

Enige en algemene kennisgeving
Dankbaar voor alles wat hij voor ons gedaan heeft
is tot onze droefheid geheel onverwacht na een le-
ven van zorg en aandacht voor allen die hem dier-
baar waren van ons heengegaan, mijn lieve man,
onze zorgzame vader, broer, schoonbroer, oom en
neef

Gied Philippi
echtgenoot van
Jozé Zurstrassen
in de leeftijd van 52 jaar.
Jozé Philippi-Zurstrassen
Françoise en Léon
Rob
Familie Philippi
Familie Zurstrassen
6301 HD Valkenburg a/d Geul, 1 september 1988
Broekhem 15

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op
dinsdag 6 september om 11.00 uur in de parochie-
kerk van de H. H. Nicolaas en Barbara te Valken-
burg, waarna begrafenis op de algemene begraaf-
plaats aan de Cauberg.
Overtuigd van uw medeleven is er geen condole-
ven.
Avondwake, maandag om 19.00 uur in voornoemde
kerk.
Gied is opgebaard in de rouwkapel aan de Spoor-
laan 29 te Valkenburg.
Bezoek dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur.
In plaats van bloemen zou het Gied's wens zijn een
gift te storten op Rabobank no. 18.28.44.023 t.n.v.
vrienden van pater Hub Reijnders in Malawi.

Met grote verlagenheid hebben wij kennis ge-
nomen van het plotselinge overlijden van ons erlid
Gied Philippi
Wij mochten hem kennen als een oprecht en hoog-
gewaardeerd erlid. Zo zal hij in onze gedachten
blijven voortleven.
F.V. Falso
Valkenburg a.d. Geul

Verdrift die zijn in troosten
zoals vrede maar ook
maar 't heet de vrede
mijn troosten
Wij geven met grote droefheid kennis van het over-
lijden van
Frans de Esch
echtgenoot van
Mia Pieters
Hij overleed in de leeftijd van 56 jaar.
Mia de Esch-Pieters
Dian en Ron
Rob en Bep
Jacqueline en John
Familie de Esch
Familie Pieters
Voerendaal, 1 september 1988
Lindeweg 11, 6387 CH Voerendaal

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op
dinsdag 6 september om 11.00 uur in de parochie-
kerk van O.L. Vrouw van Altijdbehoudende Blijstand te
Kunrade, met aansluitend begrafenis op de alg. be-
graafplaats te Voerendaal. Samenkomst in de kerk
Maandag om 19.00 uur avondwake in voornoemde
kerk.
Zij die geen kennisgeving mochten hebben ont-
vangen, gelieven deze annuncie als zodanig te be-
schouwen.

Enige en algemene kennisgeving
Dankbaar voor wat zij voor ons heeft betekend, ge-
ven wij u met droefheid kennis, dat plotseling, na
een kortstondige ziekte, op de leeftijd van 56 jaar, is
overleden mijn lieve vrouw, onze lieve moeder, zus,
schoonzus, tante en nicht
Trees Schoutrop
echtgenote van
Toon Kocx
Mores, Australia: Toon Kocx
Anna Marie
John
Fam. Kocx
Fam. Schoutrop
Mores, Australia, 28 augustus 1988

Een plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden
op zondag 4 september a.s. om 12.15 uur in de Pa-
rochiekerk te Heerlen.
Corr.adres: J. Schoutrop, Meesweg 57
6330 VS Hulsberg.

Waar ju nu bent, kunnen we niet weten.
We zullen de tijd met jou nooit vergeten.
Je bent bij ons en diep in ons.
Zo ver weg en toch... zo dichtbij.
Dankbaar voor alles wat hij voor ons gedaan en betekend heeft, geven wij
u met droefheid kennis, dat heden plotseling van ons is heengegaan, op de
leeftijd van 59 jaar, mijn lieve man en zoon, onze dierbare broer, zwager,
oom en neef

Harrie Schumans
echtgenoot van
Jeanny Cox
Sittard: Jeanny Schumans-Cox
Familie Schumans
Familie Cox
6136 XV Sittard, 2 september 1988
Dr. Philipstraat 21

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 6 september om
11.00 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus, Overhoven-Sit-
tard, waarna begrafenis op de algemene begraafplaats aan de Wehrweg.
Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren
vanaf 10.40 uur.
Avondmis maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Mijn man is opgebaard in de rouwkapel van het Masslandsiekenhuis te
Sittard. Gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur.
Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annon-
ce als zodanig beschouwen.

Dankbetuiging
Het overweldigend medeleven dat wij mochten ondervin-
den bij het overlijden van mijn lieve man, zorgzame va-
der, zoon, broer, zwager, oom en neef
Aart Boskeljon
heeft ons diep getroffen.
Wij danken allen hartelijk voor de vele condoléances, de
flne brieven, bloemen en het bijwonen van de plechtig-
heid.
Het is voor ons een troost, dat ons verdriet door zoveel
wordt gedeeld en dat Aart, door allen die hem kenden,
zeer gewaardeerd werd.
Bos Boskeljon-Hofstee
Raimond
Heerlen, september 1988

Bevrijd van alle pijn
zal de eeuwige vreugde in haar zijn.
Na een zeer werkzaam, godsdienstig, moedig en
liefsdevol leven, is na jarenlange ziekte, voorzien
van het h. sacrament der zieken, zacht en kalm, vol
overgave op 88-jarige leeftijd teruggekeerd naar de
Heer, mijn lieve vrouw, onze goede en zorgzame
moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante
en nicht

Helena Dorothea
Adriana Hoek
echtgenote van
Math Peters
Wij bevelen haar in uw gebed aan.
Kerkrade: Math. Peters
Nieuwenhagen: Annetje en Wim
Alphard a.d. Rijn: Annetje en Niek
Mink, Jan-Willem en Bertus
Hulst: Marian en Fred
Familie Peters
Familie Hoek
6461 DX Kerkrade, 2 september 1988
Theaterpassage 85

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden
op dinsdag 6 september a.s. om 11.00 uur in de pa-
rochiekerk van de H. Lambertus te Kerkrade, con-
trum, waarna de begrafenis op de begraafplaats
Schifferheide.
Bijeenkomst in bovengenoemde kerk, alwaar ge-
legenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur.
De avondmis ter intentie van de overledene zal op-
gedragen worden op maandag 5 september a.s. om
19.00 uur in de parochiekerk.
Afscheid kan van haar genomen worden dagelijks
van 18.00 tot 19.00 uur in het mortuarium van de
Lückerheidskerk te Chevremont, Kerkrade.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, ge-
lieven deze annuncie als zodanig te willen beschou-
wen.

Na een leven van zorg en aandacht voor allen die
hem lief waren, is toch nog onverwacht van ons
heengegaan, onze vader, grootvader en huisvriend
Wiel (Wilhelm)
van de Werff
* 1 mei 1916 * 1 september 1988
weduwnaar van
Annetje Scholtens
Gerda van de Werff
Jos en Ralph
Familie van de Werff
Familie Gortien
Els, Margareta en Marten
Emmabergweg 25, 6301 RD Valkenburg a/d Geul

De uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 5
september a.s. om 14.00 uur in de parochiekerk
H.H. Nicolaas en Barbara, Kerkstraat 21, Valken-
burg a/d Geul, waarna aansluitend crematie in het
crematorium te Heerlen, Instenraderweg 10.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er
geen condoleren.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, ge-
lieven deze annuncie als zodanig te beschouwen.

Te koop aangeboden
Te k. McCulloch BENZI-
NEMOTORZAAG f 495.40
om blad f 600,- Tel. 045-
327439. Belen na 18.00 uur.
BANKSTELKUSSENS. Stofferderij A. v. Zetten, Dor-
tants b.v. Streepstr. 45, Schaesberg, aanbieding kwaliteitsbankstelsens met garantie op de schuimblok, bel of kom lange voor een vrijblijvende offerte. Tel. 045-321789.

Limburgs Centrum
voor
Schouwen-klokken
De grootste en mooiste collectie natuursteen (o.a. mar-
mer en travertin) schouwen van Nederland en de Euro-
pe (ruim 40 stuks). Tevens een prachtige collectie
staande klokken in diverse stijlen, met 2 jr. voll. garantie
(ruim 30 stuks).
Direct van Importeur
Fa. Lomet, Spoorstr. 64 Nuth, tel. 045-244020.

Na een lang en toegewijd leven, dat zich kenmerkte door vooral zijn liefde
voor de natuur en zijn geboortestreek, nemen wij afscheid van de heer
Karel Dorren
oprichter en ere-voorzitter van het IVN Valkenburg.
Met respect en dank voor zijn lange jaren van inzet blijven wij aan hem te-
rugdenken.
Bestuur en leden
IVN Valkenburg

MEER DAN
90 JAAR
ERVARING
soons amb
rolluiken - zonwering
HAGENSTRAAT 1-7
6225 ER MAASTRICHT
TELEFOON (043) 622489
VOUW-WANDEN
PANEEL-WANDEN
EEN NÚ
(043) 622489

MORGEN
zondag 4 september
OPEN HUIS
WIJ ZIJN GEOPEND
VAN 12.00 TOT 17.00 UUR
KOM KENNISMAKEN MET ONZE
SCHITTERENDE
NAAJAARS-
KOLLEKTIE
Michel
PROFIEL
MICHEL
PROFIEL

Symposium over Faunabeheer
Op vrijdag 7 oktober vindt in het congrescen-
trum Orpheus te Apeldoorn een nationaal
symposium plaats over Faunabeheer. De orga-
nisatie is in handen van de plaatselijke milieu-
organisatie, die een geheel ander faunabeheer
voor ogen staat dan het huidige. De jacht hoort
daarin in elk geval niet thuis.
Ook in Limburg is er een toenemende belang-
stelling voor wat men noemt 'een meer natuur-
lijker terreinbeheer'. Neem maar het plan van
de provincie om van het natuurgebied De

Melnweg bij Roermond een grootwildreser-
vaat te maken met wisenten en edelherten.
Op het symposium zullen sprekers uit de wa-
tenschap, de natuurbescherming en de politiek
hun visie geven op de verschillende aspecten
van het faunabeheer in Nederland. Een
van hen is dr. H. van Veen van de stichting Na-
tuur en Milieu. Een tegenstander van de jacht
in kringen van Faunabeheer wordt hij de 'wer-
venman' genoemd. Van Veen wil de wolf de
taak van de jager en het edelhert de taak van
de bosbouwer laten overnemen.

Faunabeheerder Willem van Loenen wil geen 'ambtenaar-doder'
'Vreselijk, om op pad te moeten om te doden'
Willem van Loenen meet de spanning van het schrikdraad.
Foto: JAN PAUL KUIJTER

door Egbert Hansen
ROERMOND - Een deelnemer aan het sympo-
sium over faunabeheer in Apeldoorn is Willem
van Loenen (64), faunabeheerder in Limburg na-
mens de minister van landbouw en visserij.
Hij is geboren en getogen in Apeldoorn, maar
woont al sedert '77 in het Middenlimburgse Hayt-
huysen. Daarvoor (van 1954 tot 1977) was hij be-
heerder van het 4000 hectare grote Staatswildre-
servaat op de Midden-Veluwe waar hij vijf jacht-
opleners onder zich had.

Zijn werkkamer aan de Lindanusstraat in Roer-
mond hangt vol met foto's van wild; zwijnen, her-
ten, rassen en korthoenders. Alleen 'geschoten'
door Van Loenen, die er een hobby van heeft
gemaakt wild te beschrijven en op de gevoelli-
ge plaat vast te leggen. Uit de poses van de dieren
blijkt dat hij een eendeloos-geduld moet hebben.
Desalide rust en geduld straalt vader Van Loenen
uit. Hij noemt zich een 'idealist' en komt er rond
voor uit dat hij zeker geen tegenstander is van de
jacht. 'Integendeel, we hebben de jagers nodig
voor een goed faunabeheer', zegt hij. 'Jagers ken-
nen het terrein als hun broekzak. Ze zitten dage-
lijks in het veld en zien alles. Natuurlijk zijn er
nog een paar kwade elementen bij, die alleen wil-
len oogsten. Maar hun aantal neemt gelukkig af.
De goede jager is voor 90% bezig om de negatieve
invloeden van de fauna uit te schakelen en maar
10% met de oogst.
Het is bealst niet zo als wel eens wordt beweerd
dat dieren uitsterven doordat er jacht op wordt
gemaakt. Ja, de wolf mischien. Maar het wild ze-
ker niet. Met de fozant, korthoer en patrijs gaat het
in Limburg absoluut niet goed. Dat komt echter

Federatie
Willem van Loenen heeft weinig hoop dat
'witte vlakken' (Arden en Velden en een
deel van Midden-Limburg) westelijk van de
nog voor zijn pensioenering, in juli volgend
ondergebracht krige in een wildbeheers-
Maar waar hij wel vrees in geleed is dat er
deratie komt van alle Limburgse wildbehe-
heden voordat hij aanwaait.
'Dan kunnen niet alleen de jachthouders
nog maar ook de wildbeheersenheden a-
werken. Ik zeg altijd tegen de jagers: julle
ten je omrisbaar maken. Omdat men niet ont-
heer kan. Wel, dat kan door goed samen te-
ken. Men heeft wel eens het idee geopperd
ambtenaren de taak van de jager over te la-
men. Pff, dan zou het werk echter lang a-
goed uitgevoerd worden. Dan word je amb-
doder. Dat lijkt me vreselijk. Om op pad ge-
te worden, alleen maar om te doden.'

Staten willen duidelijker beleid natuur en landschap

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Naar het oordeel van nagenoeg alle Statenfracties ontbreekt het in de door GS opgestelde nota Natuur en Landschap 1989 - 1993 aan concrete beleidsvoorstellen, maar is het nagenoeg uitsluitend een inventarisatie van knelpunten. De Staten zullen pas afgeronde standpunten innemen nadat GS schriftelijk nadere opheldering hebben verschaft naar aanleiding van vragen en opmerkingen uit de vaste Statencommissie voor ruimtelijke ordening. Deze nam de nota gisteren kritisch en langdurig onder de loep.

Naar het oordeel van PPR-Statelid P. van der Hijden dient de nota meer te bevatten dan alleen randvoorwaarden voor sociaal-economische ontwikkeling. Bovenal moet worden erkend en beleden dat de mens een centrale plaats inneemt in natuur en landschap. „Anders ga je naar de knoppen”, waarschuwt de spreker. CDA'er H. Philipsen hield het ontbreken van duidelijke keuzes en prioriteiten voor het aankopen van natuurgebieden. Hij miste tevens een overtuigende onderbouwing van de financiële paragraaf.

Deputé Riem zegde nadere uitwerkingen van

de nota toe, daarbij aantekendend dat het vestigstellen van natuur en landschap voor tachtig tot negentig procent plaatsvindt binnen de kaders van ruimtelijke ordening. Dat beleid dient geïntensiveerd te worden.

Zuid-Limburg bezit in dat opzicht een belangrijk instrument in zijn geactualiseerd en op het rijksbeleid afgestemd streekplan. De overige delen van de provincie moeten daar nog op wachten. Riem beloofde de commissie dat GS het aankopen van natuurgebieden niet langer vanuit een afwachting houding zullen begeleiden maar voortaan zelf optimale duidelijkheid zullen verschaffen.

Inmenging bisschop wordt niet getolereerd

vervolg van pagina 1

HEERLEN - De eigenhandige bisschoppelijke verandering van het reglement voor het katholiek onderwijs was voor de Onderwijsstichting Sint-Bernardus te Heerlen, aanleiding voor een diepgaand principiële beraad. Er werd een commissie in het leven geroepen onder voorzitterschap van het bestuurslid mr. G. Prick. Daarin zaten naast bestuursleden ook schoolleiders, docen-

Bernardinus kiest voor een eigen weg

ten en ouders. De commissie adviseerde het schoolbestuur in april van dit jaar onomwonden de nieuwe regels van bisschop Gijzen naast zich neer te leggen, en verder te gaan op de wijze van lesgeven zoals in de afgelopen decennia.

De commissie Prick stelt in haar overweging, dat de bisschop niet mag bepalen welke school zich katholiek mag noemen en welke niet. Behalve de kerkelijke juridische 'katholiceit' bestaat er ook nog een 'feitelijke katholiceit', aldus de commissie.

Die feitelijke katholiceit is een voortvloeisel van het katholieke gevoel van de gemeenschap. Die gemeenschap, de ouders van de leerlingen die de school bezoeken, bepalen de mate van katholiceit van het onderwijsinstituut en niet de bisschop, aldus de commissie. Verder vindt de commissie dat de autoritaire gezagstructuur van de katholieke kerk, waarin alles centraal geregeld wordt, botst met de op democratische wijze functionerende Nederlandse gemeenschap.

„Bij instellingen en bedrijven worden belanghebbenden betrokken bij de beleidsbepaling. De problematiek waarmee het onderwijs (...) geconfronteerd wordt, komt voort uit de botsing van twee culturen, die fundamenteel van elkaar verschillen. Iedere poging om in de praktijk deze beide culturen in één maatschappij te integreren, zonder daarbij in kromdenken te vervallen, kan niet anders dan spaak lopen”, aldus de commissie Prick in haar aanbeveling aan het bestuur.

Grondwet

Verder wordt ook in de Nederlandse Grondwet voldoende argumentatie gevonden, om de nieuwe reglementen van de bisschop te verworpen. De vrijheid van onderwijs geeft het recht aan ouders om het onderwijs voor hun kinderen zo in te richten dat zij daarin hun opvattingen herkennen.

De commissie Prick voelt zich door de Grondwet gesterkt in de overweging, dat de ouders van de leerlingen de eerst aangewezen zijn om te bepalen hoe het onderwijs dat aan hun kinderen gegeven wordt eruit moet zien, en niet de bisschop.

De Bernardinus-stichting zal zich katholiek blijven noemen en wil aan die katholiceit ook inhoud geven. Onlangs nog is een brief aan alle docenten gevraagd aandacht te schenken aan die katholiceit. Zoals ook in het verleden zal de opstelling van de scholen niet kerkelijk-dogmatisch zijn, maar een pluriforme beleving van het katholieke-zijn.

De commissie Prick heeft heel duidelijk de consequenties van dit besluit afgewogen. Zowel het kerkelijke recht, alsook het burgerlijke recht belemmeren het besluit niet. Ook denkt de commissie dat het zich 'katholiek' blijven noemen mogelijk is.

De bisschop heeft in die richting echter in het verleden andere geluiden laten horen. Ook de benoeming van godsdienstleraren (docenten katechese) zal de onderwijsstichting zelf ter hand gaan nemen. Regels die daarvoor tot nu toe van kracht waren, wenst men ook in de toekomst te hanteren. Er wordt echter geen toestemming van de bisschop gevraagd.

De plaatsbepaling van de onderwijsstichting Sint Bernardinus, de vrij diepgaande studie die de commissie Prick heeft verricht en de overwegingen van het bestuur, vormen een compleet boekwerkje, dat inmiddels is toegezonden aan bisschop Gijzen en aan andere grote katholieke scholengemeenschappen in het land.

Standpunt

Het bestuur van Sint Bernardinus zal vermoedelijk eind september reeds een definitief standpunt innemen, nadat ook de meningen van ouders, docenten en leerlingen zijn gehoord.

Kerkraadse betrokken bij drugsmokkel

HAARLEM - De rechtbank in Haarlem heeft gisteren de 26-jarige A. M. overeenkomstig de eis van de officier van justitie veroordeeld tot zes jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf wegens het uitlokken van een cocaïne-transport. De man gaf begin dit jaar een inwonster van Kerkrade opdracht een grote partij cocaine op te halen op Aruba.

De vrouw werd op pad gestuurd met 10.000 dollar om de cocaine te kunnen aankopen. Zij werd half maart dit jaar op Schiphol gearresteerd met bijna vier kilo cocaine in haar bagage. Er was de vrouw 10.000 gulden beloning toegezegd. M. vluchtte na het stuklopen van het drugstransport naar Curaçao. Op aandringen van een familielid keerde hij toch naar Nederland terug. De man heeft zijn aandeel in de smokkel toegegeven. Met de winst van het drugstransport had hij op de Nederlandse Antillen een nieuwe winkel willen opzetten.

Kantonrechter wijst 'smartegeld' toe voor inkomensderving DSM-telefonistes kunnen kwart miljoen verdelen

SITTARD/HEERLEN - Negen telefonistes van DSM in Geleen krijgen van het chemieconcern netto 250.000 gulden uitgekeerd. Kantonrechter mr. J. Becker in Sittard heeft dat gisteren beslist, nadat DSM een geschil over een afkoopregeling aan de rechter had voorgelegd. DSM is verplicht het bedrag vóór 1 november uit te betalen. De bedragen variëren per telefoniste, afhankelijk van het aantal dienstjaren, van enkele tienduizenden gulden tot - bij één vrouw - 48.000 gulden.

De rechter heeft tevens beslist dat DSM een belastinggarantie afgeeft, waartoe het concern zich overigens eerder al bereid had verklaard. Mochten de telefonistes een navordering van de belastinginspecteur krijgen, dan zal het chemieconcern ook die aanslagen voor zijn rekening nemen.

De uitspraak maakt een eind aan een al jaren durend conflict over de uitbetaling van de telefonistes. Zij werken sinds jaar en dag 27,5 uur per week maar krijgen er 40 betaald. Dat is niet rechtvaardig tegenover de rest van het personeel, zo oordeelde DSM. Sinds het concern een eigen collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) kent voor het personeel in Limburg, zijn regelmatig pogingen ondernomen om van de 'overbetaling' van de telefonistes af te komen.

Door bemiddeling van de kantonrechter in Sittard lukt dat nu wel. Hij suggereerde tijdens een zitting in augustus om de afkoop om te betitelen als 'immateriële schadevergoeding'. Dan hoeven DSM noch de telefonistes belasting en sociale premies af te dragen.

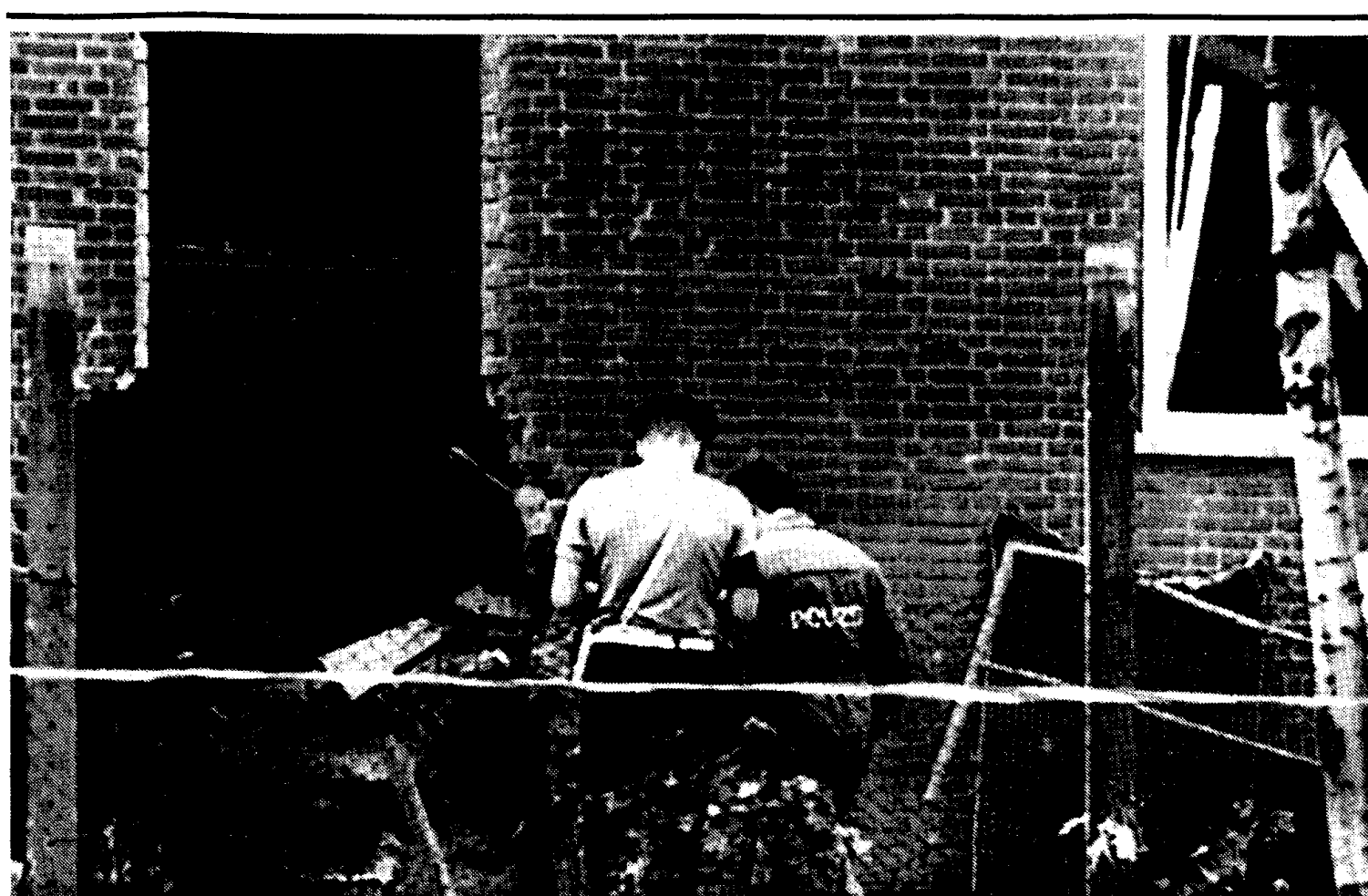
Bovendien vond mr. Becker dat de hoogte van de eenmalige uitkering gekoppeld moest worden aan het

aantal dienstjaren als DSM-telefoniste. Dat bedrag werd tijdens onderling overleg, waarvoor de zitting werd geschorst, al vastgesteld op 2.000 gulden per dienstjaar. Daarmee kregen de telefonistes bijna twee keer zoveel uitbetaald dan DSM aanvankelijk had voorgesteld.

Veel meer

In belastingkringen is echter verdeeld geraakt over de mogelijkheid om op deze wijze - door smartegeld toe te kennen ter tegemoetkoming van toekomstige loonderving - onder de belastingheffing uit te komen. Volgens ingewijden moest DSM er ernstig rekening mee houden dat de afkoopregeling uiteindelijk toch twee keer zoveel gaat kosten: een half miljoen gulden. DSM zelf verwacht overigens niet een nabetaling te moeten doen, zo meldde een woordvoerder van het bedrijf gisteren.

Vijf andere telefonistes, die werken in het hoofdkantoor in Heerlen, gingen eerder dit jaar akkoord met een afkoopregeling. Zij krijgen echter ook meer uitbetaald. Er was ook afgesproken dat, als de telefonistes in Geleen een gunstiger regeling konden treffen, zij daarvan zouden profiteren.

● Archief foto van de bomaanslag in Duisburg, waarvoor de twee aangehouden IRA-leden verantwoordelijk worden gehouden.

Ook FBI nu bij IRA-onderzoek betrokken Revolver zou bij aanslag in Oostende zijn gebruikt

Van onze verslaggever

HEERLEN - Een van de drie kaliber .38 pistolen die in de auto van de twee dinsdagavond in Duitsland aangehouden IRA-leden werd aangetroffen, zou het wapen zijn waarmee op 14 augustus in Oostende een Britse militair werd doodgeschoten. Dat wordt vernomen uit welingelichte Belgische bron. Volgens de woordvoerder van de Duitse procureur-generaal, A. Prechtel, is echter voorlopig enkel sprake van hetzelfde type pistool. „De afgevuurde kogels moeten nog met elkaar vergeleken worden. Pas dan kan worden vastgesteld of het ook inderdaad om hetzelfde wapen gaat.”

Een afvaardiging van de Belgische Justitie onder leiding van onderzoeksrechter Heimans is gisteren met alle benodigde gegevens en materiaal naar Wiesbaden in de Bondsrepubliek afgereisd. Volgende week wordt definitief uitsluitsel verwacht over de vraag of het om één en hetzelfde pistool gaat.

De twee Ieren, Terence McGeough (29) en de even oude Gerard Hanratty, worden nu in ieder geval verdacht van de recente aanslagen op Britse militaire doelen in Limburg.

(Roermond en Nieuw-Bergen, 1 mei) de Bondsrepubliek (Duitsland) en Düsseldorf, op respectievelijk 13 juli en 5 augustus) en die in België. Vast staat dat én van de twee Kalasjnikov-geweren die dinsdag in Waldfeucht in hun huurauto werden aangetroffen, zowel in Roermond bij de moord op de Britse militair Ian Shiner als in Duisburg werd gebruikt.

Wapensmokkel

Inmiddels zijn ook de Amerikaanse autoriteiten bij het onderzoek betrokken. Volgens Prechtel zijn er contacten gelegd met de FBI, die geïnteresseerd is in McGeough. De Ier zou betrokken zijn bij wapensmokkel. Hij zou een belangrijke wapeninkoper zijn van de IRA en een aantal wapenzendingen vanuit Libië hebben verzorgd.

Evenals Hanratty wordt hij in de VS ook gezocht voor verboden wapenbezit, meldt Prechtel. De twee zijn al enige jaren op de vlucht voor de Britse autoriteiten. McGeough heeft in 1981 in Noord-Ierland geprobeerd een politiegagent en een raadsman te doden. Dat mislukte; het

raadslid zou zelfs teruggevoerd maar McGeough niet geraakt hebben. Bij een vuurgevecht met Noord-Ierse veiligheidsstroepen raakte McGeough in juni 1981 wel gewond. Hij werd in een ziekenhuis gearresteerd, maar slaagde erin te ontsnappen. Sindsdien was hij - tot afgelopen dinsdag dus - spoorloos.

Hanratty is sinds 1984 op de vlucht. Hij werd in Noord-Ierland beschuldigd van poging tot moord, maar op borgtocht vrijgelaten. Hij meldde zich niet meer voor berechting.

Buurtonderzoek

In Nederland spitst zich het onderzoek van het speciale onderzoeksteam toe op het achterhalen van de mogelijke schuilplaats van de twee IRA-leden, die zich tegenover de Duitse autoriteiten in stilzwijgen hullen. Zij waren dinsdagavond im-

mers vanuit Nederland de grens overgegaan. Donderdagavond werd een klein buurtonderzoek gehouden aan de Nederlandse kant van de grens bij Waldfeucht. De bewoners van zeven in de buurt van Koningsbosch gelegen boerderijen hebben echter noch de twee IRA-leden noch de witte Peugeot waarin zij dinsdagavond werden aangehouden, ooit gesignaleerd.

„Ook hebben we geen spoor naar de eventuele verblijfplaats van McGeough en Hanratty in Nederland, België of Duitsland”, aldus adjudant H. Clabbers van de Rijkspolitie Limburg. Naar die verblijfplaats (en een mogelijke opslagplaats van wapens) wordt nu verder gespeurd. Daarnaast wordt onderzoek of de twee aangehouden Ieren op 1 mei in Roermond en Nieuw-Bergen zijn geweest. De tips die na de aanhouding van de IRA-leden zijn binnengekomen bij de Rijkspolitie Limburg, hebben nog niets opgeleverd.

Uitwisseling

Een functionaris van de Centrale Inlichtingen Dienst zal overigens voor nog onbepaalde tijd in de Bondsrepubliek verblijven om voor een goede coördinatie van het onderzoek en uitwisseling van gegevens met de Duitse autoriteiten te zorgen.

● De PNL-commissie op Maastricht Airport bij de afsluiting van hun werkbezoek aan Limburg.

Foto: WIDDERSHOVEN.

PNL-commissie optimistisch over toekomst

Weldra rapport positie Limburg tegenover buitenland

BEEK - Rond Prinsjesdag is het rapport van minister De Korte te verwachten over de toekomstige concurrentiepositie, waarin Limburg komt te verkeren door de aanmerkelijke faciliteiten die België en Duitsland worden toebedeeld mee in het kader van de afbouw van de mijnindustrie in die landen. Deze boodschap bracht de Bijzondere Tweede Kamercommissie PNL op Airport Maastricht mee na het werkbezoek, dat zij gisteren aan Zuid-Limburg heeft gebracht.

„We zullen als invalshoek blijven

hanteren dat Limburg in de toekomst per saldo in staat gesteld dient te worden in concurrentie met het buitenland te blijven”, zo verklaarde commissievoorzitter Walter Paulis.

Inhoudelijk wenste de commissie niet in te gaan op dit weldra te verschijnen rapport over het investeringsklimaat in internationale context. Volgens het commissielid Van Aardenne is in ieder geval wel duidelijk dat „het er voor Limburg niet gemakkelijker op zal worden. Het

wordt beslist geen rozegeur en manschijn”. De commissie, althans de vertegenwoordigers daarin van de drie grootste Kamerfracties, verklaarde zich voor een „zeer spoedige” aanleg - zij het zeer nadrukkelijk binnen de wettelijke milieunormen - van de Oost-West-baan op Airport Maastricht.

Daaraan werd het standpunt gekoppeld dat bij langer talmen kansrijke projecten aan de luchthaven voorbij zullen gaan. In dit verband wenste voorzitter Paulis niet te verhele-

„niet de indruk te hebben dat minister Nijpels van Milieu de aanleg van de oost-westbaan stimuleert”. De commissie, die onder meer te gast was bij GS en het LIOF, kwam tot de bevinding dat de ontwikkelingen in Limburg in zijn algemeenheid „erg goed” zijn. Tot de gesignaleerde knelpunten behoorden onder meer het in de Oostelijke Mijnstreek onder druk komen te staan van de industriële werkgelegenheid en voorts het werkgelegenheidsdefect op het ABP als gevolg van privatisering.

In dit verband dient volgens de commissie de spreiding van rijksdiensten niet onnodig te worden uitgesteld. Andere punten van zorg van de commissie waren onder andere de herijking van de IPR en de ontwikkelingskansen van Venlo als logistiek centrum. De commissie schat in dat in 1990, wanneer in Limburg met uitzondering van de Oostelijke Mijnstreek de werkloosheidscomponent zal zijn weggewerkt, het uitgangspunt van het dan op zijn eind lopende PNL-beleid zal zijn gerealiseerd.

(ADVERTENTIE)

contactlenzen-
brillesspecialzaak

Maak kennis met de
**NAJAARS-
TREND**
TOT ZIENS!!!

P. HOPPENBROUWERS
EMMAPLEIN 11
HEERLEN, TEL. 711984
bij de Pancratiuskerk
20 m voorbij de ABN bank
t.o. ingang passage

onze bekende
garanties
voor ziekenfonds-
leden op
recept de
vaste
vergoedingen

Keuringsdienst van Waren Maastricht:

Hygiëne in friture
baart grote zorgen

Van onze verslaggever

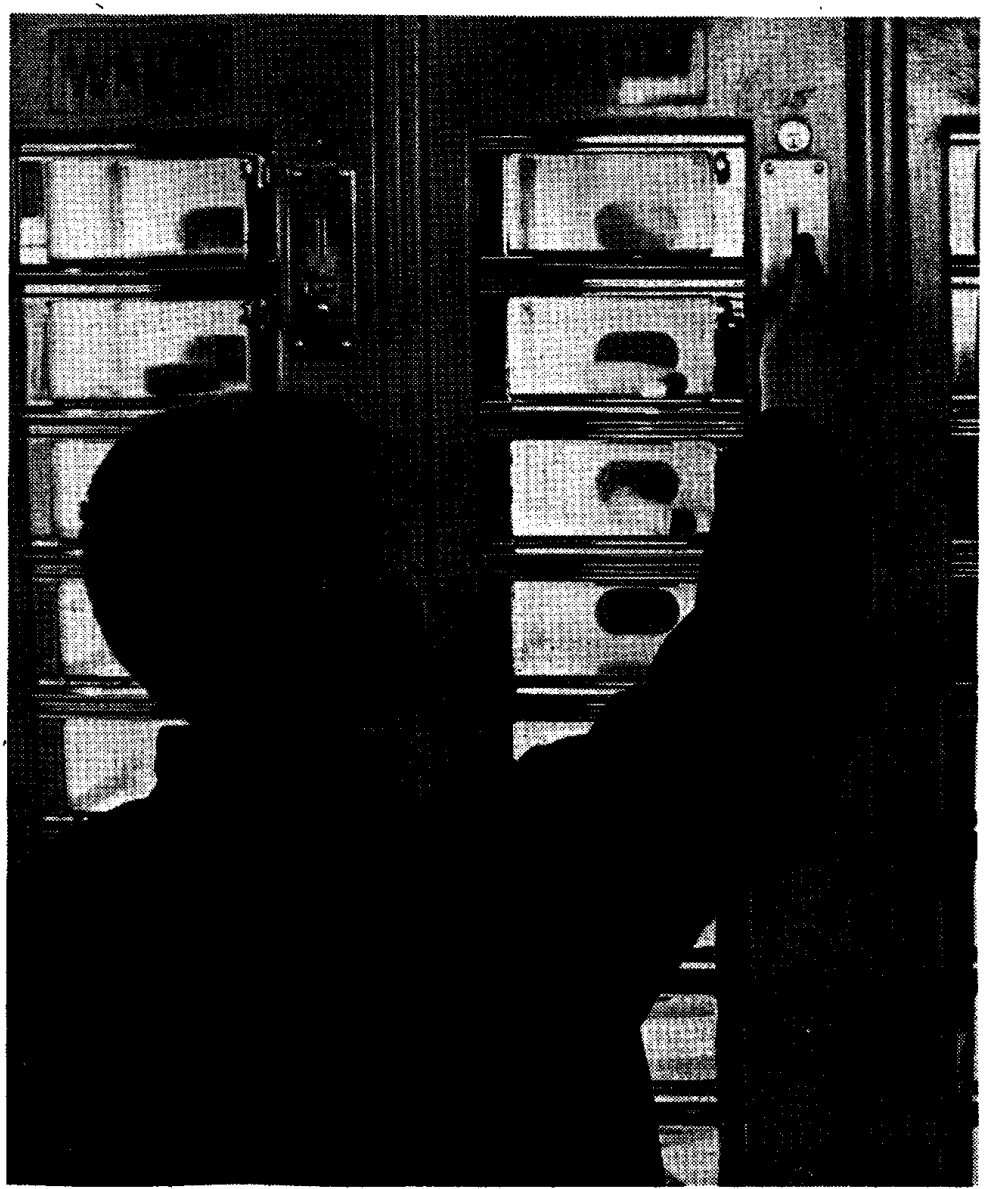
Ook gebrek aan vakkenis speelt een rol. Iedereen kan een friture beginnen, mits men de beschikking heeft over een horeca-diploma. Eisen van hygiëne spelen daarbij een ondergeschikte rol. Vooral de groei van uitheemse eettenten baart Klein Goldewijk zorgen.

Met veelvuldige controles probeert de Keuringsdienst een vinger aan de pols te houden. Maar gebrek aan mankracht maakt het steeds moeilijker om haar taak optimaal uit te voeren.

Uit een donderdag gepubliceerd rapport van de Keuringsdienst van Waren in Utrecht blijkt dat vorig jaar 96 processen-verbaal zijn uitgeschreven in verband met onhygiënische bereiding en behandeling van etenswaren. De directeur, de heer Touw, heeft er bij de officier van justitie op aangedrongen om overtreders te verplichten om een horeca-cursus vooral gericht op de hygiëne te gaan volgen.

HEERLEN - De Rijkskeuringsdienst van Waren in Maastricht maakt zich zorgen over de hygiëne in cafés, bars en kleine eetgelegenheden in het zuiden van het land. Gebrek aan goed opgeleid personeel is er vaak de oorzaak van dat niet zo nauw wordt omgesprongen met gezondheidsregels. „De kleinere bedrijven moeten vaak met parttimers werken omdat personeelskosten hoog zijn.

Investeren in de hygiëne te verbeteren komen op de laatste plaats,” zegt de chef-keurmeesters van de Keuringsdienst, de heer G. Klein Goldewijk.

WVC mag subsidie
Groene Kruis niet
zomaar stopzetten

Van onze correspondent

DEN HAAG/SITTARD - De Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, (WVC), zal de Provinciale Vereniging Het Limburgse Groene Kruis moeten blijven subsidiëren totdat de Wet collectieve preventie door de Tweede Kamer is aangenomen. Dit bleek uit de behandeling van de beroepszaak die onder meer de Provinciale Vereniging had aangespannen bij de voorzitter van de rechtspraak afdeling van de Raad van State om het subsidie-stopbesluit van de staatssecretaris geschorst te krijgen.

WVC wil de steun aan de Vereniging, een overkoepelende orgaan voor de kruisverenigingen, per 1 januari 1989 overdragen aan de gemeenten. De gemeenten hoeven echter zonder een wettelijke basis geen subsidie te geven en omdat de Wet collectieve preventie, die de financiële steun in de toekomst moet gaan regelen, volgens Het Limburgs Groene Kruis nooit voor 1 januari rond zal zijn, vreesde de Vereniging in een subsidieeloos gat te vallen. „WVC stopt de geldstroom. En van

Johan Habets uit Amstelveen is aan de UTP geslaagd voor het eerste-graads MO-examen theologie. Hij werkt als katechiet aan een LBO-opleiding.

Fons Leers uit St. Odiliënberg is aan het TKI geslaagd voor het eerste-graads-MO-examen theologie. Hij werkt thans als luchtvaartmaatschappij.

Kerkraadse
arts adviseur
Amerikaanse
microchirurgen

Van onze verslaggever

KERKRADE - De micro-chirurg dr. L. Nieuborg is benoemd tot adviseur van het National Lymphedema Network in de Verenigde Staten, met hoofdzetel in San Francisco. In dit netwerk zijn in de VS de chirurgen verenigd, die lymfe-chirurgie tot specialiteit hebben. Dr. Nieuborg is als chirurg verbonden aan het Sint Jozefziekenhuis in Kerkra.

Zijn specialisme bestaat erin, door het maken van verbindingen tussen microscopisch kleine lymfevaten en bloedvaten langs natuurlijke weg de vochttafvoer te herstellen bij mannen en vrouwen, die last hebben van opgezwellen armen en/of benen (de zogeheten 'olifantsarmen' en 'olifantsbenen') als gevolg van het verwijderen van lymfeklieren bij amputaties.

Nieuborg is een van de zeer weinige micro-chirurgen ter wereld - en naar bekend de enige in Nederland en de tweede in Europa - die zich dit specialisme heeft eigen gemaakt. Na zijn specialisatie in Australië verrichtte hij in zeven jaar ruim 1600 van deze operaties.

Bij uitstek

„Deze subsidiëring is bij uitstek een zaak voor de gemeenten”, aldus WVC-woordvoerder J. Jansen. Boukema vond dat de Staatssecretaris te optimistisch is geweest door te stellen dat de Wet collectieve preventie voor 1 januari rond zal zijn. „Die wet moet zelfs nog naar de Raad van State voor advies. Wij willen ook de tijd hebben om de zaak door te lezen.

Bankemployé deed greep in kas GWK

Zestien maanden
gevangenis voor
verduistering

MAASTRICHT - De rechtbank in Maastricht heeft vrijdag een 29-jarige Eijdsense bankemployé die met 750.000 gulden van zijn baas aan de haal was gegaan veroordeeld tot zestien maanden onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Daarvan worden 24 dagen voorarrest in Nederland en 145 dagen voorarrest in Spanje afgetrokken. Eerder had de officier van justitie achttien maanden onvoorwaardelijke gevangenisstraf geëist.

De Eijdsenaar pleegde de verduistering toen hij op 14 augustus 1986 als enige dienst had in het Grenswisselkantoor in de Maastrichtse stationshal. Met zijn 25-jarige vriendin en haar zoonnetje van anderhalf begon hij nog diezelfde dag aan een avontuurlijke tocht.

Via Italië belandde het trio in Marokko, waar echter onmiddellijk de cel wachtte toen bleek dat man en vrouw in het bezit waren van valse paspoorten. Na uiteindelijk een gevangenisstraf van drie maanden te hebben uitgezeten werden de Lim-

burgers uitgewezen naar Spanje, waar zij zich aan de Costa del Sol vestigden. Bedreiging en chantage door Duitse kennissen bracht hen in contact met de Spaanse politie, die echter in het bezit bleek te zijn van een Nederlands opsporingsbevel en het tweetal op grond daarvan prompt aanhield. Na opnieuw ruim vier maanden cel volgde uitlevering aan Nederland.

Tegen de vriendin van de Eijdsenaar had de officier van justitie acht maanden gevangenisstraf geëist, waarvan vier voorwaardelijk. Haar werd verweten voordeel te hebben genoten van het ontvreemde geld en daarenboven na terugkeer in Nederland opzettelijk onjuiste opgaven te hebben gedaan voor een bijstandsuitkering.

De rechtbank bood gisteren de raadsman van de vrouw de gelegenheid een project van 150 uur dienstverlening op te stellen bij wijze van alternatieve straf. Op 23 september zal de rechtbank daarover een beslissing nemen.

Zelfs vanuit Drente worden blauwe
bessen in Grubbenvorst aangevoerdPreimaanden zijn
weer aangebroken

door Jan van IJeshout

GRUBBENVORST - De 'r' zit weer in de maand. Bijgevolg komt de aanvoer van prei weer op gang. Prei is nu eenmaal onontbeerlijk bij de bereiding van gekookte mosselen en erwtensoep. Ook gestoofd is prei in de 'r'-maanden erg gewild. Ongeveer een derde deel van het totale aanbod van prei komt in Grubbenvorst voor de klok. Met een aanvoer van bijna 17,5 miljoen kilo was de CVV vorig jaar dan ook veruit de grootste prei-veiling van Nederland. De geldelijke omzet bedroeg bijna f21 miljoen. De middenprijs bedroeg f1,19 de kilo. Het veilingbeleid werpt zijn vruchten af. Als eerste ging de CVV vijf jaar geleden van hout- op poolfust over. Voorts werden meer eisen aan de reinheid van het product gesteld. De wortelpruik ging eraf en de schachten werden gewassen. De zomerprei is uit, de herfstprei weer aan de markt. De winterprei, die nog donkerder oogt, zal weldra volgen. De daagsovereen van prei zijn reeds tot 80 ton opgelopen. Op topdagen pieken die daagsovereen boven de 200 ton uit. De prijs lag gisteren op zeven dubbeltjes de kilo.

Tot het meubilair van een erwtensoep behoort ook knolselderij. Ook die aanvoer begint goed op gang te komen. Voor de culpranten knollen was er een hoogste druk van zes dubbeltjes. De bleekselderij, die het in salades erg goed doet, ging van vijf tot zeven dubbeltjes. Sla was met f0,15 per krop weer erg goedkoop.

De prijs van tomaten drong aan. De ronde zowel als de vliezige deden f1,40 de kilo. Daar zijn de paprika's, althans de rode, de gele en de oranje die rond f8,- de kilo kosten. De groene gingen tot f2,80 de kilo. Daar is ook het witlof dat tot f5,50 de kilo reikte. De prijs van de verschillende koolsoorten verschilt nauwelijks van die van vorige week. Met uitzondering van de Veense snijbonen, die rond f4,- de kilo kosten, zijn de overige boonsoorten goedkoop.

Goedkoop zijn ook de James Grieve en de Summerred. Een stuk prijziger is de Alkmene - de appel die in Oost-Duitsland werd gewonnen uit een kruising van Geheimrat Dr. Oldenburg met Cox's Orange Pippin. De vruchten vertonen een heldere blos op een gele ondergrond. Het vruchtvlees is roomwit, erg stevig en heeft een prima smaak. Je proeft het gewaardeerde Cox's aroma. De Alkmene kwam aan f1,20 de kilo. Dat was ook de prijs voor de Beurre Hardy - een bijzonder goede handpeer. De blauwe bessen blijven duur.

Ruim 130 jagers leggen lokaas uit voor vos

Wild gevaccineerd
tegen hondsdolheid

Van onze verslaggever

ARGRATEN - In heel Zuid-Limburg wordt zondag 18 september een grootscheepse vaccinatie gehouden om het wild zoals de vos en de das te beschermen tegen rabies of hondsdolheid.

De actie wordt uitgevoerd door 130 jagers die zijn aangesloten bij de wildbeheersenheden in Zuid-Limburg, onder supervisie van W. Loenen van de Directie Fauna, dat ressorteert onder het Ministerie van Landbouw en Visserij.

Vaccinatie is nodig omdat in de afgelopen maanden weer enkele gevallen van hondsdolheid zijn aangekomen. Onder meer bij een rund, een das, enkele vossen en katten in de omgeving van Gulpen. De besmette dieren moesten worden afgemaakt. Het is een aanlijn- en inentplichting voor honden in Zuid-Limburg uit te vaccineren.

„Het bewijst maar weer eens dat we jager nodig hebben voor een effectief faunabeheer”, zegt Van Loenen enigszins trots. „Want het is de jager die de juiste plekken weet om het lokaas neer te leggen”. Om

de actie te laten slagen heeft hij Zuid-Limburg ingedeeld in blokken van vijf tot zes vierkante kilometer. De jagers zullen straks per blok aas uitleggen. Dat bestaat uit vet en vismeel (vanwege de geur) met vaccin-capsules.

Verklikkerstof

Het lokaas moet onder wat bladeren gestopt worden omdat te vermijden dat het vaccin in de volle zon komt te liggen. „Het wild ruikt het aas toch wel”, legt Van Loenen uit. „Als een vos de capsule kapot bijt komt het vaccin vrij. We hebben er ook een verklikkerstof aan toegevoegd. Zo kunnen we straks, als een dier dood wordt of verongelukt in het verkeer, zien of het aas is opgenomen.”

Door de verklikkerstof verkleuren botten en tanden van het dier geel. Het is overigens een onschadelijke stof en eerder al eens toegepast op de Veluwe.

Het is de bedoeling dat de jager het lokaas uitlegt bij wildwissels, maar ook bij dassenburchten. Die worden ook wel eens bewoond door een vos.

(ADVERTENTIE)

ALUMINIUM
KUNSTSTOF
HARDHOUT
RAMEN
DEUREN
VERANDA'S

de mooiste show in Limburg!

**ALKUBOUW
VERANDA'S
RAMEN &
DEUREN**

telefoon 045 - 24 19 17
Dorpsstraat 7
NUTH

● Gezellig rond de tafel met mijnheer de deputé...

Foto: WIDDERSHOVEN

Familiebezoek
bij deputé

MAASTRICHT - Vergezeld van hun strijdlustige 'beschermer' Klompen-Jan Schneider hebben woonwagenfamilies uit Heerlen en Sittard vrijdagmiddag op volle sterkte in Maastricht met gedeputeerde Henk Riem gesproken over moeilijkheden in hun huisvesting.

De Heerlense familie dreigt door

reorganisatie verspreid te raken over meerdere subkampjes, terwijl de Sittardse utoeien is gevallen als gevolg van overbevolking op haar lokatie. In beide gevallen lopen momenteel formele procedures om een oplossing te bepalen. Zij zullen uitmonden in een beslissing van het gemeentebestuur waartegen eventueel beroep mogelijk is bij de

provincie. In dit stadium, zo hield de gedeputeerde zijn bezoekers voor, kan van provinciegevecht echter niets worden ondernomen. Met de betrokkenen dienen ook GS eerst de gemeentelijke beslissing af te wachten. De Sittardse familie zegde hij nog toe op korte termijn met B en W de totale situatie ter plaatse te zullen bespreken. Een situatie die niet bijster rooskleurig mag heten.

Het gesprek ten gouvernemente verliep gistermiddag in alle rust. Er daverden geen ruiten zoals afgelopen maandag toen hetzelfde gezelschap onaanvaardig werd afgevoerd naar de provincie. Het provinciebestuur was komen binnenstappen...

Gemeentebedrijven
Maastricht thans
verzelfstandigd

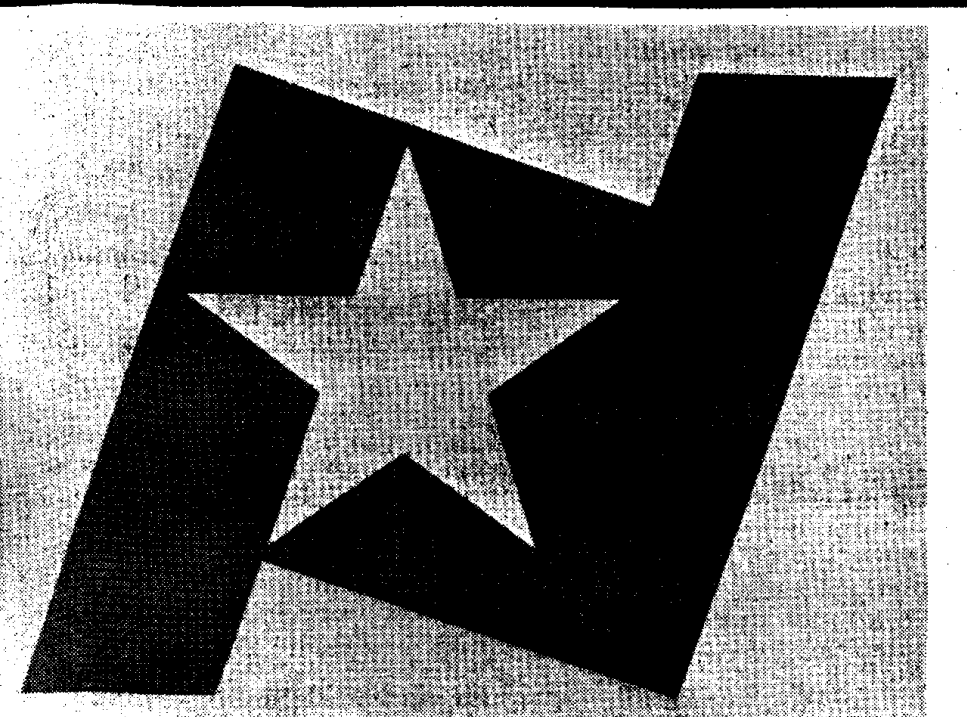
Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Gemeentebedrijven Maastricht is er. De N.V. Nutsbedrijven Maastricht is daarvoor in de plaats gekomen. Daarmee is de zelfstandigheid van de eerste gemeentelijke dienst van Limburgs hoofdstad officieel een feit geworden. Dat gebeurde gisteren met een feestelijk ceremonieel door het ontlenen van de nieuwe logo van het nieuwe bedrijf, een gestileerde 'N' in rood, gemarkeerd door de Maastrichtse stadsster in wit.

De zelfstandigheid van de gemeentelijke leverancier van stroom,

gas en water en voorts exploitant van de CAI en huurgeisers is mee een voortvloeiende van de afslankingsoperatie van het gemeentelijk apparaat en het door de landelijke overheid voorgestane bedrijfsmatige opzetten van gemeentelijke nutsbedrijven. De gemeente Maastricht blijft niettemin 100 procent eigenaar van de N.V. en behoudt daarmee uiteindelijk de financiële en bestuurlijke zeggenschap.

Algemeen directeur is ir Jan van de Water, die reeds directeur was van Gemeentebedrijven Maastricht. Voor het betrokken personeel betekent de zelfstandigheid betere af-

beidsvoorwaarden. Voor de 'cliënten', ongeveer 90 procent van de Maastrichtse bevolking, zal het geen ander gevolg hebben dan een nieuw beeldmerk op de betreffende rekeningen.

CAO-overleg
met Océ
afgebroken

NIEUWEGEIN - De onderhandelingen over een nieuwe CAO voor de ruim 2.500 werknemers van Océ in Nederland zijn afgebroken. De leden van de betrokken bonden gaan zich beraden op de onstane impasse. De nieuwe CAO zou moeten lopen van 1 juli 1988 tot 1 juli 1989. Kern van het conflict tussen de bond en Océ is dat het bedrijf niet meer dan een half procent eenmalig aan loonsverhoging wil uitkeren, in maart volgend jaar.

De CNV-bond vraagt 1,5 procent. Bovendien wil de bond een structurele verhoging van de Vut-leeftijd van 62 naar 60 jaar. Océ houdt het op een eenmalige verhoging naar 61 jaar tot eind van dit jaar en naar 60 jaar tot 1 juli 1989. De CNV-bond noemt dit een loos gebaar omdat er in die periode geen werknemers zijn die voor vut in aanmerking komen.

door wim dragstra

HEERLEN - De map ligt klaar op een apart tafeltje. Daarin keurig verzameld alle bescheiden betreffende het Regiment Militaire Wielrijders. Brieven van kameraden geschreven in de oorlogsjaren, uitnodigingen voor reünies, herinneringen aan die reünies compleet met herinneringsvaantjes, treinkaartjes, etc. Enkele krantenartikelen zijn erbij. De keurig bijgehouden map tekent de belangrijkheid van het Regiment Militaire Wielrijders voor de Heerle naar Hein de Wit. In 1928 en 1929 vervulde hij zijn militaire dienstplicht bij dit regiment. Daarna kwam hij herhaaldelijk op oefening en in 1940 kwam het regiment in actie toen de Duitsers ons land binnen vielen.

Eind vorige eeuw al had Nederland soldaten 'te wiel', maar pas in 1922 werden twee compagnieën samengevoegd tot een echt bataljon. Twee jaar later werd het Regiment Militaire Wielrijders in het leven geroepen, bestaande uit vier bataljons. (In 1939 kwam er een eerste en tweede regiment van elk twee bataljons). „Ik moest in september 1928 in dienst en ik werd ingedeeld bij het 3-I-2RW, het tweede bataljon wielrijders dus. Ik had daar helemaal geen voorkeur voor uitgesproken of zo, nee je werd gewoon aangewezen, maar ik vond het best. Ik moest naar 's-Hertogenbosch, want daar was de kazerne,” vertelt Hein de Wit. Hij werd in 1909 geboren in Oberhausen, maar kwam al snel daarna in Treebeek te wonen. Hij werkte op de Emma, waar hij een bureaufunctie vervulde. Maar we hebben het niet over mij, we hebben het over het regiment wielrijders, dat is veel belangrijker,” wimpelt hij alle belangstelling omtrent zijn eigen persoon af.

Opleiding

„Eerst kregen we een opleiding. Alles ging 'te wiel'. Pas op, we zeiden nooit fiets; het was altijd rijwiel, we zeiden ook nooit 'op de fiets', nee dan heette het 'te wiel'. Het waren van die groene legerrijwielen met op het spatbord een rood-wit-blauw bordje met een nummer. Ik had 3041.

Het waren fietsen met doortrappen. Je moest altijd blijven trappen en als je bergafging, dan moest je proberen de trappers tegen te houden. Dat was moeilijk hoor. Er zijn ook wel ongelukken gebeurd. Op de Cauberg in Valkenburg zijn zelfs doden gevallen toen militairen daar met de fiets naar beneden gingen en niet konden remmen. We namen ook van alles mee op de fiets. Geweren zelfs een lichte mitrailleur. Verder hadden we

Herinneringen van Heerle naar Hein de Wit

Monument voor de militaire wielrijder

De militaire wielrijder, zoals afgebeeld op een kaart, bij gelegenheid van de reünie in 1972.

opblaasbare boten bij ons, waarmee manschappen en rijwielen over een rivier gezet konden worden.”

Met plezier denkt Hein de Wit - die in dienst stevast 'Simon' genoemd werd vanwege zijn achternaam die aan een bekende kruidenier uit die tijd doet denken - terug aan die tijd. Ook de herhalingsoefeningen vormen prettige herinneringen aan ka-

meraadschap en mooie tochten 'te wiel' door het Nederlandse land. Maar in 1940 werd het ernst.

„Bij de mobilisatie moesten we naar Den Bosch, daar kwamen we bij elkaar in de Veemarkthalen. Van daar ging het naar Apeldoorn en vervolgens naar Oirschot. Op 10 mei moesten we naar de Moerdijkbrug, we hebben de brug niet gehaald. Bij Dordrecht was het al afgelopen, de Duitse parachutisten landden toen al bij bosjes. Er werd geschoten. Veel van onze jongens vielen. Ik heb nog één van onze mensen bijgestaan in zijn laatste uren... dat was Bol.” Herinneringen zijn er dan nog wel, maar Hein de Wit is niet meer in staat ze uit te spreken als hij denkt aan die momenten daar bij Dordrecht, toen links en rechts door Duitse kogels vrienden van hem werden gedood.

Thuisreis

De Duitsers brachten de wielrijders naar de Kromhoutkazerne in Dordrecht, waar de jongens door het Leger des Heils goed werden verzorgd. Deels te voet en deels 'te wiel' ging het nadien naar Wijngaarden. Daar moest men wachten op nadere berichten. „Op een gegeven moment kwam het bericht, dat alle mijnwerkers en boeren naar huis mochten. Hoewel ik niet ondergronds werkte, mocht ik dus ook gaan. Het werd een hele reis. Eerst naar Apeldoorn, toen met de trein naar Arnhem, van daar naar Nijmegen en dan met de tram (de Maasbuurt Spoorweg) naar Venlo, vandaar met een bus naar Roermond en Echt en toen

Hein de Wit, inmiddels 79 jaar, die vroeger militair wielrijder is geweest.

Foto: 3-POOTFRANS RADE

was er een bus die mijnwerkers naar de ON I in Heerlen bracht. Daar moest ik ook wezen, want ik was inmiddels getrouwd met een meisje in Heerlen. Ik liep van de ON I onder de tunnel door en de trap aan de overkant op. Daar stonden heel wat mensen, die toen ze mij zagen spontaan begonnen te klappen. Iemand gaf me een fiets en daarmee ben ik naar de Benzenraderweg gereden, naar het huis van mijn schoonouders. Het was een hartverwarmende thuiskomst.”

Direct na thuiskomst meldde Hein de Wit zich weer bij de staatsmijn Emma, hoewel hij eigenlijk graag naar 's-Hertogenbosch had willen gaan om zijn kist en burgerfiets te halen. Maar dat heeft hij moeten uitstellen tot na de oorlog, want hij moest op de Emma meteen zijn werk hervatten.

Het Regiment Militaire Wielrijders van de Nederlandse Strijdkrachten werd in 1946 al opgeheven. Daar-

mee kwam een einde aan een markant regiment binnen het leger. De militaire wielrijders vergaten elkaar niet. Herhaaldelijk werden er reünies gehouden. In 1972 bijvoorbeeld (vijftig jaar na oprichtingsdatum) werd er een belangrijke reünie gehouden in Den Bosch, waar ook Hein de Wit aanwezig was. In de Isabellakazerne in Den Bosch werd ook een museum ingericht betreffende het Regiment Militaire Wielrijders (woensdags van 10 tot 16 uur geopend) en er werd een Stichting Militaire Wielrijders opgericht, die de herinnering aan de wielrijders van weleer levendig houdt.

Monument

Het is ook deze stichting die ervoor geijverd heeft, dat er een monument komt voor de militaire wielrijders die in de oorlog sneuvelden. Dat monument wordt zaterdag 17 september op het terrein van de Isabellakazer-

Monument

Op het terrein van de Isabellakazerne in 's-Hertogenbosch wordt zaterdag 17 september een monument onthuld ter nagedachtenis van de gesneuvelden van het Regiment Militaire Wielrijders. Dit super Nederlandse regiment van soldaten op de fiets, genoot een enorme bekendheid. Het bestond van 1922 tot 1946. In de beginnendagen van de Tweede Wereldoorlog werden wielrijders (inmiddels twee regimenten) ingezet bij de verdediging van ons land. Ze vochten in de Ablasserwaard en op het eiland van Dordrecht. Een aantal militaire wielrijders sneuvelden. Ter nagedachtenis van deze kameraden wordt over veertien dagen het monument onthuld. Heel wat vroegere militaire wielrijders uit heel Nederland zullen daarbij aanwezig zijn. Helaas kan Hein de Wit (79 jaar) uit Heerlen niet gaan, zijn gezondheid staat dat niet toe, maar in gedachten is hij zeker in 's-Hertogenbosch die dag want hij was één van de soldaten die 'te wiel' het vaderland verdedigden.

ne onthuld door de commandant van de kazerne luitenant-kolonel C.J. Limonard en de voorzitter van de Stichting Militaire Wielrijders, de heer J.A.F. Janssen. Heel wat oud-wielrijders zullen erbij zijn, en na de onthulling de gevallen kameraden herdenken als kransen gelegd worden. The Last Post geblazen wordt, een minuut stilte in acht genomen en het Wilhelmus gespeeld.

Met de onthulling van het monument wordt andermaal een hoofdstuk van de geschiedenis van het legendarische Regiment Militaire Wielrijders afgesloten. Het is opmerkelijk, dat meer dan veertig jaar nadat het corps werd opgeheven er nog altijd zo'n belangstelling voor de militaire wielrijders is. Alhoewel... als je ziet hoe enthousiast en met hoeveel toewijding Hein de Wit uit Heerlen over 'zijn' regiment praat en hoe hem de mensen uit de tijd ter harte gaan, dan is de conclusie gerechtvaardigd dat het om een heel bijzonder onderdeel van het Nederlandse leger gaat.

Ontmoeting op zaterdag

Zeswegenaren helpen slechtziende Polen

Van onze verslaggever

HEERLEN - Bewoners van de Heerleense wijk Zeswegen spannen zich zondag in voor hulp aan een tehuis voor slechtziende kinderen in Polen. In het gemeenschapshuis 'Op d'r Sjtteeberg' wordt een rommelmarkt en fancy-fair gehouden. Dat gebeurt op initiatief van Marga Ariesen, een wijkbewoonster die zich al jaren het lot van mensen in Polen aantrekt.

In een met vers fruit en tweedehands spullen volgeladen auto brengt Marga regelmatig een bezoek aan het in een crisis verkerende land. Bij haar vorige bezoek hoorde ze van het bestaan van een wegwijzend tehuis voor slecht-

ziende kinderen in een gehucht tweehonderd kilometer ten westen van Posnan. Bij navraag in die plaats, Sulecin, bleken veel inwoners niet van het bestaan van een tehuis op de hoogte te zijn. Uiteindelijk bleek het tehuis te bestaan uit enige sjoefle bouwverkie. Het echte tehuis was twee jaar geleden in de as gelegd. Er zullen nog wel enige jaren overheen gaan voordat een nieuw gebouw in gebruik kan worden genomen. Tot die tijd leven de ongeveer honderd slechtziende tehuiskinderen in barakken. Gehandicapten worden in Polen in het algemeen slecht behandeld. De overheid kijkt nauwelijks om naar deze mensen die zich niet nuttig kunnen maken.

Marga Ariesen trof de kinderen aan onder erbarmelijke omstandigheden. Bij gebrek aan brillen of contactlenzen, doen de meeste visueel gehandicapten de hele dag niks. Brillen met de zogenaamde 'jam-potjes-glazen' schijnen in Polen zeer moeilijk te krijgen te zijn. De slechtziende kinderen zien dus praktisch niets en blijven maar op bed liggen. De meesten kunnen niet lezen. Marga Ariesen wil daarom geld inzamelen om in Nederland brillen aan te schaffen voor de kinderen. Die brillettjes wil zij dan binnenkort in Polen gaan bezorgen.

Tijdens de fancy-fair zondag worden ook loten verkocht waarmee een fiets is te winnen. Het is ook nog mogelijk een eigen stand te huren om oude kleren, boeken, grammofoonplaten of inheemse gerechten aan de man te brengen. Na de rommelmarkt en fancy-fair is er een gezellige avond voor jong en oud en vindt de trekking van de loterij plaats.

Open Dag in Hanssenschool

HOENSBROEK - Iedereen die belangstelling heeft voor het onderwijs aan slechthorende kinderen en kinderen met ernstige spraakproblemen, kan volgende week zaterdag 10 september terecht in de Mgr. Hanssenschool in Hoensbroek. In de school aan de Zandbergsweg wordt van elf tot drie een open dag gehouden.

De Mgr. Hanssenschool is in 1959 opgezet als een streekschool voor slechthorende en dove kinderen. In 1975 kwam daar een afdeling bij voor kinderen met spraakproble-

men. Doel is om deze kinderen op verantwoorde wijze onderwijs te geven, zonder dat zij daarvoor naar een internaat moeten. Een pendeldienst van busjes zorgt ervoor dat de scholieren van en naar huis worden gehaald en gebracht. De kinderen zijn tussen de drie en veertien jaar oud.

In 1959 telde het leerlingenbestand nog maar 29 leerlingen. In de loop van de jaren is dat aantal uitgegroeid tot zo'n 170 en groeide het aantal medewerkers tot vijftig. Voor kinderen die na enige scholing teruggeplaatst kunnen worden naar het gewoon basisonderwijs, is er een kleine afdeling onderwijzers die hen daarin begeleidt; de afdeling Ambulante Begeleiding. Er wordt naar gestreefd om de leerlingen zo snel mogelijk terug te plaatsen.

Met de open dag hoopt de Mgr. Hanssenschool ouders, familie, andere scholen en instellingen, die met kinderen met een spraak- en hoorhandaicap te maken hebben en nog niet bekend zijn met de specifieke, op taal gebaseerde methoden en hulpmiddelen te bereiken.

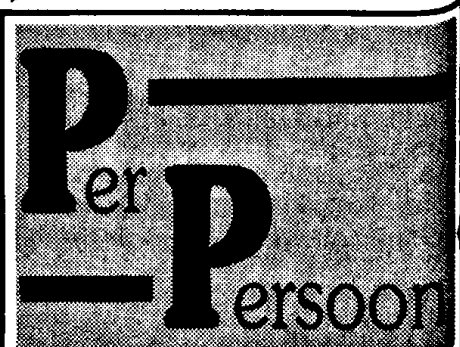
In gesprek

City

Uw editie van 25 augustus 1988 spreekt van brainstormende Heerleense ondernemers, bezorgd over het 'doodbloeden van de City'.

Vooraf het gebied tussen Emmastraat en Groene Boord moet, in hun visie, 'ontsloten' worden, met als verlokkelijk toekomstbeeld een 'multi-functioneel centrum'. Jammer, vinden ze kennelijk, dat in dit gebied 'momenteel nog het Coriovallum College ligt'. Wij van het Coriovallum College willen best met de ondernemers meevoelen en mee-brainstormen. Maar voor de zekerheid hen toch even laten weten dat het Coriovallum College binnenkort 70 jaar bestaat, op dit ogenblik een verfrissende face-lift beleefd en op deze manier voor een lange toekomst het gezicht van de Klompstraat en een stuk Groene Boord mede zal blijven bepalen. Niet als 'parkeergarage' voor leerlingen, maar gewoon als een goede school.

HEERLEN Drs A.A.J. Wegman
directie Coriovallum College

Overleden

Fanfarelid en bestuurslid Joep van Ermingen uit Simpelveld is afgelopen woensdag op 66-jarige leeftijd in zijn woonplaats overleden. De Koninklijk Erkende Fanfare St Cecilia, waarvan Van Ermingen 55 jaar lid was, verliest in hem een van de grootste stuwende krachten.

Vele jeugdige muzikanten profiteerden van de kwaliteiten van Van Ermingen in een opleiding. Ook blonk hij uit als drumbandinstructeur en was hij sinds de oprichting van de Kalkdoffler een van de grote stimulators van dit fanfare-orkest.

Van Ermingen zorgde behalve voor muziek ook, in HAFAKO, voor verband, voor inrichting en opbouw van feesttenten. Hij stond door deze werkzaamheden aan de basis van de versterkte broedering tussen de Fanfare St Cecilia en de Koninklijke Philharmonie te Bochtolt.

Joep van Ermingen wordt vanmiddag begraven, na een requiemmis in de parochiekerk van de H. Jacobus de Meerdere te Bochtolt, die om 11 uur begint.

Geslaagd

Marcel Put uit Heerlen is aandeelhouder van de Rijksuniversiteit Utrecht geslaagd voor het doctoraal examen sociaal economische geschiedenis.

Aan de Universiteit van Twente is David Jongen uit Simpelveld geslaagd voor zijn doctoraal examen bestuurskunde.

Wilbert Palmen uit Bochtolt is aandeelhouder van de Hoge School Heerle, dat geslaagd voor het diploma op de rijks-assistent deferentie-chirurgie. Hij werkt momenteel in het ziekenhuis 'De Goddelijke Voorzienigheid' in Sittard.

Aan de Rijksuniversiteit Utrecht is Ralf Moison uit Simpelveld geslaagd voor het doctoraal examen Scheikunde.

bioscopen

HEERLEN

Royal: Deadly Pursuit, dag. 15 18.30 en 21.15 uur. Rivoli: Salsa, dag. 15 17.19 en 20.45 uur. Maxim: Crocodile Dundee 2, dag. 15.30 18.15 en 20.30 uur. H5: The unbearable lightness of being, do vry ma di 14 en 20.30 uur, za zo wo 16.30 en 20.30 uur. The bedroom window, dag. 14.15 17.15 en 21.15 uur, za zo wo 16.15 19.15 21.15 uur, za zo wo 16.30 uur. Police Academy 5, dag. 14 19 en 21 uur, za zo wo 16.30 uur. Jungle book, za zo wo 14.30 uur. Three men and a baby, dag. 14.19 en 21.15 uur, za zo wo 16.30 uur. De Spiegel: Barfly, vry tm ma 21 uur.

SCHAESBERG

Autokino: Police Academy 5, do tm zo 21.15 uur. No way out, vry tm zo 23.30 uur. ma tm wo 21.15 uur.

AKEN

Bavaria: Crocodile Dundee 2, dag. 15 17.30 en 20.30 uur, vry za oek 23 uur. Elysee: Der Prinz aus Zamuda, dag. 15 17.30 en 20.30 uur, vry za oek 23 uur. Intimes: Milagro, dag. 15 17.30 en 20.30 uur, vry za oek 23 uur. Capitol: Filmfestival, dag. beh. vry 18 20.30 en 23 uur, vry 17 20 en 23 uur. Gloria: Action Jackson, dag. 15 17.30 en 20.30 uur. Eden: Palast: Frantic, dag. 14.30 17.20 en 22.45 uur. Wish you were here, dag. 15.30 18.30 en 22.45 uur. Casablanca, Sies, dag. 15 17.30 en 20.30 uur. Die unertrügliche Leichtigkeit des Seins, dag. 22 uur. City: Rambo 3, dag. 15 17.30 en 20.30 uur, vry za oek 22.30 uur. Mörderischer Vorsprung, dag. 15.30 18 en 20.30 uur, vry za oek 23 uur.

MAASTRICHT

Mabi: Deadly Pursuit, dag. 14.30 en 20.30 uur, za zo oek 18.15 uur. Colors, dag. 14.30 en 21 uur, za zo oek 18.15 uur. My little pony, za zo wo 14.30 uur. Bright lights big city, do vry ma di 14.30 en 21 uur, za zo 18.30 en 21 uur, wo 21 uur, za zo 18.30 uur. Festival, Palace 1 en Studio: Rambo 3, dag. 16.30 19 en 21.30 uur, za oek 14 uur. Jungle book, dag. beh. do 14.30 uur. De ondraaglijke lichteheid van het bestaan, dag. 20.30 uur, za oek 17 uur. Can't buy me love, dag. 14.30 19 en 21.30 uur, za oek 14 uur. Palace 2: Pornoprogamma, dag. doort. v.a. 13.30 uur, za zo v.a. 16 uur. Lumiere: De jantjes, dag. 20 uur. Remembrance, dag. 21 uur. Good morning Babylon, dag. 22 uur. Kinderfilmhuis Zom: De plank, za 14 uur. Stad op stelten, za 14 uur. Ciné-K: Prince: sign o' the times, dag. 20 en 22 uur.

GELEEN

Roxy: Hamburger Hill, do tm di 20.30 uur. Studio Anders: Crocodile Dundee 2, do tm di 20.30 uur.

SITTARD

Forum: Rambo 3, do tm di 20.30 uur, za oek 15 uur. Wall street, do tm di 20.30 uur, za oek 15 uur.

VENLO

OOC Zienema: Barfly, wo 20.30 uur.

Tandartsdienst

VOERENDAAL - Tandarts Nelissen heeft in tegenstelling tot een eerdere opgave vandaag en morgen geen weekenddienst. Zijn dienst wordt, evenals de avonddienst, waargenomen door tandarts Rade-macher, Hogeweg 14 te Voerendaal. Telefoon: 730417.

OOSTELIJKE MIJNSTREEK

REDACTIE: 739282

JOURNAAL

Heerlen

De Verzamelaar houdt morgen van 13 tot 17 uur een ruilbeurs in het HKKB-gebouw, Pater Beatusstraat 3.

In het Vrouwenhuis, Coriovallumstraat 17, gaat maandag om 19.30 uur een cursus yoga van start. Op 8 september is er om 10 uur een info over de cursus 'Bouwen aan je zelfvertrouwen' en op 19 september begint de cursus dramatisch spel.

GELEEN

Roxy: Hamburger Hill, do tm di 20.30 uur. Studio Anders: Crocodile Dundee 2, do tm di 20.30 uur.

SITTARD

Forum: Rambo 3, do tm di 20.30 uur, za oek 15 uur. Wall street, do tm di 20.30 uur, za oek 15 uur.

VENLO

OOC Zienema: Barfly, wo 20.30 uur.

Kerkrade

In het kader van het 60-jarig bestaan van de St. Catharina-parochie Holz wordt morgen een jubileum-wandeloctocht gehouden vanuit het gemeenschapshuis Holz.

De bouw- en houtbond FNV

opent maandag om 19 uur haar nieuwe kantoor aan de Niersprinkstraat 105 te Kerkrade. De opening wordt verricht door Geert Wolting en Henny Okkersen.

Het Bureau Sociale Begeleiding houdt maandag van 14 tot 16 uur spreekuur voor ex-mijnwerkers in het Centrum voor Maatschappelijk Werk, Kloosterraderstraat 20. Men kan ook bellen; ☎ 045-713511.

Eygelshoven

In en om de zaal van de Pastoor van Ars-kerk wordt vandaag van 9 tot 18 uur een vlooi-en rommelmarkt gehouden. Iedereen is welkom.

Landgraaf

Het voormalige gebouw van de Sociale Dienst aan de Julianastraat 28 te Nieuwenhagen wordt maandag omgedoopt tot de Vrouwenruimte van Landgraaf. Om 20.15 uur vindt de ingebruikname plaats. Mevrouw Vossen van de Vrouwenraad doet het welkomwoord. Men hoopt dat alle vrouwengroepen uit de gemeente maandag een kijkje komen nemen.

De begrafenis- en crematievereniging Hulp en Steun houdt op donderdag 22 september om 20.15 uur een extra algemene ledenvergadering bij het secretariaat, Grenstraat 113 te Wabach, ☎ 045-319220.

De meisjes hobbyclub van de H. Familie-parochie te Schaesberg houdt morgen haar jaarlijkse wandeltocht. Deze keer wordt de Brunsommerheide aangedaan. Er zijn tochten van 5, 10 en 15 kilometer. Men start tussen 8 en 14 uur vanaf het hobbyclubgebouw aan de Lichtenbergerstraat 7b. Voor meer informatie: Liza Bekkers, ☎ 045-311292.

Bingelrade

De LVB maakt op 8 september een uitstapje naar Brugge. Vanaf vandaag kunnen zich ook niet-leden aanmelden bij mevrouw R. Rohs, ☎ 1107.

Brunssum

Scouting Sint. Vincentius uit Rumpen houdt morgen van 14.00 tot 17.00 uur een open dag in het

scouting-gebouw aan de Pins Hendriklaan (nabij het Fina-tankstation). Belangstellenden kunnen kennis maken met allerlei facetten van het scoutingwerk. tevens kan men zich laten inschrijven als nieuw lid van de vereniging.

Schinveld

Zweefvliegclub ELZC Schinveld houdt vandaag en morgen open dag. Men kan dan vragen stellen over de zweefvliegsport en de toestellen van nabij bekijken. Voor een bedrag van 25 gulden kan men plaatsnemen in een zweezer om vergezeld van een instructeur de omgeving van Schinveld, Brunsomm en Gangelt in vogelvlucht te bekijken.

Simpelveld

Dinsdag 6 september maakt de afdeling Simpelveld van de LVB, de Limburgse Vrouwen Bond, een bedevaart naar Moresnet. Men trekt met eigen vervoer vanaf de Markt om 10 uur.

Ouderen kunnen ter oriëntatie en vermaak deelnemen aan een interessant spelencircuit op dinsdag 14 september. Dat staat tussen 14-17 uur opgesteld in het Dienstencentrum aan de Dr. Ottenstraat. De Vlaamse volksspelen zullen veel publiek trekken, onder meer besaand uit een kegelbaan, midgetgolf en een draadspel. Ook hoogbejaarden zijn welkom. Tot 14 september wordt men in staat gesteld entreekaartjes bij het buffet in 't g'n Ben-de' af te halen.

Herhaling van drama's in Limburg kan worden voorkomen

'Problemen echtscheiding worden danig onderschat'

DEN HAAG - De tragedies, die zich recent in Limburg afspeelden, voltrokken zich kort nadat de mannen te horen kregen dat niet zij maar hun ex-vrouw de voogdij over de kinderen kreeg. Dat is voor veel mensen het moeilijkste moment in de hele echtscheidingsprocedure. Het kost tijd zo'n bittere teleurstelling te verwerken. De kinderen werden omgebracht toen ze bij hun vader op bezoek waren. Dat roept de vraag op of in die gevallen niet teveel haast is gemaakt met het treffen van een bezoekregeling.

Kinder- en jeugdpsychiater L. Hageman-Wenselaar van het Riagg in Den Haag, die de rechter regelmatig adviseert bij scheidingen, vindt dat vaak teveel haast gemaakt wordt om te komen tot een omgangsregeling. Ook de Amsterdamse sociaal advocaat A. Philips, die bij veel zaken de belangen van de vrouw behartigt, vindt dat rechters echtscheidingen veel te juridisch benaderen. Ook steekt hij haar dat het werk overgelaten wordt aan jonge, onervaren juristen. „Die beschikken niet over de levenswijshouding die nodig is om zo'n zaak goed af te handelen.”

bij anderen zijn gram te halen. Zo'n mens kan in een verdrietige situatie via het kind proberen de moeder te bezien. „Die mannen zijn razend als ze horen dat de kinderen aan de vrouw zijn toegewezen. En sommigen reageren heel primitief. Ik zal ervoor zorgen dat zij de kinderen ook niet krijgt. Kinderen maken ook wel speelgoed stuk om te voorkomen dat een ander kind er plezier aan beleeft. Dat is hetzelfde mechanisme,” verklaart de psychiater de tragische gebeurtenissen.

Signalen

Ze vindt dat er bij echtscheidingen veel beter gelet moet worden op de mensen waar het om gaat. „Ten onrechte wordt er steeds maar vanuit gegaan dat we te maken hebben met normale, redelijke, weldenkende mensen. Het klinkt hard, maar dat is niet zo. Alcoholisten, drugsverslaafden en mensen die hun vrouw mishandelen, scheiden ook. Daar is veel te weinig oog voor. Als een man tijdens het huwelijk zijn vrouw of kinderen mishandelde, speel je met vuur.” Het treurige is, dat zulke mensen zelf vaak het slachtoffer zijn van mishandeling en verwaarlozing in hun jeugd. Advocaten Philips onderschrijft die opvatting. „Signalen van vrouwen worden onderschat. Vrouwen zijn niet zomaar bang dat hun ex-man hen wat zal aandoen of de kinderen ontvoert.”

Meestal gaat een van de ouders tijdens de echtscheidingsprocedure ergens anders wonen. Moeders nemen dan de kinderen mee, vaders doen dat zelden. Als de rechter vindt dat de ouder die voor de kinderen zorgt, dat goed doet, laat hij het vaak zo omdat verhuizen van het kind nogal wat voeten in aarde heeft. Zo speelt het toeval zijn rol en dat is voor de andere partij moeilijk te accepteren.

● Kinderpsychiater L. Hageman-Wenselaar...werk niet overlaten aan jonge, onervaren juristen...

De meeste kinderen worden aan de moeder toegewezen. Vrouwen vinden het vanzelfsprekend dat vader zijn kind blijft zien. Des te opmerkelijker is het dat mannen die de voogdij over de kinderen krijgen daar wel moeite mee hebben. „Zij gooien het erop dat de vrouw niet geschikt is om voor het kind te zorgen, en dus evenmin om het regelmatig te bezoeken,” aldus Philips.

Hageman vindt het niet nodig na de scheiding op stel en sprong een bezoekregeling af te spreken. Het is helemaal niet slecht mensen tijd te geven aan de nieuwe situatie te wennen, zeker als al eerder sprake was van gewelddadigheid. „Kinderen zijn er altijd de dupe van als de ouders nog veel moeten uit-

vechten, want dat gaat over hun hoofd heen. Een afkoelingsperiode van een half jaar kan heel heilzaam zijn.” Toch maakt een omgangsregeling geen eind aan de narigheid. „Ouders moeten leren daarmee om te gaan en conflicten te vermijden of te verzachten.” Hier treft niet alleen mannen blaam. „Vrouwen kunnen echt sekreten zijn. Dan komt zo'n man

Toewijzing van kinderen aan de moeder heeft er binnen amper twee weken toe geleid dat twee vaders in Limburg hun kinderen doodden. Een derde man was bang zijn kinderen kwijt te raken en beschoot zijn vrouw in Meerssen met een pistool-mitrailleur. De politie wist hier een bloedbad te voorkomen. Kinderpsychiater L. Hageman-Wenselaar en advocaat A. Philips menen dat rechter en advocaat herhaling van dergelijke drama's kunnen voorkomen.

aan de deur om zijn kind op te halen en dan is moe net vertrokken. Met het kind natuurlijk. Als er over en weer gesard en getreiterd wordt, is het voor sommige mensen moeilijk zich onder controle te houden.”

„Achter moeilijkheden over de omgangsregeling gaan vaak heel andere problemen schuil. Hoe meer venijn er is, hoe moeilijker het is afspraken na te komen.” Toch zijn drama's zoals die zich de afgelopen weken in Limburg hebben voorgedaan te voorkomen, is Hagemans overtuiging. Er zijn genoeg manieren om ouders te laten wennen aan de nieuwe situatie. „Afspreken dat de vader zijn kinderen alleen mag zien in gezelschap van een derde, of alleen op 'neutraal' terrein, werkt vaak positief.”

Starre omgangsregels scheppen duidelijkheid, maar kunnen het kind ook schaden. Bij het opstellen van de regels wordt het belang van het kind vaak ondergesneeuwd door de ouders. „Een kind dat op vaste tijdstippen in het weekeinde naar zijn vader moet, kan niet meedoen aan de voetbalcompetitie. Zijn sociale leven komt dan lelijk in de knel.”

Om dat te voorkomen moeten kinderen, ongeacht de leeftijd, ook gehoord worden, vindt Hageman. „Ze weten heel goed wat ze willen, maar zij kunnen niet zelf beslissen. Als ze voor vader kiezen zijn ze moeder ontrouw en omgekeerd. Dat kan een kind niet aan, bovendien worden ze dan het mikpunt van de andere ouder. Dat wil ik voorkomen.”

Bij de onderhandelingen over de omgangsregeling spelen advocaten een belangrijke rol. Maar het gaat hier om meer dan puur juridische kwesties. „Advocaten moeten voorkomen dat conflicten op de spits gedreven worden. Ze moeten inzien dat wat juridisch mogelijk is, niet altijd in het belang is van de client. Wie zijn zin krijgt en uiteindelijk zijn kind vermoordt, bewijst je geen dienst,” betoogt Hageman. Philips deelt die mening: „Als de ouder die voor het kind zorgt, niet aan een bezoekregeling ontkomt, is het verstandig hem of haar daarop te wijzen, zodat de ruzie niet onnodig oploopt.”

Het percentage vrouwen dat pient een omgangsregeling weigert, is heel klein. Meestal zijn die vrouwen zelf bang voor mishandeling of ze zijn doodsbenuwd dat de vader de kinderen ontvoert. „Het komt eigenlijk nooit voor dat een vrouw bang is dat de man de kinderen iets aandoet. Dat is frapant, maar niemand verwacht dat. Het is ook zo buiten proporties,” aldus de advocaat.

Ze is het eens met de opvatting van Hageman dat heftige reacties op besluiten van de rechter en andere problemen te voorzien zijn, maar dat geldt niet voor excessen, zoals die zich in Limburg hebben voorgedaan. „Zulke daden komen voort uit onverwerkt verdriet. Daarom is het zo belangrijk dat erover gepraat wordt. Mannen zijn veel minder dan vrouwen geneigd zich te wenden tot hulpverleningsinstanties. Ze proberen zich groot te houden, maar komen er niet uit.”

Kritiek

Psychiater Hageman heeft kritiek op de advocatuur, maar het omgekeerde is ook het geval. Op haar beurt vindt Philips dat de Riagg's (Regionale Instellingen voor Geestelijke Gezondheidszorg) wel erg lang pogen een omgangsregeling te treffen. „Misschien kun je er pas vrede mee hebben dat het niet lukt, als je werkelijk alles geprobeerd hebt.” Ook de Raden voor de Kinderbescherming die adviseert over de voogdij, zouden er goed aan doen af en toe te zeggen: „Meneer, u bent zo verbeterd, zouden we niet eens een poosje wachten?”

Dat neemt niet weg dat de juriste de eigen beperkingen ziet: „De strijd om een kind is meer dan die strijd alleen. Vaak ben je verbaasd dat mensen toch nog zo lang een redelijk huwelijk gehad hebben. Het zou helemaal niet slecht zijn als tijdens de opleiding meer aandacht werd geschonken aan de psychologische aspecten van het familierecht. Rechters kunnen dat volgens mij ook best gebruiken. Maar misschien is het wel het beste kinderen tot twaalf jaar automatisch toe te wijzen aan de moeder en als ze ouder zijn aan de vader.”

theo haerkens

Binnenkort weer poging tot 'Openbaring' via televisie

Nieuwe 'Christus' zegt: snel aardbevings in VS

Van onze medewerker

MAASTRICHT - Overal ter wereld wordt vrede gesloten (Iran-Irak, Namibië, raketverdragen tussen VS en USSR). Toeval? Kort achter elkaar stortten er de nodige vliegtuigen neer (Ramstein, Airbus neergeschoten boven Iran, het neergestorte vliegtuig in Texas). Toeval?

Nee, zegt de 65-jarige Schot Benjamin Creme in het Maaspaviljoen in Maastricht. Hij beweert in telepatisch contact te staan met 'verder geëvolueerde' mensen. Christus (die nu Maitreya heet) is volgens hem extra vroeg teruggekeerd op aarde om haar van de ondergang te redden. Hij leeft om precies te zijn sinds 1977 in de Aziatische gemeenschap in Londen. In een zelfgecreëerd lichaam dat ongeveer 2000 jaar zal meegaan.

Creme zegt dat er binnenkort een persconferentie van Maitreya volgt via alle tv-kanalen ter wereld. Gebruik makend van het medium van deze tijd zal hij zich dan openbaren aan de mensheid. Want de tijd is rijp voor deze Verklaring. Nu mag Creme al verdragen dat Amerika binnenkort geïntegreerd wordt door aardbevingen. Veel geruststellender is de mededeling dat er geen Derde Wereldoorlog komt.

Het staat u overigens helemaal vrij om Maitreya te volgen, de mens heeft alles namelijk in eigen hand. Dat is de zogenaamde oorzaak-gevolg-theorie: doet de mens goede dingen, dan heeft dat goede gevolgen, dan doet hij slechte dingen, dan storten er bijvoorbeeld vliegtuigen neer. Vele wereldleiders, maar met name Gorbatsjov zijn al positief beïnvloed door Maitreya's beteken: Hij die vreugde brengt.

Benjamin Creme, feitelijk de nieuwe Johannes de Doper, is de wegbereider voor Verklaringsdag. Hij zegt continu in telepatisch contact te staan met een van de 63 Meesters, waarover straks meer.

Zijn lezing in het Maaspaviljoen in Maastricht begint met een zogenaamde Overschaduw. Creme kijkt met een soort grimas op het gezicht in supervertreugd tempo de zaal in. Driehonderd vooral nieuwsgierige mensen kijken doodstil toe. Alleen het geluid van een groep toeristen in een belendende zaal verstoort de rust. Door de Overschaduw moet energie van de Maitreya via de ogen van Creme in de aanwezige mensen vloeien. Na twintig minuten veegt Creme wat zweet van het voorhoofd ten teken dat het ritueel ten einde is.

Lezing

Dan volgt een lezing van ruim een uur, die vertaald wordt door Telegraaf-journalist en volgeling Peter Liefhebber. Hier de hoofdpunten van het opmerkelijke verhaal. Alles evolueert voortdurend. We zijn allemaal goddelijk, maar Maitreya is ons mensen miljoenen jaren voor in ontwikkeling, hij is in onze ogen al perfect. Hij staat aan het hoofd van de Hiërarchie. Er zijn 63 Meesters der Wijsheid, die ook heel ver ontwikkeld zijn. Zij bezitten grote hoeveelheden energie, die nog niet door de mensen

● De Schot Benjamin Creme (links) op de bijeenkomst in het Maaspaviljoen in Maastricht, afgelopen donderdag.

geabsorbeerd kunnen worden. Daarom gaat dat geleidelijk via transmissie-meditatie. Volgingen van Share, de beweging van Creme, doen dat twee keer per week in groepjes. De hierbij vrijkomende energie leidt tot bijvoorbeeld de momenteel heersende vredesgolf, zo beweert Creme.

Aan de spiraal van perfectieering komt nooit een einde. Als deze aarde perfect is, duikt ze ergens anders in het heelal op om zich verder te perfecteren.

Zelfs Maitreya weet niet wat er

over een paar miljoen jaar gebeurt, want ook hij blijft altijd in ontwikkeling.

Door de vrije wil van de mensen, kan en wil Maitreya zich niet opdringen. Aan het begin van het Vissentijdperk, bij het begin van onze jaartelling kwam Christus naar de aarde. Maar zijn boodschap werd niet begrepen. Nu begint het Waterman-tijdperk, de zonnestelsels staan zeer gunstig en dus waagt Christus een nieuwe poging.

In 1982 werd er al een persconfe-

rentie via alle tv-kanalen ter wereld aangekondigd. Maar de pers, die natuurlijk uit vrije wil moest komen, had geen interesse. En in 1986 maakten vijf hoge BBC-bonzen volgens Creme de fout met het plan naar de koningin te stappen. Deze seinde de aartsbisschoppen in en de zaak werd afgeblazen.

Overtuiging

„Maar nu kan het niet lang meer duren”, meent Creme: „want er zijn al duizenden journalisten tot

de ware overtuiging gekomen.”

En daarnaast schijnt Maitreya bij tijd en wijle in steeds verschillende verschijningsvormen op te duiken.

Felle kritiek heeft Creme op het christelijk geloof. „De verafgoding heeft ervoor gezorgd dat de ware betekenis van de komst van Christus verkeerd is overgebracht. Het christendom wil alleen maar het eigen gelijk bewijzen. De gelovigen worden gered, de rest valt af. Die opvatting doet geen recht aan de intelligentie van Christus”, zo meldt hij.

Bhagwan noemt hij 'slechts een spaak in het wiel, een discipel'. Creme: „Het is een triest geval. Maar ik ken meer mensen die denken Jezus te zijn. Ik verbaas me erover dat zoveel mensen die zware verantwoordelijkheid willen dragen.”

Na een vragenronde wordt de avond na ruim 3½ uur afgesloten met weer een Overschaduw. Share-vrijwilliger Ineke Hommes sluit de ogen en zegt een sterke energie te ervaren.

De avond is ten einde. Een tientje entreegeld armer, maar wellicht een illusie rijker verlaten de aanwezigen de zaal. Een meisje uit Echt vertelt dat ze voor deze avond een persoonlijke uitnodiging heeft gekregen. Hoe men aan haar adres is gekomen, weet ze niet.

Bij de uitgang worden cassettebandjes verkocht. Zegt de vrouw achter de stand: „De boodschappen van Maitreya zijn ook in boekvorm verkrijgbaar. Maar het voordeel van de cassette is dat je meteen ook van de energie van de Overschaduw profiteert...”

joos philippens

● Aandachtige luisteraars naar het betoog van Benjamin Creme, die de nieuwe verlosser aankondigt. Foto's: WIDDERSHOVEN

Brons voor ruiterequipe

van onze verslaggever

LANAKEN - Nederland is voor vrijwel lege tribunes tijdens het CSIO van Lanaken derde geworden in de landenwedstrijd. Met de ruiters Emile Hendrix, Wout-Jan van der Schans, Bert Romp en Jos Lansink kwam Nederland over de twee manches op een parkeers van 400 meter en twaalf hindernissen tot een totaal van 15,50 strafpunten.

Eerste werd het dit seizoen ongenaakbare Frankrijk, dat met acht strafpunten Zwitserland vier strafpunten voor bleef. De winnende

Franse equipe bestond uit Bost, Rozier, Gayat en Delaveau.

De Nederlandse ruiterequipe stond na de eerste omloop nog op de tweede plaats met goede vooruitzichten op de overwinning. Ofschoon Emile Hendrix met Optiebeurs Decision een zeer goede tweede manche reed en foutloos bleef evenals Jos Lansink, die zelfs twee keer foutloos reed, moest het resultaat van Bert Romp, zijn paard liet het duidelijk afweten, toch meegenomen worden. Hierdoor kon Zwitserland de tweede plaats van Nederland overnemen.

Iedereen vroeg zich af waarom Rob Ehrens niet in de equipe was opgenomen, nadat hij 's

morgens met Topaz nog een goede nul-rit had laten zien. Ehrens bleek echter als individueel ruiters in Lanaken present en niet voor de ploeg. Met zijn elfde plaats was Ehrens overigens tevreden over het optreden van Topaz in een 1.40-rubriek, die door de Zwitser Willi Mellinger werd gewonnen en waarin opnieuw Jos Lansink met een zevende plaats de beste Nederlander was.

In de strijd om het Europees kampioenschap dressuur voor young-riders heeft de Westduitse Pia Laus na twintig combinaties in de landenwedstrijd de leiding genomen voor haar landgenoot Michael Klimke, de zoon van oud-wereldkampioen Reiner Klimke. Voor Nederland kwamen alleen Miriam Knoors en

Rachel Mannot in de ring. Met een goede proef wist Knoors voorlopig een vierde plaats te bezetten terwijl Rachel elfde staat. De overige amazones komen vandaag aan de start in Lanaken.

Uitslagen: Landenwedstrijd: 1. Frankrijk (Bost met Nicima, Rozier met Nitro, Gayat met Lord du Miral en Delaveau met Laeken) 8 strafpunten, 2. Zwitserland (Gabathuler met Lucky Luke V, Wigger met Mr. Epsom, Sprunger met Damokles en Meliger met True blue) 12, 3. Nederland (Hendrix met Decision, Van der Schans met Valeur D, Romp met Renville en Lansink met Libero H) 15,50, 4. België 20, 5. Italië 28.

Stand landenwedstrijd na twaalf wedstrijden: 1. Frankrijk 34 punten, 2. Zwitserland 27, 3. Groot-Brittannië 26,5, 4. Nederland 25, 5. West-Duitsland 13,5.

Europees kampioenschap Young Riders dressuur, eerste onderdeel: 1. Laus (W.D.) met Adrett 1074 punten, 2. Mader (Zw) 999, 3. Livens (Bel) 996, 4. Knoors (Ned) Zodiak 993.

● **SITTARD** - Blauw Wit (heren) en Herschi/V en L (dames) nemen vandaag en morgen in Dalfsen deel aan een internationaal handbaltoernooi. Tegenstanders zijn Bad Schwartz en Lille (heren) en VIL Oldenburg, Buxtehuder SV en OSC (dames). Sittardia speelt vanavond om 19.45 uur tegen het Deense Skieve. De heren van V en L zijn present op een toernooi in Dülken, met Bratislava en Sasja. Jason speelt vandaag om 13.00 uur in De Wiegert tegen Aalsmeer en treedt morgen aan in Susteren tijdens het NOAV-toernooi.

● **KERKRADE** - Atletiekvereniging Achilles-Top houdt vandaag baanwedstrijden voor senioren en AB-junioren. Aanvang 14.00 uur.

● **HEERLEN** - De volleybalsters van Pancratiusbank/VCH nemen morgen deel aan een toernooi in Brussel. De herenhoofdmacht van Datak/VCL speelt morgenmiddag in de sporthal Baneberg van Schaesberg (14.00 uur) tegen Boxbergen uit België. Vanavond is Pancratiusbank/VCH gastheer van Sparvok Lanaken (Kaldeborn Heerlen, 20.00 uur).

● **HOENSBROEK** - Dit week-einde houdt badmintonclub Victoria voor de veertiende keer het internationale Carlton upgraded A-toernooi. Torben Carlsson uit Denemarken is ditmaal de grote trekpleister. In totaal zijn 120 deelnemers uit vier verschillende landen aanwezig. Aanvang morgen en zondag 10.00 uur in de sporthal De Deyl in Hoensbroek.

● **WELL** - Op het evenemententerrein Het Knikkerveld te Well houdt de gelijknamige stichting zondag de Limburgse kampioenschappen voor landelijke ruiters en amazones. Aanvang 10.00 uur.

● **MAASTRICHT** - Met een punt voorsprong heeft Ilse Leytens uit Puth het Janssen Techniek tennis-circuit op haar naam geschreven. Zij bleef door haar finaleplaats in het laatste toernooi Elke Rettberg voor. In de B2 klasse ging de overwinning naar Vera Bakker.

● **SCHIMMERT** - De streekderby in de vierde klasse B tussen Schimmert en GSV '28 is verschoven naar vandaag. Aanvang 18.00 uur op het sportcomplex De Waterkoel.

● **MAASTRICHT** - Kimbria houdt vandaag een sterk bezet internationaal basketbaltoernooi voor dames als heren. Bij de dames treden uit België Pepinster, uit Duitsland Münster en uit Nederland Cangaroos uit Utrecht aan. Voor de Kimbria-heren zijn Schalke en Avanti Brugge de tegenstanders. Aanvang 10.00 uur in sporthal De Geusselt. Finale omstreeks 19.00 uur.

● **VAALS** - Zondag zal de internationale skelterbond Limburg kartraces houden op het circuit in Vaals. De meeste strijd zal ongetwijfeld geleverd worden in de beide recreatie-klasse 100 en 125 cc met meerdere Limburgse kanshebbers. De wedstrijden beginnen om 13.00 uur.

● **AMBT DELDEN** - Vandaag en morgen houdt Western Ruiters Associatie Nederland in Ambt Delden de open Nederlandse kampioenschappen 'Western Riding'. Het betreft een voor Nederland tamelijke nieuwe tak van ruitersport, die ontstond in Amerika en een verrijnde vorm van rodeo omvat.

● **SITTARD** - De Nederlandse golfbijlartkampioen Brands Taveerne uit Sittard speelt zondag in Tienen om de Cup der Lage Landen tegen de Belgische kampioen Hand-in-Hand uit Meldert. Aanvang 14.00 uur.

● **AMSTELVEEN** - De Nederlandse Basketball Bond is een sponsor-overeenkomst aangegaan met de firma Borsu, computerdivisie van de Koninklijke Borsumij Wehry N.V. (importeur van onder andere Adidas, Akai en Fujii). Met het tweerjarige contract is een bedrag van drie ton gemoeid.

● **NIJEUWSTADT** - Ter afsluiting van het polio-toernooi spelen vanmiddag de dames-volleybalafdelingen van Limburg en Zeeland tegen elkaar op het terrein van RKBSV Brunssum. Aanvang 13.00 uur.

Weer Hermans

SALOU - Matthieu Hermans blijft winnen. Een dag na zijn zegen in de Trofee Masferrer won hij de eerste etappe van de Ronde van Catalonië. In de eindsprint van de rit over 150 kilometer met start en finish in Salou bleef hij de Spanjaarden Gutierrez en Dominguez met moeite voor. Het was de 24e overwinning voor Hermans dit seizoen.

Uitslag: 1. Hermans 156,8 km in 3.52.49, 2. Gutierrez, 3. Dominguez, 4. Silva, 5. Iglesias, 6. Kelly, 7. Moreda, 8. Ballerini, 9. Gineti, 10. Recio, 11. Manders, 16. Van Oosouw, 19. Lemond, 24. Lammerts, 27. Veloscholten, 35. Beuker, 40. Arntz allen z.t. Hermans, 69. Suykerbuyk op 2.46, 77. Kerckhof, 88. Drukker, 119. Breukink, 123. Wijnveld, 124. Delgado z.t. als Suykerbuyk, 135. De laatste De Rooij 6.41.

Uitslag Ronde Roelare: 1. Johan de Vos 170 km in 4.20, 22. Jean Habets.

● **GULPEN** - In samenwerking met de plaatselijke harmonie organiseert het Iercomité Gulpen morgen (aanvang 12.00 uur) een wielervedstrijd voor trimmers en dert recreanten. Een soortgelijk wedstrijd staat morgen eveneens in Eygelshoven op het programma. In laatstgenoemde plaats (parcours op Den Bossen) komen vanaf nu ook de jeugdrenners, veteranen, trimmers en senioren in actie.

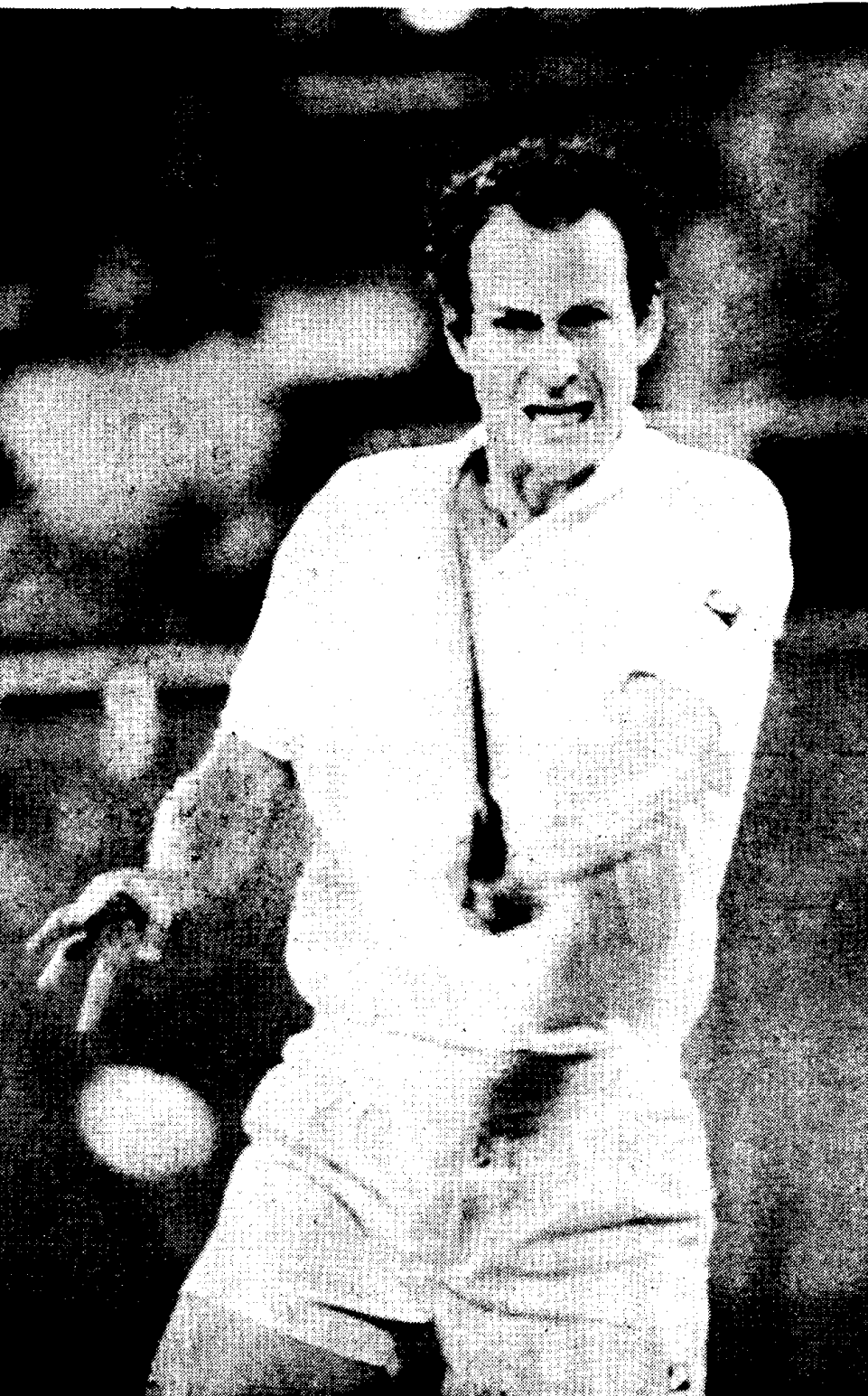
Woodforde zet wanhopige Amerikaan opnieuw voet dwars

Volley laat McEnroe hopeloos in de steek

NEW YORK - John McEnroe heeft opnieuw vroegtijdig afscheid moeten nemen van de open Amerikaanse tenniskampioenschappen op Flushing Meadow. de populaire Amerikaan verloor voor de tweede keer binnen drie weken van de Australiër Mark Woodforde, die na bijna vier uur spelen in de vijfde set een einde aan de partij maakte. Woodforde mag zich er op beroepen de enige speler te zijn, die McEnroe op Flushing Meadow in een vijf-setter versloeg. Verrassend was ook de opgave van Noah (blessure) tegen Stoltenberg.

De nederlaag kwam hard aan bij McEnroe, die het toernooi vier keer op zijn naam bracht. „Mijn volley liet me in de steek”, luidde zijn simpele verklaring voor het verlies. Maar dat was niet het enige probleem bij McEnroe. De als zestiende geplaatste Amerikaan, die wanhopig probeert zijn plaats bij de wereldtop te heroveren, vocht vooral tegen een slecht lopende opslag. Keer op keer werd hij gepasseerd door zijn Australische tegenstander, die drie weken geleden in Toronto ook al te sterk bleek. „Hij is een legende, één van de beste spelers uit de geschiedenis. Het is nog altijd een eer om tegen hem te spelen. Maar in Toronto bleek al, dat hij zijn beste tijd heeft gehad. Tegen de huidige McEnroe is tegenwoordig niemand meer kansloos. Daar heb ik steeds aan gedacht”, verklaarde Woodforde, die donderdag voor de tweede Australische uitschieter zorgde. Eerder had zijn landgenoot Cahill verrassend de Westduitsler Boris Becker uitgeschakeld.

McEnroe leek aanvankelijk op weg zijn plaats in de derde ronde veilig te stellen. De Amerikaan, die de eerste set met 5-7 had afgegeven, won de tweede en derde reeks met 6-4 en 7-6. Daarna had hij geen antwoord meer op de bij vlaggen briljante passerslagen van Woodforde, nummer

● John McEnroe verbetert als vanouds. Zijn spel lijkt echter aangetast door de tand des tijds.

36 op de wereldranglijst. „Ik bood hem na de derde set de kans om terug te komen. Op belangrijke momenten was hij gewoon beter”, klaagde McEnroe.

Menno Oosting bereikte de tweede ronde van het herendubbelspel. Met de Canadees Martin Laurendeau, die een dag eerder in het enkelspel met zijn Nederlandse partner afrekenende, won de nationale kampioen in drie zwaarbevochten sets van de Zuidafrikanen Edwards en Muller: 7-6, 4-6, 7-6.

In het damesdubbelspel zijn Marcella Mesker en Ingelise Driehuis nog minimaal één dag in de race. Het Nederlandse koppel trad donderdag aan tegen Steffi Graf en Gabriela Sabatini. Mesker en Driehuis verloren de eerste set met 4-6. De partij werd in de tweede set afgebroken bij stand 4-2 in het voordeel van Graf en Sabatini.

Heren enkelspel eerste ronde: Perez-Roldan-Flach 6-7, 7-6, 3-6, 6-1, 7-6. **Tweede ronde:** Frawley-Annacone 6-4, 3-6, 4-6, 6-3, 7-6; Woodforde-McEnroe 7-5, 4-6, 6-7, 6-3, 6-1; Yzaga-Gilbert 1-6, 6-0, 6-4, 6-2; Sanchez-Krishnan 6-2, 7-5, 6-2; Krickstein-Pate 3-6, 6-2, 6-4, 6-3; Stoltenberg - Noah 6-2, 6-7 (9-11), 5-1; Noah geeft op; Connors - Bloom 6-0, 6-3, 3-6, 6-1; Mayotte - Pozzi 6-3, 7-5, 6-4; Kriek - Jaiti 4-6, 6-2, 5-6, 7-6 (7-4).

Dames enkelspel tweede ronde: Fernandez-Tauziat 6-4, 6-4; Hanika - Grossmann 6-2, 6-2; Sukova - Ballestrat 6-2, 6-3; Malejeva - Santrock 7-6 (7-4), 6-2; Rehe - Kohde-Kilsch 6-3, 2-6, 6-3; Evert - Cioffi 6-1, 6-0. **Derde ronde:** Navratilova - Anne Minter 6-1, 6-3.

Herendubbelspel eerste ronde: Schapers-Goldie-Purcell-Klapars 6-3, 7-6 (7-5); Laurendeau-Oosting - Edwards-Muller 7-6 (7-5), 4-6, 7-6 (7-3). **Tweede ronde:** Doohan-Grabb - Goldie-Schapers 6-3, 6-3.

Damesdubbelspel eerste ronde: Graf-Sabatini-Mesker-Driehuis 6-4, 4-2 afgebroken.

● **MOSKOU** - De Russische zweemster Jelena Dendeberova heeft op de eerste dag van de interland Sovjetunie - Canada in Moskou voor de beste prestatie gezorgd. Zij legde de 200 meter wisselslag af in 2.14,94, de tweede tijd van dit jaar. Overigens doet alleen de tweede garnituur van beide landen aan de wedstrijd mee.

in de hele Marathon van Rotterdam.

Ten Kate won dit jaar opvallend veel wedstrijden. Eerzuchtig als hij is gaat hij in elke koers tot op de bodem. „Als ik ergens aan meedoe dan wil ik ook winnen. Morgen verwacht ik van Nijboer en de Belg Maus de grootste concurrentie. De eerste tien kilometer zal ik nog niet alles uit de kast halen. Op het laatste eind hoop ik mijn slag te slaan. Als ik me goed voel kan een scherpe tijd worden neergezet”. Ten Kate voelt dat hij met de voorbereiding op de Olympische Spelen op de goede weg zit. Ik zit nu tegen de topvorm aan. Na een paar dagen relaxen gaan we er in Japan nog een weekje goed tegenaan. Ik moet er alleen op letten dat ik me niet forceer”.

De eerste Telematica-loop, die naar verwachting 1.000 atleten zal trekken, wordt verslagen via Omroep Limburg tussen 10.00 en 12.00 uur. De AVRO-tv zal tevens opnames maken. Overigens is de organisatie er op het laatste moment nog in geslaagd om twee Schotse Soeel-gangers te strikken: Keith Millar en John Oroure.

Zege Beerschot

ANTWERPEN - Beerschot, de ploeg van Barry Hughes, heeft zijn eerste overwinning in de Belgische competitie behaald. Voor 16.000 toeschouwers versloeg de club in de Antwerpse derby FC Antwerp met 5-1, na een ruststand van 2-0. Het was het eerste verlies voor het door Georg Kessler getrainde Antwerp. Simón Tahamata was een van de uitblinkers bij Beerschot.

Afslag hockeyers

HEERLEN - Trappende van ongeduld gaan dit weekeinde de hockeyers weer aan hun competitie beginnen. Voor Limburg is het allerhoogste niveau op hockeygebied al lang verleden tijd. Zelfs in de overgangsklasse rust slechts een Limburgse team: de dames van Venlo.

De tweede grote naam in deze klasse is VCH uit Venlo. De zojuist zestig jaar geworden Venlose hockeyclub zou niets liever willen dan het roemruchte verleden weer oppakken. Ook in Maasticht een nieuwe trainer: Arie Koppenolis. Hij krijgt een verzwakte selectie aangereikt, waarbij twee ex-MHC-mensen weer terug zijn gekomen. De vierde in deze afdeling is nieuwkomer Venray. Onder de bezielende leiding van ex-international Geert van Eijk gaat de club proberen een goed figuur te slaan. In de tweede klasse zijn Heerlen en Weert

de Limburgse vertegenwoordigers. Heerlen gaat met een heel jonge selectie de strijd in, terwijl Weert als nieuwkomer zijn handen meer dan vol zal hebben. De derde klasse kent een sterke Limburgse vertegenwoordiging. Geleen, Sittard en Tegelen zullen elkaar net als vorig seizoen niet veel toegeven. Van het damesfront valt weinig opwekkends te melden. Zowel bij Velo in de overgangsklasse als bij Maasticht in de eerste klasse en Heerlen in de tweede klasse is het team behoorlijk vernieuwd en verjongd.

Koersen Schaesberg

SCHAESBERG - De Grote Prijs der Vaderpaarden III, een draverij over een mijl voor talentrijke 2-jarige hengsten en ruims, is gewonnen door de combinatie Dante Buitenzorg - Cees Wortel (Wolvega), die daarmee tien mille verdiende. De zoon van Express Pride was voor het spelende publiek met een cote van 3-1 als medefavoriet vertrokken. Arent de Wrede legde met de hengst Dali Robel beslag op de tweede plaats. David van Weert (Hennie Grift), een debutant, werd wegens galopperen uitgeschakeld. In de overige koersen waren er onder andere overwinningen voor Wim Velis en Hans van der Pijl. Laatstgenoemde had Ann Marshall

weer in glanzende vorm, ook tot uiting komend in de kilometertijd: 1.17.1.

Uitslagen:
Duke Hanover-Prijs: 1. Clair Buitenzorg (W. Velis) km.tijd 1.23.0; 2. Calypso Boshoeve; 3. Cay van Hofer. Winn. 2.10; pl. 1.10, 1.80, 2.00; koppel 16.50; trio 79.90.
Dispatch-Prijs: 1. Zeus van Echten (D. Lukel) km.tijd 1.21.4; 2. Zeddertrans R; 3. Allanne Lochties. Winn. 3.30; pl. 1.50, 1.30, 2.10, 1.70; koppel 20.80; trio 131.90.
Dante Buitenzorg-Prijs: 1. Cesar di Tricia (T. Smeding) km.tijd 1.22.5; 2. Chance Enkelhuizen; 3. Bwijanka. Winn. 2.20; pl. 1.70, 1.70, 5.40; koppel 7.00; trio 79.20.
Dagobert Duck-Prijs: 1. Bas Wielinga (Mej. Schlangen) km.tijd 1.19.5; 2. Bakker B; 3. Brenerion Frisia. Winn. 24.20; pl. 4.60, 5.60, 4.40; koppel 92.20; trio 4.189.50.
Dex di Tricia-Prijs: 1. Britta (J. Hendriks) km.tijd 1.20.6; 2. Anton Aldorp; 3. Ziggy Spencer. Winn. 5.60; pl. 1.60, 1.20, 3.90; koppel 4.70; trio 180.60.

GROTE PRIJS DER VADERPAARDEN III: 1. Dante Buitenzorg (C. Wortel) km.tijd 1.20.0; 2. Dali Robel; 3. Dancing Buitenzorg; 4. Dex di Tricia. Winn. 3.10; pl. 1.30, 1.90, 1.60; koppel 6.20; trio 40.20.
D'Ouragan-Prijs: 1. Alfa Nora (H. Grift) km.tijd 1.19.0; 2. Zappa Flight; 3. Zeus Buitenzorg.

De totalisatoromzet bedroeg na acht van de negen koersen f 211.536,-

Tafeltennis-competitie gaat van start

GELEEN - Vandaag start de tafeltenniscompetitie voor de landelijk spelende teams. In de eerste divisie speelt het Schimmert-Mooneen viermaal Sonja Severins, Angelique Ruy-schop, Gina Soons en Frieda Houben met coaching van de Heerle-naar Anco Balfort. In de tweede divisie zal Kluis proberen hoog te eindigen met routiniers José Bäumer en Angelique Cörvers ook nog de 18-jarige Marianne Paumen. In de andere tweede divisie komt het jeugdige reserveteam van Megacles uit.

EHC wil Grassi

HOENSBROEK - EHC heeft zijn zinnen gezet op Marco Grassi, de voormalige Roda JC'er. Grassi tralde gisteren voor het eerst met de Hoensbroekse selectie mee. Grassi, afkomstig van Waterschei, zal overigens vanavond (19.00 uur) niet van de partij zijn in het hoofdklasse competitieduel EHC-Venray.

HEERLEN - Voor Soeel-ganger Marti ten Kate vormt de Telematica-loop morgen, aanvang 11.00 uur, in Heerlen het sluitstuk van drie weken keiharde trainingsarbeid. Gisteren in Holten, waar Ten Kate samen met de andere Olympische marathondeelnemers Gerard Nijboer en Carla Beurskens een trainingskamp heeft opgeslagen, was er voor de media een van de laatste gelegenheden om het twee-tal te interviewen. Camera-ploegen, fotografen, schrijvende pers, het was een drukte van belang in een der zalen van hotel De Hoge Holten.

● **De warming-up voor de Telematicaloop. De afgelopen dagen werd er in de straten van Heerlen al druk geoefend.**

Foto: 3-POOT/DRIES LINSSEN

Van onze verslaggever

KERKRADE - Roda JC zal vanavond (19.30 uur) het karwei tegen hekkelsluter Veendam zonder trainer Jan Reker moeten klaren. De oefenmeester wil de laatste kans om Europacup-tegenstander Vitória Guimaraes aan het werk te zien (vandaag in Lissabon tegen Benfica) niet laten lopen. Reker heeft er alle vertrouwen in dat zijn assistenten Willy van der Kuylen en Jan Versleyen zijn honneurs in Kerkrade goed zullen waarmaken en dat Roda, ook bij zijn afwezigheid, een goede generale repetitie voor aanstaande woensdag aflevert.

„Ik wil Guimaraes zelf aan het werk zien in een uitwedstrijd. Helaas moet ik daarvoor de thuiswedstrijd tegen Veendam laten schieten. Dat was niet nodig geweest als ik twee weken geleden, op weg naar Portugal,

Trainer bekijkt vandaag Benfica - Guimaraes Roda zonder Reker tegen Veendam

niet in de mist boven Frankfurt was blijven hangen. De basis voor een wedstrijd wordt trouwens gelegd in de dagen die daaraan voorafgaan. Daar waren Jan en Willy nauw bij betrokken en die weten precies wat te doen”.

Als de stand op de ranglijst bepaald is, hoeft Roda JC zich wel-

nig zorgen te maken over het duel tegen de promovendus. Veendam werd in vier duels kansloos van de grasmat gespeeld en heeft nu al het bordje 'degradatiekandidaat' om de nek hangen. De spionagereis van Jan Reker naar Portugal heeft trouwens niets te maken met eventuele geringschatting van de tegenstander.

„Een kat in het nauw maakt rare sprongen. Dat kan van toepassing zijn op Veendam”, aldus Reker. „Mij interesseert trouwens helemaal niet wat de tegenstander doet. Het gaat erom dat wij zelf goed bij de les zijn. Ondanks het verlies in Tilburg, zijn wij een heel eind op de goede weg. Daarom spelen wij in dezelfde opstelling. Op de inzet is niets aan te

merken en wij krijgen voldoende kansen. Daarentegen zit het achterin organisatorisch nog niet goed, wordt nog te weinig afgedwongen en te weinig persoonlijkheid in de strijd geworpen. Er zitten nog teveel fouten in de uitvoering van hetgeen mij voor ogen staat. Maar dat wordt de komende tijd alleen maar beter”.

Alfons Groenendijk zal op zeer korte termijn weer een basisplaats in de hoofdmacht kunnen opeisen. De linker middenvelder is vandaag reeds aan de lijst van wisselers toegevoegd, nadat hij donderdag een uur meespeelde met het tweede team. „Het ging redelijk goed en daarom heb ik hem maar meteen op de bank gezet. Hoe eerder hij inzetbaar is, hoe beter. Van Loen gaat dan ook beter functioneren, want Groenendijk is in straat Van Loen goed aan te spelen”.

VENLO - VVV-trainer Leo van Veen wacht met de bekendmaking van zijn elftal (morgen tegen Haarlem) tot vanmiddag omdat er nog enkele vraagtekens zijn. Doelman John Rook is na een intensieve behandeling van zijn beenblessure vermoedelijk weer inzetbaar. Problemen kent VVV ten aanzien van de bezetting van de links-back-plaats.

Jos Rutten sukkel met een pijnlijke kuitblessure en moest zijn activiteiten beperken tot een kwartiertje op de hometrainer. Over het spel maakt men zich in Venlo niet onge-

Vraagtekens bij VVV

rust. Manager Teeuwen: „Ik heb toch veel positieve elementen gezien in het duel tegen PSV. We gaan stapje voor stapje vooruit. Hopelijk is er in Haarlem wat te halen, dat zou ons zeer welkom zijn. Ik verwacht toch op korte termijn een ommekeer ten goede”. Rob Rijnink heeft na een wekenlange enkel-

blessure de trainingsarbeid hervat. Teeuwen: „De ex-ajacied is vorige week in Blerick komen wonen en werkt drie maal per dag een intensief schema af met Sef Vergoosen. Vergeet niet hij heeft een jaar stil gelegen. Er gaan nog wel enkele weken voorbij voordat hij bij de selectie komt.

Wijnberg en Bogers in staat van beschuldiging

ZEIST - De tuchtcommissie van de KNVB beschuldigt Wijnberg (Sparta) en Bogers (RKC) van ernstig gemeen spel en heeft besloten tot vervolging over te gaan. Wijnberg kreeg een gele kaart bij de wedstrijd Willem II-Sparta van 20 augustus en Bogers een gele kaart tijdens het duel Veendam-RKC van een dag later. De tuchtcommissie vindt in beide gevallen de

begane overtredingen te ernstig om tot een automatische registratie over te gaan.

Wijnberg wordt in staat van beschuldiging gesteld voor het trappen naar een tegenstander en subsidair ernstig gemeen spel, dat wordt omschreven als met een hoog geheven been ingaan op een tegenspeler, die daarbij werd geraakt en ten val kwam. Bogers werd bij Veendam-RKC in eerste instantie van het veld gestuurd, omdat scheidsrechter Luinge dacht dat hij dezelfde speler al eerder een gele kaart had gegeven. Toen dat een vergissing bleek, mocht hij terugkomen. De tuchtcommissie legt hem ernstig gemeen spel ten laste. Beide spelers hebben tot 5 september tijd verveert te voeren.

Venray wil meer dan troostprijzen Hoofdklassers vol goede moed

Van onze medewerker
WILLY WINGEN

HEERLEN - Het heeft lang geduurd, maar eindelijk is het continer Limburgse hoofdklassers weer op zeven gebracht. Limburgia, EHC, Wilhelmina '08 en Sittard hebben een kwakkeizoen achter de rug en zij mochten op het eind van het seizoen, dat Rood Wit en Spartheel wat minder punten hadden behaald. Waubach en TSC (Oosrhout) nemen nu hun plaatsen in. Zoals gewoonlijk zijn de verwachtingen bij alle clubs weer hoog gespannen, maar de vraag is of de Brabantse hegemonie nu eindelijk eens doorbroken kan worden.

SVN was vorig seizoen lange tijd een gevaarlijke outsider, maar bleek toch over te weinig adem te beschikken. Zoals bekend heeft de Nieuwenhaagse hoofdklasser een behoorlijke aderlating ondergaan. Franken, Zuidema en Nollgen, Jan Vlegels is nieuw aan het SVN-roer en blikt vooruit: „Mijn doel is om binnen 2 à 3 jaar de top te bereiken. Veel van mijn spelers zijn nog jong, dus de ploeg moet eigenlijk nog volwassen worden”. Geldrop en Venray zijn voor hem de favorieten voor de titel.

Venray strandde afgelopen seizoen op de tweede ronde van de KNVB-beker op DS, behaalde een periode-titel en miste tenslotte het kampioenschap op een haar na. De vraag is of het nog beter kan. Trai-

ner Ruud Wouters van de Oudewijer. „Het was een topprestatie, maar in feite kan het nog altijd beter. Die intentie hebben we dan ook”. Waubach debuteert in de hoofdklasse. Wim Vrosch: „We gaan ons echt niet verstoppert; dat is onze aard niet. We zijn de oefenperiode goed begonnen, maar vielen daarna terug. Gelukkig is na de ruime zege tegen Heerlen het zelfvertrouwen weer teruggekeerd”. John Vrijens debuteert ook in de hoofdklasse, maar wel als trainer op de bank bij EHC, waar veel routiniers de club de rug toekeerden. Vrijens: „Ik ben bezig met een heel nieuw team. Mischien dat daarom nog de nodige sepsis in Hoensbroek heerst”.

Ber Lejeune is ook weer als trainer terug in de hoofdklasse en wil met zijn nieuwe ploeg de dalende curve van de laatste jaren omhoog gaan buigen. „De verhoudingen binnen de groep zijn goed. Maar dat zal nu ook moeten blijken, als het eens wat minder goed gaat”.

Wilhelmina-trainer Peter Munnecon: „Als we niet zo'n miserabele start als vorig jaar (2 uit 7) gaan beleven, gok ik dit jaar toch op een plaats in de middenmoot. Deze groep moet dat toch wel kunnen halen”.

En Limburgia? Na de exodus van vorig jaar heeft Math Schaepkens geroeid met de riemen die hij had en hij is toch blijven drijven. Schaepkens: „De selectie is zelfs iets uitgebreid en mijn grootste wens is om nu eens niet in de onderste regio te vertoeven”.

schappen zijn gerecruiteerd uit leger en politie. De uit 650.000 man bestaande legermacht is in het hele land paraat. Ondanks het militaire vertoon heeft de Zuidkoreaanse hoofdstad nog niet het aanzien van een zwaar bewaakte vesting. In het (nieuwe) beeld van een parlementaire democratie dat men wil uitdragen, passen geen maatregelen, die het beeld oproepen van een totalitaire staat of een dictatuur. Men probeert derhalve het Olympische veiligheidsapparaat zo onopvallend en voorkomend mogelijk te laten functioneren. Een glimlach is verplicht bij het militaire personeel. Commando's door de straten schreeuwen is ten strengste verboden. „En dat alles om een vriendelijk beeld van Zuidkorea te schetsen”, verduidelijkt Hwang Kyu Woong, de veiligheidschef van het organisatiecomité, de opgelegde richtlijnen. „Dat zestig procent van de in Seoel aanwezige politiemacht uit vrouwen bestaat, komt voort uit dezelfde gedachte.”

Het vriendelijke beeld van Zuidkorea wordt echter al in aankomsthal van het vliegveld Kimpo verstoord. Imago-verbetering

Seoel: veiligheid gaat boven imago-verbetering

SEOEL - Rivaliserende Zuidkoreaanse partijen hebben verklaard deze maand een wapenstilstand te zullen naleven om de Olympische spelen in de Zuidkoreaanse hoofdstad Seoel tot een succes te maken. Dat heeft de leider van de regeringspartij, Kim Yoon-hwan, meegedeeld.

Nachtelijke uitgaansverboden in het berggebied, strenge postcontrole, als taxihauffeurs vermomde anti-terreurexperts en voor de kust gestationeerde Amerikaanse vliegdekschepen. De organisator van de Olympische Spelen is vast besloten het kleinste mogelijke risico uit te bannen. Al blijkt het gerucht, dat de coca cola via een speciale pijpleiding het Olympische dorp wordt ingepompt, uit de lucht te zijn gegrepen; het tekenet wel de sfeer.

Alles in Zuidkorea is de komende weken gericht op het waarborgen van de veiligheid. Alleen al in Seoel is daarvoor een ordedienst van 100.000 man nodig. Een groot gedeelte van die man-

Huub Driessen niet bang voor Sittardenaren 'MVV moet gewoon van Fortuna winnen'

Van onze sportredactie

MAASTRICHT - MVV begint de derby tegen Fortuna Sittard niet alleen met een puntenachterstand. Ook psychisch is de ploeg van trainer Frans Körver in het nadeel ten opzichte van de formatie van Hans van Doorneveld. „Als we nu weer verliezen - met nog duels tegen Feyenoord en PSV in het vooruitzicht - gaat dat zeker ten kosten van het zelfvertrouwen en het spelpeil”, blikt Huub Driessen vooruit. „Er zit niets anders op: Fortuna moeten we kloppen”.

Huub Driessen was afgelopen woensdag tegen FC Utrecht de exponent van MVV's manco. Drie goede kansen wist de offensief ingestelde middenvelder niet te verzilveren. „Het is onbegrijpelijk. We krijgen legio kansen, maar de bal wil er niet in. Ik denk niet dat er sprake is van onkunde. Natuurlijk missen we een echte koele afmaker. Maar als je in twee achtereenvolgende wedstrijden zes keer de paal raakt, speelt de factor pech toch ook een grote rol”. De middenvelder vindt niet dat de huidige plaats op de ranglijst de ware kracht van MVV weergeeft. Huub Driessen: „Verdedigend en opbouwend is ons spel goed verzorgd. We geven niet veel kansen weg, terwijl we aanvallend meer dan voldoende mogelijkheden creëren. Wat wil je dan nog meer? Als ik MVV vergelijk met een aantal andere clubs, dan vind ik dat we niet bang hoeven te zijn voor degradatie. We moeten alleen oppassen dat we niet tegen onszelf gaan voetballen”. MVV speelt voor het eerst sinds twee jaar weer een streekderby. De afgelopen twee seizoenen bivakkeerden de Maastrichtenaars immers als enige Limburgse vertegenwoordiger in de eerste divisie. Nu men die grauwe speelklasse is ontstegen, wil de ploeg van Frans Körver meteen laten zien dat MVV niet als het 'zwakke broertje' van het Limburgse voetbal door het leven hoeft te gaan.

„Dat is ook nergens voor nodig”, zegt Huub Driessen. „We hoeven niet onder te doen voor de meeste andere ploegen. Ook niet voor Fortuna. Natuurlijk merk je dat er vanavond een bijzondere wedstrijd op het programma staat. Niet dat we bij MVV wakker liggen van Fortuna”. Trainer Frans Körver: „We gaan niet anders spelen. Of het nu Fortuna is of FC Utrecht; MVV moet punten pakken”.

● Huub Driessen (rechts) in actie tegen Wageningen. Vanavond speelt MVV voor het eerst sinds twee jaar weer eens een derby.

Foto: WIDDERSHOVEN

Fortuna Sittard maakt zich op voor

Fortuna

Het feit dat MVV-trainer Frans Körver in de derby zijn ploeg nog meer de aanval zal laten opzoeken, ziet

een moeilijke klus in Maastricht. Voor Hans van Doorneveld is MVV zeker geen gedoodverfde degradant. „De ploeg heeft weliswaar nog niet veel punten bij elkaar gesproken, maar als ik lees en hoor wat er in de Geuselt allemaal gebeurt, dan staat ons nog wat te wachten. MVV is in elk geval in staat zich voldoende kansen te creëren, ook in de wedstrijden die verloren werden. Dat houdt in dat de ploeg goed speelt”.

Hans van Doorneveld als een positief gebaar naar het publiek. „Dat betekent niet dat Fortuna achterin gaat kruipen. Wij kiezen ook voor de aanval. Wat ons betreft kan het publiek een offensieve pot tegemoet zien”.

Van Doorneveld hoopt daarbij dat de aansluiting vanuit de achterhoede sneller tot stand komt, dan in de voorbije wedstrijden het geval was. De aanvoerder naar de twee spitsen stageneerde toen regelmatig. Of Henk Duut zich in Maastricht echter met deze aanvoer nadrukkelijker kan gaan bemoeien, is echter nog zeer de vraag. Een en ander zal mede afhangen van het wel of niet meespelen van Mario Eleveld. Zijn blessure lijkt genezen, maar of de verdediger fit genoeg is om aan de derby te beginnen, dat kon Van Doorneveld nog niet zeggen.

● Veiligheid boven alles. Anti-terreureenheden zullen de ontwikkelingen in de stadions scherp in de gaten houden.

een bloedbad te veranderen. Een sabotage-actie kan grote gevolgen hebben”. Daarom staat de veiligheid van de deelnemers ook voorop bij de organisatoren. Water en voedsel worden onder politiebegeleiding naar het

Olympische dorp getransporteerd. Bedrijven die de produkten leveren, staan 24 uur per dag onder strenge bewaking. Waar de produktie van de voedingsmiddelen plaats vindt, wordt angstvallig geheim gehouden.

PSV doet bod op Aldridge

Van onze sportredactie
EINDHOVEN - PSV heeft in een poging om naast Wim Kieft een internationaal gelouterde aanvaller binnen het team te halen, aangeklopt bij Liverpool. In de veronderstelling dat door de terugkomst van Ian Rush bij de Britse kampioenen, John Aldridge overbodig is geworden, bracht PSV een bod van om en nabij vier miljoen gulden uit op deze 30-jarige Ier. „Ik weet het niet of Liverpool Aldridge wel of niet laat gaan” aldus Ploegsma. „Zo ver zijn we niet gekomen. Van onderhandelingen is ook geen sprake. We oriënteren ons en Aldridge zou een alternatief kunnen zijn. Maandag praten we met Liverpool over de mogelijkheden”.

● Doelman Jean-Marie Pfaff heeft een driejarig contract bij Lierse SK getekend. De bierbrouwer Maes nam de transfersom voor zijn rekening.

● SOFIA - De Bulgaarse Anneli Nuneva heeft op de eerste dag van de Bulgaarse atletiekkampioenschappen in Sofia een uitstekende 100 meter gelopen. Nuneva noteerde een tijd van 10,85 seconden, waarmee zij vierde staat op de wereldranglijst van dit jaar.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vandaag 19.30 uur:
Roda JC-Veendam
MVV-Fortuna Sittard
Morgen 14.30 uur:
Groningen-Volendam
Haarlem-VVV
PSV-Den Bosch
RKC-Willem II
Twente-Ajax
Sparta-PEC Zwolle
Utrecht-Feyenoord

Utrecht	4	3	0	1	6	9	5
Twente	4	2	0	6	5	1	
Feyenoord	4	2	0	6	7	5	
PSV	3	2	1	0	5	6	2
Volendam	4	2	1	1	5	8	4
Fortuna Sittard	4	2	1	1	5	6	6
Ajax	3	2	0	1	4	7	3
PEC Zwolle	3	2	0	1	4	5	4
Sparta	4	1	2	1	4	7	6
Den Bosch	4	1	2	1	4	5	5
Roda JC	4	1	2	1	4	5	5
Willem II	4	1	2	1	4	5	5
RKC	4	1	2	1	3	9	6
Groningen	4	1	1	2	3	9	8
Haarlem	4	1	1	2	3	4	8
MVV	3	0	1	2	1	2	7
VVV	4	0	1	3	1	2	11
Veendam	4	0	0	4	0	2	12

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur:
Emmen-Heracles
Go Ahead Eagles-Vitesse
NAC-Telstar
AZ-SVV

Morgen 14.30 uur:
De Graafschap-RBC
Wageningen-Helmond Sport
DS '79-Den Haag
Excelsior-Cambuur
NEC-Eindhoven (21:9)

Heerenveen	4	4	0	0	8	9	3
Excelsior	4	3	1	0	7	8	2
NEC	4	3	1	0	7	8	2
Vitesse	4	2	1	1	5	7	3
SVV	4	2	1	1	5	7	4
De Graafschap	4	2	1	1	5	6	6
Cambuur	3	1	2	0	4	3	1
Eindhoven	4	2	0	2	4	8	8
Heracles	4	1	2	1	4	5	5
DS '79	4	2	0	2	4	8	10
RBC	4	1	2	1	4	4	6
NAC	4	1	2	1	4	3	5
Helmond Sport	4	1	1	2	3	5	7
AZ	3	1	0	2	2	4	4
Den Haag	4	0	2	2	2	5	7
Wageningen	4	0	2	2	2	5	7
Telstar	4	0	2	2	2	3	8
Emmen	3	0	0	3	0	2	9
Go Ahead Eagles	4	0	0	4	0	4	9

buitenland

BELGIE
Beerschot-Antwerp 5-1

Vandaag 20.00 uur:
Kortrijk-Anderlecht
Club Luik-Sint-Truiden
Lokeren-Club Brugge
RC Genk-Beveren
FC Mechelen-Waregem
Charleroi-KV Mechelen

Morgen 15.00 uur:
Cercle Brugge-Lierse
RWDM-Standard

BUNDESLIGA
Mönchengladbach-Hannover 2-0
Energiekarlsruhe-München
HSV-St. Pauli
Stuttgart-Köln
Karlsruhe-Uerdingen
Frankfurt-Nürnberg
Bochum-Waldhof Mannheim
Kaiserslautern-St. Kickers
Bremen-Dortmund

TWEDE BUNDESLIGA
Vandaag 15.30 uur:
RW Essen-Alemannia

MVV-Fortuna

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Thomas
MVV (opstelling): De Haan, Linders, Arts, Thal, De Jong, Maas, Delahaye, Driessen, Vanderbroek, Vincent, Verbeek, Reservebank: Thewissen, Schuman, Quaden, Van de Boorn, Mares.
Fortuna Sittard (opstelling): Hesp, Maessen, Duut, Frijns/Eleveld, Boessen, Jalink, Liesdek, Reijnders, De Vries, Lens, Clayton.

Roda JC-Veendam

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Kemper
Roda JC (opstelling): Nederburgh, Hanssen, Boerebach, Fraser, Trost, Suurvin, Blattler, Diliberto, Van de Luer, Van Loen, Nollgen, Reservebank: Smits, Sanchez-Torres, Groenendijk, Raymond Smeets, Huub Smeets.
Veendam (opstelling): Hoekstra, De Haan, Wiebing, Velthuis, Gail, Solner, Jans, Fühler, Huizinga, Van Buuren, Van Tilburg.

Haarlem-VVV

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Luinge
Haarlem (opstelling): Metgod, Linger, Stafleu, Baas, Van Tour, Matthaei, Atteveld, Numan, Peepers, Van Roen, Van Velzen.
VVV (vermoedelijke opstelling): Rook (of Lauers), Nijssen, Van Berge-Heneghagen, Verhagen, Rutten (of Peters), Slagboom, Reijnders, Eyer, Luhukay, B'rere, Hoekman.

ENCI

In onze vestiging te Maastricht is in de afdeling Technische Studies de functie vacant voor een

WERKTUIGBOUWKUNDIG INGENIEUR (HTS) (M/V)

- **Afdeling**
De afdeling Technische Studies (ca. 20 medewerkers) is o.a. belast met de bestudering en realisering van investeringen ten behoeve van nieuwbouw, vervanging en modernisering.
- **Binnen deze afdeling heeft de ontwerpafdeling Werktuigbouwkunde als doel het ontwerpen van nieuwe en optimaliseren van bestaande productie-installaties op werktuigbouwkundig gebied.**
De engineering wordt grotendeels aan derden uitbesteed.
- **Taken**
Na een inwerkperiode zal de nieuwe medewerker in staat dienen te zijn, zelfstandig werktuigbouwkundige projecten te behandelen en te begeleiden. Binnen de organisatie zijn verder doorgroeimogelijkheden aanwezig.
- **Functie-eisen**
- HTS-opleiding afdeling Werktuigbouwkunde of vergelijkbare opleiding;
- minimaal 5 jaar constructie-ervaring;
- goede contactuele eigenschappen en leidinggevende capaciteiten;
- kennis van de moderne talen;
- bereidheid tot het volgen van cursussen;
- leeftijd ca. 30 jaar.
- **Nadere informatie**
Nadere informatie over deze vacature is te verkrijgen bij ir. G.H.E. Meis, hoofd van de afdeling Technische Studies, tel. 043-297341 of ing. J.G.M. Meesters, chef van de Ontwerpafdeling Werktuigbouwkunde, tel. 043-297344.

Belangstellenden kunnen uitsluitend hun sollicitatie richten aan de heer T.E. Lange, sector personeelschef, ENCI NV, Postbus 1, 6200 AA Maastricht. Tot de sollicitatieprocedure behoren een psychologisch en medisch onderzoek.

In onze vestiging te Maastricht is in de afdeling Technische Dienst de functie vacant voor een

WERKTUIGBOUWKUNDIGE INGENIEUR (HTS) (M/V)

— **Afdeling**
De afdeling Technische Dienst (ca. 250 medewerkers) is verantwoordelijk voor het onderhoud van het productie-apparaat alsmede van alle bijkomende installaties en voorzieningen.

Binnen deze afdeling is de afdeling Mechanisch Onderhoud onder meer belast met het werktuigbouwkundig onderhoud van de fabrieksinstallaties.

— **Taken**
De nieuwe medewerker gaat in eerste instantie functioneren in de Technische Dienst.

Na een ruime inwerkperiode zal de nieuwe medewerker binnen de afdeling Mechanisch Onderhoud met een grote mate van zelfstandigheid worden belast met onderhoudsprojecten ter assistentie van de chef. Hij zal ook een potentiële kandidaat dienen te zijn voor het vervullen van een leidinggevende functie binnen de Technische Dienst of een ander bedrijfsonderdeel.

— **Functie-eisen**
— werktuigbouwkundig met HTS of vergelijkbare opleiding;
— enkele jaren ervaring binnen een onderhoudsdienst strekt tot aanbeveling;
— beschikken over leidinggevende/contactuele capaciteiten;
— bereid zijn tot het volgen van cursussen;
— leeftijd bij voorkeur jonger dan 35 jaar.

— **Nadere informatie**
Nadere informatie over deze vacature is te verkrijgen bij ir. J. Mommers, hoofd van de afdeling Technische Dienst, tel. 043-297400.

Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatie te richten aan de heer C. Lenaerts, sector personeelschef, ENCI-NV, Postbus 1, 6200 AA Maastricht. Tot de selectieprocedure behoren een psychologisch en medisch onderzoek.

In onze vestiging te Maastricht is in de afdeling Technische Dienst de functie vacant voor een

ELEKTROTECHNISCH INGENIEUR (HTS) (M/V)

Afdeling
De afdeling Technische Dienst (ca. 250 medewerkers) is verantwoordelijk voor het onderhoud van het productie-apparaat alsmede van alle bijkomende installaties en voorzieningen. Binnen deze afdeling is de afdeling Elektrotechnisch en Meettechnisch. Onderhoud onder meer belast met het meet- en regeltechnisch onderhoud van de fabrieksinstallaties.

- Taken
De nieuwe medewerker zal na een inwerkperiode worden belast met de leiding over een groep meet- en regeltechnici.

- Functie-eisen

- elektrotechnicus met HTS of vergelijkbare opleiding;
- in het bezit zijn van de applicatie Besturingstechnologie of bereidheid die opleiding te volgen;
- goede leidinggevende/contactuele capaciteiten;
- leeftijd bij voorkeur jonger dan 35 jaar.

- Nadere informatie
Nadere informatie over deze vacature is te verkrijgen bij ing. L. Pirson, chef van de afdeling Elektrotechnisch en Meet- en Regeltechnisch Onderhoud, tel. 043-297460.
Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatie te richten aan de heer G. Lenaerts, sector personeelschef, ENCI NV, Postbus 1, 6290 AA Maastricht. Tot de selectieprocedure behoren een psychologische en medisch onderzoek.

Postbus 1, 6200 AA Maastricht
Tel. 043-297777

6130 AG Sittard

Horselstraat 7
6381 HC Nuth
Tel. 045-24244

Sollicitaties vóór 10 september 1998 aan het
bureau van de stichting, p/a Meentbroekerweg
5, 6412 VE Beest

In het bezit van een rijbewijs, voor het
 monteren van systeemplafond en
 systeemwanden.
 Zonder ervaring benodigd te solliciteren.
 Aangesloten bij Sociaal Fonds
 Bouwrijwielheid.
 Sollicitaties alleen na tel. afspraak.
 Directie
PLAFONDBOUW KERKRADE B.
 O.L. Vrouwestraat 56/
 6461 BN Kerkrade
 Telefoon 045-455635

**Aanmeldingen na 20.00 uur bij
Casino Landgraaf
Moltweg 82 te Landgraaf
Tel. 045-315080**

Bloem b.v., Heggerstraat 7, 6097 NE Panheel
Tel. 04747-2140, telex 30530 Bloem NL
Voor telefonische informatie vragen naar hr. G. Bloem
's Avonds 04747-2459

gitpl GTP adviseurs voor werving en selectie, personeelsbeleid, opleiding en training, management, organisatie en informatica.
Amsterdam, Breda, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg, Zeist

gitpl GTP adviseurs voor werving en selectie, personeelsbeleid, opleiding en training, management, organisatie en informatica.
Amsterdam, Breda, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg, Zeist

De doelgroep

Een rubriek
over
amateurvoetbal

Onder
redactie
van
arno
römgens

Vandaag: werkers

● Rie de Brouwer: ook lijnen trekken behoort tot zijn taken bij RFC. Foto: JAN PAUL KUIT

Roermond houdt zijn klusjesman in ere

Rie de Brouwer denkt rood-wit

Van onze medewerker
TJEU STEMKENS

ROERMOND – Het niveau van een club, wordt bepaald door de prestaties van de spelers op het veld. Het gezicht van de club door het bestuur. Het hart van een vereniging wordt echter bepaald door de werkers op de achtergrond. Niemand spreekt over ze. Iedere verwacht echter dat zij de hun toevertrouwde karweitjes opknappen. Deze mensen etaleren een enorme liefde voor de club, zonder zichzelf daarbij op de borst te kloppen. Ze werken liefst onopvallend. Een van die figuren in het Middenlimburgse is Rie de Brouwer bij RFC. Het Manusje-van-alles, dat je altijd op de Maashaven kunt aantreffen.

Rie de Brouwer (60) is al vanaf zijn twaalfde lid van RFC. Hij speelde tot zijn zesenveertigste in het tweede, derde en vierde elftal. Niets bijzonders; zo heb je er velen. Maar hij was niet alleen zelf actief, hij wilde zich ook voor anderen inzetten. „Vanaf mijn veertigste heb ik jeugdteams onder mijn hoede genomen. Zaterdag ging ik vaak twee keer met een jeugdteam mee, terwijl ik 's zondags leider was van het tweede of soms bij het eerste. Ik ben altijd een echte RFC'er gebleven. Afgelopen jaar heb ik enorm geleden, toen we uit de eerste klasse vlogen. Ik had na elke nederlaag een verschrikkelijke zondag.

De vrijgezel, die samen met zijn 88-jarige vader woont, pakte na zijn afscheid als voetballer steeds meer klusjes aan. Hij ging

zorg dragen voor het materiaal, de ballen, de netten en richtte alle voorkomende reparaties op en rond het terrein. Dit jaar is hij in de VUT gegaan en iemand die hem wil treffen, zal praktisch altijd naar de Maashaven moeten gaan. Daar vertoef hij bijna de hele dag. „Mijn hart is bij RFC. Ik knap de zaakjes graag allemaal op. Ik zie ook het werk. Het was zelfs zo: als er 's avonds een bal kwijt was na de training, dat ik nog 's morgens voor het werk naar de Maashaven ging, om de bal te zoeken. Netten repareren

de klusjesman

is een veel voorkomende zaak. Het bestuur meende dat de baldadige jeugd dat deed, maar ik ontdekte dat de konijnen de vanden waren. De hond, die de kantine bewaakt en die ik ook altijd verzorg, heeft al heel wat konijnen te grazen gehad. Dit jaar heb ik de tribune een nieuw verfje gegeven. Uiteraard kwamen maar twee kleuren in aanmerking: rood en wit, de kleuren van onze club.

Vaak moeten de 'stille' werkers ook nog erkenning missen. Rie de Brouwer wordt echter bij RFC in ere gehouden. „Ik heb van de spelers al verschillende kado's gekregen: een fiets, een staande asbak en een radio. Een teken dat ze mijn zorg voor hun spullen toch waarderen. Maar ook het bestuur heeft mij al in het zonnetje gezet. In 1986 kreeg ik de gouden speld van RFC en dit jaar kreeg een onderscheiding in de orde van Oranje Nassau. Ik vind dat leuk, maar daar doe ik het niet voor. Ik zal het werk blijven doen, tot ik het niet meer kan. Voor komend seizoen heb ik slechts één wens: ik hoop dat we heel snel terug komen in de eerste klasse.”

Een nieuw seizoen

Het is het intrappen van een open deur: morgen start het amateurseizoen 1988/1989. Duizenden Limburgers pakken zondagochtend hun voetbalkloffie om serieus en op niveau, of puur voor de lol, tegen de bal te trappen. Het LIMBURGS DAGBLAD besteedt, gewoontegewoon, veel aandacht aan de pleziervoetballers. Een van de vast terugkerende items is de, inmiddels vertrouwde, rubriek DE DOELGROEP. Een rubriek die het amateurvoetbal en zijn beoefenaars centraal stelt. Vandaag de eerste aflevering. En die is gewijd aan mensen zonder wie het clubvoetbal niet zou kunnen bestaan. Aan de mensen dus, die een deel van hun vrije tijd opofferen, om anderen in staat te stellen hun hobby uit te oefenen: de WERKERS achter de schermen.

Jean Dols steekt heel wat uren in IVS

Wie schrijft, die blijft

Van onze medewerker

BERG AAN DE MAAS – Het kan geen toeval zijn, dat Jean Dols uit Berg aan de Maas ten slotte in de voetballeerij verzeild raakte, en daar bleef. In zijn jonge jaren was hij bij Caesar in Beek een hardlopende zoon van de moeder aller sporten, de atletiek. Op 28 juni 1973 werd hij secretaris van de voetbalclub in zijn woonplaats, In Vriendschap Sterk (IVS). Toen hij onlangs aan zijn zestiende seizoen „srijfwerk” begon, deed hij dat met nog steeds dezelfde animo.

Zijn keuze voor een vereniging wier activiteiten op het collectief gericht zijn, is kennelijk goed geweest. Dat blijkt ook uit de woorden van IVS-voorzitter Mat Hor-

voetbal die uiterst gemotiveerd hun werk - en meer dan dat - doen, die veel voor lief nemen - ook de stank inplaats van de dank - maar zich de laatste jaren ernstig zorgen maken om het weghalen van spelers door grotere burens, ook amateurs! Horrichs: „Ik weet dat Jean daardoor mateloos geïrriteerd kan raken. Ikzelf zou het trouwens ook van de daken willen schreeuwen, hoe stijlloos ik sommige praktijken in dit verband vind. Dat soort zaken vormt misschien wel de ernstigste bedreiging van de motivatie bij de talloze pro deo-werkers in ons amateurvoetbal”.

de secretaris

richs, die alleen maar lof heeft voor de vele werkzaamheden die Jean voor de club verricht. Dols is duidelijk een man die graag aan 'gemeenschappelijke produkties' deelneemt, ook als die worden ontplooid bij een stevige Limburgse pils.

Horrichs kan bij benadering niet zeggen, hoeveel uren Jean Dols wekelijks voor IVS in touw is: „Dat is niet te doen. Wel weet ik zeker dat hij dagelijks bezig is. Hij is ook daar waar zijn aanwezigheid niet per se vereist is, bijvoorbeeld bij de trainingen. Zo blijft hij natuurlijk van alles op de hoogte. Onlangs heeft hij extra werk op zich genomen. We kwamen zonder jeugdsecretaris te zitten. Dols was meteen te porren voor het tijdelijk waarnemen van de functie”. Bij die laatste woorden denkt de toehoorder: Hoe lang duurt tijdelijk? Dols mag het weten.

Een belangrijke bron van inkomsten voor de club is het toto- en lottogetrouwen. Die droogt snel op, als je de mensen niet bezoekt om de formulieren op te halen. Dat doet Jean er dus ook bij. Horrichs: „Zo'n keer of drie per week stap hij op zijn fiets en doet dan één van zijn wijken. Natuurlijk wordt er dan over voetbal gepraat. Ook mensen die je zelden of nooit bij de wedstrijden ziet, hebben vaak belangstelling voor het wel en wee van onze vereniging”. Voor dit soort zaken heeft de afdelingsclub dus een prima verbindings-officier.

Dols: de secretaris, de contactman, de clubman... maar ook, in verschillende opzichten, een aparte! De voorzitter licht toe: „Jean kan enorm mopperen, maar het wordt hem zelden kwalijk genomen. Kennelijk weet iedereen dat het niet kwaad bedoeld is, dat hij het doet uit liefde voor zijn club. Wat ook mij aanspreekt: hij komt steeds naar de jaarvergadering met een keurig met de hand geschreven jaarverslag. Daar is hij echt trots op”.

De IVS-secretaris is een van de zeer vele werkers in het amateur-

● (V.l.n.r.) Jack Driessen, Hubert Schmetz en Cornelius Wellens: de vlaggedragers van Heilust. Foto: 3-POOT/DRIES LINSEN

Ex-mijnwerkers vonden nieuwe dagtaak

Het projektteam van Heilust

Van onze medewerker LEO JASPERS

HEILUST – Zij bestaan inderdaad overal. De anonieme werkers achter de verenigingsschermen. Zich uitsloven, ondanks het besef dat vaak de uitkomst van die noeste arbeid 'stank voor dank' betekent. De mensen ook die zich nimmer op de borst slaan, voor hetgeen zij op verenigingsvlak presteren, maar die de club nooit in de steek kunnen laten en zeker niet als de nood het allerhoogst is. Voetbalvereniging Heilust mag zich gelukkig prijzen een trio van zulke verenigingsmensen te bezitten: Hubert Schmetz, Cornelius Wellens en Jack Driessen, allen ruim zestigers en tussen de veertig en vijftig jaar op aarde rond huppelend met een blauw-wit Heilusthart.

Anno 1988 bepaalt voetbalvereniging Heilust nog het grootste gedeelte van de dagtaak der ex-mijnwerkers. Cornelius Wellens en Jack Driessen runnen all-in de kantine en Hubert Schmetz vervult de functie van manasje-van-alles. De 68-jarige Hubert Schmetz onderhoudt de ballen, kalkt de terreinen, poetst de kleedlokalen, hangt de netten op, sorteert het oud-papier en treedt op als klusjesman. Ruim dertig uur per week is hij op de Heilust-accommodatie in touw, om alles tip-top in

orde te brengen. Een constatering die ook voor de KNVB-heren niet onopgemerkt bleef. Schriftelijk complimenteerden zij het bestuur voor de onderhoudsstaat van terreinen en kleedlokalen.

Bescheiden Hubert Schmetz ligt daar echter niet wakker van. Hubert Schmetz: „Ik vind het vanzelfsprekend dat ik dit allemaal goed doe. Ik ben van jongs af aan bij de club en ervaar die, als een stukje van mijzelf. Bovendien is het een hobby van me. Ik heb hier een prima vrijetijdsbesteding. Heb geen tijd om over andere mensen te kletsen en heb bovendien het geluk dat mijn vrouw ermee instemt dat ik dit doe.

het collectief

Anders zou ik beslist allang de pijp aan Maarten hebben gegeven”.

Voor de drie Heilust-nestoren bestaat geen leven zonder blauw-wit.

Het stoort het trio wel, dat weinig jeugdigen in hun voetsporen durven te treden. Reden voor hen om nog maar even door te gaan. „Tolk” Hubert Schmetz: „Ik heb tot mijn 85-ste voor voetbalvereniging Heilust getekend, maar ik weet niet of Hij (vinger hemelwaarts, red.) het zal accepteren”. Kompelhumor ten voeten uit. En doelend op dit moeizaam geaccepteerde interview meldt hij in dezelfde stijl: „Ik sta niet graag vooraan. Ik zit in de kerk ook steeds achteraan”.

Uitspraken, illustratief voor de werksfeer die dit type mensen het liefst hanteert. Tot slot daarom secretaris Pierre Hensgens aan het woord: „Jack Driessen, Cornelius Wellens en Hubert Schmetz zijn voor de club van onschatbare waarde. Hen is nooit iets te veel. Je kunt altijd op ze rekenen en wat ze doen, doen ze perfect. Het zijn echte oude rotten in het vak”.

Jef Sarneel veertig jaar in dienst van jeugdvoetbal

'Laat de kinderen toch het spelletje spelen'

Van onze medewerker
MAASTRICHT – Zaterdag 10 september viert de voorzitter van de jeugdcommissie van regio vijf, Jef Sarneel, een uniek jubileum. Veertig jaar is hij dan de gangmaker van het jeugdvoetbal in het Maas-trichtse. „Ik heb er iedere dag veel werk aan, maar ik kan er niet meer zonder. De jeugd is mijn leven”, meent Sarneel. Geen loze uitspraak van Sarneel. Jeugd en het jeugdvoetbal zijn hem heilig. Hij duldt geen afdingen op de jeugd. Zelfs het toenemend aantal strafzaken in het jeugdvoetbal kan hem niet verontrusten. Sarneel: „De tijden veranderen. Waarom zou de jeugd dan ook niet mogen veranderen. Ook in het voetbal moet de jeugd zijn weg vinden en daar wil aan meewerken”.

Kort na de oorlog verzamelde Sarneel elke zaterdagmiddag, als werknemer bij het KNP, een aantal opgeschoten knapen op het Maasvogelsterrein, pal naast het KNP, om hen te laten voetballen. Daar kwam de toenmalige KNP-directeur l'Hoest trouw elke zaterdagmiddag kijken. In 1947 gaf hij Sarneel opdracht om te zorgen dat die jongens competitie konden spelen. Hij zorgde persoonlijk dat de dertig jongens een complete voetbaluitrusting kregen en Sarneel ging als jeugdtrainer van start.

Sarneel: „We hebben toen eerst een kringbestuur samengesteld en zijn met een competitie begonnen. Als ik de groei zie naar het huidige bestand van 246 teams, dan is dat toch enorm. Helaas is het zo, dat nogal wat verenigingen gebrek hebben aan jeugdleiders. Toch zit bij die jeugdleiders vaak zelf het probleem. Veel jeugdleiders willen alleen maar succes hebben. Om te laten zien hoe goed ze zelf zijn. Dat is een totaal verkeerde benadering van de jeugd. Een kind is een kind en dat wil spelen; dat wil niet in zijn

speelsheid geremd worden. Dan gaat zijn amusement weg. Dat betekent dat kinderen vaak al met 14 jaar uitgekeken raken op het voet-

de voorzitter

bal. Je moet ze laten spelen als vroeger op straat. Zonder echt systeem. Zonder vast stramien. Dan hebben ze ook plezier en dat delen ze dan weer met hun vriendjes”. Jef Sarneel (66) laat het niet alleen bij het besturen van de jeugdafdeling in regio vijf. Eenmaal per week is hij daadwerkelijk met de jeugd van RKASV op het veld bezig. Sarneel: „Toen ik een zevental jaren geleden gepensioneerd werd, kwam RKASV mij vragen om bij hun iets aan het jeugdvoetbal te doen. Ik heb direct ja gezegd, want werken met de jeugd, en dan bijzonder met die onder de 12 jaar, is heerlijk! Nu be-

gint weer de jeugdcompetitie en dan ga ik de hele dag een aantal velden af, om vooral de jeugdleiders te laten blijken dat er belangstelling voor hun werk is. En meer nog: niet ik ervan, als ik die kinderen bezig zie”.

Het jeugd-regiobestuur wil aan het jubileum van haar voorzitter een apart cachet geven. Zaterdag 10 september is er geen competitie in de regio, maar dan wordt er een 'Sarneel-jeugdtoernooi' voor pupillen, D-, E- en F-teams georganiseerd, waarvan niet minder dan 1.400 voetballertjes deelnemen. Dit toernooi speelt zich af op de velden van RKASV, Rapid, Willem I en Sportclub WVV. 's Avonds om 19.00 uur biedt men Jef Sarneel een receptie aan in de Amblyer Hoof in Ambly. „En dat is het minste wat we Jef Sarneel kunnen aanbieden, voor het fantastische werk, dat hij heeft verricht”, meent het regiobestuur.

● Waar Jef Sarneel is, is de jeugd. Foto: WIDDERSHOVEN

Op weg naar het doel

Hoofdklasse C
TSC-Longa
DESK-TOP
SVN-Geldrop
EHC-Venray (zat. 19.00 uur)
Halsteren-Limburgia
Willemina '08-Waubach
Sittard-Vlissingen

Eerste klasse F
Meerssen-Vinkenslag
Veritas-Heer
Heerlen-Born
SCG-RKONS
Voerendaal-Panningen
Almania-Volharding

Tweede klasse A
RKVV-LRHVS
Hopel-Kolonia
Minor-De Ster
Miranda-Heerlen Sport
Leonidas-MKC
RKVV-Eijsden

Tweede klasse B
Obbicht-Roermond
MVC '19-Helden
Blerick-Venlosche Boys

IVO-Sparta '18
FCV-Belfeldia
Tighele-Geleen

Derde klasse A
Kluus-Bunde
Rapid-Lindenheuvel
Keer-Polaris
Berg '88-WVV '28
Haslou-RKVVM
Scharn-RVU

Derde klasse B
Heksenberg-Weltania
SVK-Bekkerveld
FC Gracht-Schuttersveld
Teebeek-Chevreumont
RKBSV-Vaesrade
SVM-Groene Ster

Derde klasse C
Merfeldia-EVV
Moessel-Crescentia
PSV '35-FC Oda
Buchten-Megacles
Armada-Maasbracht
Susteren-Brevendia

Derde klasse D
GFC '33-VVV '03

Swift '36-SC Irene
Stormvogels '28-RKMSV
Wittenhorst-RKDEV
Vos-Vitesse '08
Excelsior '18-Venlo

Vierde klasse A
SVM-Walram
Iteren-Vilt
RKASV-MVV '02
Willem I-Anelie
Standard-St. Pieter
RKBC-Caberg

Vierde klasse B
Sportclub '25-RKUCV
Hulsberg-Klimmanja
Wit Groen-RKMVC
Banioltia-Mheerder Boys
Nijswiller-Viljen
Schimmert-GSV '28
(zat. 18.00 uur)

Vierde klasse C
Waubachse Boys-Laura
Heilust-Abdissenbosch
KVC Oranje-Rimborg
VCT-RKSVB
Centrum Boys-Simpelveld

Nieuw Einde-RKHBS

Vierde klasse D
Heilust '23-Coriovallum
KEY-Langeberg
De Leeuw-Sweikhuizer Boys
Hoensbroek-Kaspura
RKDFC-Sanderbout
LHB/MC-Mariarade

Vierde klasse E
Walburgia-DVO
Vesta-St. Joost
Linne-Vlodrop
SVE-Holtum
Urmondia-Roosteren
GVGC-Stevensweert

Vierde klasse F
RKSV-Leeuwen
Victoria-SVH '39
RKAVC-RKVB
Heel-DESM
Leveroy-RKESV
Thorn-Eindse Boys

Vierde klasse G
Bevo-RKSVN
Egchel-FC Stuyt
Heythuysen-HBSV
SVVH-Roggel
Baarlo-VCH
Swalmen-Reuver

Twaalf jaar werd het geduld van de Roda JC-aanhang op de proef gesteld, maar over vier dagen is het dan zover. Kaalheide wordt weer vergast op Europees voetbal. Het verlies in de schitterende bekerfinale tegen PSV was snel vergeten omdat een ticket voor de Europacup voor bekerwinnaars klaarlag. Woensdagavond wacht Roda

JC voor eigen coulisse de eerste van twee krachtproeven tegen Vitória Guimaraes. De Portugese club kwalificeerde zich op dezelfde wijze als Roda voor het Europese avontuur, namelijk door verlies in de bekerfinale van landskampioen FC Porto. Het neemt niet weg, dat het internationaal gelouterde

Guimaraes dit seizoen wil aanknopen aan de Europese successen van de voorbije jaren. Ploegen als Spartak Praag, Atletico Madrid, Beveren en FC Groningen kunnen daarover meepraten. Het LIMBURGS DAGBLAD zond een reportageteam naar de 80.000 zielen tellende industriestad in Noord-Portugal, om een

kijkje te nemen achter de schermen van 'de beste plattelandscub', zoals Vitória in Portugal door het leven wil gaan. In die ambitieuze visie staat het voor Guimaraes vast, dat het avontuur van Roda JC in de 'Taça das taças' (beker voor bekerwinnaars), evenals in 1976 tegen Anderlecht, slechts twee wedstrijden duurt.

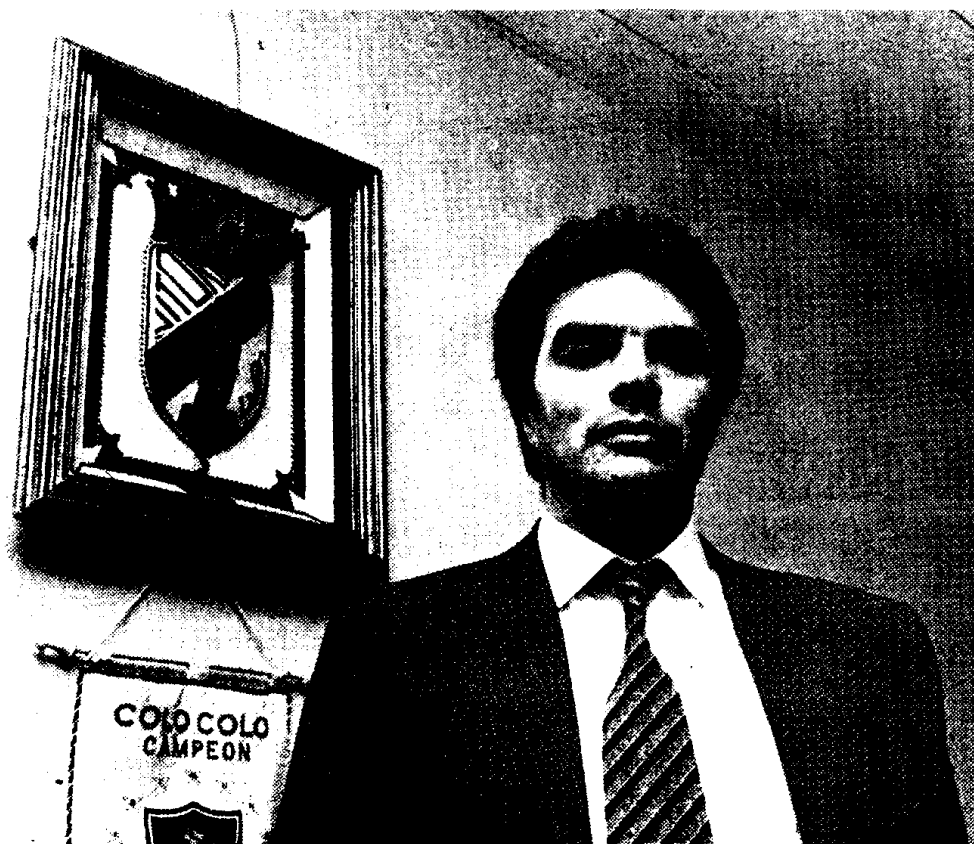
VITÓRIA SPORT CLUBE DE GUIMARAES

OPGERICHT: 22 september 1922.
STADION: Estádio Municipal de Guimaraes (capaciteit 35.000).
TRAINER: Eugenio Machado Souto (roepnaam Geninho).
PALMARES: Competitie: beste resultaat: derde plaats in '68/'69 en '86/'87.
Beker: verliezend finalist in '41/'42, '62/'63, '75/'76 en '87/'88.
Europacup: '69/'70 Uefa-cup: 1e ronde uitgeschakeld door Southampton.
'70/'71 Uefa-cup: 2e ronde uitgeschakeld door Hibernian.
'83/'84 Uefa-cup: 1e ronde uitgeschakeld door Aston Villa.
'86/'87 Uefa-cup: 1e ronde Spartak Praag (1-1, 2-1); 2e ronde Atletico Madrid (2-0, 0-1); 3e ronde FC Groningen (0-1, 3-0); kwartfinale: Borussia Mönchengladbach (0-3, 2-2).
'87/'88 Uefa-cup: 1e ronde Tatabánya (1-1, 1-0); 2e ronde SK Beveren (1-0, 0-1, Guimaraes w.n.s. 5-4); 3e ronde Vitkovice (2-0, 0-2, Vitkovice w.n.s. 5-4).

Vitória Guimaraes, woensdag op Kaalheide

GUIMARAES - Als de harde valuta de doorslag geven dan is Roda JC in de eerste ronde van de Europacup volslagen kansloos tegen Vitória Guimaraes. Waar in Nederland menigen de wenkbrauwen frons bij de mogelijkheden die Roda JC op de spelersmarkt heeft, daar moeten de Portugezen hard lachen als ze horen dat hun Kerkraadse opponent dit jaar met een begroting van ruim vier miljoen gulden werkt. De almachtige president dr. Pimenta Machado stelt daar trots tegenover dat bij Vitória Guimaraes de teller pas bij dertien miljoen ophoudt. Voor Nederlandse begrippen een astronomisch bedrag, dat alleen door de hofhouding van PSV (18 miljoen) wordt overtroffen.

De Sport Clube bestaat uit diverse takken van sport, zoals handbal, tafeltennis, karate en volleybal. Het paradepaardje en grote slokop van de liquide middelen is echter de afdeling 'Futebol'. Guimaraes houdt er een spelersgroep op na, waarmee makkelijk vier elftallen kunnen worden geformeerd. In

● Dr. Pimenta Machado, playboy en clubpresident bij het wapen van zijn peperdure hobby.

Tekst:
**HUUB
PAULISSEN**

Foto's:
**DRIES
LINSSEN**

Portugal de gewoonste zaak van de wereld. Maar het kost wel een vermogen, dat onmogelijk kan worden opgehoed door de 20.000 'sócios' (betalende leden naar Spaans voorbeeld) die Vitória Guimaraes tellt.

Het lot van de club ligt daarom volledig in handen van de puissente rijke Pimenta Machado. Nog nadrukkelijker dan Arnold Hendriks

bij Roda JC heeft de 38-jarige goed gesoigneerde playboy Vitória Guimaraes tot zijn speeltje gemaakt. Vol ontzag wordt binnen de club gefluisterd dat de dagelijkse bezigheden van Machado zich beperken tot 'rijk zijn'. Alleen al het noemen van zijn naam is voldoende om zijn mede-bestuurders de stuipen op het lijf te jagen.

De moeite die Dinis Monteiro zich getroost, om duidelijk te maken dat de leden volgens democratische beginselen de dienst uitmaken en dat eens op de twee jaar bestuursverkiezingen worden gehouden, had hij zich beter kunnen besparen. De arrogante aristocraat laat, in het korte onderhoud dat hij de Nederlandse delegatie ondanks het verlies tegen Belenenses gunt, geen twijfel bestaan over de machtsverhoudingen binnen de club: "Wie betaald, die bepaald".

De zoon van een vermogend bank-

directeur, die in 1974 om politieke redenen de wijk nam naar Zwitserland, kreeg negen jaar geleden de voorzittershamer in handen en zwaait vanaf dat moment driftig met zijn geldbuidel om zijn doel te bereiken. "Guimaraes moet de beste plattelandscub van Portugal worden en langzamerhand aansluiting vinden bij de grote drie, Porto, Benfica en Sporting. De club moet een landelijke symbool worden van deze nijvere regio. De industriegebieden in het Noorden hebben niet zo'n goede uitstraling in het land, maar met één ding zullen wij een goed imago opbouwen en dat is de voetbalclub".

Onder dr. Machado (hij studeerde rechten) wist Vitória Guimaraes uit de grauwe middenmoot te kruipen. In de voorbije jaren groeide de club uit tot een vaste klant voor Europees voetbal. De duels tegen Roda JC vormen ove-

rigens het eerste optreden in de Europacup voor bekerwinnaars. Het seizoen '87/'88 vertoont een opvallende parallel met Roda JC. Het bereiken van de bekerfinale stond in schrilte tegenstelling met de veertiende plaats in de competitie. Een evenaring van het slechtste eerste divisie resultaat in de na-oorlogse historie van Vitória Guimaraes.

Voor het eerst ging het mis met de ambitieuze planning van Pimenta Machado en meteen liet 'de man die nooit licht' zijn tanden zien. Hij zette rigoreus het mes in de selectie. De trainer en diverse verende 'vedetten' kregen hun papieren en met elf nieuwkomers werd grootscheeps ingekocht. "Er zat iets goed verkeerd. Het team kon geen moment aan de verwachtingen beantwoorden", meent Machado. "De club wilde andere spelers en daar is voor gezorgd. Wij hebben het vertrouwen dat deze groep in staat is op alle fronten weer een rol van betekenis te spelen".

Daar ziet het vooralsnog niet naar uit. Na een zeer zwakke competitie start bengelt het gerestaureerde vlaggschip van Guimaraes helemaal onderaan de ranglijst. Zoals gebruikelijk in zuidelijke landen zijn de gemoederen in de 80.000 inwoners tellende industriestad al flink verhit en de 'sócios' roepen al luide klachten om één of meerdere hoofden, dat van trainer Geninho voorop. De Braziliaan heeft nog een beetje krediet, omdat de president zegt zich te realiseren: "Dat de trainer tijd nodig heeft om van alle nieuwkomers een elftal te smeden. Het moet echter niet te lang duren, want dat pikken de toeschouwers niet".

Dat geduld, toch al niet de beste eigenschap van de Portugezen, zou over een week wel eens op kunnen zijn. Heel Guimaraes kijkt met het zweet in de handen naar de loodware confrontaties met Benfica (vandaag), Roda JC en FC Porto. Al geeft Pimenta Machado op geheel eigen wijze weer, dat hij uitschakeling door de Kerkraden niet ziet zitten: "Lachen

● De gladiatoren van Guimaraes. Staand (v.l.n.r.): Nenê, Nascimento, Neno, Vitor Santos, Carvalho en Germano. Gehurkt (v.l.n.r.): Roldão, Chiquinho, N'Dinga, Nando en Silvinho.

voor een wedstrijd doe ik nooit, dat brengt ongeluk. Na afloop heb ik tot nu toe ook nog geen reden tot vreugde gehad. Maar ik weet zeker dat ik na de duels tegen Roda JC weer plezier kan maken".

Vijf Portugezen, vijf Brazilianen en één Zairees

1. **NENO** (26, doelman) - Braziliaan. In 1988 gekocht van Vitória Setúbal. De lolbroek van het elftal. Showkeeper met spectaculaire reflexen. Maakt bij het uitkomen niet altijd een zekere indruk.

2. **NANDO** (25, rechterverdediger) - Portugees. In 1988 gekocht van Farense. Zeer snelle en veelvuldig opkomende back. Laat daardoor in de mandeking steken vallen.

3. **NENE** (32, libero) - Braziliaan. In 1986 gekocht van Atlético Paranaense (Bra). Nestor van het team, waarbij de jaren beginnen te tellen. Zeer traag en weinig opbouwende kwaliteiten. Vormt met Germano een kwetsbaar verdedigingscentrum.

4. **GERMANO** (22, voorstopper) - Portugees. In 1988 gekocht van Sporting Corvilhã. Langste (1.88 meter) Guimaraes-speler, die wordt belast met de bewaking van John van Loen. Sterk in de lucht en gaat steevast mee in de aanval bij spelherfatingen. Over de grond heeft hij zijn beperkingen.

5. **NASCIMENTO** (28, verdedigende middenvelder) - Portugees (5 interlands). In 1985 gekocht van Vitória Setúbal. Vijf interlands. Aanvoerder en het langst in dienst van de club. Taktisch sterk met een grote actieradius. Stuwende kracht achter het elftal.

6. **VITOR SANTOS** (22, linkerverdediger) - Portugees. In 1988 gekocht van Sporting Lissabon. Driftig baasje met een vlijmscherpe sliding. Rukt regelmatig op langs de zijlijn, maar is daarbij minder effectief dan collega Nando.

7. **ROLDÃO** (28, offensieve middenvelder) - Braziliaan. In 1988 teruggekeerd van Nacional Madeira, waaraan hij was uitgeleend. Harde werker, die veelvuldig in de aanval opduikt. Neemt nagenoeg alle corners en vrije trappen voor zijn rekening en is het antwoord van Guimaraes op de verre inworp van Gene Hanssen.

8. **CARVALHO** (27, middenveldregisseur) - Portugees (2 interlands). Technisch zeer begaafde middenvelder, met een fraaie trap en een goed inzicht. Maakt echter vaak een afwezige indruk, waardoor hele fases van een wedstrijd aan hem voorbij gaan. Is bovendien erg snel aangeslagen.

9. **CHIQUELHO** (25, centrumschutter) - Braziliaan. In 1988 gekocht van Benfica. Pijlsnelle, balvaardige, dribbelaar met een harde pegel in de rechtervoet. Als meest vooruitgeschoven spits staat hij vaak erg geïsoleerd. Mist koelbloedigheid in de afwerking.

10. **N'DINGA** (21, rechter middenvelder) - Zairees (17 interlands). In 1986 gekocht van Vita Clube (Zai). Lijkt dit seizoen eindelijk een basisplaats te hebben veroverd. Speels, balvaardig en vergeet vaak zijn verdedigende taken. Schiet graag van net buiten het strafschopgebied.

11. **SILVINHO** (29, linkerschutter) - Braziliaan. In 1988 gekocht van Sporting Lissabon. Hangende linksbuiten met enorme versnelling langs de zijlijn. Gaat erg egoïstisch te werk en zijn voorzet is zwak.

'Koningskoppel' kraait victorie

GUIMARAES - In het grondig verbouwde elftal van Vitória Guimaraes vormen middenvelder Nascimento en aanvaller Chiquinho twee belangrijke peilers. De één, aanvoerder Nascimento, geldt als een monument dat de grote schoonmaak overleefde en de ander, ex-Benfica speler Chiquinho, als meest prominente van de nieuwe generatie Vitórianen. Twee smaakmakers die er niet aan moeten denken, dat zij na de rampzalige competitie start ook nog eens van Roda JC een pak op hun donder krijgen. Om het eigen gemoed maar vooral dat van de furieuze achterban gerust te stellen, predikt het duo een triomftocht tegen de Kerkraadse cup-fighter.

Van alle nieuwkomers lijdt Chiquinho waarschijnlijk het meest onder de striemende fluitconcerten van de 'sócios'. Binnengehaald als de doelpuntmachine van het grote Benfica, kamp de 25-jarige bij Guimaraes met aanpassingsproblemen. "Ik ben gekocht om te scoren en dat heb ik nog niet gedaan. Dus doe ik mijn werk niet goed. Dat heeft verschillende oorzaken. Het elftal draait niet en ik moet wennen aan de nieuwe omgeving".

Chiquinho

De schuchtere Braziliaan, één van de 150 waarmee de Portugese competitie is volgestouwd, werd twee jaar geleden door Benfica weggeplukt bij Botofo-

● Nascimento (links) en Chiquinho op een idyllisch plekje in Guimaraes, het 'Plaza do Senôr Dos Passos'. Op de achtergrond de monumentale Igreja San Gualter.

go. Francisco Carlos, zoals Chiquinho werd gedoopt, ontloopte zich tot een gevaarlijke aanval. In zijn eerste jaar produceerde hij negen competitietreffers en vorig seizoen zestien. Na het verlies in de Europacup-finale tegen PSV moest Chiquinho de topclub uit Lissabon verlaten. Benfica had haar zinnen gezet op Ademir, de Braziliaanse spelmaker van Vitória Guimaraes, en die club wilde enkel medewerking verlenen aan een transfer,

als Chiquinho in het pakket zou zitten.

"Ik was natuurlijk ook verbaasd dat Benfica mij wilde afstoten. Ik finishte twee keer achter Rui Aguas op de topscorerslijst, dat is toch niet niks. De club zat echter ruim in de aanvallers en had een tekort aan goede middenvelders. Ik ben niet teleurgesteld. Guimaraes vormt een nieuwe uitdaging. De club heeft een grote naam in Portugal en ik hoop

met veel doelpunten mijn bijdrage te leveren aan nieuwe successen".

Voordat hij op Kaalheide zijn opwachting maakt, wacht Chiquinho het met veel sentiment beladen duel in Lissabon tegen Benfica. "Ik wil daarin niets speciaals bewijzen, hoop dat het elftal gewoon goed speelt. Voor mij is de wedstrijd tegen Benfica even belangrijk als Roda JC. Mijn enige ervaring met het Nederlands voetbal was tot nu toe

de pijnlijke nederlaag tegen PSV. Dat wil ik tegen Roda graag rechtzetten".

Nascimento

De loopbaan van Nascimento staat haaks op die van zijn teamgenoot. Hij kreeg twee jaar geleden een vorstelijke aanbieding van Benfica, maar stal het hart van Guimaraes toen hij de club trouw bleef. "Eerlijk gezegd had het veel te maken met geld. Ik kon hier gewoon veel meer verdienen", bekende Rui Antonio Cruz Ferreira. "Mijn gezin en ik voelen ons hier thuis en Guimaraes is een goede club. Dus waarom zou ik vertrekken?".

FC Groningen zal zich de kwaliteiten van de 28-jarige Portugese international goed kunnen herinneren. Hij scoorde de eerste treffer in het duel waarin Vitória met 3-0 over de Groningers heenwaalden. "Het Nederlands voetbal heeft een goede naam. Ik verwacht dat ook Roda een goed elftal heeft. Vooral die John van Loen baart ons zorgen. Wij hadden tegen Groningen grote moeite met Peter Houtman en die Van Loen schijnt nog langer te zijn".

Dat Vitória Guimaraes in een vormcrisis verkeert, baart Nascimento nauwelijks zorgen. "Duels om de Europacup zijn totaal anders. Daar gaat een speciale prikkel vanuit, waardoor de competitie vorm allesbehalve bepaald is. Ik denk dat wij de tweede ronde halen op basis van de internationale ervaring. Dit Roda speelt voor het eerst Europees voetbal. Het is bovendien een voordeel dat wij eerst uit spelen. Thuis weten wij ons gesteund door een bloedfanatiek publiek. En ik betwijfel of Roda in de heksenketel hier overeind blijft".

Traiskirchen: er zijn nog 1500 wachtenden voor u

● Jan Wieruncki, ooit met gebalde vuisten stakend op de werf in Gdansk, heeft zijn 'toekomst' geparkeerd in de Otto Glöckelstrasse, schuin tegenover het vluchtelingenkamp.

Even vonkt er weer vechtlust in de ogen van Jan Wieruncki, 39 en bekaf. Een foto in mijn meegebrachte krant van de hardnekkige staking op de Lenin-werf in Gdansk, meer is er niet voor nodig.

Dan leunt hij weer moedeloos op de kofferbak van zijn afgejakkerd autootje, twaalf dagen geleden hoopvol geparkeerd in de Otto Glöckelstrasse, schuin tegenover de getraliede ingang van 'Traiskirchen', in Oostenrijk, Europa's grootste vluchtelingenkamp.

Even die vonk van herinnering aan Gdansk, acht jaar geleden. Als ketelbouwer op de Lenin-werf, maar vooral als mede-oprichter van Solidariteit, balde Jan een vuist tegen generaal Jaruzelski. Wieruncki wil

len alleen maar slechter. Tegenover de loonsverhoging die Walesa kan afdwingen, zet Jaruzelski gewoon weer een iets hogere prijsverhoging. Acht jaar geleden kreeg ik 75 zloty aan kinderbijslag. Nu beurt ik 1600 zloty. Maar wat kan ik daar meer voor kopen...

Jan kijkt de land- en lotgenoten rond, die deze ochtend om zijn auto in de Otto Glöckelstrasse samendrommen. Even lijkt Wieruncki weer op de vakbondskamerad van acht jaar geleden. Kin omhoog, scherpe stem: „Voor die 75 zloty kon ik toen twintig broden kopen. Of een halve liter wodka... Voor 1600 zloty van nu kan ik vijfendertig broden kopen. Maar nog altijd een halve liter wodka. En geen druppel meer...”

De kameraden rondom hem grinniken.

Heel even. Want voor de rest valt er weinig te lachen voor de poort van 'Traiskirchen'.

Barometer

De barometer van ellende in het Oostblok, vooral dat is Traiskirchen, het permanente, maar vaak vergeten vluchtelingenkamp, hooguit twintig kilometer onder Wenen. Aan de slagboom van deze puntig-hoog omheinde vluchtheuvel merk je meteen uit welke rode republiek zwaar weer op til is.

Toen er begin deze zomer ineens tientallen Roemenen, afkomstig uit Transsylvanië, aan de poort van 'Traiskirchen' rammelden, wist daags daarop eenieder van Ceausescu's plan om voorgoed af te rekenen met de Hongaarse minderheid van 1,8 miljoen inwoners in zijn land. Het onstuitbare plan van de Roemeense 'tsaar' om 6000 dorpen plat te gooien terwille van 'agro-industriële centra' heeft inmiddels geleid tot een exodus van minstens 20.000 Roemeense staatsburgers van Hongaarse afkomst.

Of neem de uittocht, ook deze zomer, van Serviërs uit Kosovo, een van de republieken van federaal Joegoslavië. Nu de Albanese meerderheid in Servië steeds brutaler aandringt op afscheiding, slapen steeds meer Serviërs met het geweer naast het bed. Nog voordat er een persbericht over verscheen, stonden de eersten echter al aan de poort van Traiskirchen.

Pak Polen, waar je nog altijd in de rij moet staan voor dagelijks brood. Wie niet langer wil wachten voor lege winkels, vraagt een visum voor een buitenlandse vakantie. En slaat, net als Jan Wieruncki, af richting Traiskirchen. Zonder nog om te kijken.

Gelukzoekers zijn het, die Polen. Daarvan is de Oostenrijkse regering overtuigd. En dat vindt zij ook van de Hongaren, Joegoslaven en Roemenen. Kortom, 97 procent van de 15.000 vluchtelingen, met wie Oostenrijk zich ineens voelt opgescheept, heeft eigenlijk niets in 'unsere Heimat' te zoeken.

Kreunen

Met als Uitzondering de door Ceausescu uit hun bedreigde dorpen gevluchte Hongaarse Roemenen, wil Oostenrijks minister van Binnenlandse Zaken Blecha 'Traiskirchen' dichtspijkeren voor economische asielzoekers uit het Oostblok. Drie redenen voert hij daarvoor aan: geen Pool, Hongaar noch Joegoslafa wordt momenteel politiek vervolgd. Wat kom je dan in Oostenrijk zoeken. 'Lager Traiskirchen' zit bovendien tot de nok toe vol. Er zijn altijd nog 1500 vluchtelingen voor u.

Bovendien, zo kreunt Blecha, mort het Oostenrijkse volk. De opvang van de onverwachte stroom vanachter het open kierende IJzeren Gordijn jaagt Oostenrijk op (te) hoge kosten: een miljard schillingen. „Aan de belastingbetaler ben ik verplicht heel streng te selecteren,” laat Blecha het dagblad Krone noteren.

Blechas boodschap is duidelijk: wegwezen.

Afvoeren

Toch is ook die dag de rij vluchtelingen lusteloos lang bij de ingang van 'Traiskirchen', een grauwigrijze, voormalige kadettenacademie. Met gendarmes aan de slagboom, afgericht op het afbekken van mensen met stoffige koffers.

'Nur' tussen acht en drie uur mag je er aankloppen. Vanwege de vloedgolf van vluchtelingen hebben de Oostenrijkse autoriteiten onlangs twee voorzieningen getroffen. Een mobiel toilet in de Otto Glöckelstrasse, de treurige toegangsweg naar 'Traiskirchen'. En een tweede, blauwe container vlak achter de slagboom. Beide werken op hun manier mee aan het zo snel mogelijk afvoeren van illusies.

In de twee containers houden ambtenaren van minister Blecha kantoor. Daar horen ze asielzoekers uit over de redenen van hun uittocht. Wie opgeeft dat hij met zijn gezin via Oostenrijk op zoek is naar een betere toekomst, maakt geen schijn van kans. Tenzij je arts bent, ingenieur of nog geleerder. Dan vlieg je snel door naar Canada, de VS en tot voor kort ook meteen naar Zuid-Afrika. Ben je ketelbouwer Wie-

● Uit angst of schaamte draaien de, op zwart werk wachtende vluchtelingen nabij 'Traiskirchen' de foto's van rug toe.

● De Libanese echtgenote van Isam Chellieh, achter de telefooncellen, waar het gezin al drie nachten bivakkeert. „Hier exploderen tenminste geen autobommen.”

● Asielzoekers in de rij bij de poort van propvol 'Traiskirchen'.

Foto's: PETER DEJONG

runcki uit Gdansk, dan is daar de deur.

Verstopt

Dat vooral de Polen toch voor de poort blijven hangen, irriteert niet alleen de in kief-zwart leer gestoken ordebeheerders. Ook de bewoner van de villa aan de Otto Glöckelstrasse 22, is het blijkbaar beu. Voor de gietijzeren poort, waarachter een witte Mercedes 380 SE glimt, heeft hij een royaal in beton gegoten stalen staaf gepoot.

Toch maar even opzij getrokken om te parkeren in deze straat, verstopt met dromen. Van een visum. Van werk, al dan zwart betaald. Voor beide dromen staan de vluchtelingen dagelijks in de rij.

Wie nul op zijn request heeft gekregen in de kantoor-container van 'Traiskirchen' blijft toch in de schaduw van het propvolle kamp. En kruip vroeg uit zijn auto of slaapzak om langs de uitvalsweg richting Baden in de rij te gaan staan voor een dagloon.

Die vroege ochtend draaien bijna alle wachtenden langs de weg de rug naar de fotograaf. Uit schaamte en/of uit protest tegen onze inkijk op hun misère. Vaak ook uit ingebakken angst voor camera's, waarmee de geheime politie in hun achtergelaten vaderland haar 'onruststokers' beloofde.

Hasanaj Husem, 35 jaar en holle ogen, is deze schaamte voorbij. De uit Kosovo gevluchte Albanier heeft een week geleden voor het laatst gewerkt. Beton gestort voor 50 Schilling (acht gulden) per uur. Honger en hoop houden hem op de been. „Terug naar Kosovo,” herhaalt hij vermoeid. „Nein, dann lieber hier kaput.” Net als de anderen langs deze straat van de hoop klampt ook Hasanaj zich vast aan een plastic tas met daarin een blauwe overall, klaar voor gebruik.

Uitgemoord

Geld, zwart verdiend, geeft hoop en eten.

Aan alle drie heeft het gezin Chellieh gebrek. Vier dagen geleden is Isam Chellieh, 37 jaar en Palestijn, met zijn vrouw en drie kinderen aangekomen in 'Traiskirchen'. Hij hoeft maar één naam te noemen om de reden van zijn vlucht aan te geven: Shatila, het vaak uitgehongerde, ooit deels uitgemoorde en in puin geschoten Palestijnse vluchtelingenkamp bij Beiroet.

Hun vlucht naar 'Traiskirchen' is vooral ingegeven door angst. Zit-tend op een stapel dekens achter de bijna altijd bezette telefooncellen buiten de poort van 'Traiskirchen' legt Isams vrouw uit: „Mijn man staat op de 'afschietlijst' van het doodseskader van de Amal-militie. Als Palestijn heeft hij voor Arafat gevochten, vandaar. Nog langer in Shatila blijven, betekende de dood van mijn man.”

Hun uittocht uit Libanon moest eigenlijk eindigen in West-Duitsland. Daar woont een broer van haar. Vluchten kost durf, maar nog meer geld. Zeker 800.000 Libanese lire heeft Chellieh betaald voor val-

se papieren en een ticket naar Belgrado, Joegoslavië. Om te voet door de bergen richting Oostenrijk-Duitsland te worden gevoerd, hebben zij nog eens 500 Amerikaanse dollars moeten neertellen aan Joegoslavische 'coyotes' ofwel mensensmokkelaars. Eenmaal over de grens voerden Oostenrijkse douaniers het Libanese gezin af naar 'Traiskirchen'.

Weduwe

Omdat er geen plek vrij is in deze Oostenrijkse herberg, slaapt ze met haar kleine kinderen al drie nachten achter de telefooncellen. Van waaruit ze meteen gebeld heeft met haar broer. Misschien komt hij morgen. Anders overmorgen. Licht aan de Duitse en Oostenrijkse grenswachters of haar broer er even langs mag.

Of ze het geen schande vindt, dat ze met haar man en kinderen op straat bivakkeert? Verbaasde blik. „Hier kun je tenminste rustig op straat slapen. Hier vallen geen raketten en liggen er geen sluipschutters op de loer. In deze straat exploderen geen autobommen zoals in Beiroet.”

Waarom wachten op asiel, op een broer in Duitsland, terwijl er binnenkort/straks een eigen Palestijnse staat aan de westoever van de Jordaan wordt gesticht? „Als ik daarop vanuit het kamp Shatila moet zitten wachten, ben ik allang weduwe,” knikt ze zacht.

Als ik opstap, komt ze me achterna. Of ik haar misschien mee kan nemen naar Nederland. „Julie zijn goed voor vluchtelingen, heb ik gehoord.” Meer dan het adres plus telefoonnummer van het Nederlands consulaat in Wenen kan ik haar niet geven. Van deze 'papieren hoop' moet de Libanese even huilen.

Smokkelen

Het NL-teken op de Golf leidt die dag trouwens tot meer tikjes op de schouder. Zeker drie asielzoekers willen mee, liefst tot over de Nederlandse grens.

„Ich bleibe. Ich mach keine Schwierigkeiten,” belooft Krysztof, ook uit Gdansk. De nacht daarvoor krijgt een Nederlandse buschauffeur 2000 dollar aangeboden van een Pool als hij hem en zijn dochter naar Nederland wilde smokkelen.

Het miezert als ik 'leeg' weg rijd van de verboden parkeerplek voor de poort van de Otto Glöckelstrasse 22. Net buiten Traiskirchen staat een kloek bord langs de weg, richting Wenen. „Auf Wiedersehen” staat er in sierlijke letters geschreven. Een groet die niet bestemd is voor vluchtelingen.

DOOR

HANS TOONEN

de geen revolutie. Wel een beter leven.

Nu, acht jaar later, is hij een droom armer. Gdansk? New York is hem liever. Staken voor meer loon en erkenning van Solidariteit? Een visum naar Amerika weegt zwaarder. Een ander land mag ook. Zolang 't maar niet socialistisch is.

Tot hier

„Polen komt ons tot hier,” mompelt zijn vrouw Sophia, terwijl ze haar hand ver boven de plat geslapen krullen houdt. De ketelbouw strijkt over zijn stoppelbaard. „Ook na deze staking wordt het leven in Po-

De seinwachter speelt bas

Uitgerekend op de dag dat wij Rob Coenen bezoeken, heeft hij zijn bas een keertje niet bij zich. De seinwachter bewaakt in seinpost 1 vlak bij Simpelveld de splitsing van de spoorbanen naar Kerkrade en Aken. Hij heeft zijn werkdagen met ingang van 29 mei jongstleden een nieuwe invulling moeten geven.

● Seinwachter Rob Coenen heeft geregeld tijd om zijn partijtje te blazen – de rails zijn meestal leeg...

Foto's: 3POOT DRIES LINSEN

accu. Die hoor je vrijwel niet. Het is hier überhaupt vrij stil."

Toekomst

Natuurlijk filosofeert Coenen regelmatig over de toekomst. Tijd zat immers. „Kijk, het contract met de Duitse spoorwegen loopt over twee jaar af. En naar ik in de krant lees, begint het VSL met een nieuwe buslijn naar Aken. Maar ja, niets is nog zeker. We doen ons werk en wachten maar af. Wegjagen doen ze je toch niet, dan moet je het al erg bont maken..."

Het gesprek komt Rob duidelijk niet ongelegen. Hele dagen in je eentje met veel tijd tot nadenken, dat gaat je niet in de koude kleren zitten. Om de eenzaamheid te doden, komt zijn vrouw zo af en toe vanuit Waubach 'buurten'. Ook kennissen, die toch in de buurt zijn, stoppen even voor een praatje. En wanneer collega Math Ploum verschijnt bij de wisseling van de wacht, volgt er meestal ook wat conversatie.

„Ach, nu gaat het nog," zegt Coenen: „Het is lang licht en de natuur is in volle bloei. Maar van de winter zal het wel doorbitten worden." Het is duidelijk, de bas zal soelaas moeten bieden...

Joos Philippens

Bos

Tussen de dwarsbalken steken berkeboompjes de kop op. „Zo meteen staat hier nog een compleet bos!" slaat Coenen, die verklaart dat een paar dagen na de sluiting van het traject een hoveniersbedrijf het hele spoor mogelijk voor het laatste grondig schoon heeft gemaakt. Maar hij wil nog niet echt geloven dat de lijn voor altijd verdwijnt. „Waarom breken ze dan de boel niet af? Dat blijf ik raar vinden."

Kwamen er tot de historische datum 28 mei 1988 elk uur drie treinen langs, nu gaat er per uur nog maar eenje van of naar Aken. En dat heeft zijn weerslag op de omvang van de werkzaamheden. „Er was voorheen dus drie keer zoveel werk. En dan moesten we tot enkele jaren geleden ook nog de gasflessen van de seinlampen vervangen, een priegelig werkje. Het was soms zelfs wel eens rennen geblazen om de volgende trein te halen..." herinnert Rob Coenen zich.

Nee, dan lijkt het leven nu veel geenoglijker. Renpartijen zijn niet meer aan de orde. Het kleine seinhuisje ademt een serene rust.

Actie

Alleen eens per uur rinkelt er een waarschuwend bel. Dan begint de actie. Coenen luistert mee naar commando's vanuit Aken. Even later wordt een rood venstertje op de stand 'wit' gedraaid ten teken dat de baan vrij is.

Rob Coenen beweegt met een slinger twee tandwielen rond, zodat de spoorbomen honderd meter verderop naar beneden zakken. Dan bedient hij met het overhalen van twee handels de seinen.

Het computertijdperk is aan dit traject volledig voorbij gegaan. Alles

handwerk. We zijn getuige van een ambacht dat in Nederland dreigt te verdwijnen.

De trein schuift stilletjes voorbij, en Coenen haalt de bomen weer omhoog. Hij draait vervolgens aan een klein handelje, om wat stroom op te wekken die blijkbaar nodig is bij de volgende passage. Dan is alles alweer voorbij. Binnen een paar minuten.

Tegenliggers

„Op de onverharde weg bij die overweg komen nog wel eens wat wandelaars met hun hond," zegt Coenen. En aangezien alleen het Duitse treintje heen en weer rijdt tussen Aken en Maastricht is de kans op een tegenligger wel buitensporig klein. Zo af en toe wordt tussendoor een nieuwe trein opgehaald, dat is wat over is van de be-

veiligende functie van de seinen.

Vijfenvijftig minuten per uur is er niks te doen, want ook de wissels hoeven niet meer bediend te worden. „Je moet echt zoeken naar bezigheden. Je kunt hier wel met een lang gezicht gaan werken, maar je moet je tijd toch zo aangenaam mogelijk doorbrengen, nietwaar? Ik duik daarom maar in de studieboeken en repeteer hier op mijn es-bas." Hij blijkt een fervent amateur-musicus te zijn. Zo af en toe een wandelingetje door de directe omgeving maakt de dagindeling compleet.

Kerkhof

Op de suggestie dat de omgeving mooi rustgevend is, grijnst Coenen breeduit. Hij draait het hoofd alleen maar naar links. Op het kerkhof tien meter verderop loeit een

grasmaaier rond een aantal verse graven en grafstenen.

„Echt vrolijk word je van dat uitzicht dus niet. Je kunt het wel relativeren tot 'nou die Truus gaat ook niet meer naar V&D' of 'Jan isindelijk gestopt met roken' maar als ze weer iemand onder de grond leggen, sta je hier niet glimlachend te werken." Rob vertelt dat hij maar ophoudt met het spelen op zijn bas, zo gauw er een begrafenisstoet nadert...

Attractie

Als de trein voorbij is, wacht er steeds weer de stilte van een volledige arbeidsloos uur. Je moet in de buurt blijven, dus het valt niet mee om in de tussentijd iets te ondernemen. Een vast attractiepoint op een wandeling door de omgeving ligt precies op het stukje land waar de

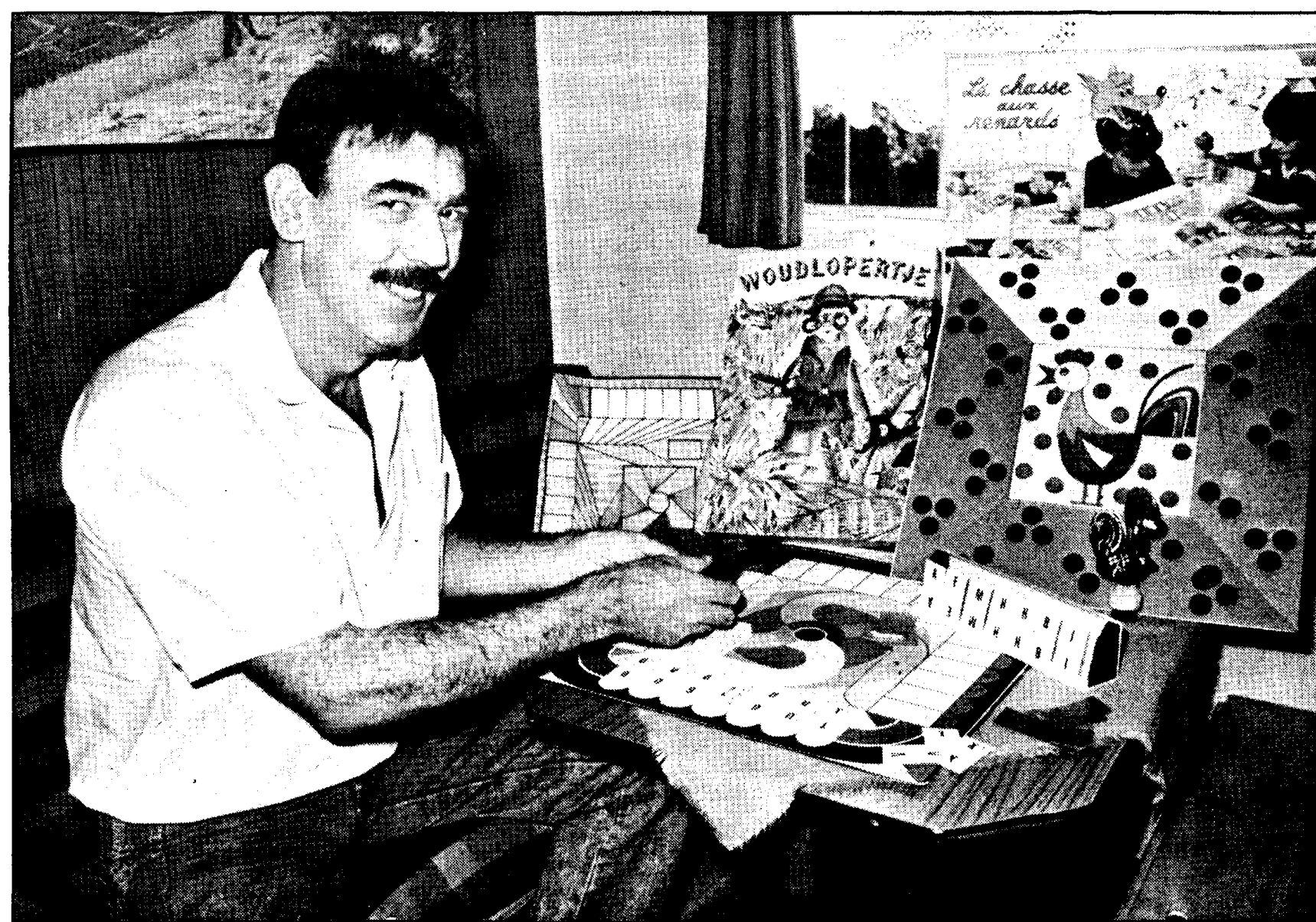
lijn naar Kerkrade zich afgesplitst heeft van die naar Aken.

Langs het verlaten miljoenenlijntje loopt de seinwachter naar een struikgewas. Daarachter blijkt zich een soort overwoekerd zwembad van ongeveer acht meter doorsnede te bevinden. „Dit was het draaipunt voor de stoomtreinen. Ze konden hier in omgekeerde richting gedraaid worden." De mini-wandeling leidt vervolgens naar een oud watertorentje, dat helemaal schuil gaat achter berkebomen. „Het werd gebruikt voor de waterverversing van de stoomtreinen," vertelt Coenen. En het uitstapje is alweer voorbij.

„Er komen hier wel eens amateur-fotografen, die naar het draaipunt vragen. Je moet ze dan ook nog op het hart drukken voorzichtig te zijn, want de Duitse trein rijdt op een

De knaller van uitvinder Fred Dijkstra

Zestien maal werd Fred Dijkstra geopereerd aan een knie. Uiteindelijk werd zijn aangetaste rechterbeen in 1979 stijf gezet en de veiligheidsbeambte bij Philips was twee jaar aan het ziekbed gekluisterd. Hij doodde de tijd met lezen, het oplossen van kruiswoordraadsels en nodigde het bezoek uit voor een spelletje Monopoly, Scrabble of Mens Erger Je Niet. Lang boeide dat vermaak echter niet en na uren piekeren, knutsele en schetsen kwam de nu in Roermond wonende Dijkstra op het idee zelf een gezelschapsspel te bedenken. 'Vossenjacht' werd zijn eerste uitvinding. Grappig vermaak voor kinderen op het gebied van actie, reactie en concentratie.

● Fred Dijkstra, de uitvinder van meerdere gezelschapsspelen, verwacht de doorbraak te realiseren met 'Dugout'.

Foto: JEROEN KUIT

De Franse speelgoedfabrikant Superjouet hapte toe en liefst 80.000 exemplaren van 'La chasse aux renards' – de Franse weergave van 'Vossenjacht' – gingen over de toonbank. Voor uitvinder Fred Dijkstra ging een wereld open. Negen jaar na zijn blijvende invaliditeit verschenen er inmiddels zes spelletjes van hem op de markt. Zijn zevende uitvinding, het familiespel 'Dugout', wordt volgens hem een internationale knaller...

'Vossenjacht' leverde de nu 39-jarige Dijkstra niet het beoogde rendement op. „Er moest zelfs geld bij," verzuucht hij. „Superjouet hield zich niet aan de contractueel vastgelegde afspraken en na jarenlang procederen heb ik de strijd opgegeven. Ik had inmiddels een bedrag van zes cijfers te vorderen, maar het bleef bij een overmaking van een paar duizend gulden. Van dat geld kon ik niet eens alle gemaakte onkosten betalen. Het enige wat bereikt werd, was de vernietiging van de hele voorraad die op het moment van de inbeslagname in dat bedrijf aanwezig was. Alles verdween keurig in de papiervernippermachine," vertelt Fred Dijkstra.

Octrooi

„Een nare ervaring, maar van fouten leer je," vervolgt hij. „Ik wist niet welke wegen ik moest bewandelen toen het spel er eenmaal was. Het beschermen van model, naam en auteursrechten was voor mij iets nieuws. Na de mislukkingen met 'Vossenjacht' nam ik een octrooigemachtigde in de arm en daarna verliet alles een stuk soepeler. Ik wilde vervolgens inspelen op een gat in de markt, het ontwerpen van spelletjes voor kinderen van vier tot negen jaar. In die leeftijdscategorie zijn er veel te weinig variaties. 'Woudloper' werd een welkome aanvulling. Een leerzaam spel waarbij de ouders hun kinderen

kunnen stimuleren en de winstkansen gelijk zijn. Dikwijls laat vader, moeder, opa of oma een kind met opzet winnen. Bij 'Woudloper' is die verdraaide vorm van vermaak uitgesloten."

Het spel sloeg aan bij het publiek en opnieuw werden er enkele tienduizenden stuks verkocht. De opbrengst heb ik meteen geïnvesteerd in nieuwe ideeën, waardoor ik professioneler te werk kon gaan."

In een grote caravan op camping 'De Leistert' in Roggel werkte Fred Dijkstra in de voorbije winter maanden aan zijn plannen. Ontgevoerd kon hij daar brainstormen. Schetsen en spelregels werden op papier vastgelegd en er ontstonden dit voorjaar twee nieuwe gezelschapsspelen: 'Haantje Pik' en 'Dugout'.

„De naam 'Haantje Pik' komt uit de politiek. Tijdens een discussie over een subsidienota zei iemand van de oppositiepartij: 'Julie lijken wel kippen. Steeds pikken, maar geven is er niet bij. Julie raken nooit uitgepikt.' Die uitspraak is mij steeds bijgebleven en nu ga ik er gebruik van maken. Het spel, weer speciaal bedacht voor die groep van 4 tot 9 jaar, gaat over een kip die zoveel mogelijk graankorrels probeert binnen te halen. Het zoeken naar een efficiënte spelnaam is uiterst belangrijk. De consument moet binnen tien tellen weten wat er in de doos zit. Dus houd ik de namen vrij simpel, maar wel doeltreffend. Twee jaar geleden bedacht ik een spel waarbij veel geschoven wordt met pionnen. Ik kon maar geen naam vinden totdat ik op een rotonde reed met mijn auto. Er had net

een aanrijding plaatsgehad. De politieagent die daar het verkeer regelde, riep telkens 'Vooruit. Achteruit'. Ik vroeg hem beleefd 'Welke kant moet ik eigenlijk op. Vooruit of achteruit?' Hij begreep mijn vraag schijnbaar niet, maar ik had wel de naam voor mijn pionnenspel gevonden," aldus Fred Dijkstra.

Beschermde

De mensen, die wel eens iets anders willen dan het alomtebekende 'Scrabble' hebben lange tijd tevergeefs gezocht naar een ander woordspel. De fabrikant van 'Scrabble' vroeg en kreeg de maximale 'bescherming' van twintig jaar.

„Die periode is inmiddels voorbij en meteen daarna kwam een golf van woordspelen op gang," zegt

Dijkstra, die een tipje van de sluier licht over zijn laatste uitvinding. „Ik leefde al geruime tijd met het idee 'Dugout', een fascinerend spel dat het helemaal gaat maken. 'Dugout' is in de sportwereld een begrip. Vanaf die plek worden aanwijzingen gegeven en worden tactische plannen gesmeed. Het is een familiespel dat met twee, drie of vier mensen gespeeld kan worden. Elke speler krijgt zeven kaartjes waar een bepaalde letter op staat. Het is de bedoeling een zo groot mogelijk woord te vormen. Men kan letters ruilen voor een klinker of een medeklinker. Wanneer men denkt een goed woord in de dugout te hebben, roept men 'pas'. De medespelers mogen dan nog een kaart wisselen, waarna de woorden worden vrijgegeven. 'Lange' woorden leveren bonuspunten op. Maar men kan

ook 'bluffen' door meteen na de eerste ronde 'pas' te roepen. De kans bestaat immers dat de tegenstanders zeven medeklinkers in de dugout heeft staan en dus geen woord kan formeren."

Eigen houtje

Fred Dijkstra doet tegenwoordig alles op eigen houtje. Zelfs de octrooigemachtigde werd bedankt voor zijn diensten.

„Ik weet na zoveel ervaringen hoe de vork in de steel zit. Een octrooigemachtigde kost handen vol geld. Op het moment dat je zo iemand aan de (telefoon)lijn hebt, denk ik steeds nu wordt de stopwatch ingedrukt en gaat het tarief van ruim tweehonderd gulden per uur in werking. Het deponeren van naam-, model- en auteursbescherming kost

tussen de drie en acht mille. Dat geld kan ik nu beter besteden. Ik heb vergevorderde contacten met een Engelse speelgoedfirma, die veel interesse toont voor 'Dugout'. Men wil het spel over de hele wereld gaan promoten en er komen spelregel-versies in de Engelse, Duitse, Franse- en Nederlandse taal. Ook verwacht ik binnenkort een telefoontje van Guido de Praetere, hij werkt momenteel voor de Vlaamse Televisie Maatschappij, die in '89 haar eerste uitzendingen start op de Belgische kabeltelevisie. Hij is ook de man achter het populaire spelprogramma 'Hoger Lager'."

Mochten de onderhandelingen om welke reden dan ook stranden, dan ga ik volgend voorjaar naar de Spielwarenmesse in Neurenberg. Daar zijn 's werelds grootste spel-fabrikanten vertegenwoordigd. Ik ben ervan overtuigd dat 'Dugout' hoge ogen gaat gooien. Mijn verwachtingen baseer ik ook op de bevindingen van zo'n driehonderd mensen die het spel getest hebben. Ik ben met een prototype op bezoek gegaan bij scholen. Ook heb ik mensen in bejaardentehuizen het spel laten spelen. Iedereen was enthousiast," vertelt Dijkstra.

Wens

Zijn grootste wens ligt verrassenderwijs niet op het gebied van de gezelschapsspelen. Hij wil een doorbraak bewerkstelligen in de toneelwereld. Fred Dijkstra is een verwoed toneelspeler en vertolkte reeds de hoofdrol in Animal Farm. Hij schreef onlangs drie eenacters. „Een toneelstuk voor de jeugd, dat eindigt met een spel waarbij de kinderen in het bos een aantal opdrachten moeten vervullen en uiteindelijk terecht komen bij 'een goede heks'. De andere eenacters gaan over discriminatie en relatieproblematiek. Ik droom van een eigen theaterproductie..."

Hans Rooijackers

De teloorgang van de KWJ-Limburg

Door een personeelsstop die 'Limburg' de afgelopen twee jaar werd opgelegd door het landelijk bureau, zijn vier van de vijf afdelingen die de jongerenbeweging verbonden met de FNV in grote moeilijkheden gekomen. Alleen Sittard draait nog behoorlijk. De andere afdelingen bevinden zich in een opbouwfase. Inmiddels is de personeelsstop opgeheven en de lege plekken worden weer opgevuld. De Jongerenbeweging Limburg staat nu aan de vooravond van de, wellicht belangrijkste, maar ook moeilijkste periode uit haar bestaan. De opvolger van de roemruchte KWJ dreigt een volledige teloorgang.

● In de jaren zeventig deed de KWJ vaak van zich horen, tot letterlijk op de baricaden.

Foto's: ROOZEN, HEIN

het landelijk bureau die hiervoor de kennis en macht hebben. Wij wilden onze identiteit en basisprincipes niet prijsgeven. Dit deed de landelijke Jongerenbeweging onder druk van subsidiegevers van wie ze afhankelijk zijn wel."

Levend

Jack Hendriks vult hem aan: „Om de Jongerenbeweging in Limburg levend te houden hebben wij een stuk van onze werkwijze moeten inleveren. Desondanks zien we de toekomst rooskleurig tegemoet. De Jongerenbeweging is er immers voor en wordt gedragen door jongeren. Voor elke jongen of meisje kan ze iets betekenen. Of dat nu met werk, werkloosheid, school, huisvesting of bewustwording te maken heeft, bij ons kun je er over praten en als er moeilijkheden zijn, zoeken we samen naar een oplossing. Let op mijn woorden. Veel jongeren zijn deze consumptiemaatschappij zat en zoeken naar wat saamhorigheid en denken en praten over de eigen situatie. Voor hen zijn wij er."

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de Jongerenbeweging Limburg nu meer aansluiting zoekt bij andere of de progressieve kerk, bevrijdingsbeweging in de Derde Wereldlanden, basisgroepen en progressieve vrouwengroepen. Ook de mensen die actief bezig zijn binnen hun eigen, woon-, werk- en levenssituatie zijn bij hen van harte welkom. Het is er de Jongerenbeweging veel aangelegen te laten zien dat ze in deze tijd een functie hebben."

beslissingen genomen en ondersteund door vrijgestelden al dan niet uitgevoerd."

Dit botste echter met de werkwijze van het landelijk bureau, dat had gekozen voor de meer centrale aanpak van thema's en activiteiten die in de districten uitgevoerd moesten worden. Met andere woorden: het beleid wordt van bovenaf gevoerd. Jack Groenen: „Vroeger besliste de basis, nu een aantal bestuurders van

Geschiedenis van de Jongerenbeweging

In de katholieke kerk ontstond aan het eind van de vorige eeuw de behoefte aan een organisatie voor de katholieke arbeidersjeugd.

Reeds in 1868 werd de eerste katholieke jeugdorganisatie opgericht, de 'St. Jozefgezellen'. Deze vereniging werd geïnspireerd door de ideeën van de Duitse priester Adolf Kolping. De leden waren katholieke jongens uit alle 'rangen en standen', vooral echter de meer geschoolde jonge arbeiders, jonge middenstanders en - zoals ze toen genoemd werden - kantoorlerken. De vereniging sloeg echter niet zo goed aan bij de fabrieksjeugd. De bezorgdheid van de kerk over de 'geestelijke noden en gevaren voor de katholieke arbeidersjeugd' bleef, aldus priester Poels die in Limburg werkzaam was. Poels dacht dat door de industrialisatie de jonge arbeiders en arbeiders de traditionele band met de kerk los zouden laten.

Jonge Werkman

Dat mocht niet gebeuren en daarom richtte hij

in 1912 in Heerlen de eerste afdeling van de Jonge Werkman op. Deze nieuwe organisatie, die een nauwe band had met het Rooms Katholieke Werkliedenverbond, sloeg wel aan. De organisatie groeide snel. In 1939 was de Jonge Werkman een landelijke organisatie en had zo'n 9000 leden, verspreid over de bisdommen Roermond, Den Bosch, Breda, en Utrecht. Tijdens de bezetting door de Duitsers gedurende de Tweede Wereldoorlog zegden veel leden van de Jonge Werkman hun lidmaatschap op. De Duitsers hadden zo niet meer dan een lege huls.

KAJ

In 1945 besluiten de Nationale Besturen van de St. Jozefgezellenvereniging en de Jonge Werkman 'Het Nationaal Verbond van de KAJ' in Nederland te stichten. Een jaar later werd de Vrouwelijke Katholieke Arbeiders Jeugd opgericht. In 1955 kreeg zij erkenning als landelijke organisatie. De KAJ en VKAJ werkten goed samen. Omdat de naam 'arbeider' besmet

werd en er steeds minder belangstelling kwam voor de (V)KAJ besloten beide organisaties in 1965 te fuseren tot de Katholiek Werkende Jongeren.

KWJ

De nieuwe beweging was bestemd voor meisjes en jongens. In 1974 veranderde de naam alweer: in Beweging van Werkende Jongeren omdat de binding met de kerk niet meer zo sterk was. De katholieke kerk trok zich terug en gaf ook geen financiële steun meer. Zeg maar gerust dat de kerk met die 'rooie troep' niets meer te maken wilde hebben. In Limburg bleven de afdelingen de naam KWJ voeren, en de KWJ roerde zich heftig bij allerlei gelegenheden. De NKV en NVV vormden in 1976 de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) in september '81 mondde dit uit in een fusie.

Jongerenbeweging

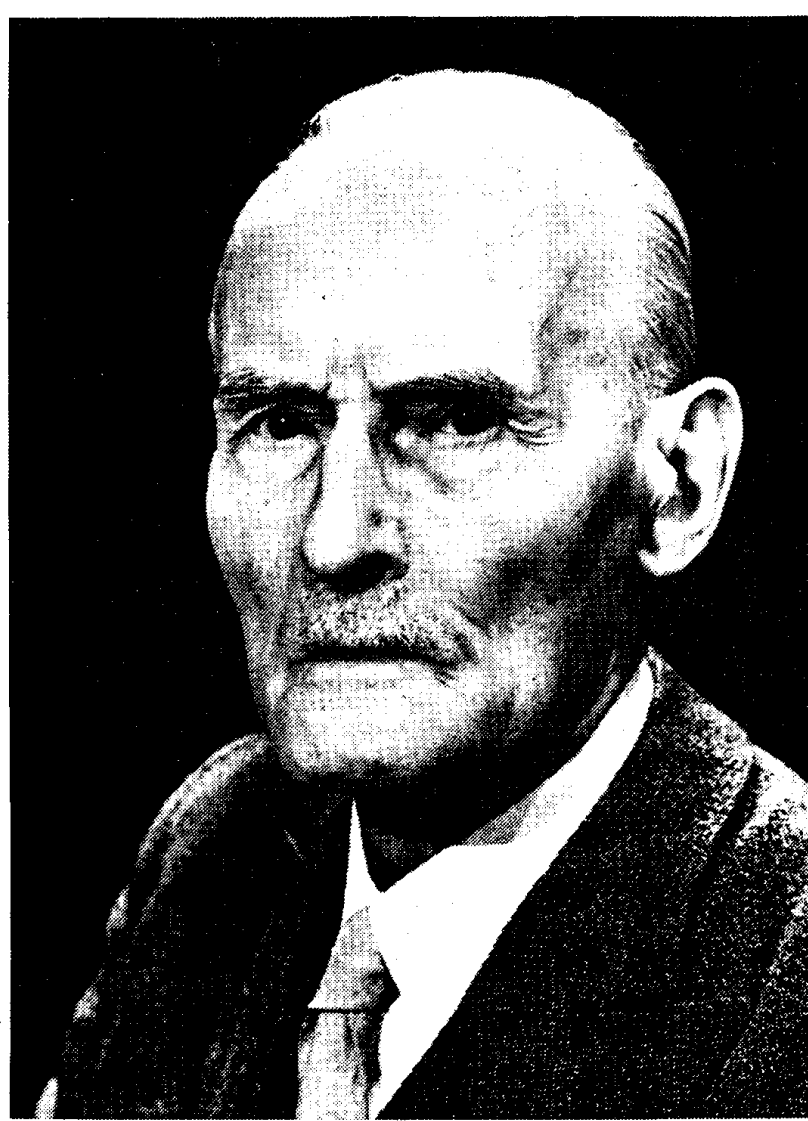
Het NVV jongerencontact en de KWJ (die werkafspraken had met de NKV) fuseerden na een periode van lang onderhandelen in 1982. Samen vormen ze nu de Jongerenbeweging, verbonden met de FNV.

Frans van den Broek

Bron: Zien oordelen handelen. De voorgeschiedenis en ontwikkeling van de KWJ-beweging van werkende jongeren.

Velen danken hun leven aan Moerman maar een lintje kon er niet af

Vijfennegentig jaar is hij geworden, de Vlaardingse 'wonderdokter' Cornelis Moerman. „Hij zei altijd tegen mij: het eeuwige leven heb je niet maar je kunt je ouderdom een eind voor je uitschuiven door extra vitamines te nemen. Dat deed-ie. Elke dag nam hij Vitamine B-complex en Vitamine E-capsules." In De Krim, halverwege Hardenberg en Coevorden, treurt de 64-jarige huisarts Albert Ronhaar om de dood van zijn vermaarde collega, zijn lichtend voorbeeld in de alternatieve geneeskunde. „Velen hebben hun leven aan hem te danken maar een lintje kon er nooit af," schampert hij.

● De deze week overleden dokter Moerman.

renlang ben ik eenmaal in de maand bij hem geweest om van hem te leren. Een Moerman-dieet is wat anders dan gezonde voeding voor volwassena. Een kankerpatiënt heeft de gevolgen van ongezonde voeding al in zich. Met een overdaad aan uitsluitend goede stoffen, zonder zout of zoet want dat is vergif voor een kankerpatiënt, probeer je de ziekte terug te dringen."

En dat lukte al vele malen. „Ik zou het vroeger ook nooit geloofd hebben," zegt Ronhaar. „Het idee dat je met goed eten kanker kunt overwinnen is zo zot, dat het aan kwakzalverij doet denken, maar het werkt. Merkwaardig is wel dat bij al die mensen die genezen zijn te ver heen waren om geopereerd te worden. De tumor was nooit weggehaald. Was dat wel gebeurd en kwamen er later uitzaaiingen, dan had ik zo'n patiënt nooit kunnen redden. Kankercellen zijn gedegeneerde, op hol geslagen lichaamscellen. Als een patiënt goed gaat eten, gaan die gedegeneerde cellen weer normaal functioneren maar het blijft vreemd, dat het lichaam 't alleen aankan, met de

Moerman-therapie, als de tumor niet is weggehaald."

Opgegeven

De huisarts in De Krim heeft patiënten in binnen- en buitenland. „In Bentelo, bij Hengelo," zegt hij. „Daar woont een mevrouw Extercate. U mag haar bellen en ik mag haar naam noemen. In 1979 had ze een enorm groot dikke darmgezwel. De chirurg had de buik geopend en meteen weer dichtgedaan. Een ernstig geval van darmkanker, ze was opgegeven. Die vrouw is bij mij gekomen, ik heb haar het Moerman-dieet en Moerman-preparaten voorgeschreven - ze mankeert niets meer."

Twintig Moerman-artsen zijn er nu volgens dokter Ronhaar. Ze spreken elkaar regelmatig. Zelf hoopt hij nog vele jaren kankerpatiënten te kunnen genezen, op basis van de ideeën van de veelbeschreven en veelomstreden Moerman. „Dat die therapie zijn naam draagt," zegt hij. „Dat is het grootste eerbewijs dat hem ten deel mocht vallen."

Jan van Kooij

Het Moerman-dieet, de Moerman-therapie - jarenlang is erover gestreden en geschreven en anno 1988 is er nog geen erkenning. Integendeel, keer op keer werden Moermans volgelingen aangeklaagd. Vooral de Overijsselse huisarts Ronhaar, Moermans oudste en trouwste volgeling, was een begrip in de media. „Het medisch tuchcollege heeft mij ettelijke malen veroordeeld," vertelt Ronhaar met kennelijke voldoening. „Maar in hoger beroep is niet één uitspraak overreind gebleven, in al die dertig jaar niet."

Overijssel kreeg vorig jaar een nieuwe inspecteur van de volksgezondheid. Zijn eerste klacht tegen huisarts Ronhaar is al uit. „Ik had een vrouw met borstkanker gezegd dat ze eerst maar eens een weekje de Moerman-therapie moest doen, terwijl de chirurg had gezegd dat ze de volgende dag moest worden opgenomen. Hij heeft een brief naar de inspecteur gestuurd en die heeft een klacht bij het Medisch Tuchtcollege ingediend omdat ik de indruk had gewekt dat het advies van de chirurg niet adequaat was."

Dokter Ronhaar kan zich er niet meer over opwinden. „Ik kan het mijn collega's niet kwalijk nemen," zegt hij. „Ik heb zelf ook een tijd gehad dat ik het niet geloofde. Je moet het zelf hebben meegemaakt en dat heb ik verscheidene keren."

De eerste keer was toen het zoontje van een kennis hersentumor bleek te hebben. Het kind was al bewusteloos toen de ouders het advies kregen dokter Moerman te bellen. „Probeer verse citroensap erin te

krijgen, zei hij, lepeltjesgewijs. Dan heb je een kans dat hij bijkomt. Op de vierde dag kwam de jongen bij. Om een lang verhaal kort te maken: hij leeft nog."

Zo heeft dokter Ronhaar tal van wonderbaarlijke genezingen meegemaakt. „Ik heb Moerman zover weten te brengen dat hij het ook aan andere artsen vertelde. Ik was zelf destijds de eerste. Die man had een enorme ervaring en een heel bijzondere kijk op de dingen. Ja-

**DE LIMBURGSE
PERSONEELS GIDS**

Staalbouw Permeca B.V.

is een modern en goed geoutilleerd bedrijf waar uiteenlopende metaalkonstrukties worden vervaardigd; met de nadruk op industriële installaties, bulkhandeling equipment, milieutechnische apparatuur etc. Plaatsbewerkingen als: CNC-snijden (autogeen en plasma) knippen, afkanten, rondmaken, ponsen etc. evenals het toepassen van diverse moderne, zoals gautomatiseerde lastechnieken behoren tot de belangrijkste deelbewerkingen.

Wij vragen i.v.m. uitbreiding van onze werkzaamheden op korte termijn:

- allround METAALVAKLIJEDEN voor onze afd. plaatwerk
- ervaren KONSTRUKTIEBANKWERKER
- enige jonge leerling METAALBEWERKERS met goede theoretische voorbereiding en praktische aanleg

Indien geen ervaring, of ontbreken behoorlijke kennis tekeningen, gelieve niet op twee eerstgenoemde functies te solliciteren.

Sollicitaties te richten aan ondergenoemd adres. Voor mondelinge o.a. telefonische afspraak mogelijk (043-632569).

- afwisselend werk aan hoogwaardige producten.
- goed salaris, vaste job

Geboorteweg 19
Industriele haven Best/Beaumont
6222 NS Maastricht, tel. 043-632569

STREEKSCHOOL VOOR BEROEPSBEGELEIDEND ONDERWIJS HEERLEN

Rector Driessenweg 8 - 6411 GZ tel. 045-718990

Het Bestuur van de Streekschool voor Beroepsbegeleidend Onderwijs verzoekt i.v.m. de z.g. DOP-regeling

BEVOEGDE DOCENTEN

te reflecteren in de onderstaande vakrichtingen:

METAAL INSTALLATIETECHNIEK

Gezien de eenzijdige samenstelling van genoemde vakgroepen, worden vrouwen uitdrukkelijk uitgenodigd te solliciteren. De sollicitanten dienen te voldoen aan de voorwaarden die gesteld worden aan de z.g. DOP-regeling. Zij worden verzocht om voor 15 september a.s. een uitvoerige brief te sturen aan bovengenoemd Bestuur, postbus 124, 6400 AC Heerlen. Inlichtingen kunt u inwinnen bij dhr. H. Willems, directeur Streekschool voor B.B.O. telefoon 045-718990 (tst. 15) privé 045-315894.

De Streekschool voor Beroepsbegeleidend Onderwijs te Heerlen is een dag-avondschoot voor zowel jeugdigen als volwassenen.

Aan de school is de theoriecomponent verbonden van de opleidingen in het kader van het leerlingwezen (zowel primaire, voortgezte als tertiaire opleidingen).

De Streekschool is ook betrokken bij de Primaire Beroepsgerichte Volwassenen Educatie (PBVE).

Voor een - nog in opbouw - regionaal technisch toeleveringsbedrijf, gevestigd te Maastricht, zoeken wij op korte termijn een

All-round Manager (35-45 jaar)

Men ziet uit naar een expansieve zakenman die, zoals uit zijn opleiding en ervaring blijkt, vertrouwd is met de verkoop van een uitgebreide range technische artikelen. Voor de commerciële pasaangever, die over prima organisatorische, leidinggevende en contactuele eigenschappen beschikt, ligt hier de uitdaging dit bedrijf uit te bouwen.

Salarisering en overige arbeidsvoorwaarden zijn als eigentijds te kwalificeren. Woonplaats Maastricht of naaste omgeving.

Handgeschreven sollicitaties met alle ter zake dienende informatie en vergezeld van een recente pasfoto kunt u aan ons richten onder nummer HK 430, Limburgs Dagblad, Postbus 3100, 6401 DP Heerlen. Uw sollicitatie zal snel en vertrouwelijk worden behandeld.

Koninklijke Smeets Offset

Koninklijke Smeets Offset, een dochteronderneming van de VNU Grafische Industrie, is een zeer veelzijdige drukkerij met een wereldnaam. Een bedrijf dat een grote verscheidenheid aan hoogwaardige producten vervaardigt met uitstekend geschoold personeel en met de meest geavanceerde technische apparatuur.

Koninklijke Smeets Offset beschikt over een afdeling Organisatie en Efficiency, bestaande uit 5 medewerkers. De medewerkers worden meestal projectmatig ingezet. Vanuit de afdeling O&E is doorloopt mogelijk naar andere functies binnen de organisatie of naar andere werkmaatschappijen van VNU. Voor de afdeling O&E zijn wij op zoek naar een:

ALL-ROUND BEDRIJFSKUNDIG MEDEWERKER M/V

De medewerker krijgt te maken met de volgende aandachtsvelden:

- het verbeteren van de efficiency in het bedrijf door o.a. gebruik te maken van arbeidskundige technieken;
- het opzetten en onderhouden van het methode- en tijdenbestand;
- het mede voorbereiden van investeringsprojecten;
- het vaststellen, analyseren en verbeteren van procedures;
- het ondersteuning geven bij organisatie-veranderingsprocessen;
- het opzetten en optimaliseren van beheers-systemen.

Functie-eisen

- HTS opleiding;
- ruime ervaring in een bedrijfskundige functie bezitten;
- zelfstandig kunnen opereren;
- goede contactuele eigenschappen bezitten;
- over een analytisch vermogen en een kritische instelling beschikken;
- klantgericht denken;
- ervaring hebben in het werken met interdisciplinaire projectgroepen.

Wij bieden een honorering met uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden.

Verdere informatie kan u worden verstrekt door dhr. C. Beckers, Hoofd O&E. Telefoon: 04950-70229 en door dhr. H.A. van der Zanden van de afdeling Personeel en Organisatie. Telefoon 04950-70458.

Schriftelijke reacties, vergezeld van een curriculum vitae, zijn welkom bij de afdeling P&O t.a.v. dhr. H.A. van der Zanden.

Koninklijke Smeets Offset B.V.
Molenveldstraat 90
6001 HL Weert

Het bestuur van de
Chr. S.B. Kon. Juliana MAVO/LBO
Passartweg 150, Heerlen-Noord,
tel. 045-224840
vraagt z.s.m.

ADMINISTRATIEMEDEWERKER m/v (16 uur)

- MEO of gelijkwaardige opleiding
- bekendheid met tekstverwerking
- leeftijd tot 30 jaar

Tevens ter vervanging een kracht voor

ELEKTRO TECHNISCH ONDERHOUD m/v (20 uur)

Sollicitaties aan de directeur A.G. Gubbels,
Postbus 189, 6430 AD Hoesbroek.

EXPLOITATIEBEDRIJF WIERTS B.V.

vraagt een zelfstandig

GAWALO MONTEUR

met ervaring, die geheel zelfstandig installatie- en onderhoudswerkzaamheden (storingen gastermijnen) in de renovatie- en onderhoudssector kan uitvoeren. Hij moet beschikken over goede contactuele eigenschappen.

Geboden wordt:

- een veelzijdige functie in een enthousiast team
- een goed salaris (klein metaal) met uitstekende arbeidsvoorwaarden.

Uw schriftelijke sollicitatie voorzien van curriculum vitae binnen 10 dagen te richten aan:

Exploitatiebedrijf Wierds b.v.
t.a.v. Dhr. H.J. Dassen
Groenstraat 205, 6374 JP Landgraaf

SEKISUI

ALVEO BV

Sekisui Alveo B.V. te Roermond is een dochteronderneming van Sekisui Chemical, Osaka, Japan. Het totaal aantal medewerkers bedraagt 17.000 met, buiten Japan, een 17-tal vestigingen. Sekisui Alveo B.V. produceert polyethyleenschuim voor de Europese markten. Dit schuim vindt zijn toepassing in de autobouwwereld- en vrijetijdssector. Bij Sekisui Alveo B.V. zijn inmiddels een 130-tal medewerkers in dienst.

In verband met verdere uitbreiding van activiteiten is Sekisui Alveo B.V. voor haar productie-afdelingen op zoek naar

PROCES-OPERATORS

die in staat zijn om, in teamverband, hoogwaardig polyethyleenschuim te vervaardigen, door het regelen, procesmatig bewaken en controleren van de productie-apparatuur en die willen meedenken over het productieproces op korte en lange termijn.

Gevraagd wordt:

- M.T.S.-opleiding ofwel VAPRO-B opleiding, danwel Mavo/Havo met wis- en scheikunde en bereid de VAPRO-opleiding te volgen;
- goede inzet en positieve instelling;
- bereidheid in ploegdienst te werken.

Geboden wordt:

- goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden;
- uitstekende werkomstandigheden;
- een prettige werksfeer.

Nadere telefonische informatie kunt u inwinnen bij mevrouw M. Lamers, tel. 04750-70222. Schriftelijke sollicitaties kunt u sturen naar Sekisui Alveo B.V., postbus 292, 6040 AG Roermond, t.a.v. de heer P. Knabben, productiemanager.

Wegens uitbreiding van onze werkzaamheden kunnen wij op korte termijn een

ASSISTENT INKOPER

MET ENIGE ERVARING

plaatsen.

Voor een juiste plaatsvervulling wordt onder meer van belang geacht

- Opleiding HAVO- of MEO-niveau
- Commerciële instelling
- Affiniteit met de bouw
- Leeftijd tot 22 jaar.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de Heer G.J. Beelen

Tijdens kantooruren 045-700200
na kantooruren 04951-33547

Aannemersbedrijf Jongen b.v.
Hompertweg 34 - 6371 CX Landgraaf
Postbus 31007 - 6370 AA Landgraaf

REGIONAAL ORGAAN LEERLINGWEZEN LIMBURG

Ter uitbreiding van het konsulententeam is op korte termijn plaats voor:

een konsulent m/v

werkgebied: Oostelijke Mijnstreek

De taak van de konsulent bestaat in hoofdzaak uit:

- het geven van voorlichting over de opleidingsmogelijkheden in het leerlingwezen, het K.M.B.O. en het Vormingswerk aan schoolverlaters van L.B.O., M.A.V.O., H.A.V.O. en M.B.O., zowel individueel als klassikaal;
- het onderhouden van contacten met ouders, leerlingen, scholen en instituten voor school- en beroepskeuze en arbeidsbemiddeling t.b.v. keuzebegeleiding;
- de aanstelling van genoemde functionaris is voorlopig van tijdelijke aard tot 1 augustus 1990.

Wij denken aan iemand met:

- een opleiding op het niveau van hoger beroepsopleiding, met werkervaring;
- contactuele en organisatorische eigenschappen;
- inzicht in beroepsopleidingen en arbeidsmarkt.

Leeftijd: 30-40 jaar.

In het bezit van rijbewijs BE en auto.

Salaris, afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring, volgens normen ministerie van onderwijs en wetenschappen (R.P.B.O.).

Nadere informatie kan worden verkregen bij de drs. E.F.J. Jacquot - wnd. directeur.

Sollicitaties met uitvoerige inlichtingen en referentie-adressen in te zenden binnen 10 dagen, aan het bestuur, St.-Pieterskade 7, 6211 JV Maastricht, telefoonnr.: 043-210283.

En waar bent u vandaag als u een baan zoekt?

Mensen die werk zoeken en bedrijven die mensen zoeken, kunnen elkaar vandaag ontmoeten op de Tempo-Team. Banenmarkt in onze vestigingen te Maastricht, Heerlen, Sittard, Roermond en Venlo. De banenmarkt duurt van 11.00 uur tot 15.00 uur. Niet als op een 'echte' markt kunt u zich op de Tempo-Team Banenmarkt op een ongedwongen manier en in een plezierige sfeer oriënteren. Over honderden banen in onze regio en in

allerlei sectoren zoals: Techniek, Industrie, Horeca, Kantoor, Gezondheidszorg en Schoonmaak. Alles mag (vooral vragen) en niets moet. Vrijheid blijheid is het motto.

Daarnaast kunt u alles aan de weet komen over de (bijscholings-)cursussen die Tempo-Team organiseert.

Tot ziens. En wie weet kunt u de maandag erop al aan de slag!

tempo-team uitzendbureau

Maastricht
Hoenderstraat 3
Heerlen
Op de Nobel 1
Sittard
Rosmolenstraat 4
Roermond
Wilhelminaplein 10
Venlo
Roermondsstraat 2

Tempo-Team Banenmarkt, zaterdag 3 september 1988

Centraal Beheer is een Coöperatieve Vereniging die zich rechtstreeks richt op haar markten verzekeringen, beleggingen en automatisering. Wij zijn daarmee de grootste direct writer in Nederland en behoren tot de top vijf van de grote verzekeringsmaatschappijen. Bij ons werken rond 2000 mensen van wie de meeste in Apeldoorn. Centraal Beheer bestaat ruim 75 jaar, de gemiddelde leeftijd van onze mensen is rond de 34 en de jaaromzet bedraagt ca. 2 miljard.

De divisie Bedrijven- verzekeringen

omvat het totale pakket schade-verzekeringen: bedrijfsverzekeringen, transport-, brand- en technische verzekeringen. De divisie neemt op de markt van schadeverzekeringen voor bedrijven en non-profit organisaties een vooraanstaande positie in. Uitgangspunt zijn producten die aan de wensen van de klanten kunnen worden aangepast. Omdat wij direct zaken doen met onze klanten en omdat wij maatwerk kunnen leveren, onderscheiden wij ons van de meeste andere maatschappijen. In de divisie werken ca. 260 mensen.

De commerciële buitendienst van deze divisie bestaat uit drie groepen: één voor de non-profit sector die landelijk werkt en twee voor het bedrijfsleven. Voor dat laatste segment is er een denkbeeldige lijn op de kaart van Nederland getrokken van Noord naar Zuid. De accountmanagers werken in

totaal in 13 rayon, elke groep onder leiding van een sales manager. De buitendienst wordt ondersteund door de afdelingen Sales Support en Marketing Services.

U bent Centraal Beheer voor onze klanten

Na een gedegen opleiding gaat u volledig zelfstandig in uw rayon aan het werk. U legt en onderhoudt relaties met (potentiële) klanten en weet dat u voor hen het gezicht van onze organisatie bent. Dat betekent dat u vaak op directieniveau opereert en een relatie weet op te bouwen en te continueren. Uw producten zijn brand-, technische-, transport-, aansprakelijkheids- en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekeringen. Met de inkoper van zekerheid gaat u na welke risico's de continuïteit van het bedrijf of de instelling bedreigen en stelt op grond hiervan een probleemdefinitie op. Samen met de deskundigen van onze verzekeringsafdelingen creëert u oplossingen voor de risicovraagstukken en onderhandelt u over prijsstelling en voorwaarden van de

aangeboden arrangementen. Een boeiende functie waarin u veel persoonlijke contacten onderhoudt en wordt ondersteund door uw collega's in de binnendienst. U opereert vanuit uw standplaats en maakt gebruik van een on-line verbinding met ons hoofdkantoor in Apeldoorn.

Wat wij van u verwachten

U heeft tenminste een HBO-opleiding in een relevante richting (b.v. HBAO) en ervaring in het bedrijfsleven, bij voorkeur met de verkoop van diensten. U bent dynamisch, creatief en representatief en u heeft een aantoonbare brede algemene ontwikkeling en maatschappelijke belangstelling. U bent bereid assurantiecursussen te volgen, intern en extern. Uw leeftijd ligt tussen de 25 en 35 jaar.

Wat wij u bieden

Een interessante baan in een dynamisch bedrijf met ruimte om uw eigen stempel te drukken op de commerciële resultaten. U kunt rekenen

op een uitstekend salaris, premie- en pensioen en prima secundaire arbeidsvoorwaarden zoals een bedrijfsauto, studietoelagenvergoeding en een gunstige hypotheekregeling.

Informatie en sollicitatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer J.J.V. van Elk, hoofd Personeelverkoop, telefoon 055-795316, privé 0171-8513. Uw schriftelijke sollicitatie kunt u richten aan Centraal Beheer, divisie Bedrijvenverzekeringen, t.a.v. de heer J.H. Gerrits, personeelsfunctionaris, postbus 700, 7300 HC Apeldoorn. Een psychologisch onderzoek maakt deel uit van de selectieprocedure.

"Even Apeldoorn belien

Centraal Beheer

Het gebeurt in de kleinste bloedvaten

● Een rijtje rode bloedlichaampjes moet zich in bochten wringen om nog net door een microscopisch haarvatje te komen.

Bron: Exempla hamorheologica, Albert Roussel Pharma, Wiesbaden.

In het menselijk lichaam – in alle dierlijke lichamen met een stelsel van bloedvaten in zulke dunne bloedvatjes dat een rode bloedcel zich in letterlijk alle mogelijke bochten moet wringen om er door te komen. Het is nog niet zo erg lang geleden dat de medische wetenschap hoogstens kon gissen wat er in die wirwar van vrijwel onzichtbaar dunne vertakkinkjes allemaal gebeurde. Dat er heel belangrijke dingen gebeurden wist men uiteraard al lang: daar vindt de uitwisseling plaats van de zuurstof en de voedingsstoffen die het bloed met zich meevoert. Men was al vrij goed op de hoogte van wat er zoal gebeurde in de grote vaten, en gokte feitelijk dat de daarvoor geldende regels ook golden in de kleinste haarvaten.

De ontwikkeling van de wetenschap op een aantal gebieden, maar vooral die op het gebied van technische verfijning is nu zover dat men glashelder in de kleinste haarvaten kan kijken, en daar inderdaad kan zien hoe een rode bloedcel zich in allerlei bochten wringt om door de nauwe 'gangetjes' te komen, en hoe op een gegeven dat gangetje te nauw wordt om ook een heel flexibele cel door te laten – of dat de bloedcel 'stijf' is om door een normaal bloedvat te kruipen; in het eerste geval is er iets met het bloedvat aan de hand, in het andere met het bloed.

Prikje

Kortom, de wetenschap van de microcirculatie had haar intrede gedaan. Want als je precies kunt zien wat er gebeurt is het tijdperk van het gissen voorbij. En dat was maar goed ook, want wat men zag verbijst iedereen; bijvoorbeeld dat een prikje met een uiterst dun naaldje in een bloedvat niet alleen op die plaats, maar ook verderop, in de haarvaten, een geweldige hoeveelheid onrust tot gevolg bleek te hebben.

In ieder geval konden we nu zien waarom een vaatoperatie, of een huidtransplantatie bij de ene patiënt wel goed lukt en bij de andere niet. We weten uiteraard nog lang niet alles, maar op een aantal gebieden is het al mogelijk heel accuraat te voorspellen wat het resultaat van een eventuele ingreep zal zijn," zegt prof. dr. Rob Reneman van de Rijksuniversiteit Limburg. Hij spreekt in dit geval mede in zijn functie van voorzitter van de conferentie van de Europese Vereniging voor Microcirculatie. En die vereniging houdt haar vijfde Europese conferentie volgende week (4 tot 9 september) in de Maastrichtse Stadsschouwburg.

Op de conferentie zal een groot aantal aspecten van de microcirculatie aan bod komen; Europa is op het gebied van de klinische toepassingen nu eens voor op Japan en met name de Verenigde Staten, zodat uit die beide landen een flinke

delegatie aanwezig zal zijn, waaronder de drie (inmiddels rond tachtigjarige) Amerikaanse grondvesters van deze tak van medische wetenschap.

Bloei

De wetenschap van de microcirculatie mag dan in Europa tot grote bloei zijn gekomen, in Amerika werden de eerste stappen gedaan in de richting van de kleinste haarvaten. Om de een of andere reden is het onderzoek daar, wat betreft de toepassing in de kliniek, nooit van de grond gekomen; in Europa bleek een betere voedingsbodem te bestaan, vooral voor microcirculatie als onderwerp van zowel fundamenteel wetenschappelijk onderzoek als van directe toepassing in de kliniek.

Zoals al gezegd werd het bestaan van deze richting van wetenschap pas mogelijk door de ontwikkeling van technieken om te kunnen kijken en meten in de fijnste vaten. Maar kennelijk lukt in Europa vooral multidisciplinaire samenwerking het best. Microcirculatie is een van die wetenschappen van de laatste twintig jaar, die zowel leunen op zeer geavanceerde techniek als op de samenwerking van de meest uiteenlopende mensen: ingenieurs, fy-

sici, fysiologen, internisten, farmacologen, oogartsen, kinderartsen, chirurgen, en zo voort. Het is voor het eerst mogelijk fundamenteel wetenschappelijk onderzoek rechtstreeks in dienst te stellen van de patiëntenzorg, zo goed als het voor het eerst mogelijk is, zoals Reneman het uitdrukt, 'de biochemie in levenden lijve aan het werk te zien'. De nieuwe technieken maken het mogelijk inderdaad met eigen ogen waar te nemen hoe bepaalde processen plaats vinden.

Vinger

Ziektebeelden waarbij de inzichten in de microcirculatie tot een belangrijke ontwikkeling hebben geleid zijn oa. diabetes, etalage-benen (claudicatio), de ziekte van Raynaud ('koude witte vinger'), zweren op voeten en benen. In Japan interesseert men zich bijzonder voor diverse maagziekten, die daar zeer vaak voorkomen. Bij zweren op benen en voeten kan nu worden nagegaan waarom een ingreep in de grotere bloedvaten bij de ene patiënt wel, maar bij de andere niet of weinig helpt.

Uiteraard komt het wel vaker voor dat wetenschappelijke resultaten direct beschikbaar kwamen voor de 'de kliniek'; maar bij de microcirculatie (trouwens ook nog wel bij andere takken van medische weten-

schap) is de medewerking van basiswetenschappers ook bij toepassing in de kliniek onontbeerlijk. Reneman: „De techniek is niet simpel, en interpretatie van wat je ziet is specialistenwerk, en dat blijft het ook.”

De projectorganisatie zoals die sinds 1974 bij de RL wordt toegepast is hierbij overigens zeer behulpzaam. Een van de mensen die een typische carrière op dit punt heeft is dr. Michael Jacobs, die eerst onderzoek heeft gedaan en zich daarna heeft gespecialiseerd tot vaatchirurg. „Ook als je dan eens terug komt in het laboratorium ken je daar de mensen en weet je het idee,” zegt Jacobs, die promoveerde op een proefschrift over de ziekte van Raynaud. „Ik heb de microcirculatie meegenomen naar de heelkunde,” vat Jacobs het samen.

„Want in de microcirculatie, daar begint de ellende. Alle ziekten beginnen op het niveau van de cel, en tot voor kort konden wij het pas meten als de ziekte zich had uitgebreid. Je kunt ook objectief beoordelen wat de therapie precies doet, terwijl we tot nu toe volledig afhankelijk waren van het antwoord op de vraag 'meneer, hoe voelt u zich'. Dat vragen we trouwens nog wel, hoor.”

Bij patiënten met 'etalage-benen'

wordt de gehele betrokken microcirculatie in kaart gebracht, vóór, en enkele malen na de operatie. „Vroeger zag je vaak tegenstrijdige resultaten na een operatie. We wisten niet hoe dat kwam. Nu kunnen we vooraf voorspellen wat er gaat gebeuren,” zegt Jacobs.

Onjuist

„Vroeger kon je de problemen altijd afschuiven op de 'black box', het deel van de bloedsomloop waar je niet in kon kijken,” zegt dr. Dick Slaaf, die ook betrokken is bij de ontwikkeling van het microcirculatie-onderzoek in Maastricht. „De gegeven verklaring kon niet gecontroleerd worden. Nu kan dat wel en blijken de oude verklaringen vaak onjuist.”

Een interessant aspect van het microcirculatie-onderzoek is dat men nu ook mogelijkheden ziet, het verloop van sommige ziekten te voorspellen door bepaalde veranderingen in de wand van microvaten. Gebleken is bijvoorbeeld dat kennis van deze verschijnselen bij diabetespatiënten kan leiden tot beter gefundeerde ideeën en dus inderdaad ook betere instelling met insuline. Zo is ook al ontdekt dat bepaalde verschijnselen die optreden bij nierdialyse het gevolg zijn van teveel of te weinig circulerend volume in de kleinste bloedvaten.

Uiteraard is ook bij transplantatiechirurgie veel werk te doen voor microcirculatiespecialisten, met name bij huidtransplantatie, waarbij veel beter kan worden gecontroleerd of het stuk getransplanteerde huid zal overleven; bepaalde oogaftwijkingen blijken hun oorsprong te hebben in de microvaten van het oog; plotselinge blindheid of doofheid kan wellicht verklaard worden uit emboliën in de kleinste haarvaten, en zo voort.

Beeldvorming

En op het moment dat in de kliniek wordt geklaagd dat de beelden die men krijgt toch niet honderd procent scherp zijn, komt de techniek vaak alweer aandragen met verbeterde vormen van beeldvorming. Met name op dat punt heeft men in Maastricht enige bollebozen in huis.

Intussen gaat men in het lab door. Het is al mogelijk het hele proces van de vorming van bloedstolling in bijvoorbeeld het darmvlies van een konijn te volgen; Jacobs en Reneman zullen op de conferentie resultaten laten zien van onderzoek naar de microcirculatie in de nagelriem van de mens.

De kennis van de microcirculatie heeft intussen geleid tot grotere voorzichtigheid. De vaatchirurg weet intussen nog nadrukkelijker dat zijn werk bepaald geen veredeld loodgieterswerk is, maar dat elke ingreep op afstand enorme gevolgen kan hebben, en dat bovendien de ene patiënt, oppervlakkig gelijk aan de andere, geheel anders kan reageren dan de andere.

Vooraan

Intussen loopt Maastricht – het Academisch Ziekenhuis en het Biomedisch Centrum – internationaal behoorlijk vooraan op dit gebied. Uit zeven disciplines werken mensen al jaren nauw samen, met goede resultaten op de genoemde gebieden: een stroom van publikaties heeft de internationale aandacht gevestigd op Maastricht, en men is daar dan ook behoorlijk trots op het feit, dat men daar de conferentie mag organiseren. Slaaf: „We hebben uitstekende verhoudingen met iedereen op dit gebied, het zijn ook niet zoveel mensen, enkele honderden in Europa. We lopen vaak bij elkaar binnen, iedereen kent iedereen, en zo schiet het lekker op.”

Hetgeen niet wil zeggen dat de microcirculatie nu helemaal een open boek is. Men zal nog vaak terug moeten naar het lab om fundamenteel onderzoek te doen; en een geweldig obstakel wordt nu gevormd door een klein gebiedje tussen de microvaten en de grote bloedvaten. Diepliggende vrij fijne vaten bieden nog weerstand aan het onderzoek: tussen een halve millimeter en 0,010 millimeter ligt nog een heel klein black boxje.

Tijdens de conferentie in Maastricht zal overigens de prijs van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek inzake Circulatie- en Voedingsproblemen worden uitgereikt aan de Zwitserse prof. Bollinger, een van de pioniers op het gebied van de klinische microcirculatie, die ook op de conferentie het woord zal voeren.

Sante Brun

Ander zijds

Sjeng

Het is nog niet zover dat de redactie van deze krant overstelpt wordt met telefoontjes, maar het aantal zorgelijke geluiden neemt wel toe. Zorgen om het lot van onze gouverneur, onze commissaris der koningin, dr. Sjeng Kremers. Het lijkt erop of hij niet meer bestaat. Je hoort hem niet, je ziet hem niet. Geen foto van deze breed lachende, immer vriendelijke, innemende, zeer charmante en markante Limburger siert nog de pagina's van de regionale pers. Ook de landelijke kranten hebben het in de komkommertijd moeten doen zonder het portret van Kremers, zonder zijn uitspraken, zijn interviews, zijn meningen en zijn daden.

Wat zou er toch aan de hand zijn met onze Sjeng? Zou hij echt uitgekeken zijn op zijn baan en op Limburg? Of is zijn taak volbracht, is de patiënt Limburg helemaal hersteld en kan de chirurgijn van de economische herstructurering zich nu in de toren van het Provinciehuis terug trekken om, tevreden terugblikkend op de door hem verrichte werken, een begin maken met zijn memoires en af en toe als een orakel de een of andere wijsheid als parels naar de Limburgse zwijnen smijten.

Nee, dat kunnen wij niet geloven. Die rol past helemaal niet bij Limburgs hoogste vertegenwoordiger van Hare Majesteit. Er moet dus wat anders zijn, een andere reden waarom onze gouverneur de luwte heeft opgezocht, uit de wind van de publiciteit is gaan liggen en er genoeg meenemt dat af en toe een archiefplaatje wordt opgezocht om het een of ander nauwelijks belangwekkend artikelje te illustreren, waarin zijdelings geïmpliceerd wordt over het bestaan van dr. Kremers.

Ho maar, zult u roepen, het is voor sommige mensen nog steeds vakantietijd en ook onze gouverneur heeft recht op een vakantie. Ook zijn boog kan niet altijd gespannen zijn en ook hij heeft er recht op een weekje of zes met zijn tentje op de rug door het ruige bergland van de Vogezen te kuieren.

Natuurlijk, wie dat zegt heeft gelijk. Maar moet dat dan betekenen dat het Limburgse volk al die weken verstoken moet blijven van berichten over dr. Sjeng? Hoe heilzaam voor de herstructurering van dit geteisterde gebied zou het niet zijn wanneer toch af en toe een fotootje in de krant zou staan met daarop de heer Kremers, in een bermuda voor zijn tent, met zijn primusje en een potje en een pannetje bezig zijn eenvoudig avondmaal te bereiden. Waarbij hij dan vriendelijk lachend en vooral bemoedigend naar de camera kijkt en via de lens van de fotograaf aan de bevolking van Limburg laat weten: 'Kop op jongens, ik ben wel weg, maar toch dicht bij jullie. Houdt moed, het gaat goed'.

Kijk, daarin ligt een taak voor de voorlichter van ons provinciaal bestuur. Voor dit soort menselijke aspecten van het gouverneursbestaan moeten zij ook oog hebben. Maar nee, wat gebeurt er in de bucht aan de Maas die het midden houdt tussen een streng patersklooster en een gerechtsgebouw: zodra de baas van huis, nemen ook zij het ervan. De lokroep van het Vrijthof wordt hem dan te machtig. Zij verwaarlozen hun taken, vergeten hoe de Limburger snakt naar een teken van leven van Sjeng en geven de voorkeur aan het leggen van intermenselijke contacten op het terras van de een of andere tapperij.

En intussen groeit de stroom verontrusten, die bij de krant informeert: 'Wat is er toch met Sjeng?'

Han Brinkman

De 'sleeptronic' zoekt erkenning

● Harry Walstock toont de 'sleeptronic' die onder het kussen gelegd moet worden. Met een druk op de knop (op de adaptor) treedt het apparaatje in werking waarna gedurende een half uur elektro-magnetische signalen worden uitgezonden.

Foto: PETER ROOZEN

Hoofdpijn, daar heeft iedereen bij tijd en wijle last van. Je neemt een pijnstillertje en dan gaat het meestal wel over. Vervelend wordt het als je regelmatig last hebt van hoofdpijn. Alsmaar tabletten blijven slikken is ook niet zo bevorderlijk voor de gezondheid. „Daar moet toch iets op verzinnen zijn,” dacht de nu 52-jarige Harry Walstock uit Susteren, van huis uit elektro-technicus.

Hij voegde de daad bij het woord en ontwikkelde, inmiddels alweer zo'n twintig jaar geleden, een elektronisch apparaatje tegen slapeloosheid en diverse vormen van hoofdpijn. Aanvankelijk alleen om zijn vrouw te helpen, die veel last van hoofdpijn had en al jaren voor het slapen gaan tabletten innam; maar binnen familie en kennissenkring groeide al snel de belangstelling voor de vinding.

Het apparaatje valt op door zijn eenvoud. Meer dan een printje met elektronische onderdeeltjes, gegoten in een kunststof omhulsel, is het niet. Het heeft de omvang van een batterij en wordt bijvoorbeeld voor het slapen gaan onder het kussen gelegd. Vervolgens zendt het apparaatje elektro-magnetische impulsen uit. Na ongeveer een half uur schakelt het apparaatje zichzelf uit.

Volgens Walstock heeft het elektronisch snuffie een aantal duidelijke voordelen. Er is geen direct contact met het lichaam, er zijn geen schadelijke bijwerkingen en de bediening is eenvoudig.

Wondermiddel

Na een periode van experimenteren stelde Walstock een gemiddelde

vast voor de frequentie, de duur en de sterkte van de signalen. „Het apparaat bevordert de rust en verlaagt de pijndrempels. Maar ik zeg erbij: het helpt niet bij iedereen. Het is geen wondermiddel.”

Niettemin ontstond geleidelijk de gedachte om het apparaatje – in-

middels gedoopt tot 'sleeptronic' – commercieel op de markt te brengen. Walstock besefte dat de verkoop pas echt kon slagen, als het apparaatje door medici erkend zou worden. Hij ging bij verschillende instanties te rade. Van de Industrie-bank LIOF en het transferbureau van de universiteit in Maastricht

(die zoals bekend een medische faculteit heeft) tot de Nederlandse Vereniging van Migrainepatiënten.

Een aantal leden van de afdeling Limburg van de vereniging testte de 'sleeptronic' uit: bij zes van de tien mensen waren de resultaten bemoedigend.

Krediet

Walstock kwam terecht bij het academisch ziekenhuis in Leiden, waar men in principe bereid was tot het verrichten van een wetenschappelijk onderzoek naar de 'sleeptronic'. Kosten: 150.000 gulden. Via de Rijksnijverheidsdienst (RND) in Maastricht diende Walstock een aanvraag in voor een technisch ontwikkelingskrediet. „Dat verzoek is kort geleden afgewezen. Ze vonden het te kleinschalig en onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd. Maar daar ging het juist om. En om nu zelf een ton op tafel te leggen, dat is me toch een beetje zuur.”

De consultant van de RND vindt het jammer dat de aanvraag is afgewezen. „Ik sta zonder meer achter het loffelijke streven van meneer Walstock om de zaak wetenschappelijk aangetoond te krijgen, voordat hij met de productie gaat beginnen. Het technisch ontwikkelingskrediet is weliswaar bedoeld voor ondernemingen die risico's voor wat grootschaliger projecten aangaan die ze zelf niet alleen kunnen dragen. Maar we vonden dat we het moesten proberen. De RND zal hem ook verder graag begeleiden, mocht het tot een start van de productie komen.”

Voorlopig blijft Walstock vasthouden aan de plannen om de 'sleeptronic' nog eens op grote schaal te gaan

DE LIMBURGSE
PERSONEELS
GIDS

GRO

Bureau voor
groenplanning en
ruimtelijke ordeningW. van Heukelom F. La Haye
Steenstraat 6-8, 6369 AK Simpelveld
vraagt:civieltechnisch
opzichter

Eisen:

min. MTS weg- en waterbouw
met ruime ervaring in de
begeleiding van grote civiel- en
cultuurtechnische werken.

Aanstelling:

in eerste aanzet op projectbasis voor
± 2½ maand.

Sollicitaties:

met referenties alleen schriftelijk
voor 16 september aan het bureau.

38578

DUTCH FINISH B.V.
WEVERIJ, APPRETTUUR EN VERVERIJWenckebachstraat 3,
6466 NC Kerkrade
Tel. 045-410333Voor onze afdelingen appretuur en
ververij zoeken wij medewerkers die
opgeleid willen worden tot vakman

machinebediende

voor de productie van onze hoogwaardige
kwaliteitsstoffen.Voor onze afdeling eindcontrole zoeken
wij nog enkele medewerkers/sters die
opgeleid willen worden tot

eindcontroleur

resp. eindcontroleuse. Bij voorkeur
Mavo-opleiding.Voor telefonische inlichtingen kunt u
terecht dagelijks tussen 9 en 10 uur.
Vragen naar de heer Vanwersch.
Sollicitaties alleen na telefonische
afpraak.

38583

Randstad
heeft volop
werk

industrie

Hulpkrachten

U gaat als oproepkracht werken bij een frisdrankenbedrijf in
de omgeving van Heerlen. U bent bereid om zowel in dag- als
middagdienst alle voorkomende werkzaamheden aan te
pakken. Leeftijd: vanaf 18 jaar.
Informatie bij Petra Eleveld, tel. 045-45 15 00,
Kerkrade, Hoofdstraat 35a.

Textielbewerkers

U kunt gaan werken bij een textielbewerkingsbedrijf in
Kerkrade. Er zijn plaatsingsmogelijkheden op diverse
afdelingen. U bent 18 jaar of ouder en bereid om in
3-ploegendienst te werken.
Informatie bij Petra Eleveld, tel. 045-45 15 00,
Kerkrade, Hoofdstraat 35a.Produktiemedewerker
buitendienstU wilt voor lange tijd aan de slag, u houdt van afwisseling
en wilt enige verantwoordelijkheid dragen. U gaat werken op
verschillende plaatsen in Zuid- en Midden-Limburg. Eigen
vervoer is dus noodzakelijk. U heeft geen hoogtevrees. Door
het bedrijf wordt u een interne opleiding aangeboden.
Promotiemogelijkheden zijn aanwezig.
Leeftijd vanaf 22 tot 35 jaar.
Informatie bij Lilian Fijten, tel. 045-25 91 91,
Brunssum, Rumpenerstraat 79.

Kapper

U wilt lange tijd werken als oproepkracht. U bent 1ste
kapper en bekend met het knippen van dames en heren.
Enige jaren ervaring zijn gewenst. U bent 22 jaar of ouder.
Het werk is vanaf half oktober en duurt ca. een half jaar.
Informatie bij Lilian Fijten, tel. 045-25 91 91,
Brunssum, Rumpenerstraat 79.

cursussen

Horecacursus

Randstad leidt u op tot een geroutineerd kelner/serveerster.
De cursus duurt 1 weekend. Ervaring in deze richting is niet
noodzakelijk, maar motivatie des te meer. Voor meer
informatie kunt u bellen met Katinka Hundscheid,
telefoon: 045-71 31 00

Natuurlijk zijn mannen en vrouwen welkom.

randstad uitzendbureau

Verzinkerij van Aert BV te Nederweert is een vooraanstaand
bedrijf in haar branche, dat zich als regel belast met grotere
opdrachten vanuit alle sectoren in de metaalindustrie.
Een belangrijk uitbreidings- en moderniseringsprogramma werd
onlangs gerealiseerd en wordt nog verder uitgevoerd.Deze onderneming zoekt contact met kandidaten voor de functie
vanTECHNISCH-ORGANISATORISCH
MEDEWERKER (MTS)De aan te stellen functionaris
wordt als medewerker toegevoegd
aan de bedrijfsleider. Hij assisteert
deze met betrekking tot meerdere
taken, waaronder het bevorderen
van een soepele voortgang van de
productie, waarbij hij te maken
krijgt met planning en efficiency.
In dit kader onderhoudt hij evenzo
contacten met cliënten, onder
andere over bewerking en
leveringstijd. Zijn inzet kan ook bij
nevenbedrijven gevraagd worden.
Uitgezien wordt naar een
bekwaam werktuigkundige met
contactuele en organisatorische
capaciteiten en gevoel voor
logistiek met tenminste MTS-niveau als ondergrond, aangevuld
met enige jaren ervaring in een
productie-bedrijf.
Leeftijd vanaf circa 30 jaar.Serieuze kandidaten (M/V), die
aan bovengenoemde eisen
voldoen, worden uitgenodigd een
schriftelijke sollicitatie in te
dienen, aan onderstaand adres,
met duidelijke informatie omtrent
persoon, opleiding, ervaring en
andere relevante gegevens,
vergezeld van pasfoto. Graag nr.
14772 op de enveloppe.
Vertrouwelijke behandeling wordt
gegarandeerd.Maatschap Psychologisch Instituut Drs. V.H.W. Hoorens
Parklaan 17 - Telefoon 04950-32526 - 6006 NT WeertWegens uitbreiding met
spoed gevraagd1 GEDIPLOMEERD
KRAANMACHINIST

voor mob. hydr. weg- terreinkraan

1 ONDERHOUDSMONTEUR -
TAKELWAGENCHAUFFEURvoor rep. en onderhoud eigen
wagenpark
ervaring vrachtwagens - auto
electr.
hydrauliek vereist

Sollicitaties richten aan:

HERPERTZ BV

Roligt 17
6088 NG Roggel
Tel. 04749-2727Kraan- en
hoogwerkerverhuur
Takel- en bergingsbedrijf
Taxi- groepsvervoer

38474

Atro Heerlen B.V., deeltmakende van een
kombinatie van autobedrijven in Limburg met
dealersschappen van Europese merken, een
personeelsbestand van in totaal ca. 40
medewerkers en een omzet van 550 nieuwe
personen- en lichte bedrijfswagens, zoekt eenERVAREN
AUTOVERKOPERHij die op basis van een gezond enthousiasme
en ondernemingslust op een vanzelfsprekende
en overtuigende manier met particulieren en
bedrijven kan omgaan in de regio Heerlen.
Voor een kandidaat van ca. 30 tot 35 jaar die
kan bogen op aantoonbare verkoopresultaten
in de branche en die graag wil werken in een
informele sfeer in een relatief klein team, ligt
hier een aantrekkelijke uitdaging.Geïnteresseerden kunnen hun schriftelijke
sollicitaties, strikt vertrouwelijk, voorzien van
een curriculum vitae richten aan de directie van

ATRO HEERLEN B.V.

Postbus 3061
6401 DN Heerlen

38028

Wie komt ons verkoopteam versterken?
winkel/magazijnbediende (mannelijk)
± 17 jaar, vaste dienst, 40 uur per week.
NETTORAMAInteresse??? Kom dan langs op ons filiaal,
Rijksweg-Noord 33, Sittard, vraag naar dhr. Smeets.Wie tilt er
drie ton
van de grondDe wereld van super- en hypermarkten is
dynamisch, turbulent, enerverend.In weinig bedrijfstakken vinden in zo'n korte
tijd zulke grote veranderingen plaats.Schaalvergroting, fusies, automatisering,
nieuwe technieken, consumentisme zijn
enkele van de vele gelijktijdige ontwikkelingen,
die de ooit zo rustige 'detailhandel in levens-
middelen' onophoudelijk in beroering brengen.
Het verschil tussen succes en falen hangt af
van steeds meer aspecten en van steeds
kleinere details.De hedendaagse supers zijn forse onder-
nemingen geworden, ware 'food-centers', die
grote financiële risico's met zich meebrengen
en die aan hoge doelstellingen moeten
beantwoorden. Alleen de meest capabeleSTORE-MANAGERS^{m/v}zijn in staat om leiding te geven aan zulke
grootschalige operaties.Nog moeilijker is het om een volkomen nieuw
'food-center' van de grond te tillen, zeker als
het daarbij gaat om omzetdoelen van
f250.000 tot f300.000 per week.Wie dat kan, moet niet alleen zijn sporen in de
branche verdiend hebben, maar behalve over
initiatief en organisatietalent ook beschikken
over ambitie, commercieel gevoel en een flin-
ke portie incasseringsvermogen.Zulke mensen zijn dun gezaaid. dat beseffen
we maar al te goed. Maar ze zijn er wel en bij
Jan Linders kunnen ze de uitdaging aangaan
in één van de vier nieuwe food-centers die we
binnen 16 maanden willen openen. Hierbij
worden ze uitgenodigd om te schrijven aan:
Hoofd Personeelszaken van Jan Linders bv.
Postbus 72, 5854 ZH Bergen.jan linders
SUPERMARKTEN

IN DE PRAKTIJK LEREN VOOR EEN GOEDE BAAN

iets voor jou?

Vul dan onderstaande bon in vóór
12 september 1988 voor meer informatie.

Wat kost het?

Alle onkosten tijdens de opleiding worden
vergoed en je kunt in aanmerking komen
voor deelname met behoud van uitkering
of kinderbijslag. Daarnaast krijg je als je
geslaagd bent en aan je baan begint een
premie van f. 7.500,- (voor een opleiding
in continuïteitsdienst f. 9.000,-).Ik ben geïnteresseerd in één van de SBVL-opleidingen. Stuur mij alle
informatie en een uitnodiging voor de voorlichtingsbijeenkomst.Naam _____
Adres _____
Postcode _____ Telefoon _____
Woonplaats _____
Geboortedatum _____
Vooropleiding _____In een gesloten envelop, voorzien van een postzegel, opsturen naar de
SBVL, Postbus 6070, 6077 ZH St. Odiliënberg.

LD 030988

VROUWEN ZIJN NATUURLIJK EVEN
WELKOM ALS MANNEN

Hoe werkt de praktijkopleiding?

Gedurende vier dagen per week word je
onder goede begeleiding in een bedrijf
opgeleid.
Om daarnaast de theorie goed onder de
knie te krijgen, ga je een dag per week
naar een streekschool.

Voor wie?

Voor iedereen die,
■ tussen de 16 en 27 jaar is
■ staat ingeschreven bij het arbeidsburo
■ en een van de volgende opleidingen
heeft:
- L.T.S.
- M.A.V.O.
- H.A.V.O. drie jaar
- M.T.S. een jaar
- of een andere opleiding op
vergelijkbaar nivo

Om welke opleidingen gaat het?

- Proces operator
- Mechanisch operator

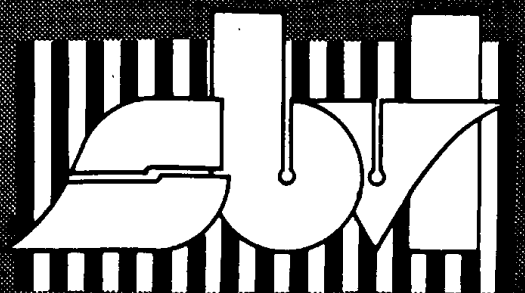
Bij welke bedrijven?

Momenteel zijn er nog opleidingsplaatsen
bij de volgende bedrijven:

ENCI N.V.	(Maastricht)
KNP Papier B.V.	(Maastricht)
Koninklijke MOSA B.V.	(Maastricht)
Rockwool Lapinus B.V.	(Roermond)
Zinkwit B.V.	(Eijsden)
N.V. Koninklijke Sphinx	(Maastricht)

Stichting Bedrijfs- en Vakopleidingen Limburg

SBVL (Stichting Bedrijfs- en Vakopleidingen Limburg) is een initiatief van de werkgevers- (LWV) en werknemersorganisaties (Industriebond FNV en CNV en Unie BLHP) in Limburg.

Zuidkoreanen eten uit Boeddha's neus

Zuid-Korea is bijna dagelijks in het nieuws. Ofwel vanwege interne onlusten van studenten of arbeiders in de hoofdstad Seoul. Of vanwege het grensconflict met Noord-Korea. Momenteel – aan de vooravond van de Olympische Spelen – lezen we over veelbelovende besprekingen met deze aartsvijand. Straks zullen het de sporttriomfen zijn, die de voorpagina's vullen. Maar wat weten we van het dagelijks leven in Zuid-Korea? Van de gewone Zuidkoreanen? De relatie man-vrouw, vader-zoon, baas-knecht, die al zes eeuwen wordt bepaald door de heilige hiërarchische omgangsvormen van de Chinese leermeester Confucius? Wat houdt dat in voor de Zuidkoreaanse vrouw?

'Drie stomme, drie blinde en drie dove jaren', als ze trouwt met een oudste zoon. De glimlach, om haar tranen te verbergen. Bedreiging door uithuwelijking en bedillige koppelaars. Ze is kansloos bij echtscheiding. Misdadig was ze, als ze geen zonen baarde. En daardoor gedreven naar de Mudang en zelfs bereid te eten uit de neus van Boeddha zelf.

Linda Kim (30) komt uit een Boeddhistische plattelandsfamilie. In het Zuidkoreaanse dorpje Yong Dong is vrije partnerkeuze nog altijd taboe. „Mijn ouders probeerden mij een keer uit te huwelijken aan een zoon van rijke vrienden. Ze namen me mee op bezoek. Ik merkte dat de zoon mij leuk vond, maar ik wou hem niet. Plotseling ben ik weggerend." Dit gedrag was zozeer in strijd met de ijzeren tradities, dat haar vader zich niet meer met haar bemoeide. Later kwam ze, als receptioniste in een hotel in Seoul, de man van haar leven tegen. Een Nederlander. „Thuis durfde ik van mijn huwelijksplannen niet te vertellen. Een oom en tante in ons dorp zeiden: „Jij moet doen, wat jij wilt."

Met haar echtgenoot woont ze nu in een Nederlandse woning, vol Oosterse snuisterijen. Elk met een eigen symboliek, tot de salontafel toe. „De drie vogels in het midden zijn van parelmoer. Ze betekenen een lang en gelukkig leven. Het is een geschenk uit Seoul, van mij aan mijn man," zegt ze trots. Het koninkrijk met thuis is beperkt tot heel af en toe een huilend telefoontje van haar moeder, wanneer ze in Korea zijn. Meestal met het zogeheten 'Chosuk' (Maanfeest), eind augustus.

Jenever

Voor Korea het begin van het mooiste jaargetijd, de herfst. Dan komt de hele familie bij elkaar voor de voorouderverering. De oudste zoon houdt zijn leven lang de zorg voor zijn ouders en voorouders. Zijn bruid zal zich hierin moeten schikken en gaat jaren aan aanpassing aan haar schoonfamilie tegemoet. (In de volksmond 'stomme, blinde en dove jaren' genoemd).

Dat is de reden, waarom oudste zonen minder in trek zijn op de huwelijksmarkt. Zelfs al woont hij in Nederland, hij zal toch aan de vereringsplicht moeten voldoen. En het is heel gewoon, wanneer hij voor deze gelegenheid een fles jenever meeneemt om die over de grafheuvel van zijn vader – die zo gek was op een glaasje rijstwij – uit te giepen.

Geen wonder dat Koreanen zoveel 'fratsen' uithalen om zichzelf zo'n levensverzekering tot na de dood te verschaffen. Het eten van steengruis uit de neus van Boeddhabeelden versterkt de kans op een stamhouder. De neus is symbolisch voor het mannelijk geslachtsdeel. (Of daarom een grote neus, zoals Europeanen die hebben, zo in trek is in Korea...). Feit is, dat er heel wat Boeddha's staan met geschonden neuzen.

● Myung Sun Suh Hyun in het Instituut of Social Studies in Den Haag.

Foto: PETER SENTEUR

● Hyun Joon Yoon-Kim in het Koreaans restaurant Korea van haar echtgenoot.

Foto: TON POW

Er zijn nog andere remedies. Tijdens de huwelijksplechtigheid bekogelt de schoonfamilie het jonge paar met gedroogde kastanjes en vruchten. Eten ze na de huwelijksnacht van de kastanjes baart de vrouw een zoon, en anders een dochter. Wat ook nog wel eens wil helpen is de keuze van een vroedvrouw die zelf minimaal drie zonen gebaard heeft. Om de conceptiedagen voor een zoon aan de weet te komen raadplege men de 'Mudang', een vrouw, die de 'goddelijke ziekte' heeft gehad (wij zouden het hysterie noemen) en daarvan genezen is.

Geisha

Geen zoon baren werd bijna als een misdaad gezien. De echtgenoot was dan ook gerechtigd een bijvrouw in te schakelen om alsnog zijn doel te bereiken. Evenals de wettige echtgenote liep ook zij het risico de laan uit te vliegen als ze toch een dochter baarde. Vanaf 1960 is polygamie wettelijk verboden, maar de 'veelwijverij' schijnt gewoon door te gaan. Het inhuren van een 'kisaeng' – voor zo'n slordige duizend gulden

per dag – is in elk geval legitiem. Haar taak is het verwennen van een mannelijke gast, met muziekspel, zang en dans. Tijdens het diner schenkt ze drankjes in en voert hem zelfs kleine hapjes. Dat gaat de Westerse bezoeker, die voor het eerst met deze tractatie wordt geconfronteerd, wel eens wat te ver. Hij zal gretiger happen, wanneer ze hem inviteert voor de nacht. Door haar hoge aanzien in Korea, moet dat als een gunst worden opgevat. Ze is beslist niet te vergelijken met een prostituee en ook het begrip escort lady dekt de lading niet. De kisaeng kleedt zich in het traditionele kostuum, de 'hanbok', een felgekleurde rok tot onder de oksels, van voren vastgeknoopt met een strik met lange linten. Evenals de Japanse geisha draagt ze het haar opgestoken, met veel spelden.

Spelen

Toen Hyun Jung Yoon-Kim (22) tien maanden geleden in Amsterdam arriveerde, leek het of ze in een andere wereld was beland. Een, waar alles mag. „Mijn vader had me eruit gegooid en mijn moeder had me vermoord, als ze me voor mijn

huwelijk hadden zien vrijen." Tien maanden geleden voegde Hyun zich bij haar Koreaanse echtgenoot, die eigenaar is van restaurant 'Korea', een van de twee enige Zuidkoreaanse restaurants in ons land. Grote affiches van de Olympische Spelen prijken op de voorgevel. Hyun roostert 'pulgogi' (gemarineerd rundvlees) op een komfoor. Kijkt af en toe steels, hoe deze Hollandse reageert op de scherpe 'Chiem-chic'. Dat is het nationale gerecht, bestaande uit in zuur ingelegde koolbladen, knolraap, of andere knapperige groente.

Huismens

„Mijn ouders zijn getrouwd door bemiddeling," vertelt Hyun. Geen liefdesband, maar gewoon een praktische overeenkomst. Vroeger slapen man en vrouw in aparte kamers. Ze spraken elkaar hun leven lang aan met officiële titels. Zij hem met zijn beroep, bijvoorbeeld 'onderwijzer', hij haar met 'huismens'. Tegenwoordig zoekt de Koreaanse vrouw haar hobby's buitenvoer. Het huishouden is eenzaam. Er staan weinig meubels. Men zit en slaapt vaak op de grond en hangt de eettafel-buiten-bedrijf

aan de muur. Stedelingen hebben bovendien meestal een dienstmeisje.

De interesse van vrouwen gaat uit naar het leren van Chinese 'karakters', schoonschrijven, gedichten (sijo's) maken en... gokken. Hyun: „Mijn moeder is ook lid van een 'kye'. Een club vrouwen, die maandelijks bijeenkomt voor een kopje thee en een rondje gokken. Mijn vader komt 's avonds laat thuis." Na een dag hard werken drinken mannen samen een biertje buitenshuis of genieten van een avondje openbaar badhuis. Man en vrouw doen weinig samen. Boodschappen doen is al helemaal taboe voor een man.

Ook de keuken is het domein van de vrouw, waar hij niet komen mag, als zij het eten bereidt. Zelfs bij de geboorte van zijn kind moet hij de kraamkamer verlaten. De vrouw is gewend haar emoties voor zich te houden. Dat wordt zelfs van haar verlangd. Niet voor niets bestaat het Koreaanse spreekwoord: „De lach van een vrouw is als een zak vol tranen." Voor Hyun was de overgang van Zuid-Korea naar Amsterdam groot. „Dat ongehuwd samen-

wonen vind ik nog altijd niks," zegt ze onomwond.

Een Nederlandse Koreaganger ondervond aan den lijve, hoe de Koreaanse jongelui over dit soort zaken denken, toen hij in Seoul in een park liep. „Voor mij liepen drie scholieren, twee jongens en een meisje. Opeens trok de ene jongen het meisje, kennelijk zijn vriendin, achter een boom en gaf haar een kus. De achtergebleven jongen schaamde zich en kwam naar mij toe om zich te excuseren voor het wangedrag van zijn landgenoten."

Koppelaarster

„Wie drie dochters heeft, kan met de deur open gaan slapen," zegt een oud Koreaans spreekwoord. Dochters zijn duurder dan zonen. Ouders betalen grif bedragen tot vijftienhonderd gulden aan – in onze ogen – bemoeizuchtige en aanmatigende koppelaarsters om een goede partij voor hun dochter te zoeken. Dat ook een traditioneel huwelijk door bemiddeling wel eens tot een ware liefde kan uitgroeien, bewijzen de stokoude mannetjes, die dagelijks met hun invalide vrouw op de rug naar de tempel strompelen.

In een stad als Seoul wankelen de tradities. Studentes kiezen hun eigen partner. Sterker nog, ze gaan doelgericht studeren aan een van de vele gemengde universiteiten, hoewel er ook vrouwenuniversiteiten zijn, om een goede partij aan de haak te slaan.

Onderwijs is een tovermiddel in Zuid-Korea. Een oudste zoon wordt in het gezin door iedereen ontzien om maar te kunnen studeren. Vrouwen, die een beroep als secretaresse, receptioniste of zelfs kisaeng ambieren, moeten een universitaire graad behalen.

Adoptie

Het aantal echtscheidingen, tot voor kort opvallend laag in Zuid-Korea, neemt schrikbarend toe. „Dat is te wijten aan de vrije partnerkeuze," aldus een aantal tegenstanders. De vrouw is vaak de dupe. Noch voor zichzelf, noch voor de kinderen heeft zij recht op alimentatie. Zij kan zonder inkomsten niet voor de kinderen zorgen en de man claimt meestal alleen zijn oudste zoon. De bloedband is te heilig om kinderen van een ander te accepteren, hetgeen eventueel hertrouwen voor vrouwen met kinderen uitsluit. Ongehuwde moeders zijn bijna altijd genoodzaakt hun kind af te staan of te vondeling te leggen. Als ze al geen gebruik maken van de gratis abortusregeling.

Ouderloze kinderen zijn helemaal kansloos in een land, waar je het van je familie moet hebben. De Vereniging Wereldkinderen in Den Haag heeft al honderden kinderen uit Korea in Nederlandse adoptiegezinnen geplaatst. Het totaal aantal Nederlanders van Koreaanse afkomst bedraagt momenteel 4000.

Er spelen zich op de luchthaven in Seoul schrijnende tafelen af. Een wanhopige moeder, die stiekem van achter een pilaar een laatste glimp van hun kind probeert op te vangen. Er zijn ook mensen, die hun kind uit berekening te vondeling leggen om het later terug te krijgen met een goede opvoeding en opleiding. Een adoptievader van twee Koreaanse pubers ontvangt nog altijd brieven in de trant van: „Zullen jullie je goed gedragen, zodat ik me niet voor jullie hoeft te schamen? Ik reken er vast op dat jullie (ze bedoelt met name de oudste zoon) spoedig naar huis terugkeren." De KSS (Korean Social Service) ontwaart dan ook blijvende contacten met de natuurlijke ouders, om misbruik tegen te gaan.

Er zijn maar weinig Zuid-Koreanen die de heilige bloedband negeren en anderszins kind adopteren. Sommige vrouwen fingers zelfs negen maanden zwangerschap om dit geheim te houden. Ze binden een kus op hun buik, verdwijnen zogenaamd tien dagen in het ziekenhuis om daarna met hun nieuwe baby ten tonele te verschijnen.

Wip

Myung Sun Suh (34) volgt de studie 'Women and Development' aan het Institute of Social Studies in Den Haag. Als vooruitstrevende Koreaanse uit ze haar verontwaardiging over de discriminatie van vrouwen in de Koreaanse familiewet. „Vrouwen krijgen bij gelijke arbeid minder betaald dan mannen. Zonen erven meer dan dochters. Bij echtscheiding hebben vrouwen geen enkel recht. En volgens de wet mogen twee mensen met dezelfde achternaam niet trouwen. Dat is absurd, als je bedenkt, dat er onder 40 miljoen inwoners maar 200 verschillende achternamen voorkomen. Verder vind ik het tijd, dat de titel 'gezinshoofd' voor de man verdwijnt. Want in die hoedanigheid kan hij nog altijd controle uitoefenen op zijn vrouw, broers en zussen."

Myung is als werkende moeder – van een zoon van tien en een dochter van zeven – een uitzondering in haar land. Haar ouders vermanen haar regelmatig dat ze beter haar best moet doen om een goede echtgenote te worden. „Tot voor kort stopten vrouwen met werken, als ze trouwden. Pas in 1984 nam een bedrijf het initiatief om getrouwde vrouwen in dienst te nemen of houden. Vroeger mocht een vrouw zich niet eens op straat vertonen." (Giechelt verlegen). „Dan gingen ze in de tuin op de wip staan, om ongemerkt over de tuinmuur te kunnen gluren." Voor Myung was haar verblijf in het Westen wellicht de springplank voor haar progressieve ideeën. „Als ik terugga, in december, wil ik in Seoul een feministisch netwerk oprichten," zegt ze vastberaden.

Confucius zou zich omdraaien in zijn graf, en vele voorouders met hem. De grote onderdrukkers, China en Japan, is het door de eeuwen heen nooit gelukt de energieke bewoners van het kleine schiereiland hun identiteit te ontnemen. Het is de tijdgeest van de twintigste eeuw, die de tradities aan het wankelen brengt.

Agnes de Cocq

Sante Bruf

● De 'minaret' van een vervallen karavaanserail bij een wat kwijnend palmenbosje in de eindeloze zoutvlakte.

Seminar over onroerend goed in Spanje

De Nederlands-Spaanse Kamer van Koophandel organiseert 22 oktober in de Jaarbeurs te Utrecht het seminar 'Uw onroerend goed in Spanje'. Het is bedoeld voor mensen, die reeds een huis in Spanje bezitten, er een willen huren, overwegen een huis te kopen of te verkopen, of een huis willen laten (ver)bouwen. Nederlandse Spanjedeskundigen informeren de deelnemers over juridische en notariële aspecten, fiscale, financiële en banktechnische zaken, bouw- en juridische aspecten en de rol van de makelaar. De kosten voor deelname bedragen f 125,- p.p. of f 175,- per echtpaar, waarbij inbegrepen het boek 'Uw onroerend goed in Spanje'. Deelnameformulieren en informatie kunnen schriftelijk of telefonisch aangevraagd worden bij: Nederlands-Spaanse Kamer van Koophandel, Bezuidenhoutseweg 181, 2594 AH den Haag, ☎070-820551-477529.

Landelijke regeling voor erfpacht bepleit

Er moet een landelijke regeling voor erfpacht van de grond komen. De huidige situatie waarin gemeenten allemaal hun eigen regels hanteren, geeft hen een sterke monopoliepositie en is nadelig voor de kopers van onroerend goed. Vooral de wijze waarop de erfpachtcanon (de jaarlijkse vergoeding) wordt berekend en regelmatig wordt aangepast aan de waarde van de grond, is voor veel consumenten een doorn in het oog. Daarom hebben de Koninklijke Notariële Broederschap (KNB) en het Instituut voor Bouwrecht een modelregeling voor gronduitgifte opgesteld, die donderdag aan staatssecretaris Heerma (Volks-huisvesting) werd overhandigd.

Zo'n 15 procent van alle gemeenten, waaronder alle grote steden, geven grond voor koopwoningen

in erfpacht uit. Daardoor blijft de gemeente zeggenschap houden over wat er met de grond gebeurt. Oorspronkelijk werd de regeling bedacht om speculatie te voorkomen, maar in de loop der jaren werd erfpacht steeds meer beschouwd als een aantrekkelijke bron van inkomsten. Bovendien houden kopers vaak grote verplichtingen aan de gemeente, terwijl deze daar niets tegenover stelt. Zo is er bij kopers grote juridische onzekerheid ontstaan. Dat heeft er onder meer toe geleid dat huizen met erfpacht minder goed in de markt liggen dan woningen die op eigen grond zijn gebouwd.

Zeggenschap

Uit het onderzoek van het KNB en het Instituut voor Bouwrecht blijkt, dat gemeenten zeer wille-

keurige regels vaststellen. Zo staat in vrijwel alle erfpachtcontracten dat de gemeente niet aansprakelijk is voor eventuele bodemverontreiniging. Bovendien hebben gemeenten allerlei bepalingen opgesteld voor het gebruik en de verkoop van de grond. Kopers hebben vaak geen zeggenschap over de wijze waarop gemeentelijke voorzieningen als electriciteit en waterleiding worden aangebracht. Ze zijn bijvoorbeeld vaak verplicht hun pand aan te sluiten op het gemeentelijke kabelnet en mogen soms geen eigen antenne op het dak plaatsen. De rechtsbescherming van de erfpachter is over het algemeen slecht.

In de modelvoorwaarden, die zijn opgesteld in een commissie met vertegenwoordigers van onder meer gemeenten, consumentenorganisaties, banken en men-

sen uit de bouwwereld, worden twee vormen van erfpacht voorgesteld. Aan de ene kant een eeuwigdurend systeem, dat de erfpachter in feite het economische eigendom over de grond geeft.

Hij kan de grond voor onbepaalde tijd gebruiken en kan de jaarlijks verplichte erfpachtcanon in een keer afkopen met een bedrag ter waarde van de grondprijs. Daarnaast stelt de commissie een tijdelijke vorm voor, waarbij de canon gedurende 75 jaar gelijk blijft en na die periode kan worden aangepast aan de dan geldende grondprijs.

Belangrijk punt in de voorgestelde modelverordening is de verplichting die de gemeente krijgt de bouwgrond bouwrijp af te leveren. Bovendien is de gemeente aansprakelijk voor eventuele verontreiniging van de grond en wordt een bodemonderzoek verplicht gesteld. De commissie wil verder dat er een onafhankelijke geschillencommissie komt. Op dit moment kan een erfpachter die problemen heeft met de gemeente vaak alleen maar terecht bij de gemeenteraad.

Bouwer komt bij gebrek sneller over de brug

Bouwbedrijven zijn sinds ongeveer een jaar steeds vaker bereid eigenaren van nieuwe koopwoningen schadeloos te stellen of gebreken kosteloos te verhelpen als zij daarmee een juridische procedure kunnen voorkomen. Dat zegt directeur Van Herwijnen van de Vereniging Eigen Huis in een toelichting op het gisteren verschenen jaarverslag.

Deze langzaam verbeterende opstelling van de aannemerij volgens Van Herwijnen te danken aan een aantal uitspraken van de Raad van Arbitrage voor de Bouwbedrijven in Nederland, dat voor Eigen Huis positief uitgevallen is. Zo heeft deze rechtbank voor de bouw Eigen Huis in het gelijk gesteld in zaken die betrekking hadden op vocht in nieuwbouwoningen, op te weinig rijkssubsidie als gevolg van onjuiste voorlichting, en op het kosteloos opheffen van verborgen gebreken.

De hiermee ontstane jurisprudentie brengt bouwers er in toenemende mate toe tegemoet te komen aan wensen van woningeigenaren of de door hen opredende vereniging Eigen Huis, aldus Van Herwijnen.

Vocht

Door gebrek aan werk kampen veel nieuwbouwwoningen met vocht, dat schade kan aanrichten aan muren, vloerbedekking en meubelen, volgens schade die tot duizenden gulden kan oplopen. De Raad van Arbitrage heeft uitgesproken dat aannemers de oorzaak van een vochtprobleem voor eigen kosten moeten oplossen. In sommige gevallen heeft dat geleid tot het slopen en op nieuw optrekken van gevels.

Volgens Eigen Huis komt het vaak voor dat makelaars die namens een bouwverkoop nieuwe woningen verkopen, de kopers onjuist voorlichten over de hoogte van de subsidie die het rijk ter beschikking stelt. De eigenaren komen vaak voor onverwachte hoge woonlasten te staan wanneer de subsidie in werkelijkheid veel lager blijkt te zijn.

Uitspraak

Eigen Huis heeft van de Raad van Arbitrage de uitspraak losgekregen dat de bouwverkoop voortaan verantwoordelijk is voor wat die makelaars hun klanten voorspiegelen. In de praktijk heeft dat er inmiddels toe geleid dat gedupeerde woning-eigenaren volledig schadeloos gesteld zijn door bouwbedrijven die het dergelijke makelaars werkten. De roeger verschool de makelaar zich achter de bouwverkoop en de bouwverkoop de makelaar, aldus Eigen Huis.

De Vereniging heeft ook gedaan tegen dat aannemers verborgen gebreken aan nieuwe woningen, die als geruime tijd na de oplevering aan het daglicht treden, moeten verhelpen. Bouwers beriepen zich tot

voor kort altijd op de zinsnede 'binnen een redelijke termijn', die in overeenkomsten wordt gebruikt. Volgens de aannemers was de redelijke termijn waarbinnen de gebreken moeten worden gemeld altijd al verstreken. Door de uitspraak van de arbitrage kunnen zij zich niet langer daarachter verschuilen.

Gemeenten

Niet alleen aannemers, maar ook gemeentebesturen hebben in strijd met de wet woningeigenaren geld afgetroffen, zo blijkt uit het jaarverslag. Sommige gemeenten berekenen aanvragers van gemeentegarantie voor een nieuwe koopwoning 'leges', wat niet is toegestaan volgens de Woningwet. Amstelveen, Zaanstad, Eelde en Alphen aan den Rijn zijn hier voorbeelden van.

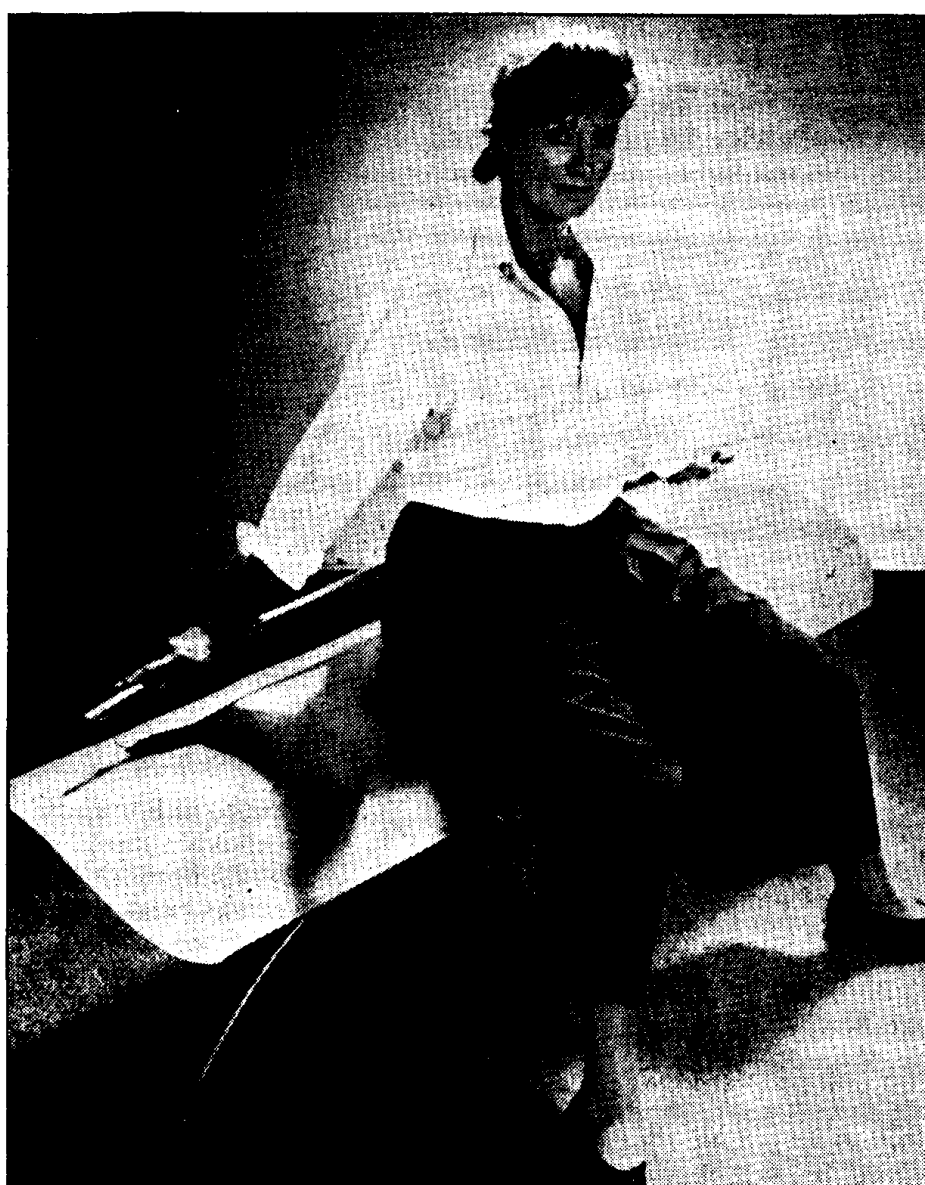
Alphen maakte het in deze zaak wel heel bont, aldus mr P. Alers, hoofd juridische dienst van Eigen Huis. Nadat de rechter had vastgesteld dat geen enkele gemeente een aanvrager van gemeentegarantie mag aanslaan voor 'leges', veranderde Alphen de benaming ervan in 'administratieheffing'. Eigen Huis ging vervolgens naar het gerechtshof in Den Haag, dat de vereniging anderszins in het gelijk stelde. Volgens Alers was het voor de ambtenaren van Alphen inmiddels een bij voorbaat verloren prestigezaak geworden: de gemeente ging in cassatie bij de Hoge Raad, en verloor ook daar.

Volgens directeur Van Herwijnen heeft Eigen Huis met deze affaire landelijk 4,5 miljoen gulden verdiend voor haar leden, want dat is het bedrag dat de verschillende gemeenten aan ten onrechte geïnde 'leges' hebben moeten terugbetalen aan ongeveer 30.000 huiseigenaren.

Groei

Eigen Huis heeft nu bijna 250.000 leden. Van Herwijnen denkt dat zijn vereniging zal blijven groeien doordat zij steeds meer bekendheid krijgt, en doordat de kwaliteit van nieuwbouw nog steeds veel te wensen overlaat. Ondersteuning van leden met klachten over de oplevering vormen de hoofdmoot van het werk van de vereniging. Gemiddeld heeft elke nieuwe (koop)woning twintig gebreken bij de oplevering. De bouwwereld vindt dat normaal, maar voor Eigen Huis blijft het onverteerbaar.

Van Herwijnen: „Je mag van een nieuw product verwachten dat er niets aan mankeert, daar betaal je voor. Als je een nieuwe auto koopt accepteer je die toch ook niet met krassen op de lak en een deuk in de motorkap?”

● Een opvallende inzending was deze in glanzend metaal uitgevoerde korte zitbank van M. Klerks uit Den Haag.

Dat beurzen niet alleen hun nut hebben voor het directe handelsverkeer, bewijst de Internationale Meubelbeurs in Utrecht die morgen, zondag, de poorten opent. In het kader van deze beurs worden namelijk ook de Nederlandse meubelprijzen uitgereikt.

Deze week werden de winnaars bekendgemaakt in de volgende categorieën: de Prijs voor het beste Nederlandse meubelontwerp, Stijlprijs voor de beste interpretatie van stijlelementen in een hedendaags Nederlands Meubel en de Prijs voor jonge ontwerpers.

Gedurende de meubelbeurs zullen de bezoeken meubelwinkeliers de winnaar kiezen in de vierde categorie: Prijs voor het meubel van het jaar. Staatssecretaris Evenhuis van Economische zaken zal volgende week woensdag de vier prijzen uitreiken.

Studenten

Eén van de aardigste kanten van deze ontwerpwedstrijd is de speciale categorie voor jonge ontwerpers waaraan studenten van Technische Universiteiten en

Veel kwaliteit bij inzendingen voor meubelontwerpen

HBO-opleidingen mee kunnen doen en ontwerpers die een van deze opleidingen niet langer dan twee jaar geleden hebben afgesloten. Onder de inzendingen in deze categorie vind je niet alleen zeer rijpe ontwerpen, die de pretentie hebben bij een fabrikant in productie worden genomen, maar producten die eerder zullen scoren als kunstobject dan als meubel. Tot deze laatste categorie behoort onder meer een in staal uitgevoerde bank, waarvan een ding zeker is: je kunt er niet op zitten. Het schijnt ook enige tijd gekost te hebben voordat de jury de functie van deze sculptuur had achterhaald.

Wat dat betreft staat deze bank in schril contrast met de stoel Divi-divi 890 van ontwerper Mark van Tilburg uit het Brabantse Vessem. Het aardige aan deze stoel is dat arm- en rugleuning vloeiend in elkaar overlopen waardoor ook mensen die de neiging heb-

● V.l.n.r. de juryleden: ir.B.J.G.M. Benders, mevrouw E. de Lestrieux en J. Crebolder. Voor hen de stoel van Henk de Vries uit Amsterdam, die zij onderscheidden met de 'Stijlprijs'.

mendaal. Zijn klaptafel Volanta, die hij ontwierp voor meubelfabriek Hennie de Jong, werd onderscheiden met de prijs voor het beste Nederlandse meubelontwerp.

De Stijlprijs was voor de Amsterdammer Henk de Vries met zijn stoel Bukitsari-Satu-1. Misschien wel het meest opmerkelijke aan deze stoel is dat hij, in deze high-tech-tijd, nog met de hand is gemaakt. De stoel, waarvan slechts 300 exemplaren zijn gemaakt, is uitgevoerd in massief mahoniehout, afgewerkt met tweecomponentenlak, waarmee een product is ontstaan voor de spreekwoordelijke eeuwigheid.

Wie al deze ontwerpen wil zien, en ook de inzendingen die het niet haalden, maar ook eens wil kijken wat de Nederlandse en buitenlandse meubelindustrie heeft te bieden, kan zondag 4 september terecht in de Jaarbeurs in Utrecht. De andere dagen is de beurs alleen toegankelijk voor de yakhandel.

WELKE

OPEN HAARDEN

Alle informatie over de nieuwste Open Haarden en kachels

kachels

Open Haard: een investering in gezelligheid

Een compleet overzicht met prijzen en adressen

● Alle informatie over open haarden en kachel

Tussen alle vormen van verwarming neemt de open haard een heel eigen plaats in. Staat bij centrale en lokale gasverwarming het rendement voorop, bij een open haard gaat het juist om gezelligheid. De inbouw-open haard is weer in de mode. De veel zuiniger haardkachel, die enkele jaren geleden nog zeer populair was, moet nu met een wat bescheidener plaats genoegen nemen.

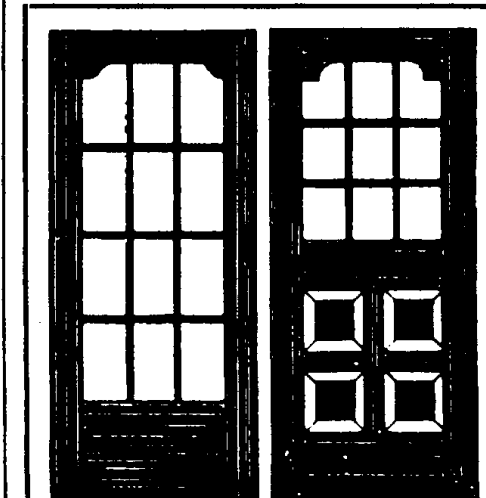
De open haard wordt wat constructie en vormgeving betreft steeds fraaier en er is keuze uit een scala van haard- en schouwtypen, helemaal passend in de stijl van het interieur. Daarmee is het een belangrijk deel geworden van de totale architectuur en inrichting van de woning. In de onlangs verschenen WELKE-gids zijn daar treffende voorbeelden weergegeven, zowel voor het klassieke als moderne interieur.

Alternatieven

Naast de inbouw-open haard zijn er nog andere mogelijkheden, zoals kachel en open haard-inzets. Deze zijn met deurtjes afsluitbaar en hebben daardoor een veel hoger rendement. Ook deze haardtypen worden uitvoerig besproken en er wordt aandacht besteed aan de systemen, die eventueel aan de cv-installatie gekoppeld kunnen worden.

Naast veel informatie over diverse soorten haarden en kachels wordt ook aandacht besteed aan zaken als: passende financiering, de plaatsbepaling van haard of kachel, de verbouwing en wat daar eventueel zelf aan te doen is. Tezamen met de uitgebreide prijs- en produktinformatie is deze gids, voor iedereen, die wil overgaan tot plaatsing van een open haard of kachel, aan te raden. De prijs bedraagt f 4,95 en is verkrijgbaar in de tijdschriftenwinkel.

(ADVERTENTIE)

VOORDEUREN, TUINDEUREN, BUITENDEUREN, STIJLDEUREN

keuze uit 100 modellen, in elke maat en houtsoort. Ook compleet leverbaar met afdichten, glas, hang- en sluitwerk, veiligheidsloten enz. **GEURTEN HOENSBROEK** 045-212531, Hommerterweg 27. 's Maandags gesloten.

Onroerend goed

Voerendaal, halfvrijstaande herenhuizen, uitstekende ligging, oplevering sept. '88 f 192.000,- v.o.n.
Beek, vrijstaande premie-C-woningen, f 175.300,- v.o.n.

Susteren, vrijstaande herenhuizen, f 183.000,- v.o.n.
Roermond, vrijstaand landhuis f 343.000,- v.o.n.
Roermond, vrijstaande semi-bungalow, f 284.900,- v.o.n.

Munstergeleen, vrijstaand landhuis, f 298.200,- v.o.n.
Echt, vrijstaande herenhuizen, f 205.000,- v.o.n.
Sittard, vrijstaande herenhuizen, f 188.000,- v.o.n.
Born-Grevenbicht, exclusief landhuis op 1200 m² tuin, Koopprijs f 385.000,- v.o.n.

Mulleners Vastgoed. Tel. 04490-18911.

In Ubachsberg nog enkele patio-bungalows

Comfortabel ingedeeld met o.a. woonkamer ca. 43 m², badkamer uit 2 of 3 slaapkamers, badkamer met douche, uitstekende isolatie, mogelijkheid voor carport, binnenkort voor bewoning gereed.

Kijkdag heden van 16.00 - 18.00 uur op de bouwplaats aan het Van Mulkenplein

Koopprijs vanaf f 155.500,- v.o.n.
Netto maandlast bij 100% financiering f 725,- (op basis van LooNVast Hypotheek).
Stenstra Makelaardij b.v.
Tel. 045-712255.

Centr. v. SCHINVELD woonhuis te k. 2 garages, 3 slpk., ook gesch. voor winkelruimte. 045-262902.

Bedrijfsruimte

te huur in Nuth op een goed bereikbare locatie met ruime parkeerplaats. Vloeropp. 216 m² aanv. en prijs n.o.t.k. Inf. L.M.H. Smeets beëdigd taxateur o.g. op den Toren 11, Nuth tel. 045-242118 of 352324.

SCHINVELD: goed onderhouden halfvrijstaand woonhuis met c.v. garage en tuin. Perceelopp. 504 m². Ind. o.a.: kelder, gr. hal, woonkamer met parket (80 m²), keuken met inst. app., badkamer met ligbad, v.w. en toilet; 1e verd.: 3 slaapkamers, 4x4 en 1 v. 4x1,25; 2e verd.: 2 slaapkamers, 4x4 en kelder. Het hele huis is voorzien van rolluiken. Prijs n.o.t.k. Aanv. 1-11-88. Tel. 045-262834.

Te k. gevr. rustig gelegen BOERDERIJ of o.l.d. met 1 tot 4 ha grond, agr. bestemming en opkn. geen bezwaar. Prijs tot f 22.000,- k.k. Tel. 01719-14086.

SPAUBEEK: steenvol herbouwde boerenwoning "Zonhoeve" (1970-80). Harte bebouwde kom. Optimale privacy. Entree, hal, woonkamer, o.h. eetk., keuken, terras, gr. aangelegd, gr. garage, waar. 3 slaapkamers (een zeer grote), badkamer, overloop, balkon, 2 zolders (vloertrap). Ged. geïsoleerd, energiezuinig. Prijs n.o.t.k. Inf. 04483-1844. Bez. uitsluitend op afspraak.

Klimmen

Ruime tussenwoning met vrij achterom met o.a. woonk., keuken, berging, 3 slpk., vaste trap zolder (4e slpk.) en tuin, prijs f 99.000,- k.k. Mak. Rob Dassen, tel. 04490-78431.

Stein

Witte bungalow, modern van opzet met grote living met haard, lichte keuken (wit) en badk., 3 slpk., 2 hobbyzolders, garage en fraai aangelegd, tuin met terras, prijs f 285.000,- k.k. Mak. Rob Dassen, tel. 04490-78431.

Montfort

te k. prachtige vrijst. bungalow. Br. o. no. SI 574 LD 6136 ER Sittard, Baandert 16 Sittard.

Kleine boerderij

te k. eig. weiland te k. of te h. gevr. in Zd.-Limb. tussen Sittard en Heerlen voor het inrichten van paardenstallen

Br. o. no. SI 671 LD 6136 ER Sittard Baandert 16.

te k. gevr. zeer rustig gelegen groot BOUWTERREIN in Z.O. Limburg. Br.o.n.r. KE 947 LD Markt 64, 641 ED Gertrude.

te k. goed onderh. vrijst. woning. Ind.: L-woonk., ruime badk. + bijk., 3 slpk., badk. met ligbad + 2e toilet, gar., paardenstal + overloop. Woning is geïsoleerd, voorzien van dubb. begl. + rolluik, opt. privacy tot op 1480 m². Pr. f 225.000,- k.k. Te bez. na tel. afsp. Tel. 04483-1818.

Stein, Reekstr. 9

Te k. ruime vrijst. woning met achterbouw. Oprt en gr. tuin. Perc. gr. 840 m². Ind.: hal, w.k., keuken, bijkeuken, toilet, berging en werkl. Verd. overl., 3 slaapk., badk. + 2e toilet. Vaste trap naar zolder. Vr.pr. f 180.000,- k.k. Inf. tel. tussen 18 en 19 uur 04490-34414.

Te k. EYDELSHOVEN, St. Hubertusstr. 17 halfvrijst. herenh. (1925) met ruime gar., opp. 640 m². Ind.: kelder, woonkamer, hal met beller, woonk. ca. 40 m² met erker, dubbele keuken ca. 18 m² met e.v. install., tuin met bloembakken, rustige ligging; 1e verd.: 3 ruime slpk., met badkamer, badk. m. ligb./douche vaste waas. en 2e toilet; 2e verd.: 2 gezellige slpk. met vaste waas. en ruime badkamer. Prijs f 175.000,- k.k. Voor meer informatie/bezichtiging 045-484482 of 351981.

Te k. ruime semi bungalow op 1000 m² grond, geïsoleerd voor praktijk/kantoor. Vraagprijs f 285.000,- k.k. Te k. tussen 17-19 uur. 04490-39981.

Te k. te k. aeng. CAPE met woonhuis. br.o.n.r. SI 565 LD Baandert 16, 6130 ER Sittard.

Te k. halfvrijst. woonhuis op 97.000,- Rode Put 16, Simpelveld. Tel. 045-440085.

Onroerend Goed

Maatschappij Jac Stel

Verzekeringen, financieringen, hypotheek. Schiebberg 132 Heerlen Tel. 045-721886

KERKRADE-WEST nabij centr. ruim woonh. v.h. winkel-woonh. geest. v. div. doeleinden z. aantr. prijs. Te koop, tel. 045-442332.

Te k. halfvrijst. woonhuis op 97.000,- Rode Put 16, Simpelveld. Tel. 045-440085.

Onroerend Goed

Maatschappij Jac Stel

Verzekeringen, financieringen, hypotheek. Schiebberg 132 Heerlen Tel. 045-721886

KERKRADE-WEST nabij centr. ruim woonh. v.h. winkel-woonh. geest. v. div. doeleinden z. aantr. prijs. Te koop, tel. 045-442332.

Limb. boerderijen

uit 1788, tot. 2750 m², gr. monument. kelder, zolder, 6 kmrs., c.v.-gas, nabij Wiljre, spoedig leeg, f 210.000,-; uit 1798, tot. 4885 m² gr. monument. Kelder, zolder, 6 kmrs., c.v.-gas, bij Simpelveld, f 390.000,-.

Makko Gulpen
Taxatiedebu-makelaardij, lid NVM, Rijksweg 67, Gulpen, tel. 04450-2182.

Ouder huis
behoort. staat, 485 m², gr. vrij uitz. achter, 3 slpk., badk., gar., gr. hobby-schuif, c.v.-olie, f 110.000,-; nabij Gulpen, spoedig te aanv.

Makko Gulpen
Taxatiedebu-makelaardij, lid NVM, Rijksweg 67, Gulpen, tel. 04450-2182.

Hypotheek Centrale
Voor ambtenaren en hogere beroepen. Rente va. 5,1% Spaarh. va. 7%. Ook hypotheek tot 130% e.w., tel. 077-19775.

HUIS te k. Rector Meuserstr. 20 Landgraaf, pr. f 87.000,-.

Buche 1 Familienhäuser und Bungalow in KERKRADE, Simpelveld und Vaals. Eil-angebote Immobilien Brausen-Molenkamp, Herzogenrath. Tel. 09-49240679143.

Te k. BUNGALOW in park a.d. Maas, 2 slpk., 2 gar., alles erop en eraan, alle privacy, gr. tuin, interessante prijs. Vilgert 22 Neer-Vrijstaand LANDHUIS, Zundertal (B.). Woonkamer: 4 slaapkamers, keuken, bijkeuken, badkamer, douche, kelder. Dubb. garage p.stal. Opp. ± 1400 m². f 185.000,-. Tel. 043-888825 of 08-3211718558.

Te k. in Frankrijk Benelux-boerderij, bungalows, campings, etc. 04752-2898. Bertrand VAST-GOED.

Omp. VALKENBURG Nieuweweg 210, te k. mooi gel. woonhuis m. ruime gar. en 120 m² tuin. Vr.pr. f 105.000,-. Te bevr. Nieuweweg 208 Valkenburg.

Koningsbosch Molenweg 128 Heden Open Huis van 12 - 16 uur

Landel. geleg. vrijst. witte boerderij (bungalowtype, alles gelijkvloers) op 5000 m² perceel, met huiswiel, de grote schuren en stallen. Alles in originele volled. gereedsta. staat. Moet binnen gezien worden. Kom vrijb. kijken. Vr.pr. f 349.000,- k.k.

Oirsbeek
Oppeneweg 1. Ruim halfvrijst. hoekp. met tuin, 3 slpk., zolder (vaste tr.), kelder, c.v., ruime woonk., nieuwe kook. f 95.000,- k.k. Serieuze bod gevr.

Amstenrade
Nieuwstr. 24. Perf. onderh. halfvrijst. woonh. met gar., 3 slpk., c.v., zolder, f 95.000,-.

Amstenrade
Parallelstr. 64, prima onderh. halfvrijst. woonh. met 3 slpk., zolder (vaste tr.), kelder, ruime woonk., witte aanbouw, f 99.000,-.

Hulsberg
Schoolestr. 50, ruim woonh. met 4 slpk., zolder, kelder, gar., tuin, f 78.000,-.

Simpelveld
Marktstr. 12 vrijst. centr. gel., woonh. met grote 25 m diepe tuin, 4 slpk., zolder (vaste tr.), kelder, c.v., f 113.000,- k.k.

Jos Storms O.G.
Geleen, 04490-42550.

Susteren-centrum
Te k. mooi onderh. gerenoveerd halfvrijst. woonh. met gas-c.v. Ind.: hal, woonk., m. open haard, oerhollands plafond en parketv., luxe keuken met moderne app. (et. aanrecht met rustiek elken fronten) en travertinvloer, badkamer met ligbad, berging, 3 slaapkamers. Vr.pr. f 80.000,- k.k. Tel. 04499-3248, b.g.g. 04490-20485.

Spaubeek
te k. café met zaal en terras met mooie bovenwoning, ook geschikt voor niet horeca doeleinden. Bedrijfsburo L.B.Z. 04490-45925.

Heden Open Huis Brunssum

Berkenstraat 2 Open Huis van 16.00-17.00 uur
In deze goed onderh. halfvrijst. drieslaapk. woning met o.a. hal, woonk. met open keuken, mooie badk., ruime gar. en c.v. voor- en achtertuin, sp. te aanv. Pr. f 97.500,- k.k.

Kerkhoffs Makelaardij o.g.
Beek, tel. 04490-73427.

Stein
Keurig onderh., halfvrijst. woning met berging (mogelijkheid gar. en tuin). Ind.: b.g., hal, toilet, woonk. met open geïnstall. keuken. Verd.: 3 slpk., badk. met ligb., en v.w. kelder, c.v. Vr.pr. f 115.000,- k.k.

LIVAC BV
Brugstr. 19, Sittard Tel. 04490-10855.

Brunssum
Goed gestuurd keurig onderh. halfvrijst. woonhuis met gar. en tuin. Ind.: b.g., gang, toilet, woonk. met open keuken. Verd.: 3 slpk., douche, c.v. Het pand is volledig onderhouden. Prijs f 108.000,- k.k.

LIVAC BV
Brugstr. 19, Sittard Tel. 04490-10855.

Sittard
Vrijstaand, op zeer goede stand gelegen, landhuis met inpandige garage, 4 ruime slaapkamers, riante badkamer met ligbad, douche, toilet en 2 vaste wastafels, 2e badkamer met overloop met douche, toilet en vaste wastafel, woonkamer, zitkamer met open haard, keuken met complete keukeninstallatie. Woonhuis is compleet geïsoleerd. Grondopp. 1035 m². Bouwjaar 1980. Vraagprijs f 495.000,-.

Inlichtingen: Makelaardij F. Heuts B.V. Beëdigd taxateur Tel. 045-244636

LIMBRICHT, mooi gel. vrijst. woonhuis, b.w. 78, opp. 450 m², f 232.000,-. Achter de Hoven 20, tel. 04490-28885.

Voor een snelle TAXATIE, aankoop huis of hypotheek. NVM Makelaardij, J.P.M. van de Pas Vereniging. Tel. 045-708600.

Te k. LANDHUIS (verbouwd boerderijtype) i.g. at. m. alle comfort aan de Lux./Duitse grens, van part. Voor inf. tel. 08-3187880633 na 18.00 uur.

BRUNSSUM: Ir. Op de Kampstr. Uiteenlopende app. op 5e etage, lift, eigen c.v., berging en garage op beg. gr. Ind.: hal (met werktafel), toilet, leefruimte incl. open keuken, balkon/terras, badk. 2 gr. slpk. Aanv. direct. Vr.pr. f 190.000,- k.k. Inf.: 04786-504.

HOENSBROEK, Heisterberg 11, eengezinswoning met nieuwe c.v., tuin en achterom (gar. mogelijk). Prijs f 70.000,- k.k.

Rolluiken Jalozeleën Zonneschermen Vrijblijvende prijsopgave

MICA ZONWERING
Showroom: Sittardweg 116, Heerlen Tel. 045-721888

VAN AFVAL tot COMPOST

Hallo tuinwonder, in ben de nieuwe tuinhuisjes, schuur, etc. Junior 88 J.A. van de Meer

maakt vrijblijvend demonstratie bij

Kaalen gulpen
Rijksweg 44 04480-1484 Verkoop - verhuur - advies

Limburgs WOONBLAD

Brunssum
Te k. nog in aanbouw zijnde eengezinswoning met garage. Indeling: wnk., keuken, 3 slpk., badkamer, zolder via vaste trap. Prijs v.o.n. f 135.500,-. Premie f 20.000,-, contant belastingvrij.

Schimmert
Te k. nog te bouwen premie A woning. Mooie ligging en ruim van indeling. Halfvrijstaand met berging welke opgebouwd kan worden tot garage. Prijs v.o.n. f 136.100,-.

Schinveld
Te k. fraaie met garage geschakelde semi-bungalows. Ruime wnk. ca. 38 m² met vide, keuken, badk. m. ligbad en een ruime slpk. 1e verd. 2 slpk. Prijzen v.a. f 159.500,- v.o.n. LOONVAST-HYPOTHEEK MOGELIJK.

Roermond
Fraaie ruime woning te koop met carport. Aanvaarding in overleg. Korte termijn mogelijk. Vraagprijs f 119.000,- k.k.

Obbicht
Te k. nog te bouwen vrijsektor woningen met garage en vaste trap n. zolder. Ook aantrekkelijk voor twee verdieners. LOONVAST-HYPOTHEEK MOGELIJK. Prijs v.o.n. f 138.200,-.

Beek-Genhout
Te huur winkel/kantoorruimte op korte termijn te aanvaarden. Huurprijs in overleg.

Voor informatie: Kerkveldweg W 29A 6101 HP Echt Tel. 04784-5999 b.g.g. 043-848313 's zaterdags geopend van 10.00 u-13.30 u.

GEHELE QUICK VASTGOED BV

TE KOOP

de vrijstaande woning Muggenbroekerlaan 63, eigendom van de Bouwvereniging St. Jozef te Roermond.

Aanvaarding: na het passeren van de transportakte. Deze op de hoek van de Muggenbroekerlaan en de pater Bleylaan gelegen woning bevat:

1. een kelderruimte;
2. op de beg. grond: gang, toilet, keuken, woonkamer en studeerkamer;
3. op de eerste verdieping: overloop (met muurkast) badruimte en drie slaapkamers;
4. op de tweede verdieping: vierling met beschoten kap.

Buiten: tuin met vrijstaande garage/berging.

Het perceel is kadastraal bekend als Gemeente Roermond sectie C, nr. 4498 ged. voor dit gedeelte groot 3.35 are.

Ten behoeve van de eventuele renovatie der elektriciteitsvoorzieningen, het aanbrengen van een douche-inrichting, het vervangen van de keukeninrichting en plaatsing van een c.v.-installatie in het pand kan van gemeentewege een subsidie verstrekt worden van maximaal f 6.100,-.

Brieven met biedprijs vóór 15 september 1988 aangekomen te verzenden aan: de directeur van de Bouwvereniging St. Jozef, Postbus 400, 6040 AK Roermond (op de enveloppe vermelden: inschrijving pand Muggenbroekerlaan 63).

Nadiere inlichtingen omtrent de woning en de te stellen voorwaarden worden gaarne verstrekt door onze mevr. V. Heijweg, tel. 0493-10881, 183.

Bouwer: St. Jozef, Slachthuisstr. 11, Roermond.

Veranda-dakplaat
gegarandeerd onbreekbaar en blijvend helder. Eventueel met bijpassend bevestigingsmateriaal.

MESTERON-BUNDE
Pr. Rijksweg 6, Bunde, 045-848888

HYPOTHEEK

Voor een onafhankelijk hypotheekadvies bent u bij ons op het juiste adres. Wij bemiddelen sinds enkele jaren voor diverse hypotheek-verstrekkers zoals: A.B.P. - N.M.B. - Bouwfonds - Postbank - Rabobank - Aegon - Nationale Nederlanden - WUW - AMEV - Zwitsche Algemeene - Delta Lloyd - Sted Rotterdam enz. Bel voor een afspraak:

Kerkveldweg W 29A Tel. 04784-5999 b.g.g. 043-848313

Te koop in Landgraaf

Premie-A woningen met garages.

Bij het nieuwe centrum van de gemeente Landgraaf, worden aan de Dorpsstraat en de Verlatstraat fraaie eengezinswoningen met garage en tuin gerealiseerd.

De indeling van deze woning is hal, toilet, woonkamer, keuken, 3 ruime slaapkamers, badkamer en c.v.-kast.

Kosten f 145.200,- v.o.n.
Rijkspremie f 44.000,-*
Netto maandlast f 551,-*

* Afhankelijk van inkomen en hypotheekvorm

Inlichtingen/verkoop: van maandag t/m vrijdag van 9.00-17.00 uur en volgens afspraak; 's zaterdags volgens afspraak.

RIKSEN
Edisonstraat 9, 6372 AK Landgraaf. 045-316222

Notaris mr. P.M.J.A. Muijters te Heerlen

I. zal op dinsdag 6 september 1988 des namiddags om 16.00 uur in het gemeenschapshuis 't Straatje, Eigelshovenweg 4 te Ubach over Worms, gemeente Landgraaf, krachtens artikel 176 van de Faillissementswet, publiek bij opbod verkopen:

HET BOUWWEILAND TE UBACH OVER WORMS

gelegen aan de Groenestergat te Ubach over Worms, gemeente Landgraaf, kad. bek. als gemeente Ubach over Worms, sectie E nummer 194, groot 30.30 are.

Voormeld perceel is verpacht voor de pachtsom van f 55,- per jaar.

Aanvaarding: in het genot der pacht bij betaling van de koopsom, uiterlijk 14 oktober 1988;

II. zal op donderdag 8 september 1988 des namiddags om 16.00 uur in Hotel Amicitia, Markt 9 te Hoensbroek, gemeente Heerlen, krachtens artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek, publiek verkopen bij opbod:

HET APPARTEMENTSRECHT

met berging, plaatselijk bekend als Akerstraat-Noord 198E te Hoensbroek, gemeente Heerlen, kad. bek. als gemeente Hoensbroek, sectie D nummer 3311 A, index 13.

Indeling:
- souterrain: berging;
- tweede verdieping: flatwoning, bestaande uit hal, meterkast, bergkast, 1 slaapkamer, badkamer met o. a. douche, vaste wastafel en toilet, c.v.-ruimte, woonkamer met open keuken en standaardinstallatie, balkon.

Bezichtiging: do. 1 sept. as. van 16.00 tot 17.00 n.m. en overigens in overleg met de notaris.

Aanvaarding: geheel vrij van huur- en/of gebruiksrechten in eigen bezit en genot te aanvaarden na betaling der koopsom.

Betaling: uiterlijk op 14 oktober 1988.

Bezondere inlichtingen: ten kantore van de notaris, Ruys de Beerenbroeklaan 16 te Heerlen (tel. 045-719777).

BRUNSSUM

Notaris Mr. J.M.M. Kroljn te Brunssum

zal op donderdag 15 september 1988 om 15.00 uur n.m. in café J.M.A. Keulen, Schinvelderstraat 3 te Brunssum in het openbaar, bij opbod, in één zitting ex art. 1223 lid 2 verkopen:

kavel 1: het appartementsrecht, rechtgevend op het uitsluitend gebruik van de kantoorruimte gelegen te Brunssum, Marktbeekstraat 8, kad. bek. Gem. Brunssum, sectie A nr. 5333 A 3; indeling: gang, meterkast, toilet, c.v.-ruimte, keuken, berging, 2e toilet, 8 ruimten, (geen kelder);

kavel 2: het appartementsrecht, rechtgevend op het uitsluitend gebruik van de kantoorruimte en kelder, gelegen te Brunssum, Marktbeekstraat 10, kad. bek. Gem. Brunssum, sectie A nr. 5333 A 4; indeling: kelder, vier ruimten, keuken, badk., toilet;

kavel 3: het appartementsrecht, rechtgevend op het uitsluitend gebruik van de kantoorruimte en kelder, gelegen te Brunssum, Marktbeekstraat 12, kad. bek. Gem. Brunssum, sectie A nr. 5333 A 5; indeling: hal, garderobekast, meterkast, c.v.-bergkamer, toilet, 5 ruimten, berging, keuken, kelder;

kavel 4: de massa van de kavels 1 en 2 (de appartements Marktbeekstraat 8 en 10 zijn doorgebroken; vormen thans één geheel);

kavel 5: de massa van alle kavels.

Aanvaarding: vrij van huur en geheel ontruimd na betaling van de koopsom en kosten, uiterlijk 31 oktober 1988.

Bezichtiging: na telefonische afspraak met kantoor notaris Kroljn, 045-251284.

URMOND

Notaris mr. J.W.M. Wanders te Geleen

zal op donderdag, 8 september 88, om 3 uur 's middags in café 'De Meule', Sijpepad 1 (Molenpark) te Urmond, ex art. 1223 B.W. in het openbaar verkopen:

VRIJSTAAND WOONHUIS MET GARAGE
gelegen aan de Swentboldlaan 36 te Urmond (gem. Stein), kad. bekend gemeente Urmond, sectie C nummer 648, groot 4.50 are.

Ind.: hal/entree, L-vormige woonkamer, open keuken; Verd.: 4 slaapkamers, badkamer, zolder.

Betaling: uiterlijk op 20-10-1988
Aanvaarding

Uitbreiding basisuitvoeringen en kleuren

Veel nieuws in woonkatalogus '89

De fabrikant en interieurspecialist Lundia presenteert maandag jl. de woonkatalogus '89. Een kleurrijke en 56 pagina's tellende uitgave met een aantal nieuwtjes.

Belangrijkste zijn de uitbreiding van de basisuitvoeringen ongelakt, lakt en marmawit met twee nieuwe te weten terra-bruin en zijde-wit. Het zijn twee opvallende en volledige tinten en daarmee krijgt het complete woonsysteem nog meer allure.

Verzamelnaam 'Lundia-Line' met voor een uitgebreide serie meubels en woonaccessoires. Ook wat deze serie tafels, luxe fauteuils en fauteuils. Vanaf september zijn onderdelen met afwijkende kleuren en creatieve dessins te bestellen, met een persoonlijk accent eigen sfeer.

Onder wordt ruim aandacht besteed aan het thema 'Werken thuis'. Zijn voorbeelden te zien van praktische werkhoeeken, die ook dienen als studie- of hobbyruimte. Een gevarieerd assorti-

ment bureaustoelen en -accessoires – waaronder lampen – maakt het systeem compleet.

Bij de nieuwe wooncatalogus is voor het eerst een acht pagina's tellende prijslijst gevoegd met duidelijke informatie over de afgebeelde opstellingen in de catalogus en over het in fases aanschaffen van meubels of compleet interieur. Prijzen en maten van de onderdelen zijn overzichtelijk te vinden in een speciale bijlage 'Onderdelen & Prijzen'.

Met deze praktijkgerichte bijlage kan naar eigen wens en budget op maat besteld worden.

Katalogus en bijlagen zijn gratis verkrijgbaar bij alle Lundia-woonwinkels en is kosteloos zowel schriftelijk als telefonisch te bestellen bij Lundia-Wonen, postbus 27, 7050 AA Varsseveld, ☎08352-57878.

● Functionele toepassing van het veelzijdige systeem: een woon-werk-kamer. Links op de foto een gezellige plek voor vrije tijd, rechts een rustige werkomgeving met veel handige bergruimte.

Overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 30 augustus 1988

De stijging van het algemene rentepercentage (disconto) met 0,25% heeft ertoe geleid dat de meeste banken hun hypotheekrentetarieven eveneens hebben verhoogd. De gemiddelde verhoging bedraagt 0,3%. Voor hypotheekrentes met gemeentegarantie waarvan de rente 5 jaar vast ligt, berekent men nu $\pm 7,3\%$.

Naam bank	rente vast gedur.	afsluitpr. in pct.	rentepercentages			
			met gem. garantie		zonder gem. garantie	
			opgave bank	werke- lijk	opgave bank	werke- lijk
ANNUÏTEITENHYPOTHEKEN						
A.B.N.	var. ¹⁾	1,5	6,3	6,64	6,5	6,85
	1 jaar ¹⁾	1,5	6,5	6,85	6,7	7,07
	3 jaar ¹⁾	1,5	6,9	7,28	7,1	7,50
	5 jaar ¹⁾	1,5	7,4	7,82	7,6	8,04
	7 jaar ¹⁾	1,5	7,6	8,04	7,8	8,25
	10 jaar ¹⁾	1,5	7,7	8,20	7,9	8,36
	15 jaar ¹⁾	1,5	8,1	8,58	8,3	8,80
ABP	2 jaar ¹⁾	1	6,2	6,48	6,4	6,69
	5 jaar ¹⁾	1	7,0	7,34	7,2	7,55
	10 jaar ¹⁾	1	7,1	7,44	7,3	7,66
	15 jaar ¹⁾	1	7,3	7,66	7,5	7,87
Amrobank	var. ¹⁾	1,5	6,3	6,64	6,5	6,85
	2 jaar ¹⁾	1,5	6,7	7,07	6,9	7,28
	5 jaar ¹⁾	1,5	7,4	7,82	7,6	8,04
	7 jaar ¹⁾	1,5	7,6	8,04	7,8	8,25
Bouwf. Limb. Gem.	5 jaar ¹⁾	1,5	7,1	7,60	7,1	7,60
	10 jaar ¹⁾	1,5	7,4	7,92	7,4	7,92
	15 jaar ¹⁾	1,5	7,6	8,14	7,6	8,14
	30 jaar ¹⁾	1,5	7,8	8,36	7,8	8,36
Centrale Volksbank	2 jaar ¹⁾	1	6,3	6,59	6,5	6,80
	5 jaar ¹⁾	1	7,1	7,44	7,3	7,66
	7 jaar ¹⁾	1	7,2	7,66	7,5	7,87
	10 jaar ¹⁾	1	7,6	7,98	7,8	8,20
	ideaalrente	1	7,0	7,34	7,2	7,55
Financieel Bank/NCB-bank	1 jaar ¹⁾	1	6,4	6,69	6,6	6,91
	3 jaar ¹⁾	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	5 jaar ¹⁾	1	7,4	7,77	7,6	7,98
Grens Wiskant./CDK	1 jaar ¹⁾	1	6,5	6,80	6,7	7,01
	5 jaar ¹⁾	1	7,3	7,66	7,5	7,87
	1 jaar ¹⁾	1	6,7	6,91	6,9	7,12
	5 jaar ¹⁾	1	7,5	7,75	7,7	7,96
Ned. Midd. Bank	1 jaar ¹⁾	1,5	6,5	6,85	6,7	7,07
	3 jaar ¹⁾	1,5	6,9	7,28	7,1	7,50
	5 jaar ¹⁾	1,5	7,4	7,82	7,6	8,04
	7 jaar ¹⁾	1,5	7,6	8,04	7,8	8,25
Parasitusbank	var./5 jr. ¹⁾	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	ideaalrente	1	6,9	7,23	7,1	7,44
	7 jaar ¹⁾	1	7,1	7,44	7,3	7,66
	10 jaar ¹⁾	1	7,4	7,77	7,6	7,98
Postbank	2 jaar ¹⁾	1	6,5	6,80	6,7	7,01
	5 jaar ¹⁾	1	7,3	7,66	7,5	7,87
	7 jaar ¹⁾	1	7,5	7,87	7,7	8,09
Rabob (adviesrente)	var. ¹⁾	1,25	6,5	6,83	6,7	7,04
	23 jaar ¹⁾	1,25	6,9	7,26	7,1	7,47
	45 jaar ¹⁾	1,25	7,4	8,12	7,6	8,01
	stabiel ¹⁾	1,25	7,7	xxxx	7,9	8,34
	var. ¹⁾	1,25	xxxx	xxxx	6,8	7,05
	23 jaar ¹⁾	1,25	xxxx	xxxx	7,0	7,26
	45 jaar ¹⁾	1,25	xxxx	xxxx	7,4	7,67
	stabiel ¹⁾	1,25	xxxx	xxxx	7,9	8,29
Rabob Hypotheekbank	3 jaar ¹⁾	1,5	6,9	7,32	7,1	7,50
	5 jaar ¹⁾	1,5	7,4	xxxx	7,6	8,04
	3 jaar ¹⁾	1,5	xxxx	xxxx	7,2	7,49
	5 jaar ¹⁾	1,5	xxxx	xxxx	7,7	8,01
Spaarbank Limburg	1 jaar ¹⁾	1	6,0	6,27		
	3 jaar ¹⁾	1	6,6	6,91	6,2	6,48
	5 jaar ¹⁾	1	6,6	7,23	6,8	7,12
	7 jaar ¹⁾	1	6,9	7,66	7,1	7,44
	7 jaar ¹⁾	1	7,3		7,5	7,87
				6,90		
Westland-Utrecht stand.	1 jaar ¹⁾	1,5	6,4	7,88	6,6	7,12
	5 jaar ¹⁾	1,5	7,3	7,99	7,5	8,10
	7 jaar ¹⁾	1,5	7,4	8,32	7,6	8,21
	10 jaar ¹⁾	1,5	7,7	vraag	7,9	8,54
	15 jaar ¹⁾	1,5	op aanvraag	xxxx	op aanvraag	
	1 jaar ¹⁾	1,5	xxxx	7,13	6,6	7,12
Wet 1988 budget	var. ¹⁾	1,5	6,8		6,8	7,13
"VERBETERDE" LEVENHYPOTHEKEN						
FGH (Kapitaalhyp.)	5 jaar ¹⁾	1	7,2	7,58	7,3	7,69
	10 jaar ¹⁾	1	7,6	8,02	7,7	8,12
Parasitusb. (Sparhyp)	5 jaar ¹⁾	1	7,1	7,44	7,3	7,66
Spaarbank Limburg (Sparhyp.)	5 jaar ¹⁾	1	7,2	7,55	7,4	7,77
Zeeuwse Alg.	7 jaar ¹⁾	1	7,2	7,55	7,3	7,66
(Z.A.-Hypotheekplan)	5 jaar ¹⁾	1	7,4	7,77	7,6	7,98
	7 jaar ¹⁾	1	7,5	7,87	7,7	8,09
	10 jaar ¹⁾	1	8,0	8,40	8,0	8,40
	15 jaar ¹⁾	1				

1) Maan dbetaling achteraf
2) Maan dbetaling vooraf
3) Hal jaarbetaling achteraf
4) Kwartaalbetaling achteraf

Copyright „Vereniging Eigen Huis“ te Amersfoort.

Een kinderstoel met zitcomfort

Hoe voelt een kind zich, als het op de stoel van een volwassene zit? Zijn beentjes zijn tekort om steun op de grond te vinden en het vindt geen steun in de rug omdat het zitvlak van de stoel te groot is voor een dreumes van 5 tot 6 jaar. Hoeveel kinderen hebben moeite om overzichtelijk te werken, omdat ze in hun jonge jaren met hun neus dicht op het papier moesten hangen? Gevolg: een verkeerde zithouding, die het kind vaak niet meer kwijtraakt.

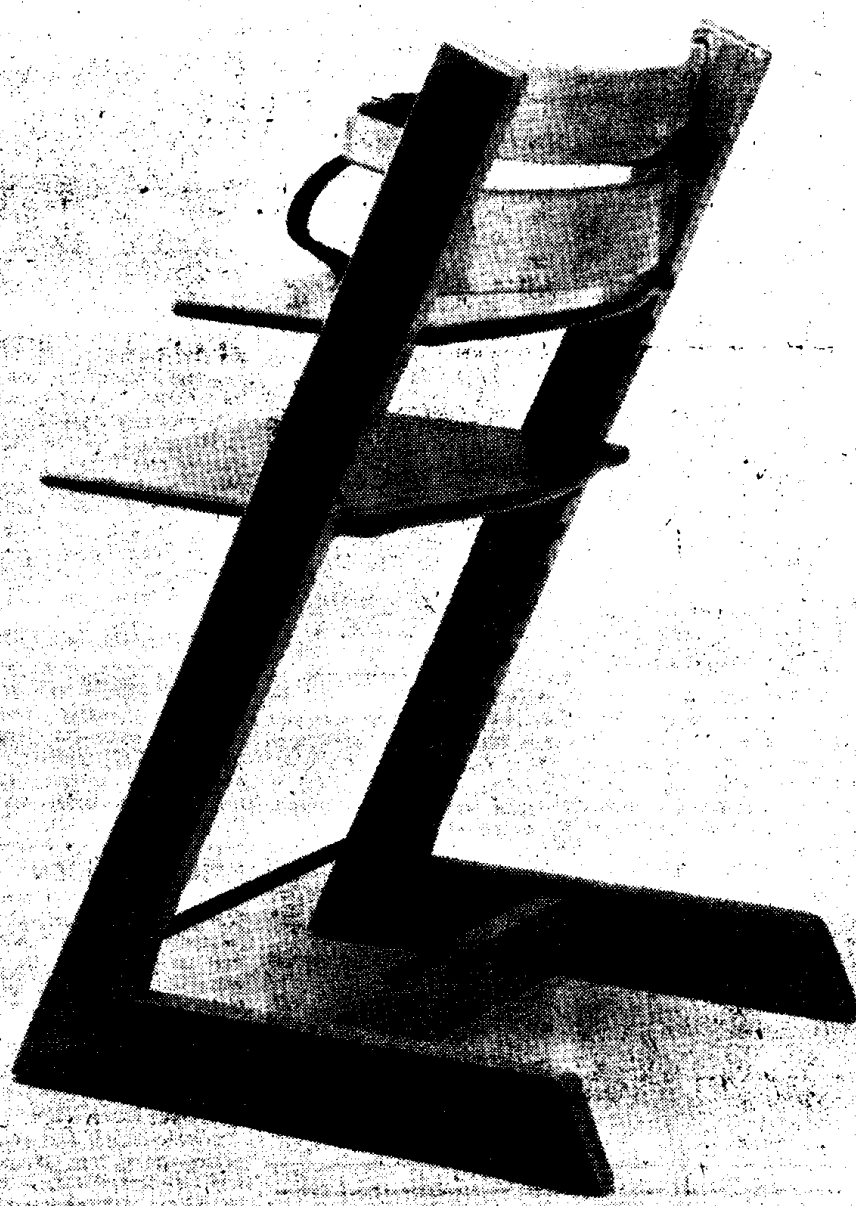
Om voor al die problemen een oplossing te vinden, ontwierp de voor al in Scandinavië bekende designer Peter Opsvik een speciale meegroeistoel. Zijn ontwerp werd bekroond met meerdere internationale prijzen. Sindsdien is de Tripp-Trapp kinderstoel niet alleen in Scandinavië populair maar is ook in onze contreien in veel moderne huizen te vinden. Ook bij ziekenhuizen en andere instanties die te maken hebben met opgroeiende kinderen is de stoel erg goed ontvangen.

Een van de voordelen van de stoel is ongetwijfeld dat kinderen vanaf 8 maanden al als een volwassene, in een stoel met optimaal zitcomfort, aan tafel kunnen zitten. Niet minder belangrijk is het feit dat een kinderstoel normalerwijs een tijdelijke functie heeft. Na verloop van tijd wordt deze te klein en moet het kind noodgedwongen plaatsnemen op een 'grote stoel', waarvan de maat is afgestemd op een gemiddelde persoonslengte van een volwassene.

De Tripp-Trapp groeit mee omdat hij op maat is af te stellen voort elke leeftijdscategorie. Daarnaast heeft

vervaardigd van massief beukenhout en verschillende kleuren leverbaar. Door zijn constructie is het zelfs mogelijk de stoel mee op vakantie te nemen.

De zogenaamde meegroeikinderstoel kost f 289,- en wordt voor Nederland geïmporteerd door Harlekijn's Babyland, Kouvenderstraat 141, 6431 HD Hoensbroek, ☎045-22163.

● De Tripp-Trapp kinderstoel

Oude glorie

Op de illustratie ziet U een doorsnede van het terrasenkasteel Neercanne bij Maastricht, naar opmetingen van een zekere H. van Beveren in 1946. Een jaar later werd het kasteel nog eens opgemeten en in tekening gebracht door de Maastrichtse architect Jean Huysmans.

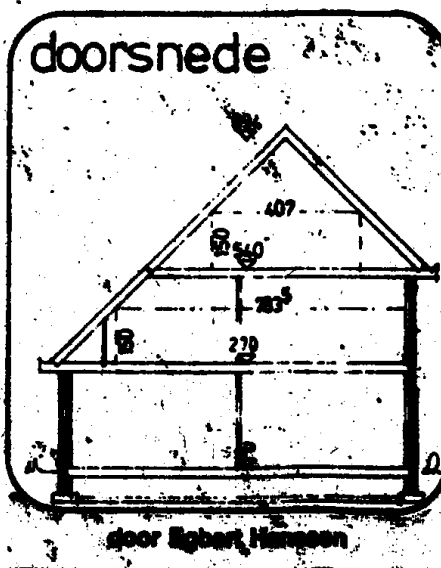
Zoals bekend is geworden deze week zal het chateau tegen de westelijke boshellingen van Jekerdal opnieuw worden verduimd. Niet zozeer het kasteel, want dat is in relatief prima staat. Nee het gaat nu in hoofdzaak om de inmiddels hoge muren van puur mergel met een totale lengte van 1200 meter. De mergel is eertijds gewonnen onder het bos van de achterliggende helling. De groten zijn rechts op de tekening te zien. Ze doen thans overigens dienst als wijnkelder. Het hele kasteel staat ook gewoon op mergel. Funderen kon achterwege blijven. Maar kelders zijn er dan ook evenmin. Er is alleen een onderaardse trap naar een lager gelegen terras.

De eigenaar van het kasteel ~ waar eens (27 juli 1717) de Russische Tsaar Peter de Grote te gast was - riep in '84 architect Frans VandeBroek te hulp toen een deel van de terrasmuren waren ingestort. Opnieuw werden tekeningen gemaakt maar het duurde vier jaar voordat de mergelwerker André Duker van aannemersbedrijf Vic Laudy aan de slag kon.

Mergel dus. Een schitterende bouwsteen. Tussen je vingers vervult het makkelijk. Maar het gaat desondanks eeuwen mee. Dat blijkt wel in kasteel Neercanne, of Agimont zoals het ook wel wordt genoemd. Het hoofgebouw dateert uit 1698. Het bijgebouw is ouder. De muurankers geven het jaartal 1611 aan.

Dat de zachte steen toch zo lang meegaat komt doordat zich op de bruine mergel vrij snel een grauwte laag, de patina-laag, vormt. Normaliter troostert die laag weer en wind. Aan de zuidwest zijde heeft de mergel desondanks natuurlijk veel te lijden. Ook beplanting aan de voet van de muur heeft veel kapot gemaakt. Verder verraden duizend kleine ronde gaatjes dat wespen hier behoorlijk huishouden. Vocht kan zo de blokken binnendringen waardoor de patinalaag 's winters kapotvriest.

Frans VandeBroek heeft elke muur apart opgetekend en volgens een bepaald systeem voorzien van codes. Op die manier kan de aannemer zien wat welk stuk moet gebeuren. Zo is een heel scala van werkschrijvingen ontstaan, die van plaats tot plaats op de muur kun-

nen verschillen. Op de ene plek moeten mergelblokken compleet vervangen worden en op de andere hoeft slechts het voegwerk gerepareerd te worden.

Het ruwe werk, het verwijderen van de begroeiing tot twee meter van de muren, is al voor een groot deel achter de rug. Een massieve natuurstenen trap ligt

Rijschema gifbus in september

Het routeschema van de gifbus is in de maand september, vanaf maandag 5, als volgt:

BECK vrijdag 7 woensdag 14 woensdag 21 woensdag 28	markt Spaubeek Neerbeek bij Le pierrot	v.m. v.m. v.m. v.m.	donderdag 15 donderdag 22	Rothem Ulestraten	n.m. n.m.
BRUNSSUM woensdag 7 donderdag 8 dinsdag 13 vrijdag 19 woensdag 28	Schiffelerstr. Langeberg Winkelcentrum N Egge Treebeek	n.m. n.m. n.m. v.m. v.m.	NUTH vrijdag 9 vrijdag 16	Vaersrade Wijnandsrade	n.m. n.m.
EIJSDEN dinsdag 13 dinsdag 27	Veldje Gronsveld	n.m. n.m.	ONDERBANKEN dinsdag 20 dinsdag 20	Schinkel Merkelbeek	v.m. n.m.
GULPEN woensdag 21	Wijre	n.m.	SCHINNEN donderdag 15	Doenrade	n.m.
HEERLEN maandag 5 maandag 12 maandag 12 maandag 19 maandag 19 maandag 26 maandag 26	De Deyl H'broek Plus-p. H'broek Van Grunsvenpl Heesveld Bautscherveld Mezenbroek Heerterheide Nieuw Einde	v.m. n.m. v.m. v.m. v.m. v.m. v.m. n.m.	SIMPELVELD maandag 12 vrijdag 23	Bochtolt markt	v.m. v.m.
MAASTRICHT woensdag 7 woensdag 7 vrijdag 9 vrijdag 14 woensdag 14 woensdag 14 woensdag 21 woensdag 21	Borgharen Heer De Heeg Brusselse poort Malberg Geusseltplein Wyck St Pieter	v.m. v.m. v.m. n.m. v.m. v.m. v.m. n.m.	SITTARD dinsdag 6 dinsdag 6 donderdag 8 donderdag 8 vrijdag 14 vrijdag 21 vrijdag 30	Einighausen Sanderbout Munstergeleen Limbricht Vrangendaal Limbrichterveld Haspelstraat	v.m. n.m. v.m. n.m. n.m. n.m. n.m.
MARGRATEN dinsdag 6 dinsdag 20	Mheer Sint Goertruid	n.m. n.m.	STEIN donderdag 22 vrijdag 23 dinsdag 27 woensdag 28	Elsoo Peldenstraat Umond Raadhuisplein	n.m. n.m. n.m. n.m.
MEERSSEN donderdag 8 donderdag 15	Bunde Geulle	n.m. n.m.	VAALS dinsdag 6 dinsdag 20	markt Lemiers	v.m. v.m.
			VALKENBURG maandag 12 maandag 19 maandag 26	Dorrenplein Broekhem Houthem	n.m. n.m. n.m.
			VOERENDAAL vrijdag 16 vrijdag 16	Klimmen Ubachenberg	v.m. n.m.
			WITTEM vrijdag 23 woensdag 28	Stenaken Parij	n.m. n.m.

Een badkraan als waterval

Uit een kraan komt, als je hem open draait, een ronde waterstraal. Het kan ook anders: de nieuwe 'Golden Gate'-kranen hebben een heel brede en 'platte' uitloop, waardoor het effect van een waterval bereikt wordt. Het is voorzien van een tweeknopbediening, in dezelfde elegante en moderne omgeving als de kraan zelf.

Het is een bijzonder sjeke accessoire voor een nieuw te bouwen of te renoveren badruimte. Ook in technisch opzicht helemaal bij de tijd: de keramische ventielen in het kraanhuis blijven, zonder slijtage, vele jaren meeloos bedienbaar.

Om een totale en evenwichtige inrichting van de badkamer samen te stellen heeft de fabrikant in de Golden Gate-serie ook diverse andere accessoires opgenomen, uitgevoerd in dezelfde stijl. Alle producten zijn vervaardigd van messing, en naar keuze in kleurcombinaties zoals titan/goud, zwartchrom/goud en zilvernikkel/goud verkrijgbaar. Zo'n kraan schijnt als een juweel in een badruimte waarvoor men wat meer geld heeft dan voor een standaardinrichting.

Importeur is Velbert Agenturen in Huissen, tel. 085-259024.

Na-isoleren pannendaken

Het isoleren van bestaande pannendaken kan op twee manieren gebeuren. Allereerst door het isolatiemateriaal aan de binnenkant tegen het dakbeschot aan te brengen. De andere mogelijkheid is het aanbrengen van isolatiemateriaal in de ruimte tussen de pannen en het dakbeschot.

Het isoleren van het dak aan de buitenkant kan met twee verschillende isolatiematerialen. Speciaal gevormde isolatieplaten, voorzien van messing en groef, worden op het dakbeschot aangebracht. Ook kan er gebruik gemaakt worden van andere isolatiematerialen zoals PUR- en UF-schuim, glas- en steenwol of PS-bolletjes (polystyreen) met een bindmiddel. Al deze materialen

worden tussen pannen en dakbeschot ingespoten of ingeblazen.

Maar niet ieder pannendak kan op die manier na-geïsoleerd worden. Voordat aan het karwei wordt begonnen moet een grondige inspectie van het dak uitwijzen of er eventueel mankementen moeten worden verholpen. Geen grote kieren in het dak zitten en geen dampdichtlaag op het dakbeschot en verder is van belang het type pan dat voor afdekking is gebruikt.

Aan te raden is de isolatiewerkzaamheden aan de buitenkant van het pannendak te laten uitvoeren door een gespecialiseerd bedrijf. Dat weet uit ervaring welke isolatiematerialen voor diverse typen pannendaken gebruikt kunnen worden.

Van het prachtige park dat Van Dopff aan de overzijde van de weg liet aanleggen is helaas niet meer over dan wat water. Toch zijn de contouren in het landschap nog heel duidelijk zichtbaar. De tuin liep vanaf het kasteel gezien taps toe zodat het nog groter leek. Behalve aan de overzijde van de weg moet ook op het laagste terras - nu in gebruik als weiland - bij het kasteel een flinke vijver hebben gelegen.

De nieuwe eigenaar wil een stuk van de oude glorie herstellen. Voor een deel is hij daarin al geslaagd. De mergelwachters, die op de zeventiende eeuwse prent van het kasteel voorbomen, grazen er al weer.

● Doorsnede over de terrassen en plattegrond van de zuidelijke muurtoen, naar opmetingen van H. van Beveren, 1946.

BEDRIJFSPANDEN

BRUNSSUM, Centrum.
Aan voetgangersdomein gelegen winkel-woonhuis. Winkelruimte ca. 25 m² (evt. uitbreiden mog.), keuken, kantoor, werkplaats. Parkeer-mogelijkheid. 1e verd.: woonk., slaapk., badk. 2e verd.: grote zolder.
Koopprijs f 150.000,- k.k.

BUCHTEN
Buchten-Born, nabij autosnel-weg. Te huur representatief kantoorobject in goede staat. Netto opp. ruim 300 m². Eigen parkeeraccommodatie.
Huurprijs f 55.000,- per jaar.

BUCHTEN
Te koop gunstig gelegen industrie-terrein te Born-Buchten. Opp. 10.100 m². Prijs f 58,- per m² excl. BTW.

HEERLEN, Centrum.
Luxe kantoor in units vanaf 75 m². Uitermate markant gesitueerd. In directe nabijheid ruime parkeeraccommodatie. Prijzen op aanvraag.

HEERLEN, Centrum.
Zakenpand geschikt voor kantoor en/of praktijk. Ind.: entree, receptie/2 kamers van elk ca. 14 m², 2 grote ruimten van ca. 110 m², tussenhuis met toiletgroep.
Huurprijs f 33.000,- per jaar.

HEERLEN, Centrum.
Gunstig gelegen zakenpand. Ind.: entree, kantoor ca. 65 m², spreekk., werk., keuken. 1e verd.: 5 kamers. 2e verd.: 2 kamers en ruime zolder. Geschikt voor kantoor, praktijk en/of wonen.
Huurprijs f 2.500,- per maand
Koopprijs op aanvraag.

HEERLEN
Te huur in Heerlen uitstekend gesitueerde bedrijfspand 4.500 m² met kantoren en showroom

460 m². Het perceel (8.400 m²) is van 2 zijden bereikbaar. Verhard buitenterrein 3.500 m². Het object is in overleg in de loop van dit jaar te aanvaarden.

HEERLEN
Gunstig gelegen winkelunit, ook geschikt voor showroom of kantoor. Div. ruimten w.o. winkelruimte ca. 65 m², 2 kamers, kitchenette, toilet-groep, magazijn, berging, totaal ca. 150 m².
Koopprijs f 275.000,- k.k.

HEERLEN, Centrum.
Te huur kiosk, geschikt voor de verkoop van lectuur, bloemen en planten.
Huurprijs f 17.000,- per jaar excl. BTW.

HOENSBROEK
Bij het station representatieve kantoorruimte te huur. Aparte ingang, hal, gang, toilet, keuken, 1 grote ruimte ca. 66 m² evt. te splitsen, 1 vergader-ruimte van 22 m². Aanvaarding direct.
Huurprijs f 13.000,- per jaar excl. BTW en excl. energie- en servicekosten.

KERKRADE, West.
Winkel-woonhuis met veel etalageruimte, gelegen op goede locatie. Winkelopp. ca. 100 m², magazijn ca. 35 m². Te koop t.e.a.b.

SCHAESEBROEK
Kantoorobject in uitstekende staat van onderhoud, groot 380 m². Werkplaats/bedrijfsaal ca. 380 m².
Koopprijs n.o.t.k. Eventueel ook te huur.

VALKENBURG, Centrum.
Gunstig gelegen winkel-woonhuis. Ind.: winkelruimte, kantoor, keuken, bijkeuken en 4 kamers.
Koopprijs f 120.000,- k.k.

GOED ONDER DAK MET STIENSTRA

BESTAADE BOUW * BESTAADE BOUW * BESTAADE BOUW

BRUNSSUM
Treestek, herenhuis met tuin, kelder, woonk. met parketvloer, open haardpartij, keuken met luxe install., 2 slaapk., badk. met ligbad, douche en 2e toilet, vaste trap naar zolder met 3e slaapk. en berging.
Prijs f 115.000,- k.k. 2618

BRUNSSUM
Ruim halfrijt, woonhuis met tuin op zuiden, L-vorm, woonk. met open haard, eet-keuken met luxe install., 3 slaapk., badk. met ligbad, zolder.
Prijs f 145.000,- k.k. 2299

BRUNSSUM
Zeer rustig gelegen woonhuis met garage, carport, woonk., dichte keuken met complete aanbouwkeuken, tuin 12 m. op zuiden gelegen, 3 slaapk. en badk.
Prijs f 129.000,- k.k. 2369

BRUNSSUM
Ruim halfrijt, woonhuis met steller, garage en tuin, woonk./zitk. ca. 38,5 m² met open haardpartij en lestenen-vloer, dichte keuken met installatie, 3 slaapk., badk. met ligbad.
Prijs f 138.000,- k.k. 2185

HEERLEN
Aanveel, zeer goed onderhouden woonhuis met tuin, kelder, ruime woonk., aparte keuken met luxe install., 3 slaapk., badk. met ligbad en berging.
Prijs f 139.000,- k.k. 2227

HEERLEN
De Erck, halfrijt, modern herenhuis goed afgewerkt en op ruim perceel gelegen met garage, woonk. ca. 40 m², luxe keuken compleet met app., 3 slaapk. (mog. voor 4e slaapk.), 2 badk. en zolder.
Prijs f 249.000,- k.k. 2613

HEERLEN
Heerleirheide, gescheiden woonhuis met berging, garage, tuin, woonk., keuken, 4 slaapk. en badk. Ghevel gebouwd, event. subsidie overdraagbaar.
Prijs f 125.000,- k.k. 2618

HEERLEN
Nabij centrum, woonhuis met inpandige garage, terras, tuin, keuken, 3 slaapk. en betegelde badk. met ligbad, dubbele beglazing, spouw- en dakisol., en evt. rijkssubsidie overdraagbaar.
Prijs f 117.500,- k.k. 1870

HEERLEN
Bekkerend, maisonnette op 1e verd. met berging, ruime woonk. met balkon, dichte keuken, 3 slaapk. en betegelde badk.
Prijs f 105.000,- k.k. 2591

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

HEERLEN
Hartje Heerlen, keurig appartement met lift, kelderberg, royale woonk. met balkon, aparte keuken met luxe install., slaapk. en badk.
Prijs f 79.000,- k.k. 2621

HEERLEN
Schandelen, woonhuis met tuin, kelder, ruime woonk., dichte keuken, bijkeuken, 3 grote slaapk., badk. en zolder-slaapk. Met alum. kozijnen.
Prijs f 110.000,- k.k. 2368

HEERLEN
Douve, op goede woonstand gelegen zeer goed onderhouden herenhuis, type 2-onder-1-kap, met inpandige garage, tuin, woonk. met open haard, aparte keuken met luxe install., bijkeuken, 4 royale slaapk., fraaie badk. met ligbad en douche en hobbyruimte.
Prijs f 268.000,- k.k. 2620

HEERLEN
Schaesbergerveld, woonhuis met tuin, geheel onderkelderd, woonk., aparte keuken met luxe install., 3 slaapk. en badk. met douche.
Prijs f 82.000,- k.k. 2611

HOENSBROEK
Goed onderhouden tussengelegen woonhuis voorzien van vloer, dak- en spouwisolatie, zithoek met open haardpartij, eetkeuken met complete installatie, 3 slaapk., luxe badk. met ligbad en vaste wastafel, middels vaste trap naar 2e verdieping, hobbyruimte ca. 4e slaapk., berging en c.v.-ruimte. Woning is voorzien van hardhouten kozijnen en dubbele beglazing.
Prijs f 128.000,- k.k. 1654

HOENSBROEK
Halfrijtstaand woonhuis met zeer veel woonruimte, woonk. met nivoreerschil en aansluitend eetkeuken ca. 47 m², bijkeuken, binnen-hofje met berging, 4 grote kamers, badk. met ligbad, 2 slaapk., 2 badk. en zolder.
Prijs f 109.000,- k.k. 2450

HOENSBROEK
Nabij centrum, ruime woonhuis met berging, tuin, prov. kelder, doorzonwoning, dichte keuken, grote slaapk. met balkon, badk. met douche en toilet, 3 slaapk. en viering.
Prijs f 105.000,- k.k. 2591

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Gracht, ruime woning uitkijkend onderhouden met tuin en berging, riant living 44 m² inbegrepen met open haard, incl. apparatuur, 3 slaapk., badk. met ligbad, nieuw dak, goed geïsoleerd, thermopane beglazing en elektrische aluminium open haard. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 115.000,- k.k. 2265

KERKRADE
Ruim herenhuis met kelder, royale woonk., dichte keuken, douchemitte, serre, div. tuin-bergingen, tuin ca. 40 m. diep, 3 slaapk., badk. met ligbad, 5 royale slaapk., div. hobbykamers, zolder.
Prijs f 149.000,- k.k. 2325

KERKRADE
L-vorm, woonk., dichte keuken, badk. met douche, 3 slaapk., bergzolder, hof en tuin met mogelijk. voor garage.
Prijs f 83.000,- k.k. 2329

KERKRADE
Halfrijt, woonhuis met L-vorm, woonk., dichte keuken, badk. met douche, 3 slaapk., bergzolder, hof en tuin met mogelijk. voor garage.
Prijs f 111.000,- v.o.n. 1843

KERKRADE
Halfrijt, woonhuis met div. bergingen, woonk. met oud-hollands plafond, dichte keuken met eenvoudige install., 3 grote slaapk., luxe badk., zolder. Pand goed voorzien van rolluiken.
Prijs f 105.000,- k.k. 2374

KERKRADE
Drive-in woning met garage, ruime woonk., eetkeuken, 3 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet, tuin ca. 12 m. diep, beglazing, tuin ca. 12 m. diep.
Prijs f 115.000,- k.k. 2193

KERKRADE
Zeer goed onderhouden karakteristiek halfrijt, herenhuis met kelders, grote tuin, dub. garage, woonk., aparte keuken met install., zeer luxe badk., grote slaapk., woonk., keuken met luxe install. en app., 2 slaapk., 2e badk. en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

KERKRADE
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

NIEUWENHAGEN
Oude Landgraaf, woonhuis met garage en tuin, woonk. met ged. open keuken met install., 3 royale slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet, vaste trap naar zolder met berging, 4e slaapk., rolluiken.
Prijs f 129.000,- k.k. 2240

OIRSBEK
Dijk, landhuis met garage, tuin, L-vorm, woonk. met plavuizen en open haardpartij, keuken met install., bijkeuken, 3 slaapk., werk., luxe badk. met ligbad en douche, Hardh. kozijnen en spouw- en dakisolatie.
Prijs f 278.000,- k.k. 2566

SCHAESEBROEK
Op goede rustige locatie gelegen halfrijt, woonhuis met tuin, garage, woonk., dichte keuken, terras/tuin ca. 12 m. diep, 3 slaapk., badk. met douche en 2e toilet en ruime bergzolder. Goed geïsoleerd en ged. met dubb. beglazing.
Prijs f 134.500,- k.k. 2602

SCHAESEBROEK
In lange wijk gelegen goed onderhouden woonhuis nabij centrum met woonk., open keuken met kompel. install., tuin met berging, 3 slaapk., badk. met o.a. 2e toilet en ruime bergzolder. Goed geïsoleerd en ged. met dubb. beglazing.

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

SCHAESEBROEK
Huis met tuin, berging, open keuken, woonk. met parketvloer, 4 slaapk., badk. met ligbad en zolder. Pand geschikt voor dubb. bewoning. Dit pand moet u beslist van binnen zien.
Prijs f 159.000,- k.k. 2684

NIEUWBOUW * NIEUWBOUW

In het plan Waubacherveld is nog plaats voor sfeervolle semi-bungalows.

Aan de rand van deze wijk, met name grenzend aan het Burg. Royenbos, is een woonwijk in ontwikkeling, waar villa's en herenhuisen de bewoning vormen.

De nieuwe woonconcepten schept extra leefomgeving, zoals blijkt uit de indeling van de begane grond. Deze bestaat uit een L-vorm living van ca. 36 m² (incl. keuken ca. 34 m²) met een royale glaspartij i.p.v. de achtertuin. De bungalow heeft 2 ruime slaapkamers waarvan één met toegang tot de patio. Een inpandige berging, een badkamer en een apart toilet completeren de bungalow. Een twee-tal bungalows zijn van carport voorzien.

Prijzen vanaf f 199.860,- v.o.n.

Direct nabij de doorgaande weg "Heerlebaan", worden een 14-tal patio-bungalows gebouwd.

De indeling is met recht sfeervol te noemen! Dit manifesteert zich al in een T-vormige woonkamer (incl. keuken ca. 34 m²) met een royale glaspartij i.p.v. de achtertuin. De bungalow heeft

HEERLEN

Buschweg 29 Hekenberg
Uitstekend onderhouden hofwoning met c.v. en tuin. Ind.: kelder, hal, m. plavuizen, woonkamer, keuken met fraaie aanbouwinstallatie. Fraai betegelde badkamer met ligbad en v.w. toilet. Tuin met terras en berging (garage mogelijk). 1e verd. 3 slaapk. 2e verd. 2 slaapk. Grondgeb. 1932. Aankoop in overleg. Prijs f 99.000,- k.k.

Rukerweg 144
Ruim woonhuis met garage en c.v. en tuin. Ind.: kelder, hal, toilet, woonkamer, keuken, berging, tuin, garage met smeerput. 1e verd.: overloop, 3 slaapk. met muurkasten en v.w. betegelde badkamer met douche, toilet en v.w. 2e verd.: 2 zolderkamers. Bouwjaar 1948. Aankoop direct. Prijs f 105.000,- k.k.

HEERLEN

Baatscherweg 160
Goed onderhouden type vrijstaand woonhuis met garage, ind.: hal, toilet, royale living ca. 40 m² met parket, serpij, en openhaardpartij. Keuken met eetbar, verwarmde garage, tuin met optimaal privacy. 1e verd.: overloop, 3 slaapk. badk., toilet. Aluminium ramen en kozijnen. Beg. gr. dubbel glas. Bwjr. 1970. Aanv. apr. mei 89. Prijs f 149.000,- k.k.

HOENSBROEK

Markgravenstraat 12
Uitstekend onderhouden luxe uitgerust halfvrijstaand woonhuis met garage en grote tuin. Ind.: kelder, hal met plavuizen, fraai toilet, woonkamer met fraaie haardpartij, zeer luxe keuken met apparatuur, schuur. 1e verd.: 3 slaapk. luxe betegelde badkamer met douche en v.w. wastoe. 2e verd.: 2 slaapk. en hobbykamer. Ged. rolluiken en isolerende beglazing. Perc. opp. 415 m². Aankoop in overleg Bwjr ca. 1948. Prijs f 125.000,- k.k.

NIEUWSTADT

Markies de Schenkweg 14
Zeer fraai aan plantsoen gelegen halfvrijstaand woonhuis met garage ind. hal met tegelvloer, toilet, woonkamer met schuifpui naar royale overdekt terras en fraaie tuin, keuken met aanbouwinstallatie, grote garage met smeerput. 1e verd.: 4 slaapk. betegelde badkamer met ligbad, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: bergzolder en mooie hobbyzolder. Bwjr. 1972. Perc. opp. 410 m². Aankoop direct. Prijs f 168.000,- k.k.

VANDAAG OPEN HUIS
van 14.00-15.00 uur

SCHUYVELD Brunssestraat 10
Prijs f 89.000,- k.k.

makelaardij o.g. taxaties, hypotheek en verzekeringen
Deken Nicolaystraat 1, 6411 CL Heerlen

045-715566 ook s zaterdags van 10.00-13.00 uur

SCHIMMERT: monumentale vakwerkhoeft met leuke tuin en garage. Ind. o.a.: begane grond: hal met toilet, ruime living met o.h., keuken met div. app., bijkeuken, badk. met ligbad, toilet en v.w., 5 ruime slaapk., provisiekelder. Het pand is van alle comfort voorzien en is ged. geïsoleerd en c.v. verwarmd, eventueel te huur. Vraagprijs f 300.000,- k.k.

WIJLANDSRADE: riant landhuis met schitterend uitzicht, gunstig gelegen in de driehoek Geleen-Heerlen-Maastricht. Ind. o.a.: hal, ruime living (70 m²) met vide, moderne keuken, bijkeuken, 4 ruime slaapk., 2 luxe badk., provisiekelder en een zwembad (in aanbouw), bar, fitnessruimte, dubb. garage. Het pand is geheel geïsoleerd, bouwjaar 1983. Prijs op aanvraag.

MAKELAARSKANTOOR O.G.
DRS. SCHREINEMACHER B.V.
brusselsedstraat 55, maastricht
telefoon 043-219157 tel. n.o.b.g.g. 216822

BOCHOLTZ

HALFVRIJSTAANDE WONINGEN PREMIE-A

In het riant gelegen, gevarieerde woonplan 'Kerkeveld' wordt een aantal halfvrijstaande woningen met berging gerealiseerd. De woningen hebben een vriendelijke architectuur en een aantrekkelijke Z-vormige indeling op de begane grond met woonkamer, eetkamer en open keuken. Op de verdieping zijn 3 slaapkamers, een badkamer met douche en vaste wastafel en verder een zolder.

De woningen worden degelijk gebouwd, uitstekend afgewerkt en goed geïsoleerd met dak- en spouwisolatie, isolatie van de begane grond-vloer en isolatie van de begane grond.

COUPON

Graag wil ik meer weten van de halfvrijstaande woningen in het mooie, gevarieerde woonplan 'Kerkeveld' in Bocholtz. Stuur mij mijn geheel vrijblijvende documentatie.

Naam _____
Adres _____
Postcode _____
Plaats _____
Telefoon _____

Indienen aan: Makelaarskantoor DRS. Ruijters Bv, Antwoordnummer 1020, 6400 VB Heerlen

Uw persoonlijke omstandigheden spelen een belangrijke rol bij de koopoverwegingen en de uiteindelijke koopbeslissing. Die omstandigheden zijn voor iedereen weer anders. Laat u daarom gedetailleerd informeren door onze deskundigen. Geheel vrijblijvend en zonder kosten uiteraard.

DRS. RUIJTERS
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045-713746

UBACH OVER WORMS

Landel. gel. zr. ruime won. m. ca. 5000 m² tuin en weiland. Gesch. voor het houden van dieren. Ind.: entree, hal, toil., gr. woonkeuk., bijkeuk., douche, L-vorm. woonk. m. open haard. Div. ruimten voor gar., dieren, hooiopslag, werkplaats of atelier, badk., 5 slaapk., douche, toil. Geh. gerenov. en goed afgew. Pr. n.o.t.k.

Taxaties

Onroerend goed t.b.v. aan- en verkoop; financiering; hypotheek; assurantie; successie; rechtbank enz. Indien nodig op korte termijn.

LANDGRAAF

Vrijst. landhuis met gar. en tuin m. schilt, uitzicht. Ind.: keld., entree, toil., gr. mod. luxe keuken met app., woonk., serre, hobbyr., badk. m. ligb., 2e toil., 3 slaapk., zolderberg., veel vaste kasten. Vraagprijs f 275.000,-

HEERLEN

Halfvrijstaande villa op zr. goede stand nabij centrum. Indeling: 2 kelders, woonkamer, entree, toilet, moderne keuken, tuinkamer, grote living, 4 slaapkamers, luxe badkamer, aparte douche, toilet, zolder, mansardekamer, groot zwembad met kleedruimte en 2 cabines, toilet, zeer goed onderhouden en veel luxe. V.p.r. n.o.t.k.

Wegens de enorme aanvraag HUIZEN TER BEMIDDELING TOT VERKOOP IN:

HEERLEN OF DIREKTE OMGEVING GEVRAAGD

Prijsklasse: f 200.000,- tot f 400.000,- Vraag vrijblijvend inlichtingen.

BEDRIJFSPANDEN

LANDGRAAF

Wiel-woonhuis met ondergr. en tuin. Ind.: 2 keld., winkel, keuk., toil., 3 magazijnen, kantoor, badkam., 2 slaapkamers, woonkamer, zold. en mansardekam. Het pand is voor meerdere doeleinden geschikt. Vraagprijs f 195.000,- k.k.

HEERLEN

Winkel-woonhuis met 2 garages. Ind.: keld., winkel/kantoorruimte ca. 75 m² m. div. berg., achterkam., serre, aparte deur v. bovenwoning m. woonk., badk., m. mod. keuk., ligb., 4 slaapk., zold. Vraagprijs f 148.000,- k.k.

U vindt ons op kabel-t.v. pag. 437

Inlichtingen:

NVM Onroerend Goed Makelaardij

LEENAERS b.v.

Pater Romboutslaan 2, 6419 BE Heerlen
Telefoon: 045-717237

IS UW OUDE GRASMAAIER NOG 300 GULDEN WAARD?

Jazeker!!! Want bij aankoop van een WOLF gazonmaaier, waarmee u probleemloos normaal, nat en hoog gras kan maaien en opvangen, geven wij tijdelijk* inruilkortingen van f 200,- tot f 300,- terug voor uw oude maaier.

Kaalen gulpen

Verkoop - verhuur - service

WOLF Geräte

Meer waard dan-ie kost

TE KOOP

GELEEN/HENRI HERMANSLAAN
Goed gelegen RUIME FLATWONING met eigen c.v. en berging. Ind.: hal, keuken, ruime woonkamer m. balkon, 2 slaapk., douche, w.c. f 65.000,- k.k.

VALKENBURG/BROEKHEM
HALFVRIJST. WOONHUIS met gas-c.v. en tuin m. berging. Ind.: hal, ruime woonkamer m. parket, keuken, 3 slaapk., badkamer, zolder via vaste trap. f 137.500,- k.k.

HEERLEN
GERENOVEERD HALFVRIJSTAAND WOONHUIS met gas-c.v., garage en 1000 m² grond. Voor vele doeleinden geschikt en leeg te aanv. f 149.000,- k.k.

UW HUIS VERKOPEN? Maak eerst een afspraak met onze makelaar!

BEEK

Prima onderh. VRIJST. WOONHUIS met gas-c.v., garage en tuin o/h zuiden. Ind.: hal, mod. inbouwkeuken + bijkeuken, living in L-vorm (42 m²) m. open haard en schuifpui, 4 slaapk., badk. m. ligbad en 2e w.c., zolder. f 235.000,- k.k.

UBACHSBERG/VOERENDAAL

Fraai gerenoveerd BOERENWOONHUIS met c.v. en mooie tuin met kapel. Royale indeling met o.a. gew. kelder, hal, ruime woonkeuken + eetkamer, fraaie leefruimte m. stenen plavuizen, logeerkamer, 4 grote slaapk., badkamer, hobbyzolder en atelier. f 285.000,- k.k.

RIANT BELEGGINGSOBJEKT

bestaande uit 11 appartementen op prachtige locatie vlak over de grens. Uitst. rendement en prima staat van onderhoud. Nadere gegevens en prijs op aanvraag.

nicolai
makelaardij
tel. 043-254555*
stationstraat 20, maastricht

Te huur in UBACH OVER WORMS WINKELPAND

ca. 250 m². Gelegen op zeer drukke locatie. Met ruime bovenwoning, terras, garage en tuin. Te bevr. tel. 045-325959 of 411119.

BRUNSSUM

Trichterweg 203. Vrijst. landh. cv., garage, gr. tuin, uitst. ligging, achterzijde vrij. Lux. duurz. en gevarieerd afgew. Efficiënte ind. op aanvr. Prima onderh. Opp. 850 m² (incl. bouwkaavel). Vraagprijs f 269.000,-

SCHINVELD

Nieuwvijsk. 30/30A. Royaal woonh., uitermate geschikt praktijk o.g. kantoor, cv-gas ged., hoekp. Opp. 530 m²!! Aanv. direct. Vraagprijs f 139.000,-

N.M.W. Quaden,
makelaar-taxateur o.g.
lid NVM, Gelrestr. 4,
Munstergeleen. 04490-19644.

In Sittard kunt u wonen zoals u het al heel lang wilt: in een riant woning in een grandioze omgeving

Op één van de mooiste locaties in Sittard, direct bij de roeivijver en de Ophoverer molen, worden in het plan Ophovererhof enkele riant vrije sector koopwoningen met garage gebouwd. Ruim opgezette woningen met een L-vormige woonkamer, voorzien van veel comfort, zeer fraai afgewerkt en met uitgebreide, honderden kubieke meters gas besparende isolatievoorzieningen, die beduidend verder gaan dan de overheid voorschrijft.

Koopprijs vanaf f 184.400,- v.o.n.

DRS. RUIJTERS
makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 35 - tel 04490-11611

nv Bouwfonds
Nederlandse Gemeenten

UW EIGEN WONING KAN WORDEN INGERULD

Een woning van Ruijters, vast goed!

DRS. RUIJTERS makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

TE KOOP

BOCHOLTZ, Quelle
Rustig gelegen hoekwoning met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, toilet, woonk., keuken met app., eetk. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb., v.w. en 2e toilet. Pand is gedeeltelijk geïsoleerd. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 125.000,- k.k.

BRUNSSUM, Klingbenden
Ruim, goed onderh. woonh. met c.v., carport, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken, 3 slaapk., bet. badk. met ligbad, v.w., 2e toilet, zolder. Aanv.: i.o. Prijs f 130.000,- k.k.

ELSLÖÖ, v. Oudenbarneveldstraat
Op goede stand gel., uitst. onderh. bungalow met c.v., kelders, bar, garage en royale tuin. Perc. opp. 885 m². Het pand is goed geïsoleerd. Ind. o.a.: living (ca. 57 m²) met open haard, moderne keuken met app., luxe badk. met ligbad, douche, 2e toilet, 5 slaapk., 2e badk. met douche. Het pand is voor vele doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs n.o.t.k.

GELEEN, Kievluststraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken met app., 3 slaapk., badk. met douche, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 107.000,- k.k.

GELEEN, Mauritspark
Nabij centrum rustig gel., smaakvol (gemod.) en goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, garage, berging en mooie tuin. Perc. opp. 350 m². Ind. o.a.: woonk. met parket en open haard, keuken, bijkeuken, douche, 3 slaapk., badk. met o.a. ligbad en 2e toilet, vaste trap naar grote hobbyruimte, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 140.000,- k.k.

GELEEN, Mezenstraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, aanbouw, berging en tuin. Ind. o.a.: L-vorm. living, keuken, bijkeuken, bet. doucheruimte met v.w., 4 slaapk., vaste trap naar zolder. Aanv.: n.o.t.k. Vraagprijs: f 102.000,- k.k.

HEERLEN, Dr. C. Meulemansstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal met toilet, L-vorm. woonk. (ca. 36 m²), keuken, 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w., 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar hobbykamer, c.v.-ruimte. Koopprijs f 159.500,- v.o.n. (bijdrage f 6.500,- volgens premie-regeling).

HEERLEN, v.d. Scheurstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: provisieruimte, garage/hobbyruimte (ca. 40 m²), hal, L-vorm. woonk. met open hrd. keuken, 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet. Vloetrap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 168.000,- k.k.

HOENSBROEK, Hommerterweg
Goed gelegen winkel-woonhuis met binnenplaats. Ind.: kelder, beg. grond, entree, winkel (ca. 46 m²), magazijn, toilet, 1e verd.: woonk., keuken, toilet, badk. met douche, slaapk. 2e verd.: 2 slaapk., berging. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 150.000,- k.k.

HOENSBROEK, St. Josephstraat
Nabij centrum, rustig gelegen, vrijstaand woonhuis met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, ruime hal, toilet, woonk., studiok., luxe keuken, 4 slaapk., badk. met ligbad, zolder. Het gehele pand verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f 215.000,- k.k.

Uniek gel., goed onderh. landh. met garage, honderden, paardenboxen en weilanden (ca. 5800 m²), centrale ligging t.o.v. Eindhoven, Maastricht en Heerlen. Ind. o.a.: L-vorm. living, grote keuken, 4 slaapk., werkruimte, luxe badk. met dubb. v.w., douche, ligbad, bidet en 2e toilet, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 395.000,- k.k. Dit pand moet u gezien hebben!

BRUNSSUM, Kennedylaan
Prima gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage, carport en tuin. Ind.: entree, toilet, woonk. met app., eetk. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb., v.w. en 2e toilet. Het gehele pand is voorzien van dubb. beglazing. Aanv.: i.o. Prijs: f 149.000,- k.k.

BRUNSSUM, Maasrichtersstraat
Goed gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, beg. grond, entree, woonk. met open hrd. luxe keuken (ca. 22 m²), berging, douche, toilet. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb. en 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar grote hobbyruimte. Aanv.: i.o. Prijs: f 165.000,- k.k.

BRUNSSUM
Goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken met app., 3 slaapk., badk. met douche, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 107.000,- k.k.

GELEEN, Kievluststraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken met app., 3 slaapk., badk. met douche, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 107.000,- k.k.

GELEEN, Mauritspark
Nabij centrum rustig gel., smaakvol (gemod.) en goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, garage, berging en mooie tuin. Perc. opp. 350 m². Ind. o.a.: woonk. met parket en open haard, keuken, bijkeuken, douche, 3 slaapk., badk. met o.a. ligbad en 2e toilet, vaste trap naar grote hobbyruimte, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 140.000,- k.k.

GELEEN, Mezenstraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, aanbouw, berging en tuin. Ind. o.a.: L-vorm. living, keuken, bijkeuken, bet. doucheruimte met v.w., 4 slaapk., vaste trap naar zolder. Aanv.: n.o.t.k. Vraagprijs: f 102.000,- k.k.

HEERLEN, Dr. C. Meulemansstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal met toilet, L-vorm. woonk. (ca. 36 m²), keuken, 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w., 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar hobbykamer, c.v.-ruimte. Koopprijs f 159.500,- v.o.n. (bijdrage f 6.500,- volgens premie-regeling).

HEERLEN, v.d. Scheurstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: provisieruimte, garage/hobbyruimte (ca. 40 m²), hal, L-vorm. woonk. met open hrd. keuken, 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet. Vloetrap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 168.000,- k.k.

HOENSBROEK, Hommerterweg
Goed gelegen winkel-woonhuis met binnenplaats. Ind.: kelder, beg. grond, entree, winkel (ca. 46 m²), magazijn, toilet, 1e verd.: woonk., keuken, toilet, badk. met douche, slaapk. 2e verd.: 2 slaapk., berging. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 150.000,- k.k.

HOENSBROEK, St. Josephstraat
Nabij centrum, rustig gelegen, vrijstaand woonhuis met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, ruime hal, toilet, woonk., studiok., luxe keuken, 4 slaapk., badk. met ligbad, zolder. Het gehele pand verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f 215.000,- k.k.

Uniek gel., goed onderh. landh. met garage, honderden, paardenboxen en weilanden (ca. 5800 m²), centrale ligging t.o.v. Eindhoven, Maastricht en Heerlen. Ind. o.a.: L-vorm. living, grote keuken, 4 slaapk., werkruimte, luxe badk. met dubb. v.w., douche, ligbad, bidet en 2e toilet, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 395.000,- k.k. Dit pand moet u gezien hebben!

BRUNSSUM, Maasrichtersstraat
Goed gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, beg. grond, entree, woonk. met open hrd. luxe keuken (ca. 22 m²), berging, douche, toilet. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb. en 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar grote hobbyruimte. Aanv.: i.o. Prijs: f 165.000,- k.k.

BRUNSSUM
Goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken met app., 3 slaapk., badk. met douche, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 107.000,- k.k.

GELEEN, Kievluststraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken met app., 3 slaapk., badk. met douche, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 107.000,- k.k.

GELEEN, Mauritspark
Nabij centrum rustig gel., smaakvol (gemod.) en goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, garage, berging en mooie tuin. Perc. opp. 350 m². Ind. o.a.: woonk. met parket en open haard, keuken, bijkeuken, douche, 3 slaapk., badk. met o.a. ligbad en 2e toilet, vaste trap naar grote hobbyruimte, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 140.000,- k.k.

GELEEN, Mezenstraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, aanbouw, berging en tuin. Ind. o.a.: L-vorm. living, keuken, bijkeuken, bet. doucheruimte met v.w., 4 slaapk., vaste trap naar zolder. Aanv.: n.o.t.k. Vraagprijs: f 102.000,- k.k.

HEERLEN, Dr. C. Meulemansstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal met toilet, L-vorm. woonk. (ca. 36 m²), keuken, 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w., 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar hobbykamer, c.v.-ruimte. Koopprijs f 159.500,- v.o.n. (bijdrage f 6.500,- volgens premie-regeling).

HEERLEN, v.d. Scheurstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: provisieruimte, garage/hobbyruimte (ca. 40 m²), hal, L-vorm. woonk. met open hrd. keuken, 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet. Vloetrap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 168.000,- k.k.

HOENSBROEK, Hommerterweg
Goed gelegen winkel-woonhuis met binnenplaats. Ind.: kelder, beg. grond, entree, winkel (ca. 46 m²), magazijn, toilet, 1e verd.: woonk., keuken, toilet, badk. met douche, slaapk. 2e verd.: 2 slaapk., berging. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 150.000,- k.k.

HOENSBROEK, St. Josephstraat
Nabij centrum, rustig gelegen, vrijstaand woonhuis met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, ruime hal, toilet, woonk., studiok., luxe keuken, 4 slaapk., badk. met ligbad, zolder. Het gehele pand verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f 215.000,- k.k.

Uniek gel., goed onderh. landh. met garage, honderden, paardenboxen en weilanden (ca. 5800 m²), centrale ligging t.o.v. Eindhoven, Maastricht en Heerlen. Ind. o.a.: L-vorm. living, grote keuken, 4 slaapk., werkruimte, luxe badk. met dubb. v.w., douche, ligbad, bidet en 2e toilet, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 395.000,- k.k. Dit pand moet u gezien hebben!

BRUNSSUM, Kennedylaan
Prima gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage, carport en tuin. Ind.: entree, toilet, woonk. met app., eetk. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb., v.w. en 2e toilet. Het gehele pand is voorzien van dubb. beglazing. Aanv.: i.o. Prijs: f 149.000,- k.k.

BRUNSSUM, Maasrichtersstraat
Goed gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, beg. grond, entree, woonk. met open hrd. luxe keuken (ca. 22 m²), berging, douche, toilet. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb. en 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar grote hobbyruimte. Aanv.: i.o. Prijs: f 165.000,- k.k.

BRUNSSUM
Goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken met app., 3 slaapk., badk. met douche, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 107.000,- k.k.

GELEEN, Kievluststraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken met app., 3 slaapk., badk. met douche, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 107.000,- k.k.

GELEEN, Mauritspark
Nabij centrum rustig gel., smaakvol (gemod.) en goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, garage, berging en mooie tuin. Perc. opp. 350 m². Ind. o.a.: woonk. met parket en open haard, keuken, bijkeuken, douche, 3 slaapk., badk. met o.a. ligbad en 2e toilet, vaste trap naar grote hobbyruimte, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 140.000,- k.k.

GELEEN, Mezenstraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, aanbouw, berging en tuin. Ind. o.a.: L-vorm. living, keuken, bijkeuken, bet. doucheruimte met v.w., 4 slaapk., vaste trap naar zolder. Aanv.: n.o.t.k. Vraagprijs: f 102.000,- k.k.

HEERLEN, Dr. C. Meulemansstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal met toilet, L-vorm. woonk. (ca. 36 m²), keuken, 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w., 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar hobbykamer, c.v.-ruimte. Koopprijs f 159.500,- v.o.n. (bijdrage f 6.500,- volgens premie-regeling).

HEERLEN, v.d. Scheurstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: provisieruimte, garage/hobbyruimte (ca. 40 m²), hal, L-vorm. woonk. met open hrd. keuken, 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet. Vloetrap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 168.000,- k.k.

HOENSBROEK, Hommerterweg
Goed gelegen winkel-woonhuis met binnenplaats. Ind.: kelder, beg. grond, entree, winkel (ca. 46 m²), magazijn, toilet, 1e verd.: woonk., keuken, toilet, badk. met douche, slaapk. 2e verd.: 2 slaapk., berging. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 150.000,- k.k.

HOENSBROEK, St. Josephstraat
Nabij centrum, rustig gelegen, vrijstaand woonhuis met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, ruime hal, toilet, woonk., studiok., luxe keuken, 4 slaapk., badk. met ligbad, zolder. Het gehele pand verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f 215.000,- k.k.

Uniek gel., goed onderh. landh. met garage, honderden, paardenboxen en weilanden (ca. 5800 m²), centrale ligging t.o.v. Eindhoven, Maastricht en Heerlen. Ind. o.a.: L-vorm. living, grote keuken, 4 slaapk., werkruimte, luxe badk. met dubb. v.w., douche, ligbad, bidet en 2e toilet, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 395.000,- k.k. Dit pand moet u gezien hebben!

BRUNSSUM, Maasrichtersstraat
Goed gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, beg. grond, entree, woonk. met open hrd. luxe keuken (ca. 22 m²), berging, douche, toilet. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb. en 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar grote hobbyruimte. Aanv.: i.o. Prijs: f 165.000,- k.k.

BRUNSSUM
Goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken met app., 3 slaapk., badk. met douche, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 107.000,- k.k.

GELEEN, Kievluststraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, berging en tuin. Ind. o.a.: living, mod. keuken met app., 3 slaapk., badk. met douche, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 107.000,- k.k.

GELEEN, Mauritspark
Nabij centrum rustig gel., smaakvol (gemod.) en goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, garage, berging en mooie tuin. Perc. opp. 350 m². Ind. o.a.: woonk. met parket en open haard, keuken, bijkeuken, douche, 3 slaapk., badk. met o.a. ligbad en 2e toilet, vaste trap naar grote hobbyruimte, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 140.000,- k.k.

GELEEN, Mezenstraat
Goed onderh. woonh. met c.v., kelder, aanbouw, berging en tuin. Ind. o.a.: L-vorm. living, keuken, bijkeuken, bet. doucheruimte met v.w., 4 slaapk., vaste trap naar zolder. Aanv.: n.o.t.k. Vraagprijs: f 102.000,- k.k.

HEERLEN, Dr. C. Meulemansstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal met toilet, L-vorm. woonk. (ca. 36 m²), keuken, 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w., 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar hobbykamer, c.v.-ruimte. Koopprijs f 159.500,- v.o.n. (bijdrage f 6.500,- volgens premie-regeling).

HEERLEN, v.d. Scheurstraat
Rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: provisieruimte, garage/hobbyruimte (ca. 40 m²), hal, L-vorm. woonk. met open hrd. keuken, 3 slaapk., badk. met ligbad, v.w. en 2e toilet. Vloetrap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 168.000,- k.k.

HOENSBROEK, Hommerterweg
Goed gelegen winkel-woonhuis met binnenplaats. Ind.: kelder, beg. grond, entree, winkel (ca. 46 m²), magazijn, toilet, 1e verd.: woonk., keuken, toilet, badk. met douche, slaapk. 2e verd.: 2 slaapk., berging. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 150.000,- k.k.

HOENSBROEK, St. Josephstraat
Nabij centrum, rustig gelegen, vrijstaand woonhuis met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, ruime hal, toilet, woonk., studiok., luxe keuken, 4 slaapk., badk. met ligbad, zolder. Het gehele pand verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f 215.000,- k.k.

Uniek gel., goed onderh. landh. met garage, honderden, paardenboxen en weilanden (ca. 5800 m²), centrale ligging t.o.v. Eindhoven, Maastricht en Heerlen. Ind. o.a.: L-vorm. living, grote keuken, 4 slaapk., werkruimte, luxe badk. met dubb. v.w., douche, ligbad, bidet en 2e toilet, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 395.000,- k.k. Dit pand moet u gezien hebben!

BRUNSSUM, Kennedylaan
Prima gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage, carport en tuin. Ind.: entree, toilet, woonk. met app., eetk. 1e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb., v.w. en 2e toilet. Het gehele pand is voorzien van dubb. beglazing. Aanv.: i.o. Prijs: f 149.000,- k.k.

BRUNSSUM, Maasrichtersstraat
Goed gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder,

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

OPEN LEERCENTRUM

DAG- AVONDCOLLEGE

Talencursussen op vele niveaus

Extra aandacht voor de spreekvaardigheid.

Info-avonden: Engels: maandag 5 september 19.00 uur
Frans: dinsdag 6 september 19.00 uur
Spaans en Duits: woensdag 7 september 19.00 uur
Gebruik talenpraktikum is gratis.
Waar: Mauritspark 1A, Geleen
Leesgeld: voor het hele jaar vanaf f 185,-
Twee talen f 230,- per jaar.
Start: de lessen starten in de week van 12 september
Cursussen in Sittard en Geleen
Directie en administratie:
Parklaan 4, Sittard, tel. 04490-10349

Bell College

Avondcursussen te Maastricht
Stationsstraat 17

voor de diploma's:

- marketing praktijk v.d. Ned. Associatie;
- NIMA-A;
- middle management;
- NGPR (PR en reclame);
- intensive courses: business english and spanish.
- SEPR-diploma (dagopl.)

Begin: 13 september om 19.00 uur: Stationsstraat 17, Maastricht. Telefoon: 043-250303.
Tel. studie-coördinator privé 04490-42949
Info en inschrijving:
dinsdag 6 september 18.00-19.00 uur

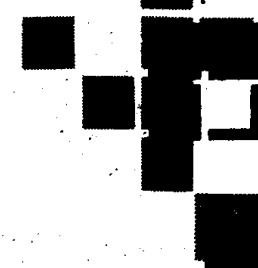
Zuidlimburgs Avondcollege
Volksuniversiteit
Advies- en studiecentrum
Basiseducatie en bedrijfsopleidingen

zijn verhuisd naar:

Diepenbroekstraat 15
6411 TJ Heerlen
Tel. (045) 712106

Postbus 2696
6401 DD Heerlen

OPEN LEERCENTRUM

SITÉ

Studiecentrum voor Informatica, Talen, Economie
Lid van de STEN

- **SPD**
start eerste week van oktober (certificatenstudie, 7 vakken)
- **NIMA-A (éénjarige opleiding)**
start 14 september (nu aanmelden)
- **MIDDENSTAND (versneld éénjarig)**
start 7 september (nu aanmelden)

Aantrekkelijke cursusgelden.

Informatie: Parklaan 4, Sittard, tel. 04490-10349.

STAATSPRAKTIJKDIPLOMA VOOR BEDRIJFSADMINISTRATIE

- S P D -

Eind september beginnen weer de mondelinge avondopleidingen SPD met deelcertificaten te

HEERLEN, MAASTRICHT, ROERMOND, SITTARD, TEGELEN en WEERT

Int. prosp. en aanmelding:

LIMBURGSE SPD-OPLEIDINGEN

Dir.: drs. S.J.M. Brouwers
Gloriet 9
6247 BB Gronsveld
Tel. 04408-2304

IN SEPTEMBER STARTEN DE VOLGENDE CURSUSSEN

- * toerisme (voor het sepr. diploma)
- * machineschrijven
- * tekstverwerking (word perfect)
- * stenografie
- * notuleren
- * medische specialisatie voor secretaresse
- * bedrijfssecretarie/spreekvaardigheid
- * Nederlands - Duits - Frans - Engels - Spaans
- * praktijk diploma boekhouden
- * mba
- * middenstand

Opleiding tot rij-instructeur

Het beroep rij-instructeur is boeiend en afwisselend. Het is een beroep dat door de overheid is erkend. Hiervoor moet u een Staatsexamen afleggen: hiervoor leiden u op. Aanvang nieuwe cursus:

zaterdag 17 september

Bel of schrijf om informatie of bezoek ons opleidingsstituut.

Blom Beroepsopleiding Rij-instructeur

Heuvelstraat 1b, 4901 KD Oosterhout, tel. 01620-55748.

VOOR IEDEREEN DIE MET COMPUTERS WIL WERKEN

starten wij binnenkort met onze avondopleiding voor de

RIJKSERKENDE A.M.B.I. 88 EXAMENS
I.1, HE.1, HE.2, T.2, HS.1, HS.4 en HP.6

Cursusplaatsen: Heerlen, Maastricht, Venlo, Eindhoven, Nijmegen, Den Bosch en Tilburg.
Vooropleiding: HAVO, VWO, MBO of HBO.

Voor meer informatie onderstaande coupon ongefrankeerd opsturen naar:
C.G.O., Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, of tel 045-717600.

Dhr./mevr./mss. opf.:
adres: leeft:
woonpl.: tel.:

CENTRUM COMPUTER OPLEIDINGEN, AKERSTRAAT 134, HEERLEN

KIES VOOR KENNIS

MEDIO SEPTEMBER STARTEN DE VOLGENDE AVONDCURSUSSEN

ADMINISTRatieve CURSUSSEN

• Middenstand • Praktijkdiploma boekhouden

BEROEPSOPLEIDINGEN

• Directiesecretaresse • Management secretaresse • Afdelingssecretaresse • Receptioniste • Kantoorassistenten

PRAKTIJKCURSUSSEN

• Machineschrijven • Stenografie • Notuleren • Tekstverwerking "Wordperfect" • Algemene correspondentie en bedrijfssecretarie • Nederlands en Engels

INFORMATICA

• Tekstverwerking "Wordperfect" • MS/DOS (basiscursus omgaan met computer) • DBase III plus • Lotus 1.2.3

MARK/MANAGEMENT

• Management assistent • Marketing assistent (NIMA A)

TOERISME

• SEPR (toeristische opleiding) • Toeristisch management assistent

TALEN

• Speedcursussen talen

BEDRIJFSCURSUSSEN

• Educatief maatwerk op het gebied van informatica, administratie, talen, communicatie etc.)

DAGOPLEIDINGEN

Per 5 september a.s. starten de volgende éénjarige dagopleidingen:

- Euro Host/less • Directie-management en afdelingssecretaresse • Receptioniste • Toeristisch management assistent • Toeristisch medewerker • Medewerker binnenlands toerisme

INSTITUUT NOTENBOOM

Helmstraat 3, geb. "Entre Deux" 3e verdieping
6211 TA Maastricht. Tel. 043-256025
Carr. adres: Postbus 810, 6200 AV Maastricht.

opleiding voor zelfstandig ondernemer of leidinggevende functie in de levensmiddelenhandel

In de week van 19 september start deze opleiding, duurt drie jaar en wordt 's avonds, één keer per week gegeven (totaal 34 lesavonden per cursusjaar).

U kunt kiezen uit een grootchalts studie richting ("supermarkt") of een kleinechalts richting ("rijdende winkel, buurwinkel, specialzaak"). U heeft geen speciale vooropleiding nodig. De prijs is slechts f 450,- (1e jaar inclusief boekje en examen) in verband met Overheidsbeleid. Met het diploma bent u bevoegd een winkel te beginnen. Als u al een middenstandsdiploma of een daarmee vergelijkbare opleiding hebt, kunt u de studie onder bepaalde voorwaarden in twee jaar doen.

De cursus wordt in 40 plaatsen gegeven, dus ook bij u in de buurt.

Inlichtingen en aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar:
Voor de grootchalts studierichting bij het COL, Postbus 142, 3970 AC Driebergen. Telefoon 03438-13494.

Voor de kleinechalts studierichting bij OMZ, Postbus 148, 3970 AC Driebergen. Telefoon 03438-13474.

Centraal Onderwijs Instituut voor de levensmiddelenbranche

Stichting Ondernemersopleiding Markt en Zorgvande

EUROPEAN COMPUTER SCHOOL

WERK IN DE AUTOMATISERING

alg. de avondopleidingen voor AMBI 88
RIJKSERKENDE EXAMENS IN: I.1, HE.1, HE.2, T.2, T.5, T.6, HP.1, HS.1, HS.4.

Cursusplaatsen: Heerlen, Eindhoven, Venlo en Tilburg.
Vooropleiding: min. middelbaar niveau.

Voor inschrijvingen deze coupon ongefrankeerd opsturen naar:
antwoordnummer 142, 6400 VB Heerlen.
C.G.O. Pissag 4-6, 6411 TJ Heerlen.
Tel. 045-717600.

Naam:
Adres:
Postcode:
Leest:

Lessen onderwijs

ANWB auto- + motorrij- school Wischmann & Z. Europaweg Zuid 337, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen A.B.C.D.E. Chauffeursopleiding goed- vervoer, pers. vervoer, bederfelijke goed-, gevaarlijke stoffen. Vrachtautolessen Mercedes 1217 of Daf 2800 Space Cap. Start cursus goeder- renvervoer 03-09-88; start cursus gevaarlijke stoffen 04-08-88.

Cursus SPAANS. Conversatielessen door Spaanse docente Brunsum. 045-253970.

Cursussen

- Afslanken
- Ontspannen
- Beter slapen
- Anti-roken

Start: sept. in Maastricht (vlakbij station)
Praktijk voor Toegepaste Hypnose 043-255068.

SPAANSE LES voor beginners, gevorderden en conversatie. Tel. 045-418971.

Maastrichtse vaarschool

Off. cursus vaarbewijs.
Kustnav. Astronav.
Maritiem
Int. 043-217095.

Gezocht: Italiaanse om ITALIAANS mee te spreken. Br. o. no. 245 LD Rumpenstr. 81, 6443 CC Brunsum.

Aangeb. TALENCURSUSSEN in 83 talen, l.p.s of cass., eenvoudig en makkelijk te leren voor iedereen, f 65,- (ook voor buitenlanders die Nederlands willen leren). Tel. 070-894543/838667.

ANWB auto- + motorrij- school Wischmann & Z. Europaweg Zuid 337, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen A.B.C.D.E. Chauffeursopleiding goed- vervoer, pers. vervoer, bederfelijke goed-, gevaarlijke stoffen. Vrachtautolessen Mercedes 1217 of Daf 2800 Space Cap. Start cursus goeder- renvervoer 03-09-88; start cursus gevaarlijke stoffen 04-08-88.

KATHOLIEK MIDDENSTANDSONDERWIJS

Scheveringsweg 118
2584 AE 's-Gravenhage

Deze week starten de nieuwe Rijkserkende en gesubsidieerde opleidingen voor het

MIDDENSTANDSDIPLOMA

- veel individuele aandacht voor de cursist
- lage cursusprijs
- bevoegde en betrouwbare docenten
- informatica-lessen
- mogelijkheid tot het werken op de computer
- 1-jarige en 2-jarige opleiding
- doorstromingsmogelijkheden naar opleidingen voor het ondernemersdiploma, PD-boekhouden en allerlei computercursussen

De scholen in uw regio zijn:

Geen
Dhr. G.W.M. Zwitserloot
Tel.: 045-225541

Geleen
Dhr. F.J. Demarteau
Tel.: 04490-41732

Heerlen
Dhr. M.G.M. Janssen
Tel.: 04760-72468

Roermond
Dhr. F.M.G. Canton
Tel.: 04750-22951

Venray
Dhr. J.G.M. Beers
Tel.: 04937-5068/2202

Echt/ Susteren
Dhr. L.M.P.J. Stevens
Tel.: 04754-2310

Heerlen
Dhr. H.G.M. Simons
Tel.: 045-411405

Maastricht
Dhr. J.H. van Baal
Tel.: 04408-1215

Sittard
Dhr. J.J.H. Dirks
Tel.: 04490-16170

Weert
Dhr. R.J. Persoon
Tel.: 04950-32107

Vakantie en Recreatie

AIRPORT-TRAVEL-SERVICE

Tarieven: Schiphol: f 65,- p.p. Brussel: f 49,50 p.p.
Düsseldorf: f 65,- p.p. Maastricht Airport: f 49,50 p.p.
Düsseldorf: f 65,- p.p. Maastricht Airport: f 49,50 p.p.
Tel. 043-644747

Herfstvakantie 1988

8-daagse vliegreis Mallorca
vertrek zondag 16 okt.

Verblijf in hotel Playa de Mallorca
te Santa Ponsa

Prijs per persoon f 795,-

laatste zomerreis Mallorca 1988
vertrek zondag 23 okt.

Prijs per persoon f 685,-

Inbegrepen:

Bustransfer vanaf Heerlen en Kerkrade
lunch en diner in buffetstijl
versterkt continentaal ontbijt

Intertravel Reisebüro Vohn,
Dammstraße 6, 5120
Herzogenrath

Tel.: 09-49-2406-7738/2549/2747

Schiphol? Maastricht Airport? Airport - travel - service!

043-644747

Waddeneilanden

De Koog - Texel t.h. op camping, ± 600 m van zee.
Nieuwe 6-pers. chalets: 2 slaapkamers, douche/w.c.,
wasmachine en keuken. Tel. 02228-728 bgg. 819.

AMELAND OP Z'N BEST

Luxueuze hotelkamers en appartementen
aan zee op een prachtig eiland met veel
vrije tijd en rust. o.a. wandel-, fiets-
en sporttochten, subtiel zwembad, etc.
Standaard: lounge, hotbar, restaurant,
overdekt zwembad met kinderbedje,
sauna, solarium, fitness, tennisbanen.

4 en 6-dagse
arrangementen
incl. boottocht
L.O. f 180,- p.p.
Appartementen
4 personen
incl. logie f 300,-
per appartement
(max. 6 pers.).

Hotel Appartements
Postbus 120 AA HOLLUM TEL: 05191-4646

HELEMAAL WEG EN TOCH ZO DICHTBIJ TEXEL

Vraag gratis één
van de gidsen aan.

1. VAKANTIE REISBURO TEXEL - arrangementen in hotels en
bungalows en Sportieve Jongerenreizen
2. CAMPINGBROCHURE - met campinginformatie
Pak de ingevulde bon op een briefkaart en stuur 'm aan:
Stichting VVV Texel Promotie, Postbus 3,
1790 AA Den Burg. Tel. 02220-4071

Stuur mij uw gratis brochure ① ② s.v.p. aankruisen.

Naam _____

Adres _____

Postcode _____ Woonplaats _____

TERSCHELLING. Een paar dagen genieten in de ontspannen
ster van een twee* hotel m. verw. buitenzwemb. Arr. 3-4 d. 7
d. incl. kamer, d. ontb., lunchpakket, diners + fiets vanaf
f 130,-. Bel (05620) 8850 H.C.R. Thalassa, Heerenweg 5,
5801 HS Midsland.

Ameland uw vakantie-eiland voor ieder
jaargetijde. Vraag de gratis gids voor bung.
arr. en camping. Ameland, postbus 14, 9163
ZL Nos, tel. 05191-2020.

Groningen

SEASIDEHOTEL DELFZIJL: slapen boven zee uniek in Europa.
ruime kamers met sauna, fitness o.d. Patisserie visrestaurant.
Tel: 0560-12636 diverse arrangementen.

Friesland

27-28-7. 12-830-10, een vissersboot met b.b. of een
zeilboot gratis erbij. Ook is de zeilboot met dekzeil
ideaal voor het maken van trektochten. Vr. kl. folder
Serp de Vries, Terhorne (05668) 265.

Ameland uw vakantie-eiland voor ieder
jaargetijde. Vraag de gratis gids voor bung.
arr. en camping. Ameland, postbus 14, 9163
ZL Nos, tel. 05191-2020.

Groningen

SEASIDEHOTEL DELFZIJL: slapen boven zee uniek in Europa.
ruime kamers met sauna, fitness o.d. Patisserie visrestaurant.
Tel: 0560-12636 diverse arrangementen.

Friesland

27-28-7. 12-830-10, een vissersboot met b.b. of een
zeilboot gratis erbij. Ook is de zeilboot met dekzeil
ideaal voor het maken van trektochten. Vr. kl. folder
Serp de Vries, Terhorne (05668) 265.

Ameland uw vakantie-eiland voor ieder
jaargetijde. Vraag de gratis gids voor bung.
arr. en camping. Ameland, postbus 14, 9163
ZL Nos, tel. 05191-2020.

Groningen

SEASIDEHOTEL DELFZIJL: slapen boven zee uniek in Europa.
ruime kamers met sauna, fitness o.d. Patisserie visrestaurant.
Tel: 0560-12636 diverse arrangementen.

Friesland

27-28-7. 12-830-10, een vissersboot met b.b. of een
zeilboot gratis erbij. Ook is de zeilboot met dekzeil
ideaal voor het maken van trektochten. Vr. kl. folder
Serp de Vries, Terhorne (05668) 265.

Ameland uw vakantie-eiland voor ieder
jaargetijde. Vraag de gratis gids voor bung.
arr. en camping. Ameland, postbus 14, 9163
ZL Nos, tel. 05191-2020.

Groningen

SEASIDEHOTEL DELFZIJL: slapen boven zee uniek in Europa.
ruime kamers met sauna, fitness o.d. Patisserie visrestaurant.
Tel: 0560-12636 diverse arrangementen.

Friesland

27-28-7. 12-830-10, een vissersboot met b.b. of een
zeilboot gratis erbij. Ook is de zeilboot met dekzeil
ideaal voor het maken van trektochten. Vr. kl. folder
Serp de Vries, Terhorne (05668) 265.

Ameland uw vakantie-eiland voor ieder
jaargetijde. Vraag de gratis gids voor bung.
arr. en camping. Ameland, postbus 14, 9163
ZL Nos, tel. 05191-2020.

Groningen

SEASIDEHOTEL DELFZIJL: slapen boven zee uniek in Europa.
ruime kamers met sauna, fitness o.d. Patisserie visrestaurant.
Tel: 0560-12636 diverse arrangementen.

Friesland

27-28-7. 12-830-10, een vissersboot met b.b. of een
zeilboot gratis erbij. Ook is de zeilboot met dekzeil
ideaal voor het maken van trektochten. Vr. kl. folder
Serp de Vries, Terhorne (05668) 265.

Ameland uw vakantie-eiland voor ieder
jaargetijde. Vraag de gratis gids voor bung.
arr. en camping. Ameland, postbus 14, 9163
ZL Nos, tel. 05191-2020.

Groningen

SEASIDEHOTEL DELFZIJL: slapen boven zee uniek in Europa.
ruime kamers met sauna, fitness o.d. Patisserie visrestaurant.
Tel: 0560-12636 diverse arrangementen.

Friesland

27-28-7. 12-830-10, een vissersboot met b.b. of een
zeilboot gratis erbij. Ook is de zeilboot met dekzeil
ideaal voor het maken van trektochten. Vr. kl. folder
Serp de Vries, Terhorne (05668) 265.

Ameland uw vakantie-eiland voor ieder
jaargetijde. Vraag de gratis gids voor bung.
arr. en camping. Ameland, postbus 14, 9163
ZL Nos, tel. 05191-2020.

Groningen

SEASIDEHOTEL DELFZIJL: slapen boven zee uniek in Europa.
ruime kamers met sauna, fitness o.d. Patisserie visrestaurant.
Tel: 0560-12636 diverse arrangementen.

Friesland

27-28-7. 12-830-10, een vissersboot met b.b. of een
zeilboot gratis erbij. Ook is de zeilboot met dekzeil
ideaal voor het maken van trektochten. Vr. kl. folder
Serp de Vries, Terhorne (05668) 265.

Ameland uw vakantie-eiland voor ieder
jaargetijde. Vraag de gratis gids voor bung.
arr. en camping. Ameland, postbus 14, 9163
ZL Nos, tel. 05191-2020.

Gelderland

HOTEL - PENSION 'ANRERO'. Bent u van plan uzelf nog
een beetje 'op te laden' voor de komende koude winter? Dan
bieden wij u een weekend v.p. voor 2 pers. f 295,-; midweek
v.p. voor 2 pers. f 395,-. Deze aanb. is geldig v.a. 9 sept. t/m
25 nov. a.s. Incl. Hotel - Pension 'Anrero',
Grotestraat 81, Elbergen, 05454 - 7 42 91.

LOENEN/VELUWE 1150 JAAR
Hotelvakantie. H.p. vanaf f 52,50, ook voor korte
vakantie, midweek, weekends etc. Kinderen
spec. prijs. Tennisbanen, zwembaden, midweek,
paardrijden, vliegen met uw gastheer.
Incl. Hotel Bosoord, tel. 05765 - 12 64

Ruurlo... Achterhoek
Volop hotels, pensions en vakantieoord. Vr. inform.
bij VVV, Margriet, 26, 7261 CD Ruurlo, 05735-1499

KAMPEREN tot eind september vanaf f 165,-; tev. te k. stacaravans
vanaf f 3.000,- Camping De Zandhegge, Langeweg 14, Ernt, 05780-
13936/14721.

Noord-Holland

Bungalov Service St. Maartenszee. GRATIS
ZWEMPARADIJS. T.h. bung's aan zee. Tel.
02246 - 15 96, na 18.00 uur 02230 - 2 26 62.

Zuid-Holland

Weekend, winkelen, wandelen?
Samen of alleen, Den Haag behaagt.
2-daags weekendarrangement v.a. f 135,- p.p.

PARKHOTEL DEN HAAG ****
Molenstraat 53, 2513 BJ Den Haag
Tel. 070-624371, Telex 33005, Fax 070-614525

Zeeland

ROOMPOT RECREATIE. Laatste weekend herfstvakantie
(do. 21/10 t/m zo. 23/10). **KAMPEREN** aan zee. Lekker uit-
waaien op het strand. Met een beetje geluk zonnen in een duin-
pan en zeker te weten zwemmen in subtropische wateren (grat-
is toegang tot het zwembad). **KAMPEERPLAATSEN**
f 65,- per plaats. (do. t/m zo.). Tevens chalets, bungalows
en caravans tegen heel speciale tarieven.
ROOMPOT RECREATIE 01107 - 40 00.

Limburg

'HUIZE HEERKUL' in St.-Geertruid (Zl.).
Appartementen max. 5 pers., volledig ingericht kl.v.,
c.v., douche, w.c., 2 slpk. Bel: 04408-2968.

HOTEL LAMERICH, GEULHEM, Valkenburg a.d. Geul.
Geulhemmerweg 27, verzorgt voor u: 1 wk volledig pension in
hotel met 2 dagtocht, v.a. hotel naar Duitsland, en Belg.-Lux.,
f 370,- p.p. Aftalen en terugreizen per autobus in of bij uw
woonplaats: 1 week v.p. + 2 dagt. a f 420,- p.p. v.a. 10-dgse
Kerst- en Nieuwjaarsarr. Vraag prospectus: tel. 04406-40555.

VAKANTIE - ARRANGEMENTEN

Op basis van half pension. (overnachting,
ontbijt, 3 - gangendiner)

3 dagen (2 overnachtingen) f 125,- p.p.
5 dagen (4 overnachtingen) f 250,- p.p.
8 dagen (7 overnachtingen) f 437,50 p.p.

Kamers met bad/douche, toilet en kl.v.
Boertje omgeving a/d Maas.
Wandel- en fietsroutes.
Tel. 04793-2121, Roelke, A. Aron

IJsselmeerpolder

Genieten van rust, ruimte en na-
tuur op de grens van het waterrijke
Zuid-West Friesland en het natuur-
gebied De Weerribben.

voordelig kampeer-aanbiedingen vanaf f 100,- per week.
Het park ligt bij het Kuinderbos, aan de brede, visrijke Kuinderwaard.
* Ruime staanplaatsen en luxe bungalows
* Zwembad, tennisbanen, midweek en speeltoestellen
* Gezellig restaurant
* Prima viswink
* Recreatieprogramma in het hoogseizoen
een park waar natuurlijk te genieten valt

Vakantiepark Het Kuinderbos, Oosterringweg 41a,
8315 PS Luitelgeest, tel. 05273-2645

Belgie

Ardennen t.h. bungalows-chalets-stacaravans. Sep-
tember/oktober. Speciale prijzen. Incl. Natuurreser-
tel. 043-617044.

Griekenland

SAILAWAY, sportieve ZEILVAKANTIES op modern 12-
meter jacht in Griekenland, Turkije en Kreta, geen
ervaring vereist. Info in België: 09.32.3651.40.62.

Frankrijk

Parijs: 3 dagen f 189,-!
Hotel Pullman****
Vertrek iedere vrijdag. Gezellig naar de lichtstad, maar wel met
een goed hotel incl. luxe t.c. kamers met bad, toilet, k.v.,
mini-bar, ontbijtbuffet, reiseideling, excursie naar Versailles en
lichter door Parijs. 3 pk: f 189,-! Ook 5 dgn: v.a. f 339,-
ledere zondag in aug., sept., okt. incl. 51 excursies. Vele
opstapplaatsen. Gratis kluisenbrochure, bel: 070 - 52 27 09.

AIROPA REIZEN

ZUID-ZWEDEN. Verkoop v. zomerhuizen incl. grond vanaf f 30.000,-
Bezicht.-reizen elke 14 d. Zweden-Immobilien 09-49-30863588.

Caravans/tenten/boten

KAMPEERAUTO'S te huur Merc.
James Cook/Ducato Hobby 600.
Bastiaans, Spoorsingel 50, Heerlen,
045-724141.

TERSCHELLING te h. caravans met 1 en 2 slaapk., gaska-
chel, str. water en wc. Vol. inger. Na 10-9 v.a. f 195,- p.
week. Tel.: 05180-1206 (incl. ontz.)

Oostenrijk

Toni Sailer, 7-voudig goudmed. winnaar
bleeft in zijn pension in Kitzbühel aan op prachtige ligging. Wandelen
en in romantisch landschap. Zwembad, park, tennis, nat. golfpark, 1 w. HP
m. ontbijtbuffet. Menukeuze DM 280,-. Tel. 09-43-5356-3041.

De Teletravel-Wintersportkrant 88/89 is uit!!!
10-dgse busreis incl. h.p., ski-pas en ski-las v.a. f 595,- p.p.
Bel snel voor een gratis krant: 01650 - 5 58 55. Lid SGR.

Herfstvak. in REITH/SEEFELD. Vakantiewoon. in alle grootten v. 30-80
m2. Voord. 1 Mosh-hof Fam. Muigg. 09-43-5212-3218.

Spanje

GRAN CANARIA Zl. Bungalows/apart., mooie ligging Playa del Ingles,
nat. strand voor. te h. 09-49-234-510786, manag. v. 9.30 - 13.30 u.

HERFSTVAKANTIE AAN DE ZONNIGE COSTA BRAVA

all-in f 339,-
inclusief vele extra's

Uniek: 9-daagse reis, vertrek zaterdag 15 oktober
terug in Nederland op zondag 23 oktober.

Inclusief: vervoer per luxe touringcar met v.a. video, bar, tv, u.w. 'eigen' chauffeur, ook gedurende het verblijf in Spanje bemand met twee ervaren chauffeurs. 6 nachten hotel, kamers met douche, toilet en balkon. v.o.p. persoon ter plaats. reiseideling.

Gratis: Grandiose showavond in het SPAN PALACE te Lloret, met de wereldberoemde LAS VEGAS-Show, vele artiesten, dans en muziek, zelfs uw champagne is inbegrepen (1 fl. per persoon).

Unieke dolfinneshow op diverse stranden tijdens de AIRONE-400 excursie. Midweek-excursie naar schitterende kustplaatsen: TOSCA DE MAR.

Bezoek aan de olympische stad BARCELONA.

Een perfect verzorgde Airopa-reis voor max. 1000 personen, dus snel telefonisch reserveren a.u.b. (ook voor brochures en informatie)

070-522709

Johan van Oldenbarnveldlaan 6 Den Haag

Iberbus

Spec. aanb. Costa Brava vanaf f 190 retour. Salou vanaf f 210
retour. Costa Blanca vanaf f 250 retour. Info (020) 241010,
(010) 413978. Vraag onze nieuwe folder.

SUPERSTUNTAANBIEDING

10 en 17 daagse luxe touringcarreizen (comfort class) met bar,
toilet en video naar de Spaanse zon. Vertrek iedere maandag
en vrijdag v.a. 29 augustus.

LLORET DE MAR

Hotel Clipper** 200 mtr van zee, kamers met bad, toilet en balkon, zwembad VP sept. 349,- okt. 299,-

Hotel Dex** alle kamers met bad, toilet en balkon en direct aan zee VP sept. 448,- okt. 348,-

Hotel Copacabana** 200 mtr van zee, keukenuit, kamers met bad, toilet en balkon, zwembad VP sept. 399,- okt. 359,-

BLANES

App. Bureat** 80 mtr van zee, bij bezetting van 4 personen, volledig ingericht LG sept. 219,- okt. 219,-

App. Mediterano** 100 mtr van zee, bij bezetting van 4 personen, volledig ingericht LG sept. 229,- okt. 219,-

MALGRAT DE MAR

Hotel Luna Park** alle kamers met bad, toilet en balkon, 100 mtr van zee, zwembad met tennisbanen VP okt. 289,-

Hotel Cartagonova** direct aan zee, zwembad, bij bezetting van 4 personen, volledig ingericht VP okt. 299,-

App. Players** direct aan zee, zwembad, bij bezetting van 4 personen, volledig ingericht LG sept. 219,- okt. 219,-

CALÉLLA

Hotel Santa Fe** 100 mtr van zee, alle kamers met bad, toilet en balkon VP sept. 369,- okt. 369,-

Hotel Nos Nos** 200 mtr van zee, alle kamers met douche en toilet LO okt. 229,-

SPECIALE HERFSTVAKANTIEREIZEN

Hotel Cap Salou** alle kamers met bad, toilet en balkon, direct aan zee, keukenuit VP 10 dgn 369,- 14 okt. 349,-

Hotel Papi** direct aan zee, zwembad, alle kamers met bad, toilet VP 10 dgn 299,- 14 okt. 279,-

Hotel Luna Park** 100 mtr van zee, kamers met bad, toilet en balkon VP 9 dgn 279,- 15 okt. 279,-

Hotel Esplendide** 100 mtr van zee, zwembad en binnenzwembad, kamers met bad, toilet en balkon, keukenuit VP 10 dgn 329,- 14 okt. 299,-

FIESTA TOURS HOLLAND

TEL. 045-322222 / 020-137459

Dagelijks boeken van 9.00 tot 23.00 uur, ook zondags.

Diversen/buitenland

5 dagen Brodenbach/Moezel
Vertrek op 19 en 26 september en 10 en 15 oktober v.a. f 365,-

6 dagen Vianden/Luxemburg
Vertrek op 19 september en 3 en 17 oktober v.a. f 455,-

8 dagen Vianden/Luxemburg
Vertrek op 24 september en 8 oktober v.a. f 615,-

10 dagen Souillac/Dordogne
Vertrek op 19 september v.a. f 555,-

10 dagen Eichgraben/Wienerwald
Vertrek op 22 en 26 september en 6, 10 en 13 oktober v.a. f 825,-

10 dagen Orange/Provence
Vertrek op 22 september en 6 oktober v.a. f 890,-

10 dagen Opaf/Isle
Vertrek op 29 september en 6 oktober v.a. f 795,-

5 dagen Parijs
Vertrek op 26 september v.a. f 295,-

10 dagen Wenen/Boedapest
Vertrek op 29 september v.a. f 805,-

5+ REIZEN
5 dagen Valkenburg
19 september v.a. f 405,-

5 dagen Dieblich/Moezel
Vertrek op 26 september v.a. f 430,-

Prijzen zijn per persoon op basis van volpension inclusief
ekskursies.

Inlichtingen en boekingen bij de ANVR Reis-adviesburo's
en reizerverkopende banken.

ARKE REIZEN

Zeilen/surfen

SAILAWAY, sportieve ZEILVAKANTIES op modern 12-
meter jacht in Griekenland, Turkije en Kreta, geen
ervaring vereist. Info in België: 09.32.3651.40.62.

Diversen/buitenland

CLUB MÉDITERRANÉE

WINTER 1988/1989

De nieuwe CLUB MÉDITERR

Nederland 1

11.00 Eucharistieviering vanuit Doetinchem. Voorganger Pst. Vic Zemann.

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

VARA

16.30 Terug naar de natuur. Engelse comedy-serie. Afl.: De liquiditeit. Tom en Barbara hebben problemen met de liquiditeit van hun 'bedrijf'. Een economische bedrijfsvoering maakt de aanschaf van een modern transportmiddel noodzakelijk, dus moet er vreemd kapitaal worden aangevraagd... (herh.).

17.00 50 Jaar Britse film. Documentaire serie. Afl.: Liefde en romantiek.

17.25 Oh het is zo fijn om lekker stuit te zijn. Tekenfilmserie naar het werk van Wilhelm Busch. Afl.: De diepenlaag.

17.30 Journaal.

17.35 Nederland Museumland. Serie programma's over musea in een bepaalde provincie. Vandaag: Flevoland.

18.09 Kindermenu. Scooby en Scrappy Doo, tekenfilmserie. Vandaag: Een geheim op film / De boerderij met de reuzendieren.

18.33 (TT) Pipa en de noordzon. Afl. (slot): Noord-Zuid...aan uit! Bij hun pogingen om de trollenkoningin Knakke uit het ijspaleis op het topje van de wereld te bevrijden zijn Pipa, Plom en Per Pleksen lelijk in de kou terechtgekomen. (herh.).

19.00 Journaal.

19.05 Patrick Pacard. 6-delige spionageserie voor de jeugd. Afl.: De rui. Nog steeds hebben Patrick en zijn familie er niet het flauwste vermoeden van waarom al die geheime agenten het op hem hebben voorzien.

19.59 Een nieuw begin voor Finnegan. Amerikaanse speelfilm uit 1985 van Joan Micklin Silver, met Mary Tyler Moore, Robert Preston, Sylvia Sydney e.a.

21.50 Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.

22.15 Frank's place. Comedyserie.

● Mary Tyler Moore in 'Een nieuw begin voor Finnegan'. (Nederland 1 - 19.59 uur)

Afl.: Vrolijk kerstfeest. Frank krijgt voor Kerst een oom te logeren die hij lang niet heeft gezien, maar Frank mag ook van dat andere walletje eten, het 'feestelijk' Chanooka-maal bij Bubba thuis.

22.40 Cagney and Lacey. Amerikaanse politiereis. Afl.: Oude trucs. De hoorzitting over ongewenste intimiteten, waar Cagney een superieur voor heeft aangeklaagd, gaat binnenkort beginnen. Veel steun krijgt ze niet en het ziet er dan ook niet naar uit dat ze zal winnen.

23.27-23.32 Journaal.

Nederland 2

VPRO

09.00 Towser. Kinderserie. Afl.: De draak. (herh.).

09.05 Laks en Wammes. Animatieserie. Afl.: Een vlek op de muur.

09.10 Meester Warhoofd. Zweedse

animatieserie. Afl. (slot): De leesles. (herh.).

09.25 Superman. Amerikaanse animatiefilm. Afl.: De mummy slaat toe. (herh.).

09.30 Niet storen A.U.B. Afl.: Dirk de Bruin.

09.45 ■ Laurel & Hardy. Swiss miss, speelfilm uit 1938 met o.a. Oliver Hardy, Stan Laurel, e.a.

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

19.00 Bij Lobith. Talkshow gepresenteerd door Ivette Forster en Guilly Koster. Vanavond: Popmuziek. Met o.a. Mai Tai en Captain Cocktail.

20.00 (TT) Journaal.

20.10 French & Saunders. Engelse comedyserie.

21.05 Dennis Potter. Portret van deze Engelse drama-auteur.

22.05 The singing detective. Engelse serie van Dennis Potter. Afl.: Huid. De detectiveschrijver Marlow ligt, door een ernstige huidaandoening, in het ziekenhuis. Onder invloed van medicijnen verward hij realiteit en fantasie. Hij beleeft opnieuw één van zijn eerste romans 'The singing detective'. (herh.).

23.15 De profs. 5-delige serie portretten van Nederlandse wetenschappers. Vandaag: Het geheugen van Willem Wagenaar (3).

23.57-00.02 Journaal.

Nederland 3

NOS

09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

12.00 Weekjournaal.

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.

16.30 (TT) Kerkdienst. De Christelijk Gereformeerde Kerk en de Nederlands Gereformeerde Kerk vanuit kerkgebouw De Bron te Amsterdam.

17.13 Wilde Ganzen.

17.15 Studio Sport. Paardesport. WK Vierspannen.

● Guilly Koster en Ivette Forster in 'Bij Lobith'. (Nederland 2 - 19.00 uur)

18.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

18.45 Sesamstraat.

19.00 Studio Sport.

20.00 Journaal.

20.10 (TT) Dat overkomt mij niet... Meisjes vertellen waarom zij al jong moeder werden. Afl.: Natassja.

20.40 De tandarts. Open universiteit.

20.45 Panoramiek. Achtergrondinformatie bij actuele ontwikkelingen in de internationale politiek. Vanavond: Portret van het socialistische Noord-Korea.

21.15 (TT) Ver van huis. Gedramatiseerde documentaire over het leven van politieke vluchtelingen, die asiel zoeken in Nederland. Gespeeld door het Werktheater. Regie: Shireen Strooker.

22.00 Werken aan Werk. Installatietechniek. Afl. 3.

22.30 Journaal.

22.35 Voorlichtingsprogramma. Grafische Technieken.

22.50-22.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Duitsland 3 West

15.35 Teletekstoverzicht.

16.00 WDR-Publik. Gesprekken en muziek live vanuit Bockelmund.

17.00 Reisewege zur Kunst. Culturele serie. Afl.: Griekenland - Samos en Chios.

17.45 ■ Alte Ansichten. Documentaire-serie. Vandaag: Oost-Pruisen, land aan zee.

18.00 CREDO - Glaube und Bekenntnis der Christen. Religieuze serie. Afl.: Genade.

18.30 Auf und davon! Jeugdserie over Australië in de 19e eeuw. Afl.: Es lebe die Freiheit.

19.00 Aktuelle Stunde. Regionaal magazine.

19.30 Sport im Westen.

20.00 Die Unbekannten im eigenen Haus. Tv-spel naar de roman van Georges Simenon. Regie: Bernd Fischerauer.

21.25 West 3 aktuell.

21.30 Das Beste aus dem ARD-Wunschkonzert. Amusementsprogramma gepresenteerd door Dagmar Berghoff en Max Schautzer.

23.00 Capriccio per Siegfried Palm. Filmportret van een cellist.

23.30-23.35 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

15.00 Onbekend.

17.30 Tai chi chuan. 13-delige serie over de 1000 jaar oude Chinese kunst van het schaduwboeken. Afl.: Der mensch. (herh.).

17.45 Programmaweek-overzicht.

18.00 Touristik-Tip. Vakantietips vandaag o.m.: Reserveringsservice, de DDR als vakantie-land en laatste toeristische tips.

18.15 Clip-Clapp. Muziek en amusement met Britta. Vandaag o.a. Trio Farfarello, Vera Maquez en Silicon Dream.

19.00 Abendschau Blick ins Land am Sonntag.

19.30 Die sechs Siebeng'scheiten. Goethe-Gymnasium Bensheim - Peutingen-Gymnasium Ellwangen. Aansl.: Europabüro.

20.15 Europalaver. Internationale Gäste auf der Audio Video Messe in Düsseldorf.

21.45 Südwest aktuell - Neues.

21.50 Flutlicht. Actuele reportages, nieuws, sport en studio-gasten.

22.35 Hoppala. Wat er zoal mis kan gaan bij de productie van film en tv-programma's. Presentatie: Peter Rapp.

23.20-23.25 Laatste nieuws.

● Marianne Hold in 'Wetterleuchten um Maria'. (Duitsland 2 - 20.15 uur)

België/RTBF 1

10.00 Informations agricoles - Terre et soleil. 10.30 La pensée socialiste. 11.00 Eucharistieviering. 12.00 Faire le point.

13.00 Actualités à la Une. 13.05 Journaal. 13.25 Laff-a-bits, tekenfilm. 13.30 Pour une poignée de Qat. 14.00 Variétés à la une. (herh.). 14.05 Bilet de faveur. 17.15 Cinéma à la une. 17.20 Lumière bleue. 18.05 Noubanémé, tekenfilm met de Smurfen. 18.30 Le week-end sportif. 19.25 P.M.U. België. 19.30 Journaal. 20.00 Cinéma à la Une. 20.05 Jeux sans frontières. 21.40 Le cœur cambriolé. 23.10-23.40 Laatste nieuws.

België/Télé 21

16.30 Rallye Bianchi. 17.00-18.30 Grand Prix Eddy Merckx. Wielrennen te Brussel. Commentaar: Théo Mathy. (Eurovisie-uitzending).

TV5

15.00 Apostrophes. 16.15 Aujourd'hui en France. 16.30 Sports Magazine. 18.30 Bonjour bon appetit. 18.55 Les Breves. 19.00 Sacré Soirée. 20.00 Santé à la une. 21.30 Histoires Naturelles. 22.00 Journaal télévisé. 22.30-23.30 7/7.

Radio 1

(Ieder heel uur nieuws) 7.02 Ontbijtshow. 7.53 Ter overweging. 8.05 Groot Nieuws met om 8.25 Overdenking. 9.02 Veronica Sport. 10.02 Wegwezen. 11.02 Radio 1 zondageditie. 12.02 Ophel en vertier. 13.05 Hier en nu. 14.02 NOS Langs de lijn, sport en muziek. 18.05 Het spoor. 19.02 Leuterkoek en zandgebak. 19.10 Ssssssssst... 19.30 Hersengymnastiek. 20.02 Toppers van toen. 21.02 Play it again. 22.02 Now's the time. 23.07 Met het oog op morgen. 00.02 De Nachtwacht. 4.02-7.00 Krieken met Adje.

Radio 2

(Ieder heel uur nieuws) 8.02 Vroege Vogels. 10.02 Tony van Verre ontmoet Lex Meijer (7). 10.30 Muziekmozaiek. 12.02 Nederlands op AVRO 2. 13.02 AVRO-magazine. 14.02 Muziek met... 16.02 Gitaar special. 16.30 Kom 'ns langs bij de AVRO in de Batouwe. 18.02 Swing low... 19.07-7.00 Zie radio 1.

Radio 3

(Ieder heel uur nieuws) 8.02 Hurrie-up. 9.02 Zin in pop. 10.02 De wakker wereld. 12.02 KRO-miniparade. 13.02 Het weesthuis van de hts. 15.02 Tijd voor toen. 16.02 KRO's Zalige Liefdeslijn. 18.02 KRO's Hitweek. 19.02 Pop-eye. 20.02 Radio Thuisland. 21.02 De krijgende tafel. 22.02-24.00 Op Slag van Maandag.

Radio 4

8.00 Nws. 8.02 H Vier. 9.00 Musica

religieuze et profane. 9.55 Prog-overz. 10.00 Euchar viering. 11.00 Holland Festival Oude Muziek 1988. Ensemble Dell' Anima Eterna met fortepiano's. 13.00 Nieuws. 13.02 Opera Matinee. Maria callas op CD (7) 14.00 Onder de groene linde. 14.15 Concert op de zondagmiddag. Radio Symfonie Orkest met Jand van Nes. (ca. 15.00-15.20 Praten over muziek). 16.30 Diskotabel, nieuwe grammofoonplaten en cd's. 18.02 Musica Nova. 19.00 Continu klassiek. 20.00 Nieuws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert: Van barok tot heden in kleine bezetting. 23.00-24.00 Finale.

Radio 5

6.30-6.49 Scheepv. en marktberichten en uitgebreid weerber. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te Deum Laudamus. 9.55 Waterstanden. 10.00 Verhalen vooraf. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde Ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen. 12.00 Nws. 12.05 Het zwarte gat. 14.00 Radio Romantica. 15.55 Meded. en schippersberichten. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde Ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Mensen. 18.25 Liturgie & kerkmuziek. 18.40 De onbekende islam. 19.00 Progr. voor buitenl.

BRT 2

6.30 Goede morgen, morgen. (7.00 Nws) 8.00 Nieuws en lotto-uitgelen. 8.12 Relax. 9.00 Hiltrevue. 9.30 BRT-radio aan zee. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-historie. 11.00 Van de zomergeloten. 13.00 Nieuws. 13.10 Brabant op zondag. 14.00 Fietsdag in de zon. 17.00 Nieuws. 17.05 Sportkaffee. (19.00 Nieuws) 20.00 Vragen staat vrij. (22.00 Nieuws) 23.30-2.00 Twee tot twee. (0.00 Nieuws en 0.03 Jazz in de nacht).

Belg. Rundfunk

6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.15

Wunschkasten. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.00 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Forum: Das Kulturmagazin. 11.05 Treffpunkt Frischluft. 12.45 Schlagersouvenir. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Sportmagazin. 18.40 Seniorenforum. 19.00 Wunschkonzert. 21.00 Sportresultate.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.05 Hamburger Hafenkonzert. 8.05 Das grosse Platzkonzert. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.05 Musik T. Trumpf. 13.00 Heimatmagazin. 14.05 Wunschkonzert. 17.00 Chöre der WDR. 18.05 Schallack-Schätzchen. 19.00 Erinnerung. 21.00 Musik zum Träumen. 22.30-4.05 Nachtexpress.

satelliet

RTL Plus

15.15 Heute bei uns mit Uwe Hübner.

15.20 Der Wolf und die sieben Geißlein. Duitse sprookjesfilm uit 1956.

16.00 Finle extra. Live-uitzending van de Westfalenhalle in Dortmund Eishockey-Länderspiel Deutschland-Schweden.

16.20 Reclame.

16.25 Tweede helft van de Jshock-keywedstrijd.

17.50 Action - Neu im Kino. Filmtips met Isolda Tarrach.

18.35 Ein Tag wie kein anderer. Toeristische kwis. Vandaag: Centre - Val de Loire. Voornamelijk het dal van de Loire met de beroemde en prachtige kastelen. De winnaar krijgt twee prijzen. Een verblijf van een week in een modern Golfhotel en het tweede deel een verblijf op een echt kasteel. Presentatie: Jochen Putzenbacher.

19.40 RTL aktuell. Nieuws en weerberichten met Anne Schulte en Anne Mayer.

19.55 Ein Käfer geht aufs Ganze. Duitse speelfilm uit 1971 van David Mark, met Richard Lynn, Katharina Orginski, Jim Brown e.a. (om 20.40 uur onderbroken voor reclame).

21.40 Das Bild als Botschaft. Der Hauptmann von Kafarnaum, van F.A. Maultersbach.

21.45 Nachrichtenmagazin. Actualiteitenmagazine.

22.10 Finale - Die Sportsendung am Sonntagabend. Sportmagazine. Presentatie: Petra van Oyen.

23.00 Männermagazin.

23.30 Weerbericht.

23.35-23.40 Bethupferl.

SAT 1

09.00 Programma-overzicht. 09.05 Tennis: US-OPEN, samenvatting. 11.00 Programma-overzicht. 11.05 Das waar Buffalo Bill. Duit/Italiaans-/Franse western van 1964 met Gordon Scott, Jan Hendricks, Ingeborg Schöner e.a. 12.55 Programma-overzicht. 13.00 ■ Fuzzy für Missouri. Ameri-

kaanse western uit 1943 van Ron Örmund met St. John, La Rue e.a. 14.10 Tennis: US-OPEN, samenvatting. 16.15 Programma-overzicht. 16.20 Rick's Trick Tier Show, tekenfilms met Ric, de raaf. 18.45 Die Spur des Jim Sonnett. Amerikaanse western van Thomas Carr. 17.10 Weißer Herrscher über Tonga. Amerikaanse speelfilm uit 1953 van Byron Kasskin, met Burt Lancaster, Joan Rice, Abraham Sofaer, Charles Horvath, Lloyd Berrell e.a. 18.45 SAT 1 Blik. 19.00 Programma-overzicht. 19.10 Das Tal der Puppen. Afl.: Episode 4. (om 19.40 uur onderbroken voor reclame). 20.00 Weerbericht. 20.05 SAT 1 Blik. 20.10 Apartmentzauber. Duitse filmkomedie uit 1963 van Helmut M. Backhaus, met Rex Gildo, Helga Sommerfeld, Gunnar Möller, Gitta Winter e.a. (om 20.55 uur onderbroken voor weerbericht en reclame). 21.55 SAT 1 Blik. 22.00 Tennis: US-OPEN of een samenvatting van de hedenavond gespeelde wedstrijden.

17.20 Mini-ZiB am Sonntag. Jeugdjournaal. 17.30 Am Dam Des. Jeugdprogramma. Vandaag prentbriefkaarten. 18.00 Klingendes Österreich. 18.45 G'sungen und g'spielt. Volksmuziek uit Oostenrijk. 19.00 Heute. 19.15 Tagebuch. 19.30 Jean-Michel Jarre. Concert te gelegenheid van het bezoek van de paus aan Lyon in 1986. Jean-Michel Jarre, in Duistland bekend geworden door zijn plaat 'Oxygène', organiseerde in oktober 1986 een superatief concert van elektronisch licht en geluid. 20.45 Fernsehbrücke Hamburg - Shanghai. Een dialoog via satellieten tussen bewoners van Duitsland en China. 22.15 Veldener Impressionen. Muziek, dans en vrijetijdsmusement ter gelegenheid van het zomercarnaval 1988. 22.45 Sonntagsgespräch. De schrijver met Carl Amery en Wolfgang Herles. Zonolangs verschenen boek 'De pelgrims', een barokke schildering vanaf 1700 tot in de verre toekomst, kreeg uitstekende recensies. Hij was voorzitter van Das Deutschen Schriftstellerverbandes en woon momenteel in München. 23.15 Eggenberger Musikkalender. 23.45 3sat-Schlagzeilen met Hans Werner Conen.

SSVC

13.4 The Victorian Kitchen Garden. Serie. Afl.: 8. July.

14.10 Great Mysteries. Nieuwe serie. Afl.: The curse of Amon-Ra.

14.10 The Rough guide to Europe. Serie over nog niet ontdekte plekken, dingen of gebeurtenissen.

15.35 Film: Beneath the twelve mile reef. Film met Robert Wagner als de jonge sponzenruiter.

17.10 Yogi's treasure hunt. Kinderprogramma.

17.30 Knight Rider. Amerikaanse film. Afl.: Return to Cadiz.

17.55 Children's Film. Afl.: Battle of Billy's pond. (1976).

18.50 Praise be!! Bekende melodieën gepresenteerd door Thora Hird.

19.25 Nieuws en weerberichten.

19.40 Cue Gary. Nieuwe serie met Gary Wilmot.

20.05 Eastenders. Donna vraagt Michelle en Sharon iets voor haar te doen; Ricky krijgt een part-timebaan en Sue wil een gezamenlijk project starten.

21.00 The Nature of Australia. Documentaire over een eilandrijk door Robyn Williams. Vandaag: The end of isolation.

21.55 That's life compilation. Het beste van de laatste series.

22.45 Mohicans. Cubby en Sniffer Fox, twee punk-rockers dwalen door Leeds, op zoek naar moeilijkheden. Maar ze zijn niet allemaal even slecht. 23.20-23.55 The Refuge. Helen, Julia en Dee Dee moeten opnieuw beginnen nadat dieven de hele flat hebben leeggemaakt. Maar de sterke arm van de politie rijkt ver.

Sky Channel

07.30 The World Tomorrow.

08.00 Fun Factory.

11.30 The Flying Kiwi.

radio

werknemers. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en Hoop. 21.20 NOS Cultuur Special. 22.00 Dichter bij de dichter. 22.10 Jazz uit het historisch archief. 22.40-23.00 Hobbitscoop.

Omroep Limburg

9.02 Postbus 94: Muziek op verzoek. 10.02 Trefpunt Zuid. 11.02 Sport. 12.02-13.00 Het D.S.M.-Limburg-Concert: Concertserie met vooraanstaande (amateur)orkesten, ensembles en koren. 18.05-19.00 Sport.

BRT 2

6.30 Goede morgen, morgen. (7.00 Nws) 8.00 Nieuws en lotto-uitgelen. 8.12 Relax. 9.00 Hiltrevue. 9.30 BRT-radio aan zee. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-historie. 11.00 Van de zomergeloten. 13.00 Nieuws. 13.10 Brabant op zondag. 14.00 Fietsdag in de zon. 17.00 Nieuws. 17.05 Sportkaffee. (19.00 Nieuws) 20.00 Vragen staat vrij. (22.00 Nieuws) 23.30-2.00 Twee tot twee. (0.00 Nieuws en 0.03 Jazz in de nacht).

Belg. Rundfunk

6.35 Fröhlicher Auftakt. 7.15

Wunschkasten. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.00 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Forum: Das Kulturmagazin. 11.05 Treffpunkt Frischluft. 12.45 Schlagersouvenir. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Sportmagazin. 18.40 Seniorenforum. 19.00 Wunschkonzert. 21.00 Sportresultate.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.05 Hamburger Hafenkonzert. 8.05 Das grosse Platzkonzert. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.05 Musik T. Trumpf. 13.00 Heimatmagazin. 14.05 Wunschkonzert. 17.00 Chöre der WDR. 18.05 Schallack-Schätzchen. 19.00 Erinnerung. 21.00 Musik zum Träumen. 22.30-4.05 Nachtexpress.

België/TV 1

10.30 Boeketje Vlaanderen - Extra, rechtstreeks vanuit De Godel. Presentatie: Gerty Christoffels.

11.00 de zevende dag. Soort praatcafé met nieuwsbeelden, debat over een actueel thema en weekoverzicht. Presentatie: Etienne van den Bergh.

15.00 Jongens hullen niet. Tsjechische jeugdfilm van Joseph Pinkava. (herh.).

16.20 Paul Daniels magic show. Show met de bekende Engelse illusionist.

17.00 ■ De jaren zestig. High Chaparral, Amerikaanse westernserie van William F. Claxton. Afl.: De roep van het Westen.

17.55 Nieuws.

18.00 Tik Tak. Animatieserie. Afl. 201. (herh.).

18.05 Pions. Pions en de snoepjes. (herh.).

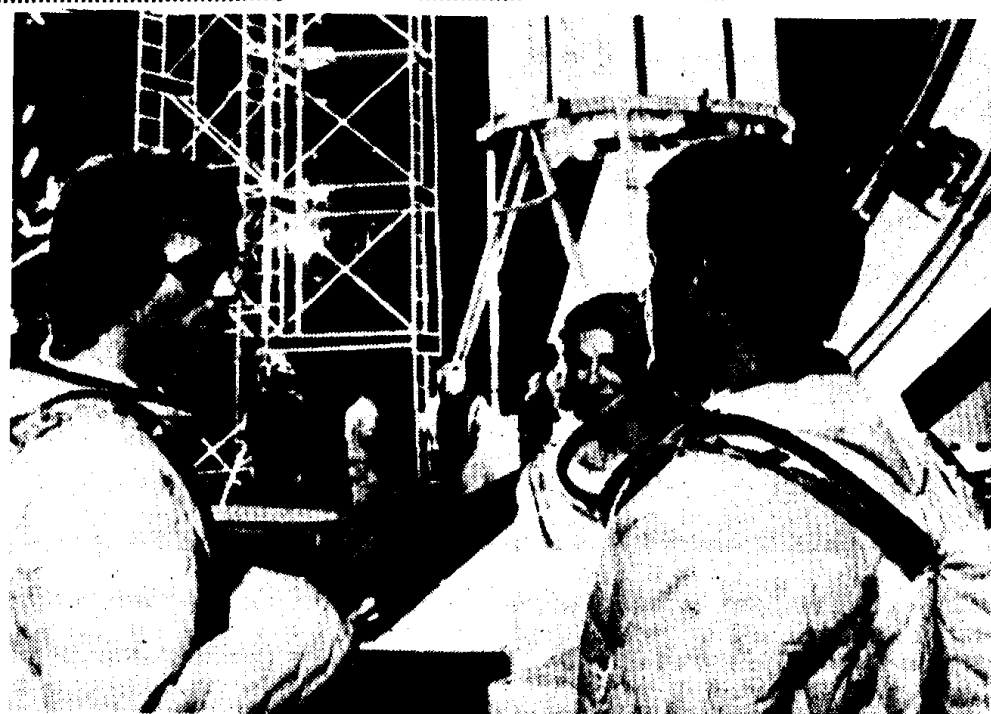
18.10 Er was een keer... Korte verhalen verteld door Jef Burm. Vandaag: De snoepster. (herh.).

18.20 Van Pool tot Evenaar. Toeristische kwis. Vandaag: Indonesië. Presentatie: Paul Ghijssels.

19.40 Mededelingen en programma-overzicht.

19.45 Nieuws.

20.00 Kijk uit! Verkeers tips. Vandaag: Een experiment in verband met verkeerslessen in het secundair onderwijs.

● Peter Fonda, Blythe Danner en Antonio in 'Futureworld'. (België/TV 1 - 20.40 uur)

wijs.

20.05 Sportweekend.

20.40 De wereld van de toekomst. Amerikaanse speelfilm uit 1976 van Richard T. Heffron, met Peter Fonda, Blythe Danner, Arthur Hill e.a.

22.25 De jaren zestig. Reeks rond de jaren '60. Afl.: Kinderjaren.

23.30-23.50 Nieuws. Aansl.: Coda: Medium, van Erik van Ruysbeek.

Seth Gaaikema over de jaren negentig

Van onze showpagina-redactie

VENCE/UDEN - Juli 1988. Een terras op een pleintje in het idyllische Franse dorpje Saint Paul de Vence. Stoelen uit de periode van vóór de ameublementaire revolutie. Een aardig café met toebehooren, dat door iemand met een wezenlijk gevoel voor functionele contrasten is neergelegd tegenover een riant hotel. De gasten die het werkelijk leuk willen hebben, komen op dat terras van de overbuurman drinken en zich verpozen. Een van die hotelgasten is de Nederlandse cabaretier Seth Gaaikema. Gaaikema verschijnt hier 's ochtends om te schrijven. Om zeven uur begint zijn dag. Hij en de eigenaar zijn meestal gelijktijdig present. Dat wil zeggen, de waard is een fractie eerder, omdat het tafeltje klaar moet staan. Tot een uur of twaalf zit Seth vervolgens te schrijven voor zijn nieuwe show. Een ambachtsman aan zijn aambeeld temidden van passanten. Kijkers en praters storen hem niet. „Integendeel. Ik moet altijd tussen de mensen in zitten. Wist je trouwens dat Sonneveld hier in Vence gewoond heeft? De chansonnier Yves Montand zit vlakbij. Hij speelt dag in dag uit jeu de boules...”

Augustus 1988. Een boerenhofstede in het Brabantse land. Seth Gaaikema is de waard. Hij serveert wijn. Monumentale pianomuziek slaat tegen kloke witte wanden. De gastheer laat zich van een golvende vierzitsbank zakken op het tapijt. Zijn starthouding voor een betoog over zijn nieuwe programma. Een tevrede man, die niet lijdt aan de modieuze kwaal van zelfkwellendheid door middel van neerslachtige gedachten. Hij is van plan intens te genieten van zijn nieuwe show.

„Ik ben met verschrikkelijk veel materiaal teruggekomen uit Frankrijk. Er zit iets in. Kijken wat er gebeurt. Je voelt of je 't ergens over hebt of niet, je krijgt een idee wat de hits zijn. Er is veel gebeurd. Ik had met alle recht nog een jaar door kunnen gaan met mijn vorige programma. Het is immers normaal dat je het twee seizoenen speelt. Maar ik voelde niet zo voor een rustige zomer. Diep in mijn hart ging het boren en dan weet ik dat dat de basis is. Je denkt dat je iets te zeggen hebt aan de mensen. Daarom verheug ik me op de confrontatie met het publiek.”

● Broeit er veel voordat je gaat schrijven?

Seth Gaaikema: „Je loopt door een maatschappij en de maatschappij wil dat je je conformeert. Ik ben een jongen die een andere weg heeft gekozen. Ik hoop dat ik in het programma dingen durf te zeggen zoals ik ze zelf zie en wat ik eigenlijk vind van deze maatschappij. Uit dat idee rolt een aantal nummers voort, al hoeft het publiek het niet met mijn standpunt eens te zijn. Ik ben een poët. Wat ik vind hoeft niet allemaal in werkelijkheid te gebeuren, maar ik heb wel het recht het even te voelen.”

Strijdbaar

● Heb je het moeilijk?

Seth Gaaikema: „Het is 't mooiste wat er bestaat. Ik zit nu in de creatieve sfeer, de allerleukste periode. Straks komen die zalen en dan gaat het bruisen en spartelen. Het schrijven, het bedenken en het spelen van de eerste honderd voorstellingen is het mooiste van het vak. Maar er komt iets bij. Ik probeer veel verder te gaan dan anders. Ik probeer de mensen er veel meer in te betrekken. Ik ben geen wereldverbeteraar, maar we zijn veroordeeld om bewust en op een heel inventieve manier te leven. Ik kan me niet terugtrekken als ik mijn zegje gezegd heb. Met een strijdbaar programma bedoel ik dat het motiverend moet zijn. De mensen moeten er met levenslust en energie uit komen.”

● Lijdt je niet onder de lachdwang waaronder veel cabaretiers gebukt gaan?

Seth Gaaikema: „Nee. Humor is een van de mooiste mogelijkheden, de beste oplossing om met problemen klaar te komen. Lachen om jezelf gaat echter een enorme stap verder. Dat stijgt uit boven sentimentaliteit en ontroering. Zelfspot is de grootste bevrijding. Dit gesprek lijkt aan de zware kant, maar de lach is mijn middel om contact met de mensen te hebben. Over het motief dat die lach wil veroorzaken praten we nu even. Het is niet voldoende om mensen aan het lachen te brengen. Ik moet het echt willen.”

● De lach is toch wel heel belangrijk in een cabaretvoorstelling... Seth Gaaikema: „Ik wil me niet be-

● SETH GAAIKEMA

...je leeft als je je eigen toekomstbeeld neer durft te zetten”

Performer

● Hoe serieus ben je?

Seth Gaaikema: „De man die tegenover jou zit is een andere dan ik in Enschede. Den Bosch of Amsterdam zal zijn. Tegenover je zit een schrijver, een bedenker. Die man op het podium is een performer die tussen zeven en acht uur 's avonds op een andere planeet in een niemandsland zit. Eigenlijk begrijp ik niet waarom ze om mij lachen. Dat is de vreemde mystiek die om me heen hangt. Op het toneel ben ik de performer Seth Gaaikema die dat

doet van acht tot elf. In Amerika is het gescheiden. Daar zou je nu praten met de auteur, de schrijver. De performer is daar iemand anders. Bij ons zijn die beide personen verenigd in één theaterfiguur.”

● Men heeft het altijd over je woordkunst, je spel met de taal, je gevoelige omgang met het Nederlands. Speelt de woordspeling een grote rol?

Seth Gaaikema: „Laten we eerlijk zijn. Er zijn mensen die het lekker vinden een cabaretier te horen die zijn taal goed spreekt en gebruik

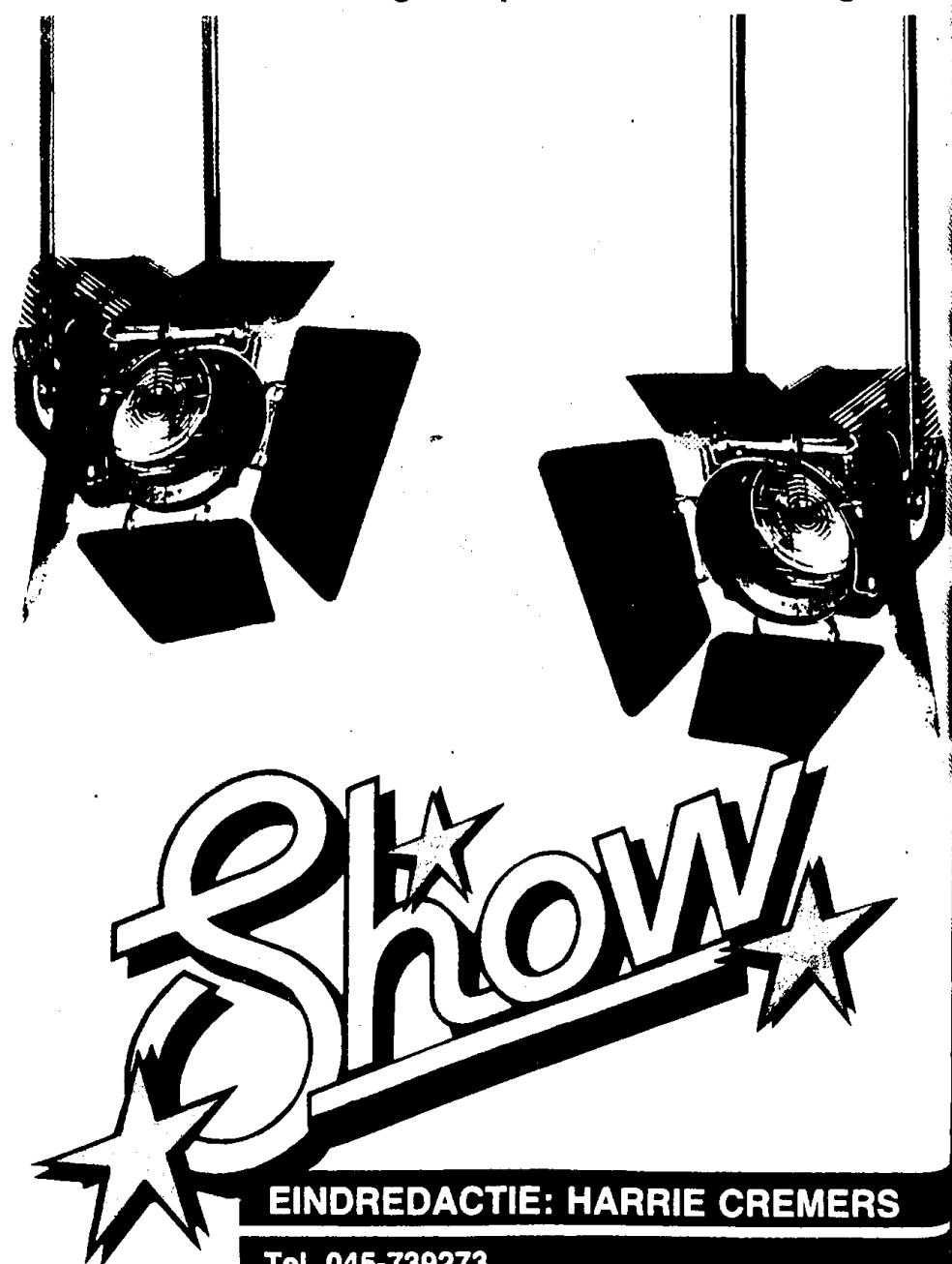
maakt van de mogelijkheden van het Nederlands. De woordspeling kan echter nooit de basis zijn van het cabaret. De echte waarheid bereik je door het inzicht in de politieke situatie en het doorprikken van de ballon. Mimiek en taal zijn de middelen.”

● De vraag is: kunnen ze je op dit programma aanspreken?

Seth Gaaikema: „Ieder mens heeft recht op zijn eigen droom, ook op zijn toekomstdroom. Ik vind dat de mensen veel te weinig bewust met morgen bezig zijn. Ze slepen het heden mee en komen niet aan morgen toe. Ik ben geen partijvernieuwer, maar cabaretier. Ik kom met artistieke oplossingen, met humor en ideeën in de cabareteske sfeer. Ik heb sterk het gevoel dat we in deze wereld in een situatie zijn geraakt waar we iets aan moeten doen. Het is een heel strijdustig programma dat gemaakt is vanuit het gevoel dat we het er niet bij moeten laten zitten. Dingen worden ontzettend hard op de spits gedreven. Als meneer Bush zich voor de doodstraf uitspreekt, zeg ik: die man meent niks, die denkt dat het gewoon goed werkt in zijn campagne. Ook met zijn pleidooi voor het gebed op de scholen deed Bush zo'n vreselijke uitspraak. Hoewel, Dukakis is niet veel beter. Een van mijn onderwerpen is wat voor vakken we op school zouden moeten leren. Wat gaat er gebeuren als Europa één wordt? Toen wij van de Duitse voetballers wonnen waren we ver van Europa één... Als niet-voetbalfan zag ik de superieure broederschap bij die tocht van de spelers door de grachten van Amsterdam. Als het onecht zou zijn ben ik de eerste die dat voelt. Heel veel gedoe is aangeprete hysterie, maar dit was ongecompliceerd blij. Eindelijk geneerden we ons niet dat we Nederlanders zijn.”

● Is een zaal in staat een mening te geven?

Seth Gaaikema: „Ik ben daar eerlijk in: we praten over een cabaretvoorstelling. Soms lukt het achter elkaar die 24 zinnen van een song op te schrijven. Met andere nummers zit je tot gek wordens toe te prutsen. Punt 1 is dat we moppentappers zijn. Je hoopt op humor die raak is, waardoor je iets essentieels pakt via de lach. Een goed lied is vaak sneller geschreven dan een rake grap die inzicht geeft in de werkelijkheid, waardoor je opeens ziet wat het eigenlijk voorstelt. In het slot leed zet ik de mensen op het verkeerde been. Daarin zeg ik: wat heb je aan een mooi toekomstbeeld als je NU niet leeft.”

EINDREDACTIE: HARRIE CREMERS

Tel. 045-739273

VARA dreigt met eigen weerman

Van onze rtv-redactie

HEERLEN - De VARA gaat per 1 oktober een eigen weerman op tv brengen als het weerbericht van het NOS-Journaal van zeven uur niet wordt verbeterd. VARA, KRO en NCRV zijn woedend op de NOS, omdat die tot dusverre weigert het 7 uur-nieuws te verlengen. Zij zijn bijzonder ontvreden over de kwaliteit van zowel het algemene nieuws als het weerbericht.

„De manier, waarop de weerman zijn praatje dagelijks in het 7 uur Journaal in enkele seconden afraffelt is typerend. Ook andere onderwerpen worden alleen maar aangept. Interviews zijn er pas in het 8 uur Journaal. De kijkdichtheid voor het vroege

nieuws blijft ver achter bij de belangstelling voor het lange 8 uur journaal”, zegt vice-voorzitter van de Vara, Herman van Wijk.

Bij de introductie van Nederland 3 lieten VARA, KRO en NCRV op 1 april gezamenlijk weten, dat de NOS had toegezegd het tien minuten durende Journaal van zeven uur per 1 oktober uit te breiden. VARA, KRO en NCRV gingen er van uit dat het 7 uur journaal het best bekeken NOS-Journaal zou worden.

Ed van Westerloo, hoofd NOS tv-programma's, ontkende die toezegging later. Volgens de NOS-top is er te weinig studio-ruimte, geld en personeel om aan de wensen van de Nederland 1-onroepen tegemoet te komen.

Martin Gaus houdt van dieren en duiten

● MARTIN GAUS

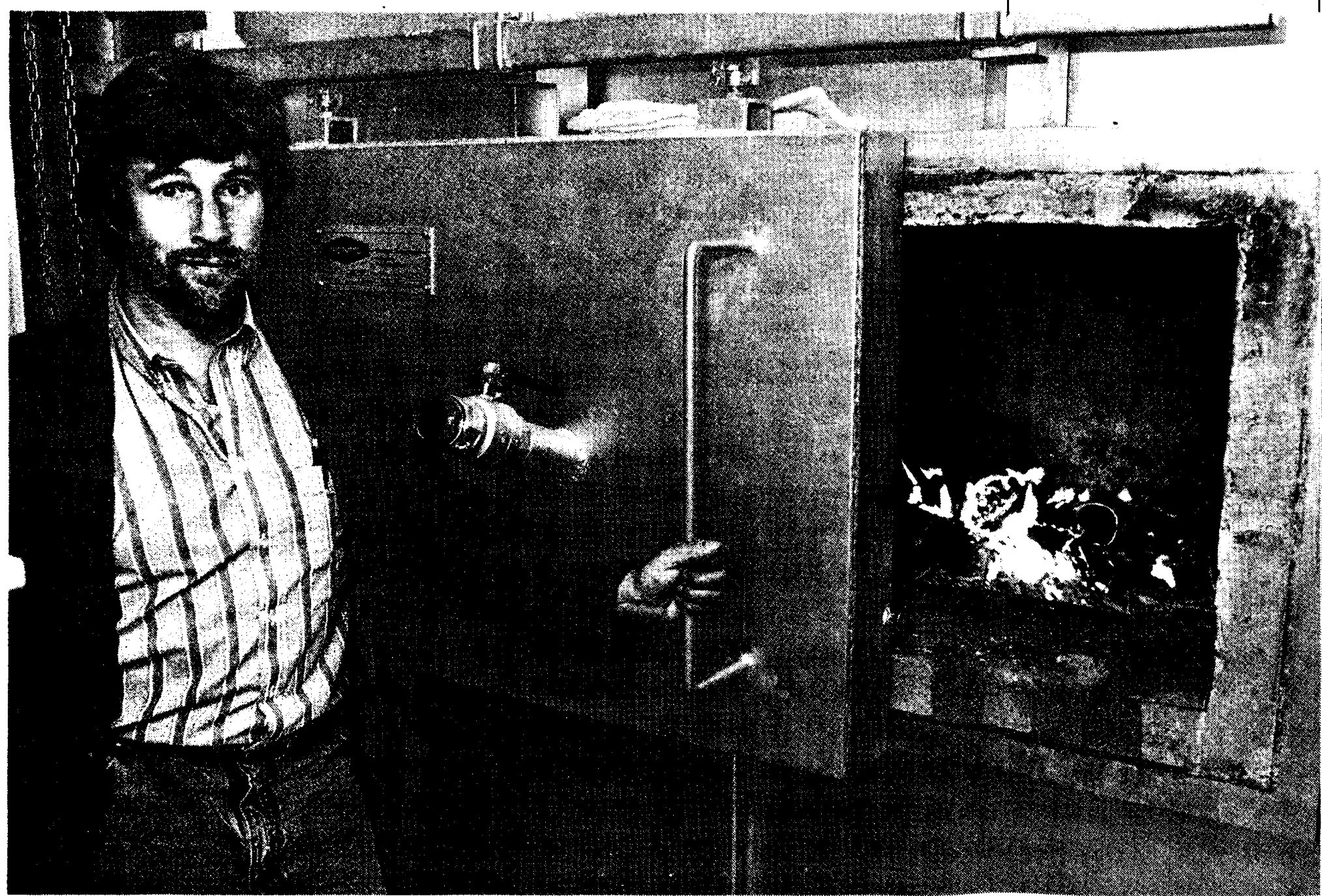
...„Mijn liefde voor de dieren is me met de paplepel ingegeven”...

LELYSTAD - „Zij die zeggen dat ze van dieren houden omdat ze mensen hebben leren kennen, moeten naar de psychiater.” Best wel een opmerkelijke uitspraak van Martin Gaus, presentator van het bekende televisieprogramma 'Dierenmanieren'. Hij vindt zichzelf een chaotisch verteller, maar wat dieren betreft heeft hij alles precies op een rijtje staan. Hij weet wat hij wil en dat wordt hem niet vaak door dierenartsen en in kring van de Dierenbescherming in dank afgenomen. „Er zijn nog altijd mensen die de pest aan me hebben. Toch help ik ze steeds. Dat wil niet zeggen dat ik een idealist ben. Ik verkoop mijn gevoelens. Doe je dat goed, dan staat daar een prijs tegenover.”

Veertien jaar geleden startten Martin en Helly Gaus met hun dierenpension in Lelystad. In de loop der jaren groeide dit uit tot een bedrijf dat nog vele andere faciliteiten biedt. „Met een 'tent' van 2,4 miljoen en twintig mensen in dienst ben ik dus wel even iets meer. Ik wilde me onderscheiden van al die andere dierenpensions, duizend in Nederland. Vandaar dat ik het dierenhotel noem. Tot die andere faciliteiten reken ik het Instituut voor Gedragstherapie, een opleidingsschool voor Geleidehonden, een asiel voor Flevoland, een stage-adres van het LOI en last but not least het Huisdierencrematorium Lelystad BV.”

Pitbulls

In oktober gaat het tv-programma 'Dierenmanieren' het zesde jaar in. „Om precies te zijn: we starten 4 oktober met een uitzending helemaal in het teken van Werelddierendag. Verder gaat het programma er iets anders uitzien dan in voorgaande jaren. Er komen minder onderwerpen aan bod, maar ze worden wel meer uitgediept. Het begin en het eind van de uitzendingen zijn live. De kijkers kunnen dan direct reageren. En we gaan de meest sociale hond van Nederland kiezen. Het is niet zo dat honden alleen maar poepen en plassen. Of, zoals op dit moment, de pitbulls die allemaal levensgevaarlijk zouden zijn. Daar moeten we

eindelijk vanaf. Wij mensen moeten steeds weer een zondebok hebben, ik walg daarvan. De Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren krijgt het klaar een brief te schrijven naar alle dierenasielen met het verzoek de pitbulls maar te laten inslapen! Ik heb daar dus behoorlijk lelijk op gereageerd. Dat honden, ook de pitbulls, aardig en sociaal kunnen zijn vergeten we maar al te vaak. Hoe vaak komt het niet voor dat gefrusteerde mensen hun heil zoeken bij hun dier?

Maar goed, we hadden het over 'Dierenmanieren'. Ik heb de presentatie van het programma niet zo maar in mijn schoot geworpen ge-

kregen. Drie jaar lang ben ik aan het lijntje gehouden. Kwam nooit verder dan de secretaresse van Cees den Daas, de grote baas van de TROS. Ik heb gewoon de directiekamer bezet en na lang zeuren mocht ik komen en wat zei men?... „We kopen je idee.” Maar Martin Gaus is niet op z'n achterhoofd gevallen! Ik liet mijn videoband zien met opnamen over het heropvoeden van honden, de gedragstherapie. Na drie minuten kwam Den Daas, en ik mocht mijn eigen programma maken en presenteren.”

Limburg

Nederland telt momenteel moment

zo'n zeven tot acht huisdierencrematoria. Gaus heeft er één in Lelystad en één in Uden. Medio september wordt zijn crematorium in Antwerpen geopend. Tevens is hij druk doende met onderhandelingen in Parijs en Rome.

Hij had overigens ook plannen voor Zuid-Limburg. Martin: „Eigenlijk was alles al in kannen en kruiken, althans met de gemeente Heerlen. Echter, na een aantal gesprekken met de Medische Missiezusters van Imstenrade (het crematorium zou in de buurt van dat klooster te Heerlerbaan komen, red.) was alles gauw van de baan. De bouw ging dus niet door. Och, daar denk ik dan het mijne van. Er zijn godsdiensten op deze

wereld die wel degelijk hun huisdieren een waardig afscheid gunnen! En er zijn ook godsdiensten die alleen hun mensen een plaatsje in de hemel geven.

Terugkomend op het afscheid nemen van je huisdier. Er zijn verschillende manieren om dat te doen. Je kunt je dode huisdier bij het grof vuil zetten, of in je achtertuin begraven. Dit laatste wordt trouwens door meerdere gemeenten verboden. Maar goed, je kunt niet van iedereen eisen dat hij z'n overleden dier laat ophalen door een destructie-

tiebedrijf. Daar wordt je huisdier vermalen tot beendermeel, honderd voer of materiaal voor de cosmetische industrie. Het is dus maar wat je voor kiest. Je kunt het dier ook een waardig afscheid geven en dat dan mijn manier. Het cremeren kost nog steeds een teer onderwerp velen, ondanks het feit dat er al zo'n zes jaar huisdierencrematoria in Nederland staan. Dierenartsen verwijten mensen dat ik inspel op de emoties van mensen over de dood van hun dier. Maar ik zie mijn taak puur als voorlichting. De keuze van een 'dierwaardig' afscheid neemt men uiteindelijk toch zelf. En voor kosten hoeft je het niet te laten. Het cremeren van een poesje kost mij f 85 en voor een grote hond f 165.

Ook bij de Dierenbescherming heb ben velen de pest aan mij. Veertien jaar ben ik nu lid van deze vereniging. Ik help ze steeds, maar jaloers speelt hier een hoofdrol. 'Die Gaus trekt alles naar zich toe', is wat ik maar al te vaak hoor. Ik wil niet zeggen dat ik een idealist ben. Ik verkoop mijn gevoelens voor dieren naar anderen. En doe je dat goed, dan staat daar een prijs tegenover. Mensen moeten mijn goede eigenschappen uitbuiten, maar die niet tegen me gebruiken.”

Dierenvriend

„Mijn liefde voor dieren is me met de paplepel ingegoten. Mijn ouders lieten de boxer (met mij in de buik) door de kamer lopen. Het zit gewoon in m'n lijf. Ik hou van alle wat leeft. Mensen, die als individuen op straat lopen, vind ik niet interessant. Maar als ik op een terrasje zit en ik zie hoe ze doen vind ik dat zonder boeiend. En zo hou ik niet alleen bezig met het gedrag van de mens maar vooral met dat van de dieren. Dat wil overigens niet zeggen dat ik van elk dier hou. Een teek bijvoorbeeld vind ik een vreselijk beest, mateloos irritant. Een geit of gelooftik eigenwijs, maar wat is grappig. Ik ben dus bepaald geen vriend van alle dieren. Maar hun gedrag boeit me. Dierenvriend zijn houden van het leven, zuinig zijn op het leven en erin geloven. Als je niet doet, staat je eigen bestaan op de tocht.”

Op de vraag welk beest tot z'n favorieten behoort antwoordt Martin: „Ik beschouw mijn eigen hond als mijn grootste vriend. Zij is bijna mens. Bezit buitengewone eigenschappen en ik vind dat ik de hond op deze wereld heb die alles zich heeft wat ik niet in me heb. Voor dan ook inspraakprocedures en vormen van overleg met haren. Een ding weet ik zeker, ze aanpak. En daar ben ik heel gelukkig mee. Overigens nu we het over honden hebben, ik vind het prettig om ik niet iedere dag gelukkig ben, zou dan niet meer gelukkig zijn. Fijn dat het af en toe regent, he?”

Monique Corté